ANECDOTA GRÆCA,

SACRA ET PROFANA,

EX CODICIBVS MANV EXARATIS
NVNC PRIMVM IN LVCEM EDITA,
VERSIONE LATINA DONATA,
ET NOTIS ILLVSTRATA

A

IO. CHRISTOPHORO WOLFIO
Paſtore ad D. Cathar. Hamburg.
& Scholarcha.

TOM. III.

HAMBURGI,
Apud THEODORUM CHRISTOPHORUM FELGINER,
CIϽ I ϽCC XXIII.

VIRO
MAGNIFICO, SVMME VENERANDO, DOCTISSIMOQVE

DOMINO

THOMÆ CLAVSSEN,

SS. THEOLOGIÆ DOCTORI CELEBERRIMO,

POTENTISSIMO DANIÆ ET NORVAGIÆ REGI

A CONSILIIS STATVS ET SACRIS,

NEC NON

ECCLESSIARVM SLESVIC. ET HOLSATICARVM

ANTISTITI GENERALI VIGILANTISSIMO

ETC. ETC.

AMICO ET FAVTORI SVO IN PAVCIS
CONJVNCTISSIMO,

TERTIVM HVNC ANECDOTORVM
TOMVM,

IN PERPETVVM AMICITIÆ,
PER MVLTOS ANNOS
DEXTRE ET FIDELITER PRODVCTÆ,
MONVMENTVM,
AC INPOSTERVM CONTINVANDÆ,
TESSERAM,
SACRVM ESSE IVBET,
SIMVLQVE, PRÆTER CONSTANS
ANIMI CORPORISQVE ROBVR,
FELICISSIMOS CONSILIORVM,
QVÆ AD TOT ECCLESIARVM SCHO-
LARVMQVE,
FIDEI EIVS CREDITARVM,
SALVTEM FLOREM ET COMMODVM
REFERT,
SVCCESSVS
EX ANIMO PRECATVR
EDITOR.

PRÆ-

PRÆFATIO.

HAbes jam, LECTOR BENEVOLE, Tomum III. Anecdotorum meorum, quo quæ comprehendantur, paucis intellige. Primo loco tibi exhibetur collatio Dialogi de Resurrectione, a *Gregorio Nysseno* profecti, cum duobus MSS. in Tomo II. instituì cœpta, & jam ad finem perducta.

Eam sequitur Collatio IV. SS. Evangelistarum cum duobus Codd. manu exaratis, & Evangelia IV. tantum exhibentibus, quam non tam mea sponte quam Amici, cui multum tribuo, precibus inductus suscepi. Codex uterqve liberalitate Amici integerrimi, & non minus doctrina, quam candore, mihi pridem spectati, ante aliquot annos ex Bibliotheca Nobilissimi ANDREÆ E-

RASMI SEIDELII, ſub haſta vendita, ad me pervenit. Is autem utrumque ex Oriente, in quem cum Legati auctoritate profectus erat, ſecum attulit. Alterius illorum videtur meminiſſe Rever. *Daniel Erneſtus Jablonsky*, Vir doctiſſimus, in præfat. ad Biblia Hebræa §. 37. his verbis: *Simile vidi in veteri Codice Evangelii S. Johannis, quem inter cetera Orientis ſpolia, ad nos retulit ſupra laudatus Nobiliſſ. Seidelius, & cui characteres orthographici omnes, quos de Alexandrino Waltonus l. c. memorat, æque inſunt.* Codices illi ſunt membranacei, in forma quarti ordinis, literis uncialibus cum ſpiritibus & accentibus exarati, qui VIII. circiter a reparata per Chriſtum, Dominum noſtrum, ſalute Sæculi ætatem referunt. Scriptio certe, potiſſimum prioris, exacte repræſentat eam, quam doctisſimus *Bernhardus Montfauconius* in Specimine Codicis, eadem ætate ſcripti, exhibet lib. III. Palæographiæ Græcæ p. 232. In priore, quem in Collatione litera A indico, ſingulæ paginæ in duas columnas diſtinguuntur, & ſcriptionis ſeries

ita

ita continuatur, ut nulla vocum, nedum commatum & capitum, diſtinctio occurrat, nec in fine verſus, quem *lineam* alias vocant, ratio habeatur ſyllabarum, a ſe invicem pro hodierno ſcribendi more ſeparandarum. Sic v. c. vox ἐξῆλθεν ita ſcribitur, ut τὸ ἐ finiat antecedentem & τὸ ξ incipiat ſequentem lineam. Subinde tamen tres, quatuorve aut plures voces a reliqvis per puncta rotunda ſejunguntur. In ſummo margine lemmata argumentorum, de quibus hiſtoria Evangelica exponit, literis Græcis rubris deſignantur, eorumque index ſingulis Evangeliis præmittitur. Sic v. c. in limine Evangelii S. Lucæ hæc legis: Τοῦ κατὰ Λουκᾶν Εὐαγγελίου τὰ κεφάλαια. Α. περὶ τῆς ἀπογραφῆς Β. περὶ τῶν ἀγραυλούντων ποιμένων. Γ. περὶ τοῦ Συμεῶνος, κ. τ. λ. Quæ prorſus conveniunt cum titulis & lemmatibus, ex diſtinctione veterum tum alibi, tum in calce N. T. Argentorati a *J. H. Bœclero* 1645. 12. curati, repræſentatis. In margine interiore literis itidem rubris ſectiones numerantur,

quarum numerus in Evangelio S. Marci conficit σλθ i. e. 239. Ceterum ἀκέφαλος eſt, & a *Matth.* VI. 6. incipit, interdum qvoque, ſed rarius integrorum foliorum jacturam paſſus. Poſterior Codex, quem B. in collatione innuit, iſti prorſus ſimilis eſt, ejusdem formæ literis, ſed nonnihil minoribus, exaratus, adeoque & mole minor neque in columnas diſtinctus, ἀκέφαλος item & a *Matth.* XV. 30. incipiens, atque hinc inde ab injuria manu integris foliis privatus. Librarius in utroque paſſim literas, pronunciatione ſibi invicem affines, v. c. αι & η, η & ι, οι & ι confudit, quos lapſus interdum, ſed rarius, notavi, ut de conditione Codicum judicari rectius poſſit, ut plurimum vero, cum aliis ejusmodi hallucinationibus manifeſtis, non attigi. Quod ad lectionum varietates ſpectat, alias deprehendi, a *Millio* non obſervatas, alias vero, cum antiquiſſimis Codd. quos ille adhibuit, conſentientes. Si nullus ex hac opera alius, is, puto, redundabit fructus, ut appareat, immen-

menſam illam Variarum lectionum congeriem integritatem tabularum Novi Inſtrumenti, divino beneficio ſalvam, adeo non evertere, ut potius adſtruat, & confirmet. Denique nec illud omittendum eſt, quod Codex *Seidelianus*, libros N. T. omnes præter Evangelia complexus, cujus collationem *Ludolphus Kuſterus* repetitæ Milliani laboris editioni adjunxit, ad alterum meorum Codicũ tanquam pars altera pertinuiſſe videatur.

Tertium locum occupant Excerpta ex *Catena* MS. in Actus Apoſtolicos & ſeptem Epiſtolas Catholicas, antiqua manu accurate deſcripta, quam ſervat *Bibliotheca Collegii Novi Oxonienſium* Codice LVIII. Eam jam olim in Diſſertatione de Catenis Patrum Græcorum MSS. p. 34. his verbis deſcripſi: *Hæc tam exquiſitum Collectoris, quicunque demum is ſit, in ſeligendis præſtantiſſimis Doctorum ſententiis judicii acumen, tam ſibi conſtantem librarii induſtriam probat, ut Cl. Grabio, quem hujus Catenæ & indicem & pararium benevolum habui, præſtantiſſima omnium, quas Oxoni-*

 um

um servat, haberetur. Idem Tomo I. Spicileg. Patrum p. 303. insignem Hermæ locum ex lib. II. Pastoris Mandato IX. desumtum & fol. 179. illius Catenæ obvium exhibet. Scriptores, quorum sententiæ opus hoc absolvunt, istos laudatos inveni: Ammonium, Anepigraphum, seu Anonymum, Apollinarium, Arsenium, Athanasium, Basilium M. Chrysostomum, Clementem Alexandrinum, Cyrillum, Didymum, Dionysium, Ephremum Syrum, Epiphanium, Evagrium, Eusebium Cæsar. Eusebium Emissenum, Euthalium, Gregorium utrumque, Hermam, Hesychium Presbyterum, Josephum, Irenæum, Isidorum Pelus. Maximum, Nicolaum Presbyterum, Origenem, Papiam, Philonem, Scholiasten Anonymum, Severianum, Severum, Theodorum, Theodorum Heracleotam, Theodorum Ancyran. Theodoritum, & Theophilum Alexandrinum. Ibidem nonnulla veterum loca ex ista Catena attuli, quæ partim in hoc Tomo conspiciuntur, partim in proximo Volumine sequentur. In ex-

excerptis his ſeligendis id inprimis ſpectavi, ut Scriptorum non editorum interpretationes afferrentur. Sunt, fateor, inter eos, qui jam exſtant, v. c. *Baſilii*, ſed hujus loca vel ideo adduxi, quod occaſionem ſuppeditabant edita exemplaria emendandi. In nominibus Autorum deſcribendis idem noſtræ Catenæ uſu venit, quod ceteris omnibus commune eſt. Nonnunquam enim alterum cum altero permutatum videbis, ſpeciatim *Severi* illud & *Severiani*, de quo monui in Notis ad p. 96. Idem vero obſervandum eſt ad p. 144. & 165. De ætate nihil certi potui expiſcari. Seculo VI. minimum poſteriorem eſſe, vel ex *Heſychii Presbyteri* citatione, aliquoties in ea facta, colligas. Accedit hinc inde ad *Oecumenii* Catenam, quam in Acta & epiſtolas exſtare compertum eſt. Indicium convenientiæ in notis paſſim feci, idque eo diligentius, quod intellexi, ex comparatione hac nonnunquam ipſum contextum Oecumenii Græcum, nonnunquam vero ejus Interpretem Latinum emendari

dari poſſe, præterea vero manifeſtum fieri, quam excerpendi rationem ſecutus ſit Oecumenius, &, ex quibus ſcriptoribus, qui rarius appellantur, ſua hauſerit. Exſtat & *Catena Explanationum veterum SS. Patrum in Acta Apoſtol. & epiſtolas Catholicas Jo. Bernardo Feliciano interprete Baſil.* 1552. 8. Sed illa quidem eſt *Oecumenii*, adeoque non magis, quam iſta, noſtræ ſimilis. Quæ in Acta adhuc reſtant afferenda, cum reliquis ſymbolis, ad epiſtolas Catholicas ſpectantibus, ea Volumen ſecuturum, ſi Deo placuerit, occupabunt.

Proximum locum tuentur Excerpta, ex libro DAMASCII, Philoſophi Platonici, nondum edito, quem inſcripſit: *Ἀποϱίαι καὶ λύσεις πεϱὶ τῶν πϱώτων ἀϱχῶν* i. e. *Dubia eorumque ſolutiones de Principiis primis.* Ex eo tibi præter initium & finem Operis exhibeo diſſertationem, qua aliorum Philoſophorum de Principiis eorumque Triade ſententiæ cum illis conferuntur, quæ *Damaſcius* ipſe ex Scholæ ſuæ placitis de illis tradi-

tradiderat. Eam vero ſeligendam ideo putavi, quod ceteris omnibus mihi quidem utilior & frequentiore veterum allegatione commendabilior videretur. Bina ego vidi Operis hujus apographa; utrumque in folii forma: alterum antiquiori, recentiori alterum manu exaratum. Prius in Bibliotheca apud nos publica ex *Lucæ Holſtenii*, utinam perpetuo noſtri! dono exſtat, & 268 foliis, ſeu paginis 434 abſolvitur, quarum una tantum capit, quantum hic ex initio illius commentationis exhibeo. Poſterius in Bibliotheca Collegii Corporis Chriſti apud Oxonienſes aliqvando evolvere me memini, in quam ex legato *Jo. Felli*, Paæſulis quondam apud Oxonienſes optimi doctiſſimique, delatum erat. Is autem ſumtibus ſuis deſcribi curaverat eo conſilio, ut cum Latina verſione lucem aliquando conſpiceret, quod tamen mors præmatura interrupit. Ex quo apparet, quanti viſum ſit hoc Opus Viro harum rerum peritiſſimo, quod & alii cum laude Scriptoris hinc inde excitarunt

runt. Ita præ ceteris illud frequenter ad partes vocavit *Thomas Gale* in notis ad *Jamblichum* de Myſteriis Aegyptiorum, nunc nuda nominis mentione facta, nunc locis integris allatis. Vide, ſi placet, p. 186. b. 187. a. 188. a. ter. 188. b. 189. b. 190. a. bis. 193. b. 196. a. 198. b. 201. b. 202. a. b. aliquoties. 203. a. 204. a. 205. b. 212. b. 229. b. 244. b. 269. b. bis. 274. b. 277. a. 286. a. b. 288. b. 289. a. 298. a. b. 299. b. 300. b. bis. 301. a. b. ter. 303. a. bis. 305. b. 308. b. 316. a. In locis, ad quos hic provocat, eum quoque obſervavi, quem in calce diſſertationis a nobis hic repræſentatum invenies, ubi Damaſcius de Ægyptiorum Philoſophia ex *Heraiſco* & *Asclepiade* exponit: vide hic p. 261. & confer *Galei* notas p. 288. b. 298. b. & 301. a. unde emendatiores quædam lectiones haurientur. Præter eum Damaſcium noſtrum laudarunt *Alex. Morus* in Notis ad N. T. p. 229. *Rich. Bentley*, in Diſſert. epiſtolica ad Jo. Millium, Chronographiæ Male-

Malelæ subjecta pag. 2. & 3. ubi aliquot ejus locos adductos & emendatos leges, speciatimque eum, qui infra p. 252. §. 13. exstat, & *Th. Hyde* de relig. veterum Persarum c. XXII. p. 291. qui nostri testimonium de duobus Principiis Magorum affert, quod a nobis recitatur p. 259. De *Lino* locum ex eodem producit eruditissimus *Jo. Alb. Fabricius* noster in Biblioth. Græca lib. I. c. XIV. Horum exemplo excitatus integram hanc dissertationem inde a fol. 115. Cod. Hamburgensis exscripsi, ut ex ea de ratione disputandi, nostro recepta, judicium formari posset, & constaret insuper, quid & ipsi & veterum aliis de triade Principiorum, tot Philosophorum acumen experta, visum sit. Latinam versionem nunc quidem omisi, quod otio destituebar, atque ea in argumento subtilissimo commentationi adhuc subtiliori lucem afferre vix posse videbatur, nisi apud illum, qui philosophiæ veteris prorsus gnarus sit, & auctorem Græce loquentem capere possit.

Quæ

Quæ mihi, in emendandis operarum erroribus verſanti, correctione in contextu ipſo indigere viſa ſunt, de iis in notis monui. At ampliore hic cura opus eſſe peritus rerum facile perſpexerit, cum librarius nec in ſcriptione, nec in interpunctione, conſtantem induſtriam probarit.

Agmen claudunt LIBANII epiſtolæ quædam, quas ex Codice Regio Berolinenſi, cujus apographum eruditiſſimo LACROZIO debeo, dare Tomô II. cœpi, in ſequente eandem operam continuaturus. Cumque non nullas earum ex Codd. *Laudano* & *Barocciano*, in Bibliotheca Bodlejana obviis, a *Gerhardo Langbanio* deſcriptas, & a me ex ejus & *Godofr. Olearii* τ̃ μακαρίτȣ apographo repetitas, haberem, occaſionem nactus ſum, lectiones Codicis *Berolinenſis* minus interdum emendatas caſtigandi. Ita vale & divini Numinis præſidio ſalvus res ex voto age. Dabam ex Muſeo, prid. Kal. Aprileis An. CIↃIↃCCXXIII.

Con-

Continuatio Collationis Dialogi Gregorii Nyſſeni de Reſurrectione cum MSS. duobus, quam dare cepimus Tom. II. p. 274. ſqq.

Pag. 203. A. 8. Μωσῆς] A. B. Μωυσῆς.
- - 10. εἰ γάρ] B. ἡ γάρ.
- - 11. ἔστο ἐστιν] A. ἔστι ἐστιν.
- - 14. ἐπικερδὲς] A. ἐπικερδῆ.
B. 3. εἰ μὲν γὰρ] B. ἡ μὲν γάρ.
5. ἕτεροι δὲ] A. B. ἑτέροις δὲ.
ὄρεξιν] A. ὄρεξις.
προκατάρξαντα] B.. παροξύναντα.
6. ὑπολάβοιμεν] ὑπολαμβάνοιμεν.
B. 8. καὶ τὴν ἐπιθυμίαν] In calce A. hæc nota occurrit: ὅρος ἐπιθυμίας.
9. διορισώμεθα] B. ὁρισώμεθα.
C. 1. καταθυμητικῷ] A. B. καταθυμίῳ.
7. δειλίαν] A. δειλία - λύπη φόβος καὶ καταφρόνησις.
ib. καὶ] delet B.
8. καὶ] delet B.
9. συγγενῶς] A. B. συγγενῶς μέν.
10. ἐπιθυμητικὸν] A. in margine: ἐπιθυμητικόν τι καὶ θυμοειδές.

D. 1. ἀνυπογράφει] A. B. ὑπογράφει.
D. 4. ἡ δὲ λύπη ἐξ ἀμφοτέρων. In calce ξA. hoc legitur scholion : περὶ δειλίας καὶ θράσους, καὶ φόβου καὶ καταφρονήσεως, καὶ λύπης, καὶ ἡδονῆς, καὶ ὅτι πάντα περὶ τὸ θυμοειδὲς καὶ τὸ ἐπιθυμητικὸν συνίσανται.
5. εἴτε] B. ἤτοι. Ibid. ἐν τῷ] B. ἐν τῇ.
Pag. 204. A. 1 ἀδυνάτῳ] B. ἀδυναμίᾳ.
A. 8. ἃ] A. B. ἅπερ.
10. ἐκφυόμεναι] B. ἐκφυόμενα.
12. εἰσὶν] A. in margine εἶναι.
B. 5. ἱλεώσατο] A. ἐξιλεώσατο.
7. τὸ πέρας] delet B.
9. νουθετεῖ] A. B. νομοθετεῖ.
C. 1. κατείλεκται] B. καταλέλεκται.
τῶν τοιούτων] B. τούτων. Ceterum ad hæc verba in calce Codicis A. hanc notam invenis : δοκεῖ ἐν τῷ κειμένῳ ἐλλείπειν, ὅπερ ἐστὶν ἡ διασάφησις. Πάθος τι περὶ τὸ δέρμα τοῦ σώματος ἡμῶν γίνεται, ὃ μυρμηκιὰν καλεῖται· σαρκώδης γάρ τις ἐπίφυσις μικρὰ ἐπανίσταται τῷ δέρματι, ἥ τις δοκεῖ μὲν μέρος εἶναι τοῦ δέρματος, ὡς προσπεφυκυῖα αὐτῷ, οὐ μὴν κατ' ἀλήθειαν οὕτως ἔχει, ὅθεν καὶ τὴν ἄρσιν πρὸς τὴν θεραπείαν ἐπιζητεῖ· τούτῳ ὑποδείγματι ἐχρήσατο πρὸς τὸ προκείμενον σφόδρα καταλλήλῳ.
δεῖν] delet B.
τὰ τοιαῦτα δεῖν οἴεσθαι] A. in textu ταῦτα

ʹα δεῖν οἴεσθαι, in margine, τὰ ʹοιαῦτα διανοεῖσθαι.

3. συμπαραληφθέον] B. οὐ συμπαραλ.

5. αὐτὴν] B. αὐτῇ.

6. τούτου] B. τούτων.

10. μὴ καθ' ἡμᾶν, A. B. μηκέθ' ἡμῖν.

11. ἀντιθέσεων] A. in margine ἀντιῤῥήσεων.

D. 2. φύσιν αὐτὴν] A. φύσιν αὐʹῇ.

3. διὰ] delet A. B.

16. διὰ οὗτο] B. διὰ τούτων.

4. ἐν αὐτῇ] A. in margine ἑαυʹῷ.

6. ἀφορᾶν] B. ἐφορᾶν.

Pag. 205. A. 3. φύσιν ἔχονʹα] B. ἔχονʹα φύσιν.

ib. ποία] B. ποιὰ.

A. 6. τὸ τοιοῦτον] ʹὸ delet A. B.

9. ἐπιγενέσθαι] A. in margine ἐπιγεγενῆσθαι. B. idem in textu.

ib. λογιζόμεθα] B. διαλογιζόμεθα.

10. ἐνθεωρηθῆναι] B. θεωρεῖν.

B. 1. ἡμῖν] A. B. ἡμῖν ʹέως.

5. εὐθὺς] B. εὐθὺς δὲ.

11. ἐνδύουσα] A. B. ἐνδύνουσα.

C. 1. κατὰ] B. μετὰ.

2. πρὸς ʹὸ νοερὸν καὶ λογισ.] A. πρὸς τὸ λογικόν τε καὶ νοερὸν B. πρὸς ʹὸ νοερόν τε λογικὸν.

7. ζώνʹων] B. ζώων.

ib. συζῇ] A. ζῇ ʹὰ δὲ.

D. 1. αἰσθητικῷ] B. αἰσθητικῶς.

3. ἐκπεριειληφότος] B. ἐμπεριειληφ.

6. ʹρέφεσθαι] B. γὰρ ʹρέφ.

ibid. ἄυξεσθαι] A. καὶ ἄυξ. B. καὶ αὐξάνεσθαι.

Pag. 206. A. 2. ἰδιάζον] A. B. καὶ ἰδιάζον.

3. ἑαυτῇ] A. B. ἑαυτȣ.

4. ὑλικὴν] A. in margine τῆς ὑλικῆς ζωῆς.

7. φυσικȣ] A. φυτικȣ.

ibid. ἐπεὶ δὲ] A B. ἐπειδή.

ib. ὀργὰς] A. in margine ἀφορμάς.

10. ὀργᾶν] A. in margine ὁρμᾶν.

11. τῆς ἀλόγȣ] B. καὶ τ. ἀλ.

B. 3. ἐν ἡμῖν] A. delet ἐν.

5. ζωῆς] A. B. addunt ἐστιν.

ib. ἐν ἑαυτῷ] B. ἐν αὐτῷ.

8. προαποδοθέντα] A. in margine προαποδειχθέντα.

10. ἐγγινομένην] B. ἐγγινομένη.

12. ὡς] delet A. B.

καὶ πρὸς] καὶ delet B.

C. 1. τȣτων] A. τȣτῳ.

C. 5. ἢ] ἢ B.

6. ἔχῃ] A. in textu εἰχὲν in margine ἔχοι.

D. 1. ἔθετο] A. B. ἐθέλῃ.

3. ἤ τι] B. ἤτι.

4. γινόμενος] B. γινόμενον A. in textu κινȣμενος, in margine γινόμενος.

5. φύσεως] A. B. addunt ἡμῶν.

6. ἔξωθεν] A. addit ἡμῖν.

10. κινημάτων] B. νοημάτων ἐν.

Pag. 207. A. 4. ἀποβάλοι] A. ἀποβάλλοι.

A. 6. ἐκεῖ] B. ἐκεῖθεν.

8. φέρει

8. φέρει] A. B. φέρη.
9. ἐπὶ τοῖς] A. B. ἐν τοῖς.
10. ἐπεὶ] B. ἐπειδὴ.
11. λογισμοῖς] B. λογισμὸς.
16. ἐγκωμιαζομ.] A. B. ἐγκειμένης.
B. 1. φθείρεται] B. φέρεται.
7. ὑψηλῶν] A. in margine ὑψηλοτέρων.
ib. ἀσχολεῖται] A. B. ἀσχολεῖται.
8. αὐτοῖς] A. in margine ἑαυτοῖς.
C. 1. μεταβαίνων] B. μεταβαίνει. A. in margine διαβαίνει.
4. καὶ σφόδρα] καὶ delet A. B.
5. ἀρκεῖ] A. B. ἀρκεῖν.
D. 1. ἱκανὸς] A. ἱκανῶς.
2 ἕξις πιςότερον] A. B. ἀξιοπιςότερον.
ib. ὡμολογεῖτο] A. B. ὁμολογεῖται.
3. της γραφῆς] B. delet
6. τούτοις] A. B. delent.
συμφέρεται] A. in margine ἐμφέρεται.
ib. ἡ δὲ] A. ει δὲ καὶ τις ἂν in margine ἡ δὲ καὶ τις. B. delet ἄν.
8. τιθέσθω] B. τίθεσθαι.
ib. ὧ] A. in textu ὡς, in margine ὦ.
9. τῆς γραφικῆς] B. ἐκ τῆς γρ.
Pag. 208. A. 4. ὁ οἶκος] A. in margine ὁ κόκκος.
A. 8. συνεβλάστησαν] A. B. συνεβλάστησεν.
9. σπέρμα] delet B.
10. μὴ] A. μὴ καὶ σὺν B. μὴ ἐ σὺν.
B. 1. τὸ ἀλλότριον] A. τῷ ἀλλοτρίῳ.

2. συνεκλίνει] A. in textu συγκαταλύῃ in margine συνεκπελῇ· B. συνεκταλαίη.
6. ἐν ἡμῖν] A. ἂν ἡμῖν.
7. ἐπειδὴ] B. ἐπεὶ.
9. δι' ἁμαρτίαν] A. B. διαμαρτία.
11. ἐπεσκοτίσθη] A. in textu ἐπεσκοτώθη, in margine ἐπεσκοτίσθη.
C. 1. τὸ φύσει] A. τὸ καὶ τῇ φύσει. B. τὸ τῇ φύσει.
2. οὗ χάριν] B. οὗ καὶ χάριν.
- - ἐφύη] B. ἐνεφύη.
6. ἐνεγκούσαν] A. B. ἐνεγκούσης.
7. ἐστόμωσεν] B. ἀνεστόμωσεν.
8. τὴν τῶν] τὴν delet A.
9. τῶν νοητῶν] delet B.
10. ὁλομανήσασα] A. B. ὑλομανήσασα.
D. 1. τὸν αὐτὸν] A. & B. præmittunt κατά.
7. πάθη] A. πάθοι.
8. ἡ φύσις] A. addit ἀνθρωπίνη.
9. ἐπουρανίων] A. οὐρανίων.
10. ἀφαιρεθ.] A. ἀναγρεθείσης.
11. κατασκευασθέντος] A. in textu κατασβεσθέντος, in margine ἀποσβεσθέντος
Pag. 209. A. 1. ἐφίησι] A. ἀφίησι.
A. 2. ἀεὶ] A. εἰσαεί.
4. τὴν καρδ. τροπ.] B. τροπικῶς τ. καρδ.
5. αὐτῇ φυσικῆς] αὐτῷ φυσικῶς.
10. χρήσαι] A. in textu χρήσεται in margine χρήσαιτο.
ib. ἐν αὐτῷ] A. ἐν ἑαυτῷ.
A. 11. λαμβάνεται] A. B. λαμβάνων.

12. ἀλλ

12. ἀλλ'] B. γενόμενος.
B. 1. καταρθώσει] A. in margine κατορθώσοι.
3. ἐκείνοις] B. ἐπ' ἐκείνοις.
4. ἐξ ὧν ἀνδραποδ.] A. ἐξανδραποδισθείη καὶ B. ἐξανδραποδισθείη.
5. ἐπινίκιαις] A. ἀπονίαις.
ὑποκύψαι] A. B. ὑποκύψας.
9. βιάζεται] A. βιάζηται.
10. δὲ] B. δή.
C. 3. ἑτέρως] A. præfigit ὡς.
4. [illegible]εσθαι] A. γίνεται.
8. ὀνομάζεσθαι] A. ὀνομάζεται.
9. ἐγὼ] B. ἐγὼ δέ.
ib. διεξελθούσης] A. in margine διεξιούσης.
D. 1. διέδραμον] A. in textu ἀνέδραμον, in margine ἔδραμον.
4. εἶπον π. τ. δ.] B. πρὸς τ. δ. ε.
9. δοχεῖον] & B. præmittunt: εἴς τι.
11. καὶ ἡ διδάσκ.] in textu: καὶ εἰ δῆλος εἰ μὴ λίαν in margine: καὶ ἡ διδασκαλία, φησι, δῆλος εἰ μὴ λίαν.
12. ἢ] B. εἰ ubi & deest sequens φησί.
Pag. 210. A. 3. ἀπολελοιπέναι] A. ἐλλελοιπέναι.
4. οὐδὲν] A. οὐδὲ γάρ.
7. πλὴν] A. πλὴν τήν.
ib. εἰς τὸ α. κ. α.] A. B. εἰς τὸ ἀφανές τε καὶ ἀειδὲς μεταχώρησιν.
8. εἶπον] A. addit ἐγώ.
10. ἐν αὐτῷ κἀκείνων] B. κἀκεῖνον ἐν αὐτῷ. ita & A. qui in margine habet: ἐν ἑαυτῷ τε κἀκεῖνον τὰς ψυχὰς πανδοχεύειν.

B. 4. παραβλαβήσεται] B. παραβληθῇ.
ib. κἂν] A. B. εἰ γάρ.
6. εἰ γὰρ συνεχῆ] A. τὸ συνεχῆ.
9. πάντως] A. B. πάντων τῶν.
C. 3. φησὶν] B. φῆς.
ib. ἑκάστῳ] delet A. B. A in margine: ἑκάστῳ τῶν στοιχείων.
2. οὕτω] A. οὕτω καί.
3. οὐσίας] A. καὶ τῆς αὐτῆς.
5. ὑπὲρ] A. ὑπὲρ γῆς in textu: in margine ὑπὲρ γῆν, quod idem habet &B.
6. στρέφεται] A. τρέπεται. B. τρέφεται.
7. κατ' αὐτὸν] A. κατὰ ταυτόν.
10. προσβάλλῃ] A. B. προσβάλῃ.
12. πρὸς τὴν] B. ἐπὶ τήν.
D. 1. τῷ ἡλιακῷ δρόμῳ] B. κατὰ τὸν ἡλιακὸν δρόμον.
6. σκότει] A. & B. σκότῳ.
7. τἄλλα] A. τὰ ἄλλα.
10. πᾶν] B. πάντα.
Pag. 211. A. 7. μόνον] B. μόνων. A. in margine μόνων.
B. 1. προβάλλοιτο] A. B. προβάλοιτο.
5. ἐν οἷς] A. ἐν οἷς καί.
9. μέντοι] A. μέν.
11. περὶ τόπου] A. περὶ δὲ τοῦ τόπου ὅπου καθώς. B itidem habet δέ.
C. 1. ἀποστολικὴν] B. præmittit αὐτήν.
2. ταύτῃ] B. ταύτην.
3. ἀποκινοίης] A. B. ἀποκινοίη.
6. ὀνομάσαι] B. ὀνομάσαι.

8. ἡμῖν

8. ἡμῖν] A. B. ἡ μὲν.
9. λαχοῦσαι] B. λαχοῦσα.
ib. A. in textu τὸ ἀσώματον ἔχουσα, in margine λαχοῦσα.
11. συμπεπλεγμ.] A. B. συμπεπλεγμένη, ἦν.
12. σαρκικῶν] A. σαρκῶν.
D. 8. διακεχρυμμένον] A. B. διακεκριμένον.
9. ἢ δή τις] B. εἰ δέ τις.
10. λογικῇ] B. λογικοῖς.
11. τοιοῦτον] B. ἄλλο τι τοιοῦτ.
Pag. 212. A. 1. περιέστευται] A. πέπεισται.
A. 3. τῆς τῶν] A. delet τῆς.
7. ὑπολήψεως] A. λήξεως.
9. ἐν αὐτῇ] B. ἐν ἑαυτῇ A in margine ἑαυτῇ.
11. ἐν ἐκείνῳ] ἐν delet B.
B. 2. ὁμοφώνως] A. in margine ὁμόφωνος.
4. τούτων] B. τούτων οὖν.
9. ταῦτα δὲ] δὲ delet A. B.
5. μέτριον] A. B. μετρίως.
11. ἑτεροειδῶς) A. B. ἑτεροφυῶς.
D. 2. εἶναι αὐτοῖς) A. εἶναι ἐν αὐτοῖς.
Pag. 213. A. 1. τῆς ἐν) B. τῶν ἐν.
4. εἶδος) delet B.
ib. ἀναλαβόντων) B. ἀναλαμβανόντων.
5. πρὸς ἃ) A. B. πρὸς ὃ.
οἰκείωσις) B. διοίκησις.
8. μετὰ τοῦ) B. μετὰ τοῦτο τοῦ.
10. κατ' ἐξουσίαν) A. κατεξουσίαν.
B. 10. συγκρίνεται) A. B. συγκίρναται.
11. πρὸς ἕτερον) A. B. πρὸς τὸ ἕτερον.
12. ἐφ' ἑτέρου) A. ἐφ' ἑαυτοῦ.

C. 2. μὴ μίαν) A. B. μηδεμίαν.
3. εἰ) delet A.
ἑτερόχροα) A. B. ἑτερόχροα.
4. τὴν ȣ) ȣ delet A.
5. γινόμενα) A. γενόμενα.
ibid. ἐπανέλθῃ) B. ἐπανέλθοι.
6. μεμνημένȣ) B. μεμνημένον.
8. ἔν τινι) B. ἐν τίνι.
ib. γινόμενον) A. B. γενόμενον.
9. ἐκβληθέντ@) A. B. ἐκπλυθέντ@ ȣ ἑτέρȣ.
D. 3. εἰ δέ τι) A. εἰ δή τι.
6. τέχνης) B. jungit hæc: ἡ ψυχὴ προκείσθω τῷ λόγῳ, καὶ ἀντὶ χρωμάτων τῆς τέχνης.
ib. φύσις) delet A.
11. φαμὲν) B. ἔφαμεν.
Pag. 214. A. 1. ȣ χρώματ@) B. τῶν χρωμάτων.
A. 2. μετὰ) B. μετὰ τὴν.
3. τότε) τό τε. B.
6. οἷον μὲν) A. B. οἷον μὲν ἦν.
ib. οἷον) A. οἷον δέ.
7. γινομένῳ) B. γινόμενον.
8. ὁμοιοτρόπως) A. B. ὁμοτρόπως.
B. 1. ᾧ ἐνεφύη) B. ᾧ ἀνεφύη.
5. ἐπιμιξίας) B. ἐπιμοιρίας.
8. εἰς ταυτὸ) A. B. εἰς ταυτόν.
11. καὶ ἐγὼ) B. κἀγώ.
C. 1. τὸ παρὸν) A. B. πάροδον.
ib. συμμεμαχηκέναι) B. συμμεμιχέναι.
6. καὶ) B. ναὶ.
8. ἀκȣ́ειν τὸν) A. B. ἀκȣ́ειν τῶν.

9. πᾶν

C. 9. πᾶν) B. πᾶσαν.
10. ἀναλύσεως) A. in textu ἀναχύσεως· in margine τῆς τῶν στοιχείων ἀναλύσεως.
12. συμμιγὲς) A. B. ἀμιγές.
D. 1. ἀπαλλασομένων) A. B. ἀναπλασσομένων.
4. παραληφθείη) παραλειφθείη.
8. δι' ὅλȣ) B. δι' ὅλων.
ib. αὐτὸν ἑαυτοῖς) A. B. αὐτὸν ἑαυτῷ.
10. ἐπαναλαβόντα) in margine: ἐπαναλαμβάνοντας.
ib. ὡς) delet B.
11. ἡμῖν πρὸς) A. ἡμῖν ἢ καὶ πρός.
Pag. 215. A. 1. στοιχείοις τȣ́τοις) B. στοιχείοις, τȣ́τοις.
2. οἰκείων) A. οἰκιῶν.
4. διαφθεῖσαν) B. διαφυεῖσαν.
8. συνδιαλύεσθαι) A. συνδιαδύεσθαι.
9. καταμιγνυμένοις) B. καὶ ȣ̓ μιγνυμ.
11. ἀναχέωνται) A. in margine: ἀναχέηται.
ib. ἐν αὐτῷ) A. B. ἐν αὐτοῖς.
12. ὅποιπερ) A. B. ὅποιπερ ἄν.
B. 4. ἀρχῆς) B. ἐξ ἀρχῆς.
5. ὁμȣ̃) A. ὁμȣ̃ τε.
7. τῇ τῆς) delet A. τῇ.
C. 1. πλακȣμένȣ) B. πλεκομένȣ τε.
2. γνώριμον) B. γνώρισμα.
2. ἀλλὰ καὶ τȣ́τȣ] delet B.
3. ἡ διδάσκαλος] delet A.
4. ἐξηλασμένοις] A. in textu ἐξισαμένοις, in margine ἐξηλασμένοις.
5. διδασκαλίαν] A. B. δυσκολίαν.
6. διακρίνειν] A. τȣ̃ διακρίνειν.

C. 7. κε-

C. 7. κεραμεύοντι] B. κεραμεῖ.
10. ἀπεργασίαν] B. ἐργασίαν.
ib. μέλλον] B. μέλλει.
11. ὁμοειδῶς] A. in margine ὁμοιοειδῶς.
D. 4. ἴδιον ἑκάστου δεσπότου] A. ἴδιος ἑκάστου δεσπότης. B. ἰδίως ἑκάστου δεσπότης.
6. φανερά τε] B. φανερά.
7. γνώρισμα] B. γνώρισμα. A. in margine γνώρισμα.
8. ἀπὸ τῶν] A. B. καὶ ἀπὸ τῶν.
9. τὸ μὲν] B. τί μὲν.
ib. ποῖον δὲ] A. in margine τι.
Pag. 216. A. 5. ἀναλελυτρωμένος) A. in margine τελυτρωμένος. B. in textu.
7. διαλυθέντος] A. in textu διαγνωσθέντος, in margine διαλυθέντος.
10. ὅτε εἰ) εἰ delet B.
B. 2. συνεσῶς) B. συνετῶς.
3. ἀπομεινάντων) A. ἐναπομεινάντων.
10. προσφέροι) B. προφέρει.
11. ἐξηλασμένοις) A. in textu ἐξισαμένοις, in margine ἐξηλασμένοις.
C. 2. ἡ διδάσκαλος) A. B. delent.
6. ἐξεταστὴν) A. B. ἐξεταστικῶς.
7. χάσματι) A. in textu σχήματι, in margine χάσματι.
8. δακτύλῳ) A. B. διὰ δακτύλου.
11. ἀνάπαυσιν) A. B εἰς ἀνάπαυσιν.
D. 3. πρόχειρον) A. B. præfigit τὸ.
ib. ἀσυνέτως) A. B. συνετῶς.
6. ἐναφεὶς) B. ἀφεὶς.

D. 7. ἠσθά-

D. 7. ἠθάνετο) B. ἐπαισθάνεται.
Pag. 217. A. 4. μεταλάβη) A. μεταλάβοι.
6. διάςασιν) A. in margine διάςημα.
B. 1. ἢ μὴ) A. εἰ μή.
ib. λέγεται) A. addit ἐςίν.
2. κατὰ ψυχὴν) B. κατὰ τὴν ψ.
4. προειπῶν) A. προσειπῶν.
9. λειτεργίας) A. B. τὴν λειτεργίαν.
10. ὡς ἀπ') A. ὧ ἀπ'.
11. μέγα τι) δόγμα addit B.
ib. διὰ) A. διὰ δόγμα.
C. 2. μονοειδὲς) A. μονοειδῆ.
ib. ἡ τῶν) B. τὸ καὶ ἀρχὰς ἡ τῶν.
3. μονοειδὲς δὲ) A. B. μονοειδῆ δὲ.
4. ὁρωμένην) A. B. θεωρεμένην.
6. μαρτυρεῖται) A. B. μαρτύρεται.
Pag. 218. A. 5. παραλείνας) A. in textu παραγράψας, in margine παραλείνας.
B. 1. τέτων) B. τέτε.
5. διάνοιαν) A. addit, ὅπερ αὖ ἦν θεωρέμενον.
8. λαιμαργίαν) A. B. λαιμαργίας.
C. 7. ἀλλ' ἢ) A. ἀλλ' ὃ ἤ.
10. ἑλκόμενος) A. B. ἑλόμενος.
D. 1. θεραπεύσας) A. in textu: θεραπεύσας ἐκ μεταβελίας ἄβατον: in margine: καὶ μὴ ἐκ μετανοίας θεραπεύων τ̃ ἀβελίαν.
ib. τ̃ χώραν) A. B. τ̃ χῶρον.
Pag. 219. A. 7. ἔτω) A. B. ἔτω μοί.
11. ἀπαίρωσιν) A. B. ἀπάρωσιν.
B. 1. ἐνορμίζονται) A. in margine ἐνορμίζεσι
3. διασμύχεσα) A. διασμήχεσα.

B. 9. τ̃

B. 9. τ̃ καταϛοχασμὸν &c.) A. B. τῷ κατὰ ϛοχασμὸν ἤδη νοηθέντι.
ἡμῖν) A. περὶ ψυχῆς.
11. ῥητῶν) B. ῥημάτων.
C. 1. ὥσπερ γὰρ) A. ὡς γάρ.
3 αὐτῆς αἰτίας) B. ὀσίας.
6. ἀναμιχθεῖσιν) A. in textu ἀνελθοῦσιν· in margine: ἀναχθεῖσι. B. ἀναχεθεῖσι.
8. οὐ τὴν) A. B. οὐδὲ τὴν.
10. ἀποτελεσθῇ) B. ἀποτελέσθη.
11. τὴν οὖν) A. τι οὖν.
D. 8. ἀπάγειν) A. ἀπάγειν.
Pag. 220. A. 3. ἐκδιδασκόμεθα) A. διδασκόμεθα.
5. ἔχει) A. B. ἕξει.
7. παρ' ἑαυτοῦ) A. κατ' αὐτὸν.
9. προσεκτῶν) A. B. προσηκόντων.
11. βίον) A. τὸν βίον.
B. 2. δίκαιον) A. πλούσιον.
6. τὸ δόγμα) B. delet τὸ.
9. οἱονεὶ) A. B. οἷον.
10. προσίσχεται) A. προσέχεται.
C. 4. ζαρκικῆς) B. ζαρκίνης.
6. τοῦτο) delet A.
11. τὰ λείψ.) A. τὸ τὰ λείψ.
D. 1. ἀποκαθαίροντος) A. in marg. ἀποδιϛῶντος.
2. τὴν ψυχὴν) A. B. τῇ ψυχῇ.
4. αὐτὸν) B. αὐτὴν.
ἀλγηδόνος) B. ἀχθηδόνος.
5. ἀφελκούσης) B. ἐφελκούσης.
10. καθάπερ) A. B. ἀλλὰ καθάπερ.

Pag.

Pag. 221. A. 2. ἀναμίξαιτο) A. B. ἀνεμάξαντο.
2. ἀηδῆ) A. B. ἀειδῆ.
3. ἄβλεπτον) A. λεπτόν.
4. ἀφέλκεσθαι) A. B. ἐφέλκεσθαι.
5. σαρκικῆς) B. σαρκίνης.
6. δι᾽ ὧν) A. in margine δι᾽ οὗ.
7. τοιαύτης) B. τῆς τοιαύτης.
8. γινομένης) A. γινομένης.
ib. πρὸς τοιαύτην) A. πρὸς τὴν τοιαύτην.
9. ὅ παρά τινων λέγεται) B. τὸ π. τ. λέγεσθαι. A. in margine: τὸ πολλάκις παρά τινων λεγόμενον ὁρᾶσθαι.
10. τὰς περὶ) A. B. περὶ τὰς.
11. τοῖον τι) B. τῷ ὅτι γίνεται οὕτως.
B. 2. γινομένη) A. γινομένη.
4. αὐτὴν) B αὐτῆς.
ἀφίσταται) A. ἐφίστασθαι.
5. γίνεσθαι) B. γενέσθαι.
12. παθῶν) A. B. τῶν παθῶν.
C. 5. προσλαβὼν) A. προλαβὼν.
9. γίνεσθαι) B. γίνεσθαι.
D. 1. ὅτι δὲ). B. καὶ ὅτι δὲ. A. ὅτι καὶ.
ἐπιθυμίαν) B. ἐπιθυμίας.
2. τινὰ σειρὰν) A. B. τινὶ σειρᾷ.
4. πᾶς οὗτον) A. πῶς οὗτο.
10. ὄρεξιν) B. ὄρεξιν λέγω.
11. φησιν) A. φησὶν ἡ διδάσκαλος.
Pag. 222. A. 5. καθάρσεως) A. in margine: πυρώσεως.
8. ἐναποδισθήσεται) A. B. ἐμποδισθήσεται.
ἑλκτικόν πως) A. addit ἐστι.

A. 9. ἑαυτȣ͂) B. αὐτȣ͂.
B. 4. πρὸς τὸ καλὸν) A. & B. addunt ἡμῖν.
C. 1. τοιȣ́των) sequitur in A. τῶν.
3. εἰδȣ͂σα) A. B. ἰδȣ͂σα. A. in margine εἰδυῖα.
8. ζωὴν) A. B. ψυχὴν.
9. ȣ̓σίαν) A. in margine φύσιν.
D. 1. ἐν τῷ ζῆν) B. ἐν τῇ ζωῇ.
3. φύσιν εἶναι) A. inserit: ἀκίνητ☉ γὰρ ὄντων ὁ ἀνθρώπιν☉ νȣ͂ς, καθάπερ: καθάπερ) B. καθ' ὅπερ.
5. αὐτῆς) B. ἑαυτῆς. Ceterum ad hæc verba: ȣ̓χ ὁμοίως τῆς ψυχῆς κατὰ τὸ ἔμπροσθεν hæc in calce Codicis A. inter notas leguntur: μὴ ἐπὶ πάντων ȣ͂το νοήσης αὐτὸν εἰρηκέναι, ἀλλ' ἐπ' ἐκείνων, ἐν οἷς μικρά τινα τῆς ἐμπαθȣ͂ς ζωῆς ἢ νέα λείμματα, διὰ τὴν σαρκικὴν ἀσθένειαν συγγνώμης ἄξια, ὧν καθαίρεσθαι τὰς ψυχάς φησι, καθὰ καὶ ἄλλοις τισὶ τῶν πατέρων δοκεῖ, ὧν καὶ Διονύσι☉ ὁ Αρεοπαγίτης, καὶ Διάδοχ☉ ὁ Φωτικῆς Επίσκοπός ἐστιν. Ει γὰρ μὴ ȣ̓́τω νοήσωμεν καὶ πᾶσι τοῖς ἄλλοις διδασκάλοις καὶ ἑαυτῷ τὰ ἐναντία λέγειν δείξομεν. Εφη γὰρ ἔμπροσθεν, ἄβατον καὶ ἀπαρόδευτον εἶναι τοῖς ἁμαρτωλοῖς τὴν τῶν ἀγαθῶν ἀπόλαυσιν, καὶ τοῖς θείοις δὲ ῥήμασι μαχόμεν☉ ἀποφανθῇ, ἀπέραντον εἶναι τȣ́τοις τὴν κόλασιν ἀποφαινόμεν☉. Εςαι γȣ͂ν τοῖς ἁμαρτωλοῖς ἀφανισθείσης τῆς κακίας, ἡ ἀγαθȣ͂ ἡ ἔφεσις, τῆς τῶν ἀποκειμένων τοῖς δικαίοις ἀγαθῶν ἀπολαύσεως ἀμετόχοις· μέμνησο τῶν ἔμπροσθεν. D. 8.

D. 8. δέχεσθαι) A. B. διαδέχεσθαι. In calce A. scholion legitur istud: ὁμοιώματι καὶ οὐ κατ' ἀλήθειαν ὄντι.

Pag. 223. A. 2. καλοῦ) A. B. κάλλους.

4. ἐπακολουθοῦσα) A. in margine ἐπακολουθήσασα.

5. καὶ ἐμφύλως &c.) καὶ οὕτως ὁ ἐμφύλιος οὗτος πόλ. Ad hæc verba in calce Codicis A. ista legis: μέμφεσθαι μὲν ἡ μνήμη τὴν ἐλπίδα ἐπὶ τοῖς ἀναλογισμοῖς τῶν πεπραγμένων· ἡ δὲ ἐλπὶς τὴν ἀπάτην εἰς ἀπολογίαν προβάλλεσθαι, ὑπὸ τοῦ φαινομένου καλοῦ σοφισθεῖσα, καὶ κατ' ἀλήθειαν αὐτοῦ προελομένη.

B. 3. πτωχὴν) A. B. πτωχή.

4. ἴσται) B ἵσταται.

5. λείποντος) B. λοίποντος.

7. ὄντος) A. ὄντως.

8. τυχεῖν) A. præfigit καὶ.

12. αὕτη) B. αὐτή. A. in textu αὐτή· in margine αὐτό.

C. 2. κινουμένη) A. B. γινομένη.

6. ἐνήργηται) A. B. ἐνεργεῖται.

7. ἀπόστολος) A. præmittit θεῖος.

10. μνημονευθῆναι) A. B. μνημονεύεσθαι.

ἐπεὶ) A. in margine ἐπειδὴ οὖν.

δὲ) delet B.

D. 1. ἐν ἑαυτῇ) A. B. ἑαυτήν.

4. εἰ καὶ) εἰ delet B. Ceterum ad verba: ἥτις εἰ καὶ παράδοξον εἰπεῖν in calce Codicis A. ista legas: Εἰσί τινα, ἅπερ οἱ ἔξω φασὶν

ἐν τῷ γίνεσθαι ἔχειν τὸ εἶναι, οὐκ ἐν τῷ γεγονέναι, ὥσπερ τὴν σκιὰν τῶν σωμάτων. Αὐτη γὰρ χωρισθεῖσα τῆς ποιούσης αἰτίας, ἀφανὴς γίνεται, οὐ καθάπερ αἱ οὐσίαι καὶ τῶν ποιούντων αἰτίων χωρισθέντων μένουσι· τοιαύτη καὶ ἡ κακία ἐν τῷ γίγνεσθαι καὶ πράττεσθαι μόνον ἔχει τὸ εἶναι, ὅπερ ταυτόν ἐστι τῷ μὴ εἶναι.

6. καὶ κακίας) καὶ delet A. & B.
οὐ ὄντος) A. ἡ οὐ ὄντος.
11. γίνεται) B. γεγένηται.

Pag. 224. A. 2. ὑπήρετο) B. ἐπήρετο.
ib. τινὰ) B. delet.
3. τῇ - τῇ) delet B.
4. τὸ γὰρ) B. τὸ μὲν γὰρ.
ib. ἡ δὲ) A. τῇ δὲ.

B. 2. ἡ ἁπλῇ) ἡ delet A. & B.
3. ἀκριβῶς θεοείκηλος) in calce Codicis A. hæc annotatio legebantur: καθ' ὁμοίωσιν δηλονότι καὶ μετοχὴν, οὐ κατ' οὐσίαν γινομένη.
4. γινομένη) A. & B. γενομένη.
5. τοιόν τι) B. τῷ ὄντι.
7. συνανακιρνᾶται) A. B. συνανακίρναται.

C. 1. ἐπιθυμίας) A. B. ἐπιθυμίας δὲ.
4. γινομένην) B. γενομένην.
6. ἢ) B. ἤ.
7. ὅταν) A. ὅτ' ἂν.
12. δὲ) δὲ delet A.
ib. εὑρὼν) A. in margine: εὗρε.

D. 2. γνώσεις) B. γλῶσσαι.
3. πίπτει) A. B. ἐκπίπτει.

D. 4 συμ-

D. 4. ζυμπεριδεδραμεμβηκέναι) A. in margine ζώδεδραμηκέναι.

7. παρείη) A. B. παρῆ ἤ.

10. Ἐςι δὲ πίςις) ad hæc verba in calce Codicis A. ista legebantur: ὅτι πᾶσαι τῆς ψυχῆς αἱ πρὸς τὸ κρεῖτ]ον ἐνέργειαι παύσονται ἐλπὶς, ἔφεσις, μνήμη, καὶ ὅσαι τοιαῦται, πλὴν τῆς ἀγαπητικῆς κινήσεως.

12. ἐυτηρεμόντων) A. in textu ἀτρεμόντων, in margine ἠρεμόντων.

Pag. 225. A. I. ἐνέργεια) B. ἐνέργειαν.

2. ἐυρίσκουσαν) A. B. διερίσκουσα.

8. καὶ δοκεῖ) A. in margine καὶ ἄ.

9. αὐ]ῆς] A. in margine αὐ]ῇ. B. ἄυ]η.

ib. ἐν αὐ]ῇ] A. B. ἐν ἑαυ]ῇ.

11. ἀγαπη]ὸν] B. ἀγαπη]όν ἐςι.

ib. πάντως ὄντι) ἐςὶ delet B.

B. 2. αὐ]ὸ] B. ἑαυ]ὸ.

3. διὸ τὸ] B. διότι. Ad verba: διότι καλόν ἐςι in calce Codicis A. hæc notantur: ὅτι κόρον οὐκ ἔχει ἡ πρὸς τὸν Θεὸν τῶν ἁγίων ἀγαπητικὴ σχέσις. λῆρος οὖν ἐςιν ὁ παρ' Ωριγένους ἀναπλασθεὶς τῶν νόων κόρος, καὶ ἡ ἐκ τούτου καλάπ]ωσις αὐτῶν καὶ ἀνάκλησις, ἀφ' οὗ τὸ πουθρύλλη]ον δόγμα τῆς τῶν ψυχῶν προυπάρξεώς τε καὶ ἀποκα]ας άσεως ἀςάτῳ φορᾷ περιφερομένων κα]ασκευάζει τὰ ἑλληνικῇ μυθεύμα]α τῇ ἐκκλησιαςικῇ ἀληθείᾳ ὡς κακὼν πασιγκάπηλος προσμίξαι ζπουδάσας.

4. ἀληθῶς] B. ἀληθοῦς.

B. 4. ὐ προσάπτε]αι κ.] B. κόρος ὐ προσάπ]ε]αι.
6. πρὸς τὸ καλὸν σχέσιν] B. σχέσιν πρὸς τὸ καλόν.
9. ὅρον] A. B. κόρον.
C. 1. μόνῳ γὰρ τῷ &c.] B. μόνον γὰρ τὸ ἐναντίον τῷ καλῷ περαἶται. A. περαἶται.
2. ἐ δὲ] A. B. ἐδὲ.
4. προελεύσε]αι] B. προσελεύσε]αι.
6. μιμήμα]α] B. μίμημα.
D. 1. τύχη] A. B. τύχοι. Cererum ad verba: ἀλλ' εἰ μὲν κἐφη] in margine Codicis B. hæc erant notata: ὁ μακάριος Γερμανὸς ὠβέλισε μέρος τῶν ἔμπροσθεν, ὡς νόθα.
3. αὐ]ῇ] B. αὐ]η.
5. εἰς τὴν - σχέσιν] B. τῇ - σχέσ{.
κα]απαρῇ] B. κα]απαρείῃ.
6. τινα] B. τι.
Pag. 226. A. 1. τὸ μὴ] B. τῷ μὴ.
3. ἐνδυρεθεῖσι] B. εὑρεθεῖσι.
τῷ χώμα]ι] A. ἐν τ. χ.
6. ὁσίας] B. τῆς ὁσίας.
B. 2. ἐφέλκη]αι] A. ἐφέλκε]αι. B. ἐφέλκῃ.
3. ἐ γὰρ] B. ἐδὲ γάρ.
6. ὁ θεὸς] B. delet.
10. ἐπιστᾶται τὴν ψ.] B. τ. ψ. ἐπιστᾶ.
C. 1. χρυσίῳ) B. χρυσῷ.
ib. ἐκκαθαρἔν]ες) B. ἐκκαθαίρον]ες.
5. δὲ] delet B. Ad verba: κἀκείνε δεδαπανημένε in calce Codicis A. hæc notantur: κα]ὰ τὴν ἀνώ]έρω παρ' ἡμῶν λεχθεῖσαν

θεῖσαν διάταξιν, ἔνθα περὶ τῆς ἀφανισθείσης κακίας διαλαμβάνει, νοητέον καὶ τὰ παρόντα καὶ τὰ ἑξῆς. Ἀνάγνωθι ταῦτα κἀκεῖνα ἐπιμελῶς.

C. 6. ἀκοιμήτῳ] A. in textu καθαρσίῳ, in margine ἀκοιμήτῳ. B. καθαρσίῳ.

8. ὡς ἂν] A. ἕως ἂν.

9. ἀπαναλωθῇ] A. in textu ἅπαν ἀναλωθείη· in margine ἀναλωθῇ.

10. αἰωνίῳ] delet A.

D. 3. βιαίως] A. in textu βεβαίωσις τῶν ἐπὶ· in margine βιαίως.

5. παραπλασθέντα] A. περιπλασθέντα.

8. γίνεσθαι] B. γενέσθαι.

Pag. 227. A. 1. συναληθεῖσαι] A. B. συναληθεῖσαι.

4. ἀποξυρομένου] A. B. ἀποξυομένου.

6. οὐχ ἡ θεία] A. delet οὐχ.

7. κατὰ τὸ] A. οὐ κατὰ.

8. ἀλλὰ τὸ μὲν] A. B. ἀλλ' ἤ.

9. ἀπέδειξεν] B. ὑπέδειξεν.

B. 5. εἰς τοσοῦτον) B. delet.

6. μετρίοις) B. addit τισὶν.

8. κρεῖσσον] B. καθάρσιον.

9. πλεῖον - ἔλαττον] B. πλείων - ἐλάττων.

10. ὡς ἂν] A. B. ἕως ἂν.

C. 1. ἐπ' αὐτοῦ] A. B. ἐπ' αὐτοῖς.

9. τὸ ὄντως) A. B. τῷ ὄντι.

11. εἶναι) delet B.

12. πᾶσα προαίρεσις] delet B.

D. 1. μὴ χωρήσει] A. B. μεταχωρήσει.

5. κέρδος) A. B. τὸ κέρδος.

D. 3. ἐλπίδ@) A. B. ταύτης ἐλπίδ@.
5. ἐνιαυσιαίαν) B. ἐνιάυσιον.
7. τίς ἐκ) A. τίς ἡ ἐκ.
8. ὑπολέλειπ]αι) B. ὑπολείπεται.
9. ὥστε) B. ὅτι.
10. τῆς κακίας) τῆς delet A. ſed B. habet ἐκ κακίας.

Pag. 228. A. 1. ἐμπαθες) A. B. ἐμπαθές.
3. τίσι) B. τισὶ.
6. τινὰ ταλάντων) B. ταλάντων τινά.
8. τινὸς] B. ἑνὸς.
ὅπερ τὸ ἔσχ. ε.) B. ὅπερ ἐστὶ τὸ ἔσχατον.
B. 1. ἦδε) B. ἦδεν.
10. ὧν) B. ᾧ.
C. 2. ὅταν) delet B.
8. παρὰ Θεῦ) A. B. ὑπὸ τῦ Θεῦ.
12. πᾶν) delet B.
ἀδέσποτον γ. τ. ε.) A. & B. delent.
D. 1. τῆς ἀρετῆς) τῆς delet B.
4. ἄρα) B. ἆρα. ib. οἱ delet B. Ad verba: ἐν ταύτῃ ἄρα &c. hæc notat Codex A. in calce: ἀπηλλαγμένοι μὲν ἔσονται οἱ μηδὲ ἐνεργεῖν τι κακὸν δυνάμενοι ἀλλ' ὐ πάντες ἔξω κολάσεως, ἕως διάξυσιν, ἢ τῆς βασιλείας τῶν ὐρανῶν ἀπολαύσυσιν. Ανάγνωθι τὰ ἑξῆς, καὶ μαθήσῃ, τί ἐστι τὰ πάντα ἐν πᾶσι Θεὸς καὶ μέμνησο τῶν εἰρημένων περὶ τῆς κακίας.
9. εἰς πάντα) A. B. delet εἰς.
γίνεσθαι) A. B. γίνεσθαι.

Pag. 229. A. 2. καὶ σκεπασμ.) καὶ delet B.

A. 6. μα-

A. 6 μακαριότης) B. addit τέτων.

11. λόγων) A. B. λογίων.

B. 3. πρὸς) delet B.

ἡμῖν) delet B.

4. ὁ δὲ) B. ὁ δὲ τῷ.

5. ἐν τέτῳ δέ μοι δοκεῖ) In calce Codicis A. scholii loco hæc legas: οὐκῦν καὶ ἐν δαίμοσι καὶ ἐν ἁμαρτωλοῖς ἀνθρώποις ἔςαι. Καὶ πῦ τὸ δίκαιον, εἰ τοῖς δικαίοις ἐπίσης κἀκεῖνοι τύχωσι τἀγαθῦ; ἀλλ᾽ ὑχ ὁμοίως φήσειεν ἄντις, ἀλλὰ καὶ λίαν διαφορώτερον. Πῦ γὰρ θήσομεν τὰ τῆς κολάσεως ἐπιτίμια, πῦρ ἄσβεςον, καὶ ἀτελεύτητον, σκώληκα, καὶ τὰ ὅμοια; καὶ γὰρ τὴν διχοτόμησιν εἶναι οἶμαι μηδὲν ἕτερον, ἢ τὸ κεχωρίσθαι Θεῦ. Οὐκῦν ἐν πᾶσι μὲν ἔςαι δοξαζόμενος, καὶ προσκυνύμενος ὁ Θεὸς, ἀλλὰ τοῖς μὲν ἀπόλαυσις τῆς βασιλείας, τοῖς δὲ τῆς κολάσεως. Εἰ γὰρ μὴ ὕτο δῶμεν, καὶ τῇ θείᾳ γραφῇ καὶ τοῖς ἄλλοις πατράσιν μαχησόμενον δείξομεν τὸν διδάσκαλον, καὶ μὴν καὶ ἑαυτῷ. Δείκνυται γὰρ ἑτέρωθι κόλασιν αἰωνίαν διδάξας, καὶ μηδεμίαν πάροδον ἔχειν τὺς ἁμαρτωλὺς εἰς τὰ τῶν δικαίων ἀγαθά. Τί δέ φαμεν ἑτέρωθι; κἂν τῷ παρόντι διαλόγῳ, (ὡς ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἔγνωμεν) ἢ τοίνυν κατὰ τὸν λεχθέντα νῦν τὰ προειρημένα νοητέον, ἢ ὅτι παρενετέθη ταῦτα ὑπὸ παραχαρακτῶν τινων τῇ ἀληθείᾳ μὴ πειθομένων, ἢ ἀλλόκοτος ὁ διδάσκαλος φανεῖται, ὅπερ εἴπειν

εἶπεν (lege εἰπεῖν) ἄτοπον. Οὐκοῦν ἐκείνως πάντως ἐκλειπτέον τὰ παρόντα. Ἀνάγνωθι τὰ ἑξῆς· μέμνησο τῶν προτέρων.

B. 8. τὸ ἐν] τὸ delet B.

C. 4. συμβολαῖς] A. συμφοραῖς. B. πρὸς τὰς συμφοράς.

8. πραγμάτων] A. B. τῶν πραγμ.

D. 4. ὡς τὸν] A. B. ὥστε τὸν.

6. προαιρετικὰ] A. B. καὶ προαιρ.

τῶν ψ.] B. τὰ τῶν ψ.

8. κατεσκάσθη) κατεσκευάσθαι.

Pag. 230. A. 2. ἐκ δυνάμ.) A. B. εἰς δυνάμ.

4. ἂν) B. ἀεί.

5. τῆς γὰρ) B. πῶς γάρ.

8. πειτλωματικόν τε) B. πειτλωματικόν τι.

10. ποιουμένου) A. B. ποιουμένη.

B. 1. ἐν τῇ) A. B. ἐπὶ τῇ.

3. αὐξανομένων] A. αὐξομένων.

4. συμπλημμυρούσης) B. συμπλημμερούσης.

6. ἐφ' ὃν) A. B. ἐφ' ὧν.

ἐπικόπτει) B. ἐπισκόπτει.

10. ἐπέκεινα) A. ἐπ' ἐκεῖνα.

C. 2. τῷ δὲ τῷ) B. τῷ τῇδε.

4. ἐγκαθαρθέντας) A. B. ἐκκαθαρθέντας.

7. ἠγαπημένου) A. in margine ἀγαπωμένους. B. in textu eodem modo.

8. ἔσαι) A. B. ἔσω.

ib. ὄψει) B. ὄψῃ.

9. τὸν νοῦν) B. τὸ νοῦν.

D. 3. τοῦ νήματος) B. τοῦ νοήματος.

5. κάλλει) B. τῷ κάλλει.

D. 7. ἐπεισεληλυθέναι] B. ἐπεισολυθέναι.
8. ἰδεῖν] B. δεῖν.
9. ἵνα μὴ ἀμφιβάλλῃ) A. εἶναι (sic & B.) μὴ ἀμφιβάλλειν.
10. ἐπειδὴ) A. B. ἐπειδὴ δέ.
11. χωρητοῖς) A. χωρητικοῖς.

Pag. 231. A. 1. τοιαύτην) B. τὴν τοιαύτην.
4. περισκεψ.) A. B. ἐπισκεψόμεθα.
7. ἄλλως) B. ἄλλῳ.
μέρει) A. ἐν μέρει.
B. 11. ἐξ ἀνθρώπου) A. ἐξ ἀνθρ. πάντοτε.
C. 3. πάλιν δὲ] A. πάλιν νῦν δέ.
10. πάλιν ἐστὶν] A. πάλιν αὐτήν ἐστιν.
11. δόγμασιν] A B. σώμασιν.
12. μετὰ τὴν] A. in textu: μετὰ τὴν ἀπὸ τούτων διάλυσιν τὴν ψυχὴν λίαν ἀπάδει in margine: τοῦ σώματος διάζευξιν οὐ λίαν ἀπάδει.
τούτου] B. τούτων.
D. 1. ὅτι] A. B. ὅτε.
5. οὐ γὰρ] B. οὐ γὰρ ἄν.
6. ἐπινοήσεις] A. B. ἐπινοήσαιεν.
δρομῆς] B. συνδρομῆς.
8. ψυχὴν] B. αὐτὴν ψυχήν.

Pag. 232. A. 1. καταπίπτειν] A. B. μεταπίπτειν.
4. κατ ἀρχὰς] A. καὶ κατ᾽ ἀρχ.
7. σώματι] A. τῷ σώματι.
9. ἐκείνων δόγματος] A. B. κατ᾽ αὐτοὺς δόγμ.
διασκορπίσασθαι] A. B. διασκοπήσασθαι.

10. δὲ] delet A. B.

B. 1. ῥαδίως ἐςὶ] A. ὡς ἐςὶ.

B. 4. συγχεῖν] B. συγχέειν. A. συγχεῖν.

5. πάντα χρὴ] B. πανταχῆ. A. in textu πάντα χρήματα in margine : πάντα τὰ ἰδιώματα.

7. αἰσθητικὸν] B. αἰσθητὸν.

8. μηδέ τινι] A. B. μηδενί τι.

10. διαςοιχιζόμενα] A. B. διατειχιζόμενα.

C. 2. φωλεύειν] A. in margine ἐμφωλεύειν.

6. ἐκφύσεις] B. ἐμφύσεις.

7. ἀκάνθην] B. ἄκανθαν.

10. εἶναι τὴν] εἶναι delet A.

11. κοινωνία πεφ.] A. B. κοινότητι πρὸς ἑαυτὴν πεφυρμένην. B. συμπεφυρμένην.

D. 5. πρὸς] B. πρὸς τὴν.

7. καὶ σαρκοβ.] B. ἢ σαρκοβ.

10. ὄψεται] A. in margine οἴεται, ὄψεται.

Pag. 233. A. 3. καὶ αὐτὸς] A. B. καὶ οὗτος.

6. δρεπάνην] A. B. τῇ τῶν.

9. δρέψει] A. B. δρέψεται.

B. 2. κιρνᾶται] A. B. κίρναται.

7. ποῖον] A. ἕτερον γενόμενον ποῖον δὲ τὸ ἑτέρως γενόμενον.

8. τῇ τοιαύτῃ] τῇ delet B.

9. ὡς κατ᾽] A. ὡς καὶ κατ᾽.

13. κἂν ἐν ἑρπετοῖς] delet B.

4. γίνεται] B. γένηται.

6. οἰήσεται] A. οἰηθήσεται.

7. τοιοῦτος] A. οὐ τοιοῦτο.

D. 5. ἀποτίθεται] A. B. ὑποτίθενται.

τινὶ

τινὶ] B. τῇ.

6. πρὸς τὴν] B. πρὸ τῆς.

ἐν σώματι ζωὴν] A. ἐν σώμασι ζωῆς B. ἐν σώματι ζωῆς.

βιοτεύοντα] A. in margine ἐμβιοτεύοντα.

7. ἑαυτῶν] A. αὐτῶν.

8. συμπεριπολοῦντος] A. B. συμπεριπολοῦντα.

10. πτεροῤῥοούσας] B. πτεροῤῥυούσας.

σώματι] B. σώμασι.

11. ἀνθρώποις] B. ἀνθρωπίνοις.

Pag. 234. A. 1. μετὰ τοῦ] A. μετὰ τὴν ἐκ τοῦ. B. μετὰ τὴν τοῦ.

2. ἐγχώρησιν] A. B. ἐκχώρησιν.

10. τοιαύτης] delent A. B.

B. 2. οὐράνιον] A. B. τὸν οὐράνιον.

πρὸς τὸν οὐράνιον χῶρον] Sub asterisci Signo in margine Codicis A. ad calcem præfigitur οὐ. Τάχα καὶ τὰ τοιαῦτα Ὠριγένης ἐν τοῖς οἰκείοις ἀνεπλάσατο συγγράμμασιν, ὡς πᾶσιν ὑπάρχει σαφὲς τοῖς κἂν πρὸς βραχύτατον αὐτοῖς ἐπισκήψασιν.

5. ἔχειν] B. ἔχον.

ἑαυτοῖς] A. B. ἑαυτῷ.

6. κακίας] A. κακίαν.

10. ὅ, τι] B. ὅτι.

οἴεται] B. οἰήσεται.

C. 3. ἀναπίπτει] A. B. καταφέρεται, ἐκ δὲ ταύτης.

4. πρὸς τὴν] A. πρὸς τὸ τήν.

9. ἐκεῖ ζώντων] B. ζώντων ἐκεῖ.

καθάπ-

καθάπτεται] B. καταθάπτεται.
10. ἀμοιρήσει] B. ἀμοιρήσειεν.
D. 1. ἀνάρχεσθαι] A. in textu ἄρχεσθαι βίε, in margine ἀπάρχεσθαι. B. ἄρχεσθαι βίε.
2. ἐν τῷ ἐρανῷ) A in margine: εἰ γὰρ τῷ ἐρανίῳ.
7. κάθαρσιν) A. B. καθάρσιον.
9. ἐντεῦθεν) A. B. ἐντεῦθεν μὲν.
10. μετεωροπορἔσιν). μετεωροπολἔσιν.
11. ἐκεῖθεν) A. ἐκεῖθεν δὲ.
Pag. 235. A. 1. πρόσγειοι) A. B. καὶ πρόσγ.
τῷ ἀντεςρ.) A. τὸ ἀντεςρ.
6. ἐδὲ αὐτὴ) A. ἐδὲ αὕτη.
7. πάντων) A. B. παντὸς.
8. τὴν ἐραν) B. τὸ ἐράνιον.
φύσιν) delet B.
χώραν ἔχει) B. ἔχει χώραν.
9. εἰ ἐμπαθὴς) A. ἡ ἐμπαθής.
11. φυρἔσι) A. B. φύρεσι.
B. 1. τρεπτῷ) B. ἀτρέπτῳ.
2. τέτοις) B. ἐν τέτοις.
3. διαμένεσιν) B. παραμένεσιν.
4. ἀπώκησαν) A. B. ἀπώκισαν.
5. ἀσφαλῆ) B. εἰς ἀσφ.
7. ἡ κακία) A. B. ἐν κακίᾳ.
βρύσασα) A. βρίσασαν. B. βρύσασαν.
9. ἐρανίων) B. ἐπερανίων.
ἀναφερἔνται) A. B. ἀναφύρονται.
C. 1. πρὸς κρείττονα) A. B. πρὸς τὸ κρεῖττον.
2. ἐνδιδόντα) B. ἐνδιδόντες.
6. μήθ' ὅσοι) A. ἀλλὰ μηδ' ὅσοις μεταβαίνειν.

βαίνειν. *B.* eodem modo, nisi quod omittit ἀλλά.

ἐκ) *B.* ἐκ τῶν.

8. δοκείη) *A. B.* δοκεῖ ἢ τὸ ἔμπαλιν.

D. 1. λέγουσιν] A. λέγειν πάλιν ὡς τῆς ἀληθείας ἠστοχηκέναι. *B.* λέγειν, ὡς τῆς ἀληθ. ἐστοχασμένοις.

2. ἀκολουθήσωμεν) *B.* ἀκολουθήσομεν.

οὐ μόνον τῷ) οὐ μονὸν διὰ τό.

3. ἄστατος) *B.* ἀστατός τε.

ὁ λόγος) ὁ delet A.

D. 4. ἑαυτῷ) *B.* αὐτῷ.

7. καὶ κακίας) *A. B.* μὴ κακίας.

10. ἐμπεσούσης) *A. B.* πεσούσης.

11. φύονται) *B.* φύοντας.

P. 236. A. 3. χρόνον ἀμφότερα) *B.* ἀμφότερα χρόνον.

6. παραλογώτερον) A. in marg. παραδοξότερον.

10. συμβαίνει) *A. B.* συμβαίνειν.

12. εἴπῃ τις) *B.* εἴποι τις.

B. 1. γεωπόνου) *B.* γεηπόνου.

καταπηγνύοντος) *A. B.* καταπηγνῦντος.

4. πτερορρυής.) *A. B.* τῆς ψυχικῆς πτερ.

7. τῶν λόγων) *A. B.* τ. λόγ. ἐστί.

8. ἐν συζυγ.) *B.* τῶν ἐν συζυγ.

περιεργάσασθαι) *A. B.* περιεργάζεσθαι.

10. ἐπεισκρίθωσιν) *A. B.* εἰσκριθῶσιν.

C. 1. ὀδυνῶν) *B.* ὠδίνων.

3. ἐνδόσιμον) *B.* ἐν δόγμασιν.

D. 1. ἀνατιθέντες) *B.* ἀνατίθενται.

3. τά) *B.* τό.

μετὰ ταύτην) A. μετ' αὐτήν.

4. τυχέα) *A. B.* τυχαία.

5. κατ'

5. κατ' αὐτῶν) A. B. κατ' αὐτόν.
8. πονηρὰν τινων) πονηρὰν τινα.
Pag. 237. A. 5. ἀναμένομεν) A. ἀναμένοιμεν.
7. ἡγεμονεύει) A. ἡγεμονεύσει.
8. οἰχούσης) A. B. ἡκούσης.
10. καὶ πρὸς τὸ) B. καὶ τὸ πρὸς τὸ.
B. 1. ἀνερματίστων] A. in margine: ἀκυβερνήτων.
3. ἄλλοτε) B. ἀλλέτι.
4. σὺν τύχῃ) A. B. συντυχίαν.
5. ἀρετῆς) B. ἀρχῆς.
6. τῶν ἐναντίων) A. B. τοῦ ἐναντίου.
8. τὸ δὲ) A. B. τὸ μηδὲ.
C. 1. ἡ πρὸς) αἱ πρός.
ἀνταποδόσεις) B. ἀνταποδόσεις.
2. πεπίστευται] B. πιστεύεται.
C. 5. δὲ καὶ] A. B. δ' ἂν καὶ.
ἐγένετο) A. B. ἐγγένοιτο.
9. ἀλόγων) A. B. addunt ζώων.
D. 1. τῷ λόγῳ] A. B. τοῦ λόγου.
2. ἡ κακία) B. κακία.
3. ἀρχὴ) A. ἡ ἀρχή.
7. ὁ κατ') B. ἐστὶν ὁ κατ'.
ἐστὶν) delet B.
8. τούτων) A. B. τούτου.
9. μητ'] A. B. μηδὲ.
Pag. 238. A. 4. ἐκ τῆς) A. in margine διά.
5. ἐθέλει) A. B. ἐθέλῃ.
7. τῶν ὀφθαλμῶν) A. B. κατὰ τὸν ὀφθαλμόν.
10. φύσιν) A. τὴν φύσιν.

B. 2.

B. 7. ζύςασιν) A. B. ζύςασιν αὐ]ῆς.
8. πολέμȣ) A. B. πολεμίȣ.
10. βιοπύȣσαν ζκέτ{) A. B. βιε]. ζκότῳ ἢ. καὶ τὸ] A. ἢ καὶ τὸ.
C. 1. γίνεσθαι) B. γίνεσθαι.
γινομένην) B. γινομένην.
2. πῶς τὰ) A. πῶς τὸ.
11. νοȣ̃μεν φησὶν) A. B. φησὶ νοȣ̃μεν.
ὁ Ἀπόςολος) delent A. B.
D. 2. ἐμφαινομένων) A. B.) ἐκ φαινομένων.
ὁρώμενα) A. in margine βλεπόμενα.
3. οἰομαι) A. in margine οἶμαι τȣ̃τ'.
εἰπεῖν) B. οἶμαι.
5. ὅσα &c.) A. B. τὰ ἐξ ἐκείνȣ γινόμενα, ὅ, τι ποτε καὶ ἐςιν.
Pag. 239. A. 6. ἄρα) A. in margine ἄρα.
8. ἑτερογενὲς) A. in margine: ὁμολογεῖ]αι τῷ ἑτερογενῶς ἔχειν.
9. ἑτέρωθεν πόθεν) B. ἑτέρωθέν ποθεν.
B. 7. ἑκάτερον) A. in textu ἕτερον· in margine ἑκάτερον.
ἢ γὰρ καὶ) A. ἢ γὰρ ἂν καὶ.
13. ὁμογενῶς) A. ὁμοιογενῶς.
ἔχοι) B. ἔχ{.
C. 1. ἀντεξαχθήσε]αι) A. in textu ἀν]ισαχθήσε-ται· in margine: ἀντεξε]ασθήσε]αι.
2. ἀγνόη]ον) B. ἀγένητον.
5. φιλοσοφίας) A. in margine σοφίας.
8. ἀφ' ἑκα]έρȣ) A. B. ἐφ' ἑκάτερον.
9. κα]ὰ τὸ ȣ̃ Ἀποςόλ.) B. κα]ὰ τὸν Ἀπόςολον

D. 1. περὶ

D. 1. παρασημαινόμενοι) A. παρασημαινάμενοι. B. παρασημηνάμενοι.
2. ἐθέλῃ) A B. ἐθέλη.
3. βούλημα] A. B. βούλημα.
4. ἡ φύσις] ἡ delent A. B.
6. ἐθέλῃ) A. B. ἐθελήσῃ.
8. διακεκριμένων) B. διῃρημένων.

Pag. 240. A. 4. δεικνῦσα) A. delet B. habet δεικνῦσαι.
8. ταύτην) A. B. ταύτης.

B. 2. ἀμεγέθου) A. ἀμεγέθους.
3. τοῖς) B. τοῦ.
8. οὐ σχῆμα, οὐ χρῶμα) B. οὐ χρ. οὐ σχ.
9. οὐ πηλικότης) A. ἡ πηλικότης.
10. ἐν ποιότητι) A. addit καταλαμβανομένων.
11. ἕκαστον) B. ἑκάστῳ.

C. 2. νῷ) B. ἐν νῷ.
3. τίς πόνος) A. B. τίς πόνος τῷ νοητῷ τὰ νοητὰ κατεργ.
7. παρεξετάσθη) A. παρεξετάσθω. B. παρεξητάσθη.
8. εἰ) A. B. εἰ μή.
αἱ ψυχαὶ τῶν σωμ. B. τῶν σωμ. αἱ ψ.
10. περὶ) B. τὴν περὶ.

D. 1. περὶ τοῦ) B. περὶ τὸ τοῦ.
7. νομίζειν) B. νομίσαι.
8. εἰσοικιζόντων) B. ἐνοικιζόντων.

Pag. 241. A. 1. τὰς ψυχὰς) B. τῶν ψυχῶν
2. νεωτέρας) A. B. νεωτέραν.
3. συμπλάσεως] A. διαπλάσ.
6. ἐν αὐτῷ] A. B. ἐν ἑαυτῷ.

A. 6. δὲ

A. 6. δ᾽ ἐν νηδύϊ) A. τῇ νηδύϊ. B. δὲ τῇ νηδύϊ.
8. κίνησίς ἐστιν] κίνησίς ἐστιν ἀμφισβήτησιμός τε καὶ ἀμφίβ.
B. 4. ἐκκειμένων] A. B. ἐγκειμένω.
9. ἀποσπάδος) A. τῆς ἀποσπ.
10. οὐδὲ γὰρ] A. B. οὐδὲ γὰρ ὁ.
C. 1. πῶς γὰρ] A. B. πῶς γὰρ ἂν τὸ.
4. ἐξαλλάσσων) B. ἐξαλλάττων.
5. βολῇ] A. B. βώλῳ.
ἐμφαίνων] A. B. ἐκφαίνων.
6. τελείου] A. B. τελειῶν.
τροφῆς] A. in margine φύσεως συνεργία
8. κατὰ λόγον] A. B. καὶ ὀλίγον.
9. τέλος] A. B. τέλειον.
10. πρὸς λόγον) B. πρὸς ἀνάλογον.
D. 6. μετρίως] delet B.
9. συναυξανομένην] A. συναυξανομένη.
10. ἐμψύχου] A. ἔμψυχον.
Pag. 242. A. 2. δὴ) B. δὲ.
προσλάβῃ] A. προλάβῃ.
3. τὸ κοινὸν τῷ ἐξ ἀμφ.] delet B.
5. γίνεσθαι] A. γενέσθαι.
B. 6. λείποντι] A. ἐλλείποντι.
8. ἐλλείποντος] A. ἐλλιπῶς.
11. ῥοώδης] A. in margine, in textu autem ῥιζώδης.
C. 2. διαδέχεται] A. B. διαδέξεται.
6. σύνθεσις] A. B. ἡ σύνθ.
10. σόκου ἑστῶσας] In calce Codicis A. hanc invenio obſervationem; ὅτι κατὰ τὴν

 τοῦ Εὐαγ-

τοῦ Εὐαγγελίου ἀκολουθίαν ἡ μέλλουσα ζωὴ ἀπέραντος ἔσται.

C. 11. δι' ἀκολουθίας] A. B. δι' ἀκολούθου.

D. 1. προφαίνεται] A. B. addunt πίστεως.

3. διδασκάλου] A. B. τῆς διδασκ. In ſcholiis ad calcem Codicis A. hæc lego: περὶ τῆς ἀναστάσεως πάλιν διαλέγεται.

4. παρακαθημένοις] A. B. τῶν παρακαθημένων.

6. ὁ διαλ.] B. ἢ ὁ διαλ.

9. ἐγένετο] B. γέγονε.

10. κυριωτάτου] B. καιριωτ.

11. δόγμα] B. τὸ δόγμα.

Pag. 243. A. 2. ἀρχαίαν] A. B. τὴν ἀρχ.

4. παροδικὴν] A. περιοδικήν.

6. τῶν ἐπιγιν.] B. τὴν τῶν ἐπιγ.

8. τὸ πλεῖον] B. πλέον.

προδεχομένης] B. προσδεχομ.

10. ἐσκεδασμένου] B. διεσκεδασμ.

B. 2. περὶ τῶν τῆς θ. δ. γ.] A. περὶ τῆς θείας τῶν γραφῶν. B. παρὰ τῆς θείας τῶν γραφῶν διδασκαλίας.

10. ὅσον) B. νόσον.

11. παρὰ τῆς) B. περὶ τῆς.

ἀντιθέσεως) A. B. ἀντιθέσεων.

C. 6. ἐντεθέντα) B. ἐκτεθέντα.

8. ἤκουσα τοίνυν) Scholiaſtes in calce Codicis A. ita: περὶ τῆς κατὰ τὸν Δαβὶδ ἀναστάσεως.

D. 1. ἀντανελεῖς) A. ita in margine, in textu vero ἀνατελεῖς.

4. πάντα) B. τὴν τὰ πάντα. A. τὴν πάντα.

D. 4. πᾶσιν) *B.* ἅπασιν.
7. ὧν) *B.* ὡς. ib. ἂν) delet A.
τῇ) *A. B.* μὲν.
8. ζώντων) A. ζώων.
9. τούτου) delet *B.*
ἐκλειπόντων) A. ἐκλελοιπότων.

Pag. 244. A. 2. τῇ ἐκκλησίᾳ) A. τῆς ἐκκλησίας.
3. πνεύματι) A. in margine χαρίσματι.
5. ἑτέρωθεν) *A. B.* ἑτέρωθι.
οὗτος) delet *B.*
7. ἐπὶ τῇ) A. in margine ἐν τῷ.
8. σκηνοπηγίων) *B.* σκηνοπηγιῶν.
9. διὰ τῆς) A. διὰ τῆς τοιαύτης.

B. 1. γινόμενος) *A. B.* γινομένη.
4. ἀλλὰ τούτου χάριν) Nota hoc ſcholion Codicis A. σημείωσαι· διὰ τὴν τοῦ σώματος ἡμῶν ἀνάστασιν τὴν ἐνανθρώπησιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ γεγενῆσθαι.
7. συστάιη) A. in textu ἐνστάιη.

C. 7. συνόδῳ) *A. B.* συνοδίᾳ.
8. κατασκευὴ οὐ) delet *B.* Inter ſcholia Codicis A. iſta occurrebant ad has voces: ὅτι οὐ πᾶσιν ἐφετὸν ἐντὸς τοῦ ναοῦ γενέσθαι, καὶ διάφορος ἦν ἡ ἐν τούτῳ πάροδος.
10. ἀλλὰ περιεκέκειτο) *A. B.* ἀλλ' ἀπεκέκειτο.

D. 1. γινομένων) A. γενομένων.
2. μετὰ τὴν) *B.* μετὴν.
5. ἀφαγνισθεῖσι) *B.* ἀφανισθεῖσι.
6. ἀλλὰ τοῖς) *A. B.* ἢ τοῖς.
11. προσβολαῖς) *A. B.* προβολαῖς.

Pag. 245. A. 2. ὡς) B. ὅς.
5. τοσαύτης ὂν ὄσης) Ad hæc ſcholion illud legebam in calce Codicis A. ὅτι τύπος ἦν καὶ εἰκὼν τῆς νέας ταύτης καταστάσεως ἡ τῆς ἐν τῷ ναῷ εἰσόδου διαφορά.
7. ὅτι τις) A. B. ἥτις.
εἰκὼν] A. εἰκών τε.
B. 3. προτιμοτέρων] A. B. προτιμότεροι.
5. προκαθαιρόμενοι A. in margine προκαθηρμένοι.
8. προάγοι] B. προσάγοι.
C. 4. προτερεύουσί τε] B. προτερεύουσι δέ τε.
8. περιρραντηρίῳ] A. B. περιρραντηρίῳ λουτρῷ.
10. μέσων] B. μέσα.
δι' ὧν] B. τὰ δι' ὧν.
D. 1. σκηνοπηχθῇ] A. B. σκηνοπαγηθῇ.
3. ἐγγινομένη] A. ἐγγενομένη.
Pag. 246. A. 2. ἑαυτοῖς] B. ἐν ἑαυτοῖς.
3. γυμνότερον] B. γυμνότερόν πως.
B. 1. οὓς πάντας]' A. B. ὧν πάντων.
ib. μία καὶ σύμφωνος] ad has voces ita in calce Codicis A ſcribebatur: ποίαν εἶναι φησὶ τὴν μέλλουσαν ἀύλων ἑορτὴν ἀγγέλων καὶ ἀνθρώπων; τὸ πάντας συμφώνως ὁμολογεῖν εἶναι Θεόν· οὐκοῦν περὶ μὲν τὴν θεογνωσίαν πάντες ὁμογνωμονήσουσιν ἁμαρτωλοὶ καὶ δίκαιοι, οὐ μὲν δὲ μιᾶς ἔσονται καταστάσεως. ἐπεὶ πῶς τὸ δίκαιον; ἀλλ' οἱ μὲν ἐν ἀπολαύσει τῆς τῶν οὐρανῶν γενήσονται βασιλείας, οἱ δὲ ταυ-

ταύτης ἐκτὸς κατὰ τὴν Ἀποστολικὴν ἀπόφασιν.
2. ἐστὶν] B. δέ ἐστιν.
ὄντως] delet B.
3. ὁμολογία τε] B. ὁμολογία δὲ.
ἔστι) B. ἔσται.
6. Εζεκιὴλ] B. Ιεζεκιὴλ.
11. ὡς ἤδη) A. ὡς ἤδη παρὸν.
C. 1. πεδίον) A. πεδίον γάρ.
2. ὀστέων] A. ὀστέων τε.
τούτω] A. in margine τούτου.
10. κείμενον) A. in margine κινούμενον.
11. κατὰ] A. B. τῶν κατὰ.
D. 1. λέγοι) B. λέγειν.
2. ἤχει) A. ἠχῆ. B. ἤχῳ.
5. φύσιν) A, φύσεως.
ib. ὑπαμειφθ.) A. addit κατάστασιν.
6. ἀγγελικὰς) B. εὐαγγελικὰς.
7. ἅπασιν] delet B.
παρήσαμεν) B. παρήσομεν.
μόνῳ λόγῳ] B. λόγῳ μόνῳ.
Pag. 247. A. 1. ἐπιθανασίοις) A. ἐπιθανατίοις.
3. καὶ λόγῳ) A. καὶ λόγου. B. λόγου.
4. ἐγείρει) A. in margine ἀνεγείρει.
8. ἐξάγει] A. B. ἐξάγει ζῶντα.
τοῦ τάφου] A. τῶν τάφων.
φωνῇ) A. φωνῇ τε.
9. εἶτα τὸν ἑαυτοῦ ἄνθρωπον] In calce Codicis A. ista leges : ὅτι διὰ πίστεως τῆς τοῦ σώματος ἀναστάσεως τὰ σημεῖα τοῦ ἰδίου πά-

πάθȣς εἴασεν ἐν τῷ ἰδίῳ σώματι ὁ Κύριος.

11. Διανίςησι] B. ἀνίςησι.

12. μαρτυρίαν] B. μαρτύριον.

B. 1. ἐπαγόμενος] A. B. ἐπαγόμενον.

2. μὴ μιᾶς) A. B. μηδεμιᾶς.

3. προγεγραμμένα] A. B. γεγραμμένα.

παραδεδειγμένοις ὑπ.] παραδεδειγμένης ὑποστάσης. B. παραδεδειγμένα ὑποςάσης.

4. ȣ̓ ἔτο] B. ȣ̓δὲ ἔτο.

9. ὑπόλειπον) B. ὑπόλοιπον δ' ἄν. hæc in calce Codicis A. ita illuſtrabantur. Ενθεν ἄρχεται ὡς ἐξ ἑαυτȣ̃ ἀνθυποφέρειν τὰς περὶ τῶν τῇ ἀναςάσει μαχομένων ἀντιθέσεις.

10. ὥσπερ τὸ νῦν] A. πρὸς τὸ νῦν ὄν.

11. ὄντως] A. ȣ̃τως.

φευκτὸν] A. B. φευκτὴν.

C. 1. εἶναι] delet B.

2. ὅταν λήγεται] A. B. λήγονται.

7. καταῤῥιγνυθέντα] A. B. καταρικνωθέντα.

9. αὐτῆς] A. B. αὐτοῖς.

12. περιεσκληκότος] B. περισκληκότος.

D. 6. ἐντρομῆς] A. ἐντρόμῳ. B. ἐντρόπῳ.

ἀκȣ́σιον] B. ἑκȣ́σιον.

9. ὅσον ἐπικεκαλύφθαι usque ad τῷ δέρματι] deleta ſunt in MS. A. & in margine legitur: σχόλια.

10. οἷα δὲ] Ad hæc verba in calce Codicis A. hæc nota adſcripta erat: ζήτησις περὶ τῶν ἀνθρωπίνων σωμάτων, εἰ οἷα τῶν

τελευ-

τελευτώντων ἐςὶ τὰ σώματα, τοιαῦτα καὶ ἀνίςαται κατὰ τὸν τῆς ἀναςάσεως καιρόν; καὶ διάφοροι ἐπαπορήσεις πρὸς τὸ τῆς ἀναςάσεως δόγμα.

12. οἷα δὲ] B. οἷα δή.

13. ὑδερικοῦς] B. ὑδερικοῦς.

ἐξοιδηκότων] B. ἐξῳδηκότων.

Pag. 248. A. 4. αἰσθητὰ προσιοῦσα] A. B. αἰσθητήρια προϊοῦσα.

10. διαςρόφοις] B. διαφόροις.

περιὸν] delet A.

B. 1. περὶ τῶν] A. περὶ δὲ τῶν. Ceterum ad hæc verba in calce Codicis A. inter ſcholia hæc leguntur: Αντίθεσις· ὅτι οὐ ταὐτὸν ἀναςήσεται τὸ σῶμα, ἢ ἄλλο παρὰ τὸ πεσὸν, εἰ μὴ τὰς ἐπισυμβάσας αὐτῷ διαφόρους ἀλλοιώσεις ἔχον ἐγείρεται. Τοίνυν δὶς κατὰ ταυτὸν τῆς φλογὸς θέγοντα ὥσπερ τὸ μὲν ἐπιῤῥυτον διὰ τῶν τροφῶν γίνεται προςιθεμένων τῇ οὐσίᾳ ἡμῶν ἀντὶ τοῦ διαφορηθέντος μέρους αὐτῆς. Τὸ δὲ ἀπέῤῥυτον ὑπὸ τοῦ περιέχοντος ἡμᾶς ἀέρος ἐκ διαφοροῦντος ἐκδήλως οὐκ ὀλίγον τῆς οὐσίας τοῦ σώματος ἡμῶν, ἀμφότερα δὲ ἀπ' ἀλλοιώσεως γίνεται, τοῦτο μὲν τῶν τροφῶν ἀλλοιουμένων, ἐν τῷ νεύρῳ νεύρων, καὶ ἐν τῷ ἔςω ἐςῶν, τοῦτο δὲ πάντων τῶν ἐν ἡμῖν ὑγρῶν τε καὶ ςερεῶν σωμάτων ὑπὸ τῆς ἐμφύτου θερμασίας διὰ παντὸς ἀλλοιουμένων, καὶ οὕτω διαφορουμένον.

4. τὰ τοιαῦτα) A. ταῦτα. B. τοιαῦτα.

5. ἄρα ἐναπομένῃ) *A. B.* ἀρ' ἐναπομένει.
6. ἄκρον) *A.* μέτρον.
C. 1. τέλειος) *A.* ὁ τέλειος.
6. ἀκμηςὸν) *A. B.* ἀκμαςὴν.
10. ἐπεισάγῃ) A. in margine, ἐπισυνάγοι.
11. μὴ ὂν) *A.* μὴ.
ἀναβιώσῃ) *A. B.* ἀναβιῴη.
D. 5. βλέπων] A. in marg. καὶ βλέπων ἐν ἐμαυτῷ ἐμαυτὸν π γὰρ ἂν εἴην ἀληθῶς ἐγὼ, εἰ μὴ διά.
ἐμαυτῷ) *B.* ἑαυτῷ.
11. ὑποσιμὸς] B. ὑπόσιμος.
λευκόχρυς) A. λευκόχρως.
Pag. 249. A. 2. κομήτῃ] A. in margine κομῶντι.
2. μελανοχροῖ) *A. B.* μελάνοχροι.
4. εἰδὼς) ἰδὼν ἐκεῖνον εἶναι. *B.* ἰδὼν ἐκεῖνον νοήσαιμι.
6. τὸν ἰσχυρότερον.) *A. B.* τῶν ἰσχυροτέρων.
7. ἀφιέμενον) *A.* ἀφέμενον.
11. παύσεται) *A. B.* παύσηται.
12. μετάςασις) *A.* ἡ μετάςασις.
B. 8. ἀδιάσπαςον) B. ἀδιάςατον.
ἑαυτὸ) *A.* ἑαυτῷ.
9. πάντως) delent A. B.
ἑαυτὸν) *A. B.* ἑαυτό.
10. αὐτὸ) *B.* τὸ αὐτὸ.
C. 1. λίγνην) *A B.* λιγνὺν.
2. κίνησις) delet *B.*
3. λίγνην) *B.* λιγνὺν.
ἀλλοιοῦσα) *B.* ἀλλοτεροῦσα.
4. τοίνυν δὶς) *A.* τινὶ τις.

10. γινομένη] A. in textu γενησομένη, in margine γενωμένη. B. γενωμένη.

D. 2. ἐπίῤῥυτον] A. ἐπίῤῥητον.

4. πορευόμενον] A. B. in margine: πορευόμενό τε καὶ κινέμενον τότε ἵσαται.

7. διαπνέεται) B. διαπνεῖται.

9. ἀπαλλαγῇ] A. B. ὑπαλλαγῇ.

Pag. 250. A. 6. τῶν γὰρ] A. B. τῶν τε.

7. ἀλγεινὰς) B. ἀλγηδόνας.

8. ταῦτα] A. ταῦτα καὶ. B. ταύτας.

9. ἑκατέρων] A. ἑκάτερον.

10. περὶ τὴν] A. in margine περὶ τήν.

11. τὸ δίκαιον) B. τὸν δίκαιον.

ἢ ἐπὶ] B. εἰ ἐπὶ ἐπὶ.

B. 2. ἐκκαθάραντος] A. ἐκκαθήραντος.

6. μήτ' ἑτέρε] B. μηδ' ἑτέρε.

11. κατειργάσμενον] A. κατεργασάμενον.

C. 5. φησὶν] A. in margine φασὶν.

8. διὰ) A. B. τὴν διά.

ἡμῶν] delet B.

12. παρεκτικῆς) A. B. πρακτικῆς.

Pag. 251. A. 2. μέλη] delent A. B.

2. ἐγὼ] A. ἐγὼν.

3. ἐκεῖνον] A. B. ἐκεῖνο.

ἔτω] A B. ἔτω καὶ.

5. προσδοχὴν] B. προσδρομήν.

9. ἐξοδικοὶ] A. B. διεξοδικόν.

10. πόρων] B. πόρνων.

ἐν] delet B.

B. 1. εἰ μὲν] A. εἰ μὲν μὴ εἴη περὶ τὸ σῶμα

τὰ πρὸς ἐδὲν τῶν πρὸς τὴν ζωήν. B. εἰ μὴν μὴ ἐδὲν τῶν.
3. μηδὲ) A. μηδὲν.
4. τι τῶν] τί delet B.
ἡμῖν] A. in margine ὑμῶν.
5. ἐκέτι) A. B. ἐκ ἔτ' ἂν τις.
7. ἐκείνη] A. ἐν ἐκείνῃ.
10. ἐναργὲς] A. ἐνεργὸς.
11. ἀνόνητα] A. ἀνόνητα ἅ.
C. 2. ὅπως] A. in margine ὡς.
7. κατεπεχείρ.] B. κατενεχείρησας.
11. ἄν πως) A. B. ἄν τι κατὰ.
D. 2. ἐπῆχθαι) B. ἐπαχθῆναι.
ἐπαπόρησιν] B. ἀπόρησιν.
6. τῆς σοφίας] delet B.
10. ἐλπιζομ.] B. τῶν ἐλπιζομ.
Pag. 252. A. 2. λόγοις] A. B. λόγων.
7. ὑποδείκνυσιν ὅτε] A. B. ἀποδείκνυσιν ὅταν.
9. ἐπειδὴ] A. ἐπεὶ.
δὲ χρὴ] delet B.
10. ἀνεξετάςες] A. ἀνεξετάςως.
B. 1. διαληψόμεθα] A. διαληψώμεθα.
3. καὶ) delet B.
4. φωνῆς] A. in margine γραφῆς. B. delet.
6. τοιἕτον] A. τοιἕτο. B. τῷ τοιἕτῳ.
8. φύσεως) A. in margine πίςεως.
10. ἕτε) A. addit τὶ ἄλλο.
11. ἕτε κατὰ) A. ἕτε τὰ κατὰ.
C. 1. ἕτε ἄλλο) A. ἕτε τι ἄλλο.

2. ἐ·

2. ὐδὲν ὔτε) A. in margine ὐδὲ.
3. τὰ τοιαῦτα] B. delet τὰ.
9. διὰ ταῦτα) A. B. διὰ ταύτην.
12. θερμῶν ἀκτίνων] A. B. θερμῆς ἀκτῖνος.

D. 1. ἐκτὸς) A. in textu ἐκ τῦ, in margine ἐκτὸς.
2. συναπαλλαγήσεται] B. συναπαλλαγῇ. B. συναπηλλάγη.
5. ἐκ τινος] B. ἐκ τίνος.
7. γινομένη) B. γινομένη.
9. ἀναδραμῦσα) B. ἀναδραμύσης.
10. ἐπακολυθῦσι) B. ἐπακολυθήμασι.

Pag. 253. A. 3. διὰ κακίας] delet B. A. legit κακίαν.
πεσεῖν) B. παθεῖν.
7. συμβεβηκότα) B. ἐπισυμβεβηκότα, quod & habet A. in margine.
8. ῥωγαλέον) A. in margine addit διεσχισμένον.
9. αὐτὸν) A. B. ἑαυτὸν.

B. 3. δέρμα) A. δέρματα.
4. ὦ) B. ὁ.
5. οἰκειωθέντες) A. ὁ οἰκειωσάμενος.
πάντα ὅσα) A. καὶ πάνθ᾽ ὅσα.
7. συναποβαλλόμεθα) A. ita in margine: in textu autem συναπεκδυθήσεται, quod & habet B.
8. προσέλαβεν) A. B. προσελάβομεν.
ἀπὸ γε) A. ἀπὸ δέ γε.

C. 1. ἡ ἀκμὴ - ὁ θάνατος] delet B.
3. ὑπολειφθήσεται) B. ἀπολειφθ.
8. ἡ ῥικνότης] A. delet ἡ.
11. ἢ τῆς] A. ἢ τῆς τις.

D. 2.

D. 2. γενέσεως) A. γεννήσεως.
3. καὶ καθὼς) καὶ delet A.
4. ει ἐγεννήθη) A. in margine ὅτι.
6. πῶς δὲ) A. in margine εἰ τοιῶσδε δὲ ἢ ἑτέρως συμβέβηκε.
Pag. 254. A. 1. ὅτε - ὅτε) A. ὅτι - ὅτι.
10. ἐπαινετὰς) A. B. ἐπαινετῶς.
ὑπαίτιος) A. B. ὑπαιτίως.
B. 3. εἴδους) A. addit τοῦ.
10. καὶ ἢ) A. καὶ εἰ.
11. ἢ κακῶν) delet B.
C. 3. ἐπανάγῃ] A. in margine ἐπαναγάγῃ.
4. ἀργὸν) B. ἔργον.
5. ἐνστάσεων) B. συστάσεων.
8. ἢ διὰ) A. B. ἤδη διὰ.
D. 1. διὰ τοῦ πυρὸς) A. in margine: τῷ αἰωνίῳ πυρὶ καταδικασθέντων τῶν γὰρ ἐπίσης τοῦ καλοῦ τε.
8. ἐφικτὸν) A. ἐφικτά.
Pag. 255. A. 4. σχολαιότερον) A. in margine σχολαίτερον.
6. ἐγγενόμενοι) B. ἐγγινόμενοι.
7. ἀναλογήσεται) A. B. ἀναλογήσαι.
9. τὸ τῆς) A. τὸ ἀπὸ τῆς.
B. 4. τάχα ταῦτα) A. B. τάχα τὰ αὐτὰ.
9. ἐπικόπτων) A. in margine ἐπισκήπτων.
ἐρεῖς - οἱ νεκροὶ) delet B.
C. 9. ὅσον] A. ὅσον καὶ.
10. καὶ) delet B.
D. 1. τὸ πῶς) A. in margine ὅπως.
5. ἄλλου δὲ) B. ἀλλ' οὐδὲ.

D. 6. παρὰ τὴν) B. πρὸς τὴν.
8. Συμπεράνας) A. addit λόγῳ.
11. ἀμήχανον] A. addit ὅτιν ἤ.
Pag. 256. A. 6. τοῦ θ. θαύμ.) τῶν τοῦ θεοῦ θαυμάτων. B. δογμάτων.
11. ἀλλ' ἐκ] delet A.
B. 8. μὴ ἀνέλθοι) A. B. οὐκ ἂν ἔλθοι.
9. βόλῳ) B. βώλῳ.
γενόμ. δεξ.) B. γενόμενον δεξαιόν.
C. 2. ἐν τούτῳ] A. ἐν τούτοις.
11. οὐδ' ἂν) A. οὐδὲν.
τὸ σῶμα) B. τὰ σώματα.
D. 1. Φαίνεται) A. B. Φύεται.
2. δι' ὅλου) B. δι' ὅλων.
6. προειρμηνεύεται) B. προηρμήνευται.
9. ἀλλὰ &c.) A. B. ἀλλά σοι καὶ ἕτερα μεγάλα.
10. πρὸς τὸ) τὸ delet A.
11. Σπείρεται) A. addit γάρ.
Pag. 257. A. 5. διαλυθῆναι) A. διαλυθῆναι ὁ.
8. σχήματος] A. τοῦ σχ.
9. ἐν αὐτῷ) A. B. ἐν ἑαυτῷ.
10. πάμπολλα) B. πάμπολυ.
11. σχήματι] A. in textu χάριτι.
B. 1. περὶ αὐτὴν] A. περὶ ἑαυτήν.
4. κατὰ τῆς) A. B. κατὰ τάς.
C. 1. ἀεὶ] A. B. τὸ ἀεί.
4. οὖν) A. νῦν.
ἐπὶ) A. B. ἐν. ὁρῶμεν) A. addit καλά.
5. εὐβοσκήμασι) B. delet.
6. τῷ δὲ) A. τότε.

D. 5. Σπέρ-

D. 5. ϛπέρμα] A. B. τὸ ϛπέρμα.
8. ὁ θεὸς) B. καὶ ὁ θεός.
10. δὲ) delet A.
Pag. 258. A. 1. μεγαλοπρεπέστατον) B. μεγαλοπρεπέστερον.
4. οὐχ ὡς) A. οὐχ ὁ. B. οὐχί.
7. ἐπιδείκνυσι) A. ὑποδείκνυσι.
10. καταρχὰς) A. B. τὸ καταρχ.
11. ἐπειδὴ) delet B.
B. 1. ὑπολαβοῦσα) B. ὑπολαβ. δὲ.
ἡμᾶς) delet B.
2. θανάτου λυθέντας) B. ἀναλυθέντας.
7. αἰθέριος) A. B. ἀνθερίκων.
8. δεῖ γὰρ) A. B. addunt φησι.
C. 4. Ἀδὰμ) B. delet. A. ὁ Ἀδάμ.
11. ἀνάπειρον) A. οἱ ἄποροι. B. αἱ ἄπειροι.
γινόμενοι] B. γινόμενοι.
D. 1. ἔχει) A. B. ἔξει.
3. φαίνονται) B. φύονται.
4. ἐξίτηλός τε) A. B. ἐξίτηλός τις.
6. καθάπερ) B. καθάπερ γάρ.
7. κεράσβολα) B. κερασβόλαια.
8. οὕτω καὶ οὗτοι) A. in margine: οὗτοι κἂν φυῶσι διὰ τῆς ἀναστάσεως πολλὴν ἀποτομίαν.
9. φύωσι.] B. φυῶσι.
πολλὴν - χρόνοις.] B. πολλῆς τῆς παρὰ τοῦ γεωργοῦντος θεραπείας προσδέονται πρὸς τὸ μόλις ποτὲ τοῖς καθήκουσι χρόνοις.
Pag. 259. A. 1. ἐκεῖνο] B. ἐκεῖνον.
7. τὸν νόθον) A. B. τὸ νόθον.

A. 10. βλαςῆ] B. βλάςη.
συμπεπλεγμένον] A. B. συμπεπηγμ.
B. 1. ἐκ]ιλῆ] B. ἐκταλῆ.
3. τῷ α. π. π.) delent A. B.
5. ἀδρωθ.) ἀνδρωθ.
9. δέ εἰσιν] A. B. delent εἰσιν.
10. συναιατελεῖ] B. συναιατέλλ.
τοῖς] A. B. delent.
C. 10. μεταξὺ) A. B. μεῖ.
11. διάφορον) A. ἀδιάφορον.
τελείωσις) B. τελειότης.
D. 2. δυνάμ.) B. δυναςεία.
3. γίνεσθαι) A. B. γίνεσθαι.
6. νοσημάτων) B. νοσημάτ.
Pag. 260. A. 1. πάντως) A. B. addunt εἶναι.
4. πᾶσα) A. πᾶσα ὂν.
τὰ τούτοις) A. in margine τούτω.
7. τοιοῦτο) A. ἐστ τοιοῦτο.
ἅ) A. ἅπερ.
ὅσα] A. B. ὅτι.
11. τῶν τ. ὂν) B. τῶν ὂν τ.
ταῖς διὰ πυρὸς) A. in margine τῇ προσηκούσῃ ἐπιμελείᾳ ἐκκαθαρθέντων.
B. 3. ἀντεπελεύσεται] A. B. ἀντεισελεύσεται.
ἡ ζωὴ) in B. sequitur ἡ δύναμις.
4. ἡ δύναμις) delet B.
5. τοιοῦτον) B. τοιοῦτο.
ἐν τε τῷ θ.) B. αὐτῷ τε τ. θ.
In fine sermonis B. Αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Colla-

Collatio IV. Evangeliſtarum cum duobus Codicibus MSS. ἀκεφάλοις, antiqua manu exaratis, quorum alter A. a Matthæi VI. 6. alter B. a XV. 30. incipit.

S. MATTHÆUS.

CAP. VI.

Verſ. 7. βαττολογήσητε) A. καττελογήσητε.
δοκοῦσι) A. δοκοῦσιν.
8. οἶδε) A. οἶδεν.
14. ἀφῆτε) A. ἀφήτη.
15. ἀφῆτε) A. ἀφήτη.
18. ἐν τῷ φανερῷ) A. delet.
31. περιβαλώμεθα) A. περιβαλλώμεθα.
34. τὰ ἑαυτῆς) A. delet τὰ.
ἀρκετὸν τῇ ἡμέρᾳ ἡ κακία αὐτῆς) delet A.

CAP. VII.

Verſ. 2. ἀντιμετρηθήσεται) A. μετρηθήσεται.
25. inde a vocibus οἱ ἄνεμοι usque ad IIX. 9. lacuna erat in MS. A.

CAP. IIX.

Verſ. 10. εἶπε) A. εἶπεν.
εὗρον) A. ηὗρον.
15. αὐτοῖς) A. αὐτῷ.
20. κλίνῃ] A. κλίνῃ.
23. ἠκολούθησαν) hinc usque ad c. IX. 2. lacuna erat in MS. A.

CAP. IX.

Verſ. 9. ἀκολούθει) A. ἀκολούθη.

Verſ. 17.

Verſ. 17. ἀμφότερα). A. ἀμφότεροι.
18. ἄρχων ἐλθὼν) A. ἄρχων τις προσελθὼν τῷ Ιησȣ͂.
22. θύγατερ] A. θυγάτηρ.
33. ὅτι] delet A.
36. Ιδὼν δὲ] A. ἰδὼν δὲ ὁ Ιησȣ͂ς.
ἐκλελυμένοι] A. ἐσκυλμένοι.

CAP. X.

Verſ. 8. δότε] A. δῶτε.
10. ῥάβδον] A. ῥάβδȣς.
18. ἡγεμόνας δὲ] δὲ delet A.
19. παραδιδῶσιν] A. παραδώσȣσιν.
λαλήσετε] A. λαλήσητε.
25. ἐκάλεσαν] A. ἐπεκάλεσαν.
28. ἀποκτεινόντων) ἀποκτενόντων.

CAP. XI.

Verſ. 8. βασιλέων] A. βασιλειῶν.
16. παιδαρίοις) A. παιδίοις.
23. ὑψωθεῖσα) A. ὑψώθης.

CAP. XII.

Verſ. 3. ὅτε ἐπείνασεν αὐτὸς) αὐτὸς delet A.
8. καὶ ȣ͂) A. delet ȣ͂.
9. ἐκεῖθεν) A. ἐκεῖθεν ὁ Ιησȣ͂ς.
13. ἀποκατεςάθη) A. ἀπεκατεςάθη.
21. καὶ ἐν) A. delet καὶ.
29. διαρπάσει) A. διαρπάσῃ.
32. ὃς ἂν) A. ὃς ἐὰν.
τȣ́τῳ τῷ αἰῶνι) τῷ νῦν αἰῶνι.
35. τὰ ἀγαθὰ) τὰ delet A.
37. καταδικασθήσῃ) A. κατακριθήσῃ.

D verſ. 40.

Verſ. 40. τῇ κοιλίᾳ) τῇ delet *A.*
41. ὅτι μετενόησαν) usque ad vocem verſus 42. ὅτι delet *A.*
42. Σολομῶντος - Σολομῶντος) *A.* utrinque Σολομῶνος.

CAP. XIII.

Verſ. 14. ἐπ' αὐτοῖς) *A.* delet ἐπ.
ἀκούετε - βλέψετε) A. ἀκούσητε - βλέψητε.
21. γενομένης δὲ) *A.* ἦτα (forte εἶτα ſcribere volebat librarius) γενομένης δὲ.
23. in fine *A.* addit: ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω.
27. τὰ ζιζάνια) τὰ delet *A.*
30. τῷ καιρῷ) τῷ delet *A.*
33. ἐνέκρυψεν) *A.* ἔκρυψεν.
40. κατακαίεται) *A.* καίεται.
54. ἐκπλήττεσθαι) *A.* ἐκπλήσσεσθαι.
55. Ιωσῆς) *A.* Ιωάννης.
56. ταῦτα πάντα) *A.* πάντα ταῦτα.

CAP. XIV.

Verſ. 14. Καὶ ἐξελθὼν) καὶ delet *A.*
20. πλήρεις) *A.* πλήρης.

CAP. XV.

Verſ. 4. πατέρα σου) A. delet σου.
5. ὠφεληθῆς) A. ὠφελῆς.
32. ἡμέρας) A. B. ἡμέραι.
37. πλήρεις) *A.* πλήρης. B. πλήρεις.
39. ἐνέβη) A. & B. ἀνέβη.

CAP XVI.

Verſ. 2. λέγετε) B. λέγεται.

Verſ. 2. πυῤῥάζει) *A.* πυῤῥάζει.
3. ȣ δύνασθε) *A.* ȣ δύνασθε δοκιμάζειν.
13. ἐλθὼν) B. ἐξελθὼν
22. ἀυτὸν) B. ἀυτῷ.
ἀυτῷ) B. ἀυτόν.
25. θέλῃ) B. θέλει.
ἀπολέσῃ) B. ἀπολέσει.
26. κερδήσῃ) B. κερδήσει.
28. τῶν ὧδε ἑστηκότων) A. & B. ὧδε ἑστῶτες.
γεύσωνται) B. γεύσονται.

CAP. XVII.

Verſ. 4. ὁ Πέτρος) *A.* delet ὁ.
5. εὐδόκησα) *A.* ηὐδόκησα.
9. ἀπὸ) B. ἐκ.
14. ἀυτῷ) *A.* τῷ Ιησȣ.
ἄνθρωπος) B. ἄνθρωπός τις.
ἀυτῷ) A. B. ἀυτόν.
20. ἔχητε) B. ἔχετε.
24. δίδραχμα) A. B. δίδραγμα. Utrinque in eodem verſu.
26. ὁ Πέτρος) ὁ delet B.
27. δὲ) delet B.
ἀναβάντα) *A.* ἀναβαίνοντα.

CAP. XIIX.

Verſ. 3. στραφῆτε) B. στραφῆσθε.
4. ȣ̓ν) delet *A.*
ταπεινώσῃ) A. B. ταπεινώσει.
5. τοιȣ̃τον ἓν) *A.* ἓν τοιȣ̃το.
10. ἐν ȣ̓ρανοῖς) B. ἐν τοῖς ȣ̓ρανοῖς.
τȣ̃ πατρός μȣ) B. delet μȣ.

Verſ. 12. ζητεῖ) B. ζητήσῃ.
14. πατρὸς ὑμῶν] B. πατρός μου.
19. πάλιν) πάλιν ἀμὴν A. B.
Συμφωνήσωσιν] B. Συμφωνήσουσιν.
26. ἐπ' ἐμοὶ) A. ἐν ἐμοί.
28. ὅτι ὀφείλεις) A. B. εἴτι ὀφείλεις:
29. πάντα] B. delet.

CAP. XIX.

Verſ. 5. προσκολληθήσεται] A. B. κολληθήσεται.
9. ἀπολύσῃ] B. ἀπολύσει.
εἰ μὴ] B. delet εἰ.
γαμήσῃ] B. γαμήσει.
18. εἶπε] B. εἶπε αὐτῷ.
24. διελθεῖν] B. εἰσελθεῖν.
26. δυνατά ἐστιν) ἐστιν delet B.
28. καθίσῃ] A. B. καθήσῃ.
καθίσεσθε) A. καθήσεσθε.

CAP. XX.

Verſ. 2. Συμφωνήσας] A. B. καὶ Συμφωνήσας.
δὲ] delet A. B.
3. τὴν τρίτην] delet A. B.
4. κἀκείνοις] A. B. καὶ ἐκείνοις.
15. ἢ ὁ ὀφθ.) B. εἰ ὁ ὀ.
21. οἱ δύο) δύο delet B.
εὐωνύμων] A. B. εὐωνύμων σου.
22. πίνειν) A. πίειν.
καὶ τὸ] A. B. ἢ τὸ.
26. οὐχ οὕτως δὲ] A. B. delet δέ.
ὃς ἐὰν) B. delet ἐάν.
29. ἐκπορευομένων αὐτῶν) A. ἐκπορευομένου τοῦ Ἰησοῦ. B. ἐκπορευομένου αὐτοῦ.

verſ 30.

Verſ. 30. δευτέρῳ) B. ἑτέρῳ.
32. οἱ δὲ τελῶναι - αὐτῷ) delet A.
οὐ πιστεῦσαι αὐτῷ) delet A.

CAP. XXII.

Verſ. 7. ἀκούσας) καὶ ἀκούσας A.
δὲ) delet A. B.
τὰ στρατεύμ.) A. delet τὰ.
13. ἐκβάλετε) B. βάλετε.
24. ἀναστήσει) A. ἐξαναστήσει.
28. αὐτὴν) A. αὐτὴν γυναῖκα.
35. νομικοί) A. νομικός τις.
37. εἶπεν) A. B. ἔφη.
τῇ καρδίᾳ) A. delet τῇ
τῇ ψυχῇ) A. delet τῇ
39. αὐτῇ) A. αὔτη.
44. ὑποπόδιον) A. ὑπὸ κάτω.

CAP. XXIII.

Verſ. 6. πρωτοκλισίαν) A. πρωτοκλησίαν.
10. εἷς - ὁ χριστὸς) A. ὅτι καθηγητὴς ὑμῶν εἷς ἐστιν ὁ χριστός.
13. οὐαὶ] A. B. οὐαὶ δέ.
14. οὐαὶ δὲ) A. B. delent δέ.
16. ὃς ἂν - οὐδέν ἐστιν) delet A.
ὃς δ᾽ ἂν) A. delet δέ.
19. τί γὰρ μεῖζον) B. τίς γὰρ μείζων.
21. κατοικοῦντι αὐτὸν) A. κατοικήσαντι ἐν αὐτῷ.
25. ἀκρασίας) A. B. ἀδικίας.
29. δικαίων) B. delet, in cujus margine tamen adſcriptum erat.
30. ἦμεν) A. B. ἤμεθα utrinque.

Verf. 32. πληρώσατε) B. ἐπληρώσατε.
34. μαςιγώσετε] A. μαςιγώσεσθαι.
36. ἥξει] A. ὅτι ἥξει.
ταῦτα πάντα) A. B. πάντα ταῦτα.
37. ἀποκτείνουσα) A. ἀποκτίννουσα.

CAP. XXIV.

Verf. 2. ὁ δὲ Ἰησοῦς) B. delet Ἰησοῦς.
πάντα ταῦτα) B. ταῦτα πάντα.
οὐ μὴ] delet μὴ A. B.
17. ἆραι τι) B. ἆραι τά.
27. φαίνεται) A. φαίνει.
καὶ ἡ παρουσία) A. B. delet ἡ.
32. ὅταν ἤδη) B. ὅτι ἤδη.
ἐκφύῃ) A. B. ἐκφυῇ.
33. πάντα ταῦτα) A. ταῦτα πάντα.
36. τῆς ὥρας] τῆς delet B.
43. ἐκεῖνο) B. ἐκείνῳ.
49. ἐσθίειν - πίνειν) B. ἐσθίει - πίνει.

CAP. XXV.

Verf. 2. καὶ αἱ) A. αἱ δὲ.
3. ἑαυτῶν) B. αὐτῶν.
9. οὐκ ἀρκέσῃ] A. B. οὐ μὴ
πορεύεσθε δὲ) A. B. delet δὲ.
11. καὶ αἱ λοιπαὶ] καὶ delet B.
19. χρόνον πολὺν] A. πολὺν χρόνον.
20. ἐπ᾽ αὐτοῖς] A. ἐν αὐτοῖς.
24. εἰ ἄνθρωπος) A. ἄνθρωπος εἰ.
29. in fine addit B. ταῦτα λέγων ἐφώνει· ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω.
30. in fine addit A. ταῦτα λέγων ἐφώνει· ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω.

Verf. 33.

Verſ. 33. Hinc usque ad c. XXVI. 3. lacuna eſt in MS. B.

44. αὐτῷ) delet A.

πότε σε) *A.* πότε δέ σε.

CAP. XXVI.

Verſ. 4. κρατήσωσι δόλῳ) A. B. δόλῳ κρατήσωσι.

9. πτωχοῖς) A. τοῖς πτωχοῖς.

11. πάντοτε - ἑαυτῶν) *A.* τοὺς πτωχοὺς γὰρ πάντοτε ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν.

15. κἀγὼ) B. καὶ ἐγώ.

19. καὶ ἡτοίμ. τ. Πάσχα) delet A.

26. εὐλογήσας) B. εὐχαριστήσας.

33. εἰ καὶ) *A. B.* delet καὶ.

ἐγὼ) A. B. ἐγὼ δὲ.

34. τρὶς] *A.* τρεῖς.

35. ἀπαρνήσομαι) B. ἀρνήσομαι. A. ἀρνήσωμαι.

ὁμοίως) *A. B.* ὁμοίως δὲ.

36. Γεθσημανὴ) *A.* Γεσσημανεῖ. *B.* Γεσσημανῆ.

προσεύξωμαι) B. προσεύξομαι.

38. αὐτοῖς) *A. B.* αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς.

39. προελθὼν] *A. B.* προσελθών.

41. γρηγορεῖτε] A. γρηγορῆτε.

46. ἄγωμεν) A. ἄγωμεν ἐντεῦθεν.

48. ὃν ἂν) A. B. ὃν ἐὰν.

50. ἐφ' ᾧ] ἐφ' ὃ A. B.

52. ἀπολοῦνται] B. ἀποθανοῦνται.

57. Καιάφαν] B. Καιάφα.

59. αὐτὸν θανατώσωσι.] A. B. θανατώσουσιν αὐτόν.

Verſ. 70. πάντων] B. αὐτῶν πάντων.
74. καταναθεματίζειν] A. B. καταθεματίζειν.

CAP. XXVII.

Verſ. 4. ὄψει) A. B. ὄψη.
7. συμβούλιον δὲ] B. συμβούλιόν τε.
20. αἰτήσωνται] B. αἰτήσονται.
29. τὴν κεφαλὴν] B. τῇ κεφαλῇ.
32. εὗρον] A. ηὗρον.
33. ὅς ἐστι] A. B. ὅ ἐστιν.
35. ἵνα πλ. - κλῆρον] A. & B. delent.
42. πιστεύσομεν] B. πιστεύσωμεν.
αὐτῷ] A. B. ἐπ' αὐτῷ.
43. νῦν] delet B.
44. συσταυρωθέντες] B. συνσταυρωθέντες.
αὐτῷ] A. B. αὐτόν.
46. λημά] B. λειμά.
52. ἠγέρθη] A. ἠγέρθησαν.
64. νυκτὸς] delet B.
65. ἔφη δὲ] δὲ delet B.

CAP. XXIIX.

Verſ. 1. ὀψὲ δὲ] δὲ delet B.
ἄλλη Μαρία] Μαρία delet B.
10. κἀκεῖ] B. καὶ ἐκεῖ.
14. πείσομεν) A. B. πείσωμεν.
ποιήσομεν) A. B. ποιήσωμεν.
15. ἐδιδάχθησαν) B. προσετάχθησαν.
18. λέγων Hinc usque ad Marc. I. 13. deerant omnia in B.
19. οὖν) delet B.

S. MAR-

S. MARCUS.

CAP. I.

Verſ. 5. ἐξεπορεύετο) B. ἐξεπορεύοντο.
7. 8. in B. erat reſciſſi.
10. ὡσεὶ) B. ὡς.
11. εὐδόκησα) B. ηὐδόκησα.
15. Καὶ λέγειν) καὶ delet B.
16. αὐτοῦ) B. αὐτοῦ τοῦ Σίμωνος.
βάλλοντας) A. B. ἀμφιβάλλοντας.
19. τὸν Ζεβεδ.) B. τὸν τοῦ Ζεβεδ.
25. ἐξ αὐτοῦ) A. ἀπ' αὐτοῦ.
27. συζητεῖν) A. συνζητεῖν.
32. Ab hoc verſu usque ad c. II. 4. omnia deerant in B. folio integro exſciſſo.
34. ᾔδεισαν αὐτὸν) A. ᾔδεισαν αὐτὸν τὸν χριστὸν εἶναι.
35. ἀπῆλθεν) A. ἀπῆλθεν ὁ Ἰησοῦς.
37. ζητοῦσί σε) A. σε ζητοῦσι.
38. κἀκεῖ) A. καὶ ἐκεῖ.
40. καὶ γονυπετῶν αὐτὸν) A. delet.

CAP. II.

Verſ. 1. πάλιν εἰσῆλθεν) εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς πάλιν.
3. παραλυτικὸν φέροντες) A. φέρ. παραλ.
5. σοι) A. σου.
σου) A. delet.
8. οὕτως) B. οὕτως αὐτοὶ.
9. ἀφέωνταί σοι) A. ἀφέωνταί σου.
10. ἀφιέναι ἐ. τ. γ. ἁμαρτίας] A. ἐπὶ τ. γ. ἀφ. ἁμαρτ.

Vers. 12. κράββατον) B. κράββατον, αὐτοῦ.
14. παράγων) A. B. παράγων ὁ Ἰησοῦς.
Ἀλφαίου) A. Ἀλφέου.
16. ἐσθίει καὶ πίνει) A. ἐσθίετε καὶ πίνετε.
21. Καὶ) delet A.
οὐδεὶς) A. οὐδεὶς δέ.
αἴρει.) B. ἄρει.
καινὸν) B. κοινὸν.
23. ὁδὸν ποιεῖν) A. ὁδοποιεῖν.

CAP. III.

Vers. 3. ἔγειραι) A. B. ἔγειρε.
7. Ἰουδαίας) A. Ἰδουμαίας.
8. καὶ ἀπὸ τ. κ. α. τ. Ἰδ.) A. delet.
11. ἐθεώρει) A. ἐθεώρουν.
προσέπιπτεν) A. προσέπιπτον.
12. αὐτὸν φανερὸν) A. B. φανερὸν αὐτόν.
17. τοῦ Ἰακώβου) A. αὐτοῦ.
18. Ἀλφαίου) A. Ἀλφέου.
22. γραμματεῖς) B. γραμματεῖς καὶ.
27. οὐ δύναται οὐδεὶς) A. καὶ οὐδεὶς δύναται: B. οὐδεὶς δύναται.
εἰσελθὼν εἰς τ. ο. α.) A. delet.
διαρπάσει) A. διαρπάσῃ.
28. βλασφημίαι) A. B. αἱ βλασφημίαι.
ὅσας] B. ὅσα.
29. βλασφημήσῃ) B. βλασφημήσει.
31. Ἔρχονται - αὐτοῦ) A. καὶ ἔρχεται ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ.
ἑστῶτες) A. ἑστηκότες.

Verf. 32. καὶ οἱ ἀδελφοί σου) B. addit: καὶ αἱ ἀδελφαί σου.
34. ἴδε) A. ἰδού.

CAP. IV.

Verf. 2. αὐτοῖς) B. αὐτοὺς.
4. ἦλθε) B. ἦλθον.
τοῦ οὐρανοῦ) B. delet.
9. αὐτοῖς) A. delet.
11. τὸ μυστήριον) A. τὰ μυστήρια.
12. βλέπωσι) A. B. μὴ βλέπωσι.
15. ἀκούσωσιν) A. ἀκούωσιν.
18. οὗτοί εἰσιν] A. B. delet.
21. τεθῇ] A. ὑποτεθῇ.
24. Καὶ προστεθήσεται ὑμῖν) delet A.
25. ὅς οὐκ ἔχει, καὶ ὃ ἔχει) A. ὅς οὐκ ἔχῃ καὶ ὃ ἔχῃ.
27. ἐγείρηται) A. ἐγείρεται.
31. κόκκῳ) A. B. κόκκον.
37. αὐτὸ) A. αὐτῷ.
γεμίζεσθαι) A. βυθίζεσθαι.

CAP. V.

Verf. 1. ἦλθον] A. ἦλθον ὁ Ἰησοῦς.
3. μνημείοις] A. μνήμασι.
ἐδύνατο] A. B. ἠδύνατο.
4. διὰ τὸ αὐτὸν) A. καὶ διὰ τὸ αὐτὸν.
8. γὰρ] delet A.
11. πρὸς τὰ ὄρη] A. B. πρὸς τῷ ὄρει.
13. ἐπέτρεψεν αὐτοῖς) B. ἔπεμψεν αὐτοὺς.
14. τί ἐστι) B. delet.
16. καὶ διηγήσαντο] B. διηγήσαντο δέ.

Verſ. 17. ἀπελθεῖν) B. καὶ ἀπελθεῖν.
19. οὐκ) B. delet.
ἐποίησε] A. B. πεποίηκε.
26. ἑαυτῆς) A. αὐτῆς.
37. Ιακώβου) A. αὐτοῦ B. τοῦ Ιακώβου.
41. ἔγειραι) A. B. ἔγειρε.

CAP. VI.

Verſ. 2. ὅτι καὶ] A. B. delent ὅτι.
4. συγγενέσι] A. συγγενεῦσιν.
11. δέξωνται] B. δέξονται.
13. ἐλαίῳ] A. ἔλαιον.
15. Ἄλλοι ἔ. ὁ Ηλ. ὅτιν delet A.
ἢ ὡς] A. B. delet ἤ.
17. ἐν τῇ Φυλ.] τῇ delet A.
22. θέλης] B. θέλεις.
24. αἰτήσομαι] A. αἰτήσωμαι.
25. πρὸς τὸν βασ.] B. εἰς τὸν βασ.
29. αὐτὸ] B. αὐτῷ.
ἐν τῷ] delet A. B.
32. ἀπῆλθον) A. B. ἀπῆλθεν.
33. οἱ ὄχλοι delent A. B.
37. διακοσ. δηναρ.] δηναρίων διακοσ. A. B.
38. γνόντες] A. γνῶντες.
39. ἀνακλῖναι] A. ἀνακλιθῆναι.
44. ὡσεὶ] A. B. delent.
48. ἤθελε παρ. αὐτ.) A. B. delent.
50. θαρσεῖτε] delet A.
52. ἡ καρδία αὐτῶν) A. B. αὐτῶν ἡ καρδ.
53. Γενησαρὲτ] A. γεννησαρέτ.
54. αὐτὸν] αὐτὸν οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου ἐκείνου.

verſ. 56.

Verf. 56. ἤπ]ον]ο] B. ἤπ]ων]ο.

CAP. VII.

Verf. 2. ἐμέμψαν]ο) B. delet.
14. ζωίετε) B. ζωέ]ε.
19. καθαρίζον) A. B. καθαρίζων.
23. ἐκπορεύε]αι] A. ἐκπορεύον]αι.
24. τὴν οἰκίαν] τὴν delet A. B.
26. Συροφοίνισσα] A. B. Σύρα Φοινίκισσα.
31. ἐξελθὼν) A. ἐξελθὼν ὁ Ιησȣς.

CAP. IIX.

Verf. 1. παμπόλλȣ) A. πάλιν πολλȣ.
2. ἡμέρας] A. B. ἡμέραι.
3. ἥκασι] A. B. ἥκȣσιν.
4. ἄρ]ων] B. ἄρ]ον.
7. παραθεῖναι) B. παραθῆναι.
9. τε]ρακισχίλιοι). A. τε]ρακισχ. ἄνδρες.
11. ζυζη]εῖν) A. ζυνζη]εῖν.
13. τὸ πλοῖον) τὸ delet A.
15. τῆς ζύμης). A. ἀπὸ τῆς ζύμ.
30. λέγωσι) A. εἴπωσι.
31. ἀρχιερέων καὶ γραμμα]έων) B. τῶν ἀρχιερ. καὶ τῶν γραμμα].
34. ἐλθεῖν] A. B. ἀκολȣθεῖν.
35. τὴν ψυχὴν) A. B. τὴν ἑαυτȣ ψυχήν.
36. ἄνθρωπον] A. B. ἄνθρωπος.

CAP. IX.

Verf. 2. τὸν Ιωάννην] τὸν delet A. B.
6. λαλήσῃ) A. B. λαλήσει.
7. λέγȣσα) A. B. delent.
10. ζυζη]ȣ̃ντες) A. ζυνζη]ȣ̃ντες.

verf. 41.

Verſ. 14. συζητ. αὐτοῖς) A. συζητοῦντας πρὸς ἑαυτοὺς.
16. συζ. πρὸς αὐτοὺς) A. συζητεῖτε πρὸς ἑαυτοὺς.
21. παιδιόθεν) A. ἐκ παιδιόθεν.
22. πῦρ) A. τὸ πῦρ.
βοήθησον ἡμῖν) A. βοήθησον ἡμῖν Κύριε.
30. ὁ Ἰωάννης) delent A. & B.
41. τῷ ὀνόματι] τῷ delet A.
43. σκανδαλίζῃ] B. σκανδαλίζει.
45. σοὶ εἰσελθεῖν) A. B. σε εἰσελθεῖν.
46. αὐτῶν) A. αὐτὸν.
48. αὐτῶν) delet A.

CAP. X.

Verſ. 2. οἱ Φαρισαῖοι) οἱ delet *A. B.*
9. ὁ Θεὸς] A. delet ὁ.
14. καὶ μὴ) καὶ delent *A. B.*
16. ηὐλόγει] A. εὐλόγησεν.
21. τοῖς πτωχοῖς) τοῖς delet *A. B.*
ἕξεις] A. ἕξει.
καὶ δεῦρο - τὸν σταυρὸν) καὶ ἄρας τὸν σταυρὸν δεῦρο ἀκολούθει μοι.
24. τέκνα] delet A.
τοῖς χρήμασιν) delent *A. B.*
28. καὶ] delent A. B.
29. ἀποκριθεὶς δὲ] A. B. καὶ ἀποκριθεὶς.
καὶ τοῦ Εὐαγγ.] A. καὶ ἕνεκεν τοῦ Εὐαγγ.
32. καὶ παραλ. πάλιν) B. καὶ παραλαβὼν πάλιν ὁ Ἰησοῦς.
35. τοῖς γραμματ.] τοῖς delet A.
43. διάκονος ὑμῶν] A. B. ὑμῶν διάκονος.

verſ. 49.

Verſ. 49. ἔγειραι) *A. B.* ἔγειρε.
φωνεῖ] A. φωνή.
51. Ῥαββονί) *A. B.* ῥαββουνί.

CAP. XI.

Verſ. 4. τὸν πῶλον) τὸν delet A.
11. ἐξῆλθεν) *B.* καὶ ἐξῆλθεν.
12. ἀπὸ Βηθανίας) *B.* ἀπὸ Βηθανίᾳ.
18. ἀπολέσουσιν) *B.* ἀπολέσωσιν.
19. ἐγένετο) A. B. ἐγίνετο.
21. ἴδε) *B.* ἤδη.
22. Ἰησοῦς] A. ὁ Ἰησοῦς.
25. στήκητε) *B.* στήκετε.
29. κἀγὼ) A. καὶ ἐγώ.
31. ἐλογίζετο) A. διελογίζετο.
εἴπωμεν] B. εἴπομεν.
32. ἐὰν) delet A. B.

CAP. XII.

Verſ. 1. λέγειν] A. λαλεῖν.
ἀπεδήμησε] A. B. ἀδήμησεν.
5. ἀποκτείνοντες] A. B. ἀποκτένοντες.
14. λέγουσιν αὐτῷ) A. ἤρξαντο ἐρωτᾶν αὐτὸν ἐν δόλῳ λέγοντες.
ἀνθρώπων) *A.* ἀνθρώπου.
15. Ὁ δὲ) *A.* ὁ δὲ Ἰησοῦς.
πειράζετε) *A.* πειράζετε ὑποκριταί.
19. καταλίπῃ) *B.* καταλείπει.
ἐξαναστήσῃ] B. ἐξαναστήσει.
22. ἐσχάτη] A B. ἔσχατον & B. addit δέ.
23. ἐν τῇ οὖν ἀναστάσει) ἐν τῇ ἀναστάσει οὖν. B. delet οὖν.

Verſ. 25. γαμίσκονται) A. γαμίζονται. B. ἐκγαμίσκονται.
26. ἐπὶ τῆς βάτου) ἐπὶ τοῦ βάτου.
27. οὖν) A. δὲ.
πολὺ] B. πολλοί.
28. πρώτη πασῶν] A. B. πρώτη πάντων.
29. πασῶν] A. B. πάντων.
31. σεαυτὸν] B. ἑαυτόν.
33. τῶν ὁλοκαυτ.) τῶν delet A.
36. τῷ πνεύματι] τῷ delet A. B.
τῷ ἁγίῳ] τῷ delet A. B.
εἶπεν] A. B. λέγει.

CAP. XIII.

Verſ. 2. ἀφεθῇ) A. ἀφεθῇ ὧδε.
λίθῳ] A. λίθον.
3. ἐπηρώτων] A. B. ἐπερώτων.
4. πάντα ταῦτα] A. B. ταῦτα πάντα.
5. Ὁ δὲ I. α. α.] A. καὶ ἀποκριθεὶς αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς.
πλανήσῃ) B. πλανήσει.
6. ἐπὶ τ. ὁ] A. ἐν τ. ὁ.
9. σταθήσεσθε] A. ἀχθήσεσθε.
11. ἀγάγωσιν] A. ἄγωσιν.
13. ἔσεσθε] A. ἐσθε.
15. ὁ δὲ) δὲ delet B.
19. καὶ οὐ μὴ] A. οὐδ' οὐ μή.
20. τὰς ἡμέρας] A. τὰς ἡμέρας ἐκείνας.
21. ἐάν τις] A. B. ἐάν τις ὑμῖν.
πιστεύσητε) B. πιστεύετε.
31. παρελεύσονται] A. B. παρελεύσεται.

verſ. 32.

Verſ. 32. καὶ τῆς ὥρ.] B. ἡ τ. ὥρας.

CAP. XIV.

Verſ. 3. πολυτελοῦς) A. πολυτίμου.
6. καλὸν ἔργον) A. καλὸν γὰρ ἔργον.
8. εἶχεν) A. B. ἔσχεν.
9. ὅπου ἂν] A. B. ὅπου ἐάν.
15. ἀνώγεον] A. B. ἀνάγαιον.
19 - 25. in Codic. A. deſunt membrana reſciſſa.
27. ἐν ἐμοὶ) B. delet.
ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ] delet A. B.
29. καὶ εἰ) A. εἰ καί.
σκανδαλισθήσονται) A. σκανδαλισθήσονται - ἐν σοί.
30. ὅτι) A. B. ὅτι σύ.
31. ὁ δὲ) A. ὁ δὲ Πέτρος.
ἀπαρνήσομαι) A. ἀπαρνήσωμαι. B. ἀπαρνήσομαι.
32. Γεθσημανῆ] A. B. Γεσσημανεῖ.
33. τὸν Ἰακώβ.] τὸν delet A. B.
34. λέγει) A. B. λέγειν.
γρηγορεῖτε) A. γρηγορεῖτε μετ' ἐμοῦ.
35. προελθὼν) A. B. προσελθών.
ἔπεσεν) A. ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον.
ἵνα] delet A.
παρέλθῃ) A ἵνα παρέλθῃ.
36. ἀπ' ἐμοῦ τοῦτο) A. τοῦτο ἀπ' ἐμοῦ.
ἀλλὰ τί σύ) A. ἀλλ' ὅτι σύ.
40. αὐτῶν) B. αὐτόν.
44. παραδιδοὺς) A. παραδούς.
45. λέγει) A. B. λέγει αὐτῷ.

Verſ. 47. ἔπαισε) B. ἔπεσε.
51. ἠκολούθει) A. B. ἠκολούθησε.
54. ἠκολούθησεν) A. ἠκολούθει.
60. εἰς τὸ μέσον) τὸ delet B.
62. καθήμενον ε. δ.) A. B. ἐκ δεξιῶν καθήμενον.
μετὰ τῶν) A. ἐπὶ τῶν.
64. ἠκούσ. τ. βλασφ.] ἠκούσατε πάντες τὴν βλασφημίαν αὐτοῦ.
70. ἠρνεῖτο) A. ἠρνήσατο.
παρεστῶτες) A. περιεστῶτες.
72. καὶ ἐκ δευτέρου) A. καὶ εὐθέως ἐκ δ.
ἀνεμνήσθη) A. ἀναμνησθείς.
τὸ ῥῆμα, ὃ) A. B. τοῦ ῥήματος, ὃ.

CAP. XV.

Verſ. 1. ἀπήνεγκαν) A. ἀπήγαγον.
5. ἀπεκρίθη) A. ἀπεκρίνετο.
6. ὅνπερ) A. ὃν ἄν.
7. συστασιαστῶν) A. B. συνστασιαστῶν.
10. παραδεδώκεισαν] παρεδώκεισαν. B. παρέδωκαν.
13. ἔκραξαν) A. ἔκραζον ἀνασειόμενοι ὑπὸ τῶν Ἀρχιερέων καὶ ἔλεγον.
14. περισσοτέρως) A. B. περισσῶς.
ἔκραξαν] A. ἔκραζον.
18. βασιλεῦ) A. B. βασιλεύς.
23. ὁ δὲ] A. ὁ δὲ γευσάμενος.
24. διεμέριζον) A. B. διαμερίζονται.
31. ὁμοίως δὲ] A. delet δέ.
32. πιστεύσωμεν) A. B. πιστεύσωμεν αὐτῷ.

Verſ. 33.

Verſ. 33. γνομένης δὲ] A. καὶ γνομένης.
ἐννάτης) A. B. ἐνάτης.
34. λαμμα]' A. B. λειμὰ.
ἐγκατέλιπες) A. ἐγκατέλειπες.
44. Hinc usque ad cap. XVI. 14. omnia deerant in B. reſciſſo folio integro.
46. μνημείῳ) A. τῷ μνημείῳ ἀπῆλθεν.

CAP. XVI.

Verſ. 1. τοῦ ἰακώβου) τοῦ delet A.
18. βλάψῃ) A. B. βλάψη.

S. LUCAS.

CAP. I.

Verſ. 1. usque ad 13. erant in Cod. A. reſciſſi.
36. αὐτῇ) A. αὐτη.
γήρει) A. γήρει.
44. ἐν ἀγαλλ. τ. βρ) A. B. τὸ βρέφος ἐν ἀγαλλιάσει.
62. αὐτὸν] A. αὐτὸ.
74. λατρεύειν usque ad finem v. 75. delet A.

CAP. II.

Verſ. 12. ἐν τῇ φάτνῃ) A. B. delent τῇ.
16. ἐν τῇ φ.] B. delet τῇ.
20. ἐπέστρεψαν] A. B. ὑπέστρεψαν.
ἐλαλήθη] A. καὶ ἐλαλήθη.
24. νεοσσοὺς] A. B. νόσσους.
25. ἅγιον ἦν] ἦν ἅγιον A. B.
36. ἔτη μετὰ ἀνδρὸς) A. μετὰ ἀνδρὸς ἔτη.
39. αὐτῶν) A. ἑαυτῶν.
46. καθεζόμενον) delet A.

Verſ. 51. καὶ ἡ μήτηρ] A. B. ἡ δὲ μήτηρ.

CAP. III.

Verſ. 1. δὲ) delet B.
2. ἀρχιερέων) B. ἀρχιερέως.
Αννα) A. Ανα.
10. ποιήσομεν) B. ποιήσωμεν.
12. ποιήσομεν) B. ποιήσωμεν.
14. ποιήσομεν) B. ποιήσωμεν.
μηδὲ συκοφ.) B. μηδένα συκοφ.
17. τὸν σῖτον) A. τὸν μὲν σῖτον.
19. Φιλίππου) A. B. delet.
23. ὡσεὶ) A. B. ὡσεὶ ἐτῶν.
Ιωσὴφ) B. τοῦ Ιωσὴφ.
Ηλὶ] A. B. Ηλεὶ.
25. Ματταθίου) B. Ματθαίου.
Εσλὶ) A. Εσλεὶ.
26. Ματταθίου) B. Ματθίου.
Σεμεὶ) A. Σεμεεὶ.
27. Ιωαννὰ) A. Ιωανὰν. B. Ιανὰν.
Νηρὶ] A. Νηρεὶ.
28. Μελχὶ] A. Μελχεὶ.
Αδδὶ] A. Αδδεὶ.
29. Αβὶ] A. Αβεὶ.
31. Δαβὶδ) A. Δαεὶδ. B. Δαυεὶδ.
35. Σαρούχ) A. B. Σερούχ.
Φαλὲκ) B. Φαλὲγ.

CAP. IV.

Verſ. 7. μοῦ) B. ἐμοῦ.
πάντα] A. B. πᾶσα.
8. γὰρ) A. B. delent.

Verſ. 9.

Verf. 9. ὁ υἱὸς) A. B. delent.
ἐντεῦθεν) A. B. delent.
11. ὅτι) A. B. delent.
14. ὁ Ἰησοῦς) B. delet ὁ.
16. ἦλθεν] A. ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς.
18. εὐαγγελίζεσθαι) A. B. εὐαγγελίσασθαι.
26. Σιδῶνος] A. Σηδῶνος.
27. Νεεμὰν] B. Νεεμμὰν.
29. τῆς ὀφρύος] τῆς delent A. B.
31. κατῆλθεν) A. B. κατῆλθεν ὁ Ἰησοῦς.
35. τὸ μέσον) τὸ delet A. B.
37. πάντα) B. πᾶσαν.
38. ἡ πενθερὰ] A. B. delet ἡ.

CAP. V.

Verf. 1. ἑστὼς) A. B. ἑστὼς ὁ Ἰησοῦς.
4. καὶ χαλάσατε) Hinc usque ad c. VII. 3. desunt in A. omnia foliis resciffis.
8. τοῦ Ἰησοῦ] τοῦ delet B.
18. Hinc usque ad v. 33. desunt in B. omnia, folio uno exsciffo.
35. νηστεύσουσιν] B. νηστεύουσιν.

CAP. VI.

Verf. 3. οὐδὲ τοῦτο] B. οὐδέποτε.
8. Hinc usque ad v. 23. in B. omnia, folio integro deficiente, desiderantur.
26. ὑμῖν) B. delet.
ὑμᾶς εἴπωσι] B. εἴπωσι ὑμᾶς.
28. καὶ] delet B.
34. δανείζητε) B. δανείζετε.
ἁμαρτωλοῖς] B. ἁμαρτωλοὺς.

Verf. 40. κα]ηρτισμένΘ] B. κα]αρτισμένΘ.

CAP. VII.

Verf. 1. εισῆλθεν) B. εισῆλθεν ὁ Ιησȣ̃ς.
3. ἐρωτῶν] A. ἐρώτων.
8. ϛρατιώτας] A. τȣ̀ς ϛρατιώτας.
9. ȣ̓δὲ] A. B. ȣ̓τε.
11. ἐν τῆ ἑξῆς] A. B. ἐν τῷ ἑξῆς.
12. ἦν σὺν] A. B. delent ἦν.
14. σοὶ) A. B. σὺ.
16. ἅπαντας] A. πάντας.
21. τὸ βλέπειν) A. B. delent τὸ.
24. πρὸς τȣ̀ς ὄχλȣς] A. B. τοῖς ὄχλοις.
Τί ἐξ. - σαλευόμενον) delet A.
25. Ἀλλὰ) delet A.
26. ναὶ) B. καὶ.
31. εἶπε δὲ ὁ ΚύριΘ) A. B. delent.
Ὕνι) B. τίνες.
34. τελωνῶν φίλΘ) A. φίλΘ τελωνῶν.
36. τ. Φαρισ.) A. B. Φαρισαίων τὸν Ιησȣ̃ν.
39. εἰ) delet A.
46. μȣ τȣ̀ς πόδας) A. B. τȣ̀ς πόδας μου.

CAP. VIII.

Verf. 2. ἑπτὰ) A. πολλὰ.
3. ἀυτῷ] A. B. ἀυτοῖς.
7. αἱ ἄκανθαι] A. delet αἱ.
8. ἐπὶ]. γῆν] A. B. εἰς]. γ.
10. συνιῶσιν) A. συνίωσιν.
14. πεσὸν] A. B. πεσών.
15. in fine addit B. ταῦτα λέγων ἐφώνει. ὁ ἔχων ὦτα ἀκȣ́ειν, ἀκȣέτω.

verf. 18.

Verſ. 18. ὅς ἂν ἔχῃ] B. ὅς ἐὰν ἔχει.
ὃς ἂν] ὅς ἐὰν A B.
μὴ ἔχῃ] B. μὴ ἔχει.
21. ἀκούοντες] B. ἀκούσαντες.
22. ἐνέβη) A. B. ἐνέβη ὁ Ἰησοῦς.
24. ἐπαύσαντο] A. ἐπαύσατο.
26. ἀντιπέραν) A. B. ἀντιπέρα.
27. ἐξελθόντι) B. ἐξελθόντι τῷ Ἰησοῦ.
29. παρήγγελε] A. παρήγγειλε.
32. εἰσελθεῖν] A. ἀπελθεῖν.
33. εἰσῆλθεν) A. B. εἰσῆλθον.
34. ἀπελθόντες) A. B. delet.
43. εἰς ἰατροὺς) A. B. ἰατροῖς.
45. ἀποθλίβουσι) A. ἀποθλίβουσί σε.
46. δύναμιν) Hinc usque ad c. IX, 5. deſunt omnia in A.
51. εἰσελθὼν) B. ἐλθὼν.
καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην] A. καὶ Ἰωάννην καὶ Ἰάκωβον.

CAP. IX.

Verſ. 1. δὲ) A. δὲ ὁ Ἰησοῦς.
5. δέξωνται) B. δέξονται.
9. ὁ Ἡρώδης] ὁ delet B.
13. δύο ἰχθύες] A. B. ἰχθύες δύο.
20. ὁ πέτρος] A. B. delet ὁ.
23. καθ' ἡμέραν) A. B. delent.
24. ὅς γὰρ ἂν) A. B. ὅς γὰρ ἐάν.
θέλῃ] B. θέλει.
27. τινὲς] delet B.
ἑστηκότων] A. B. ἑστώτων.

Verſ. 28. ὡσεὶ] B. ὡς.
καὶ παραλαβὼν] καὶ delet B.
τὸν Πέτρον] τὸν delent A. B.
ἀνέβη] A. καὶ ἀνέβη.
33. Μωσεῖ μίαν] A. B. μίαν Μωσεῖ.
36. ὁ Ιησοῦς] B delet ὁ.
ἑωράκασιν] B. ἑωράκεισαν.
38. ἐπίβλεψον] A. B. ἐπιβλέψαι.
41. ὧδε τὸν υἱόν σου] A. B. τὸν υἱόν σου ὧδε.
43. εἶπε) B. εἶπε δὲ.
46. ἐν αὐτοῖς) B. delet ἐν.
48. ἔσται μέγας] B. μέγας ἔσται.
τὰ δαιμόνια] B. delet τὰ.
55. καὶ εἶπεν - σῶσαι] delent A. B.
57. πορευομένων αὐτῶν] A. πορευομένου τοῦ Ιησοῦ.
ἀπέρχῃ) A. B. ἀπέρχει.
60. διάγγελλε] A. διάγγελε.
62. πρὸς αὐτὸν ὁ Ιησοῦς) A. B. ὁ Ιησοῦς πρὸς αὐτόν.

CAP. X.

Verſ. 1. αὐτοῦ) B. ἑαυτοῦ.
2. hinc usque ad v. 19. omnia deſunt in B.
7. τὰ παρ' αὐτῶν) τὰ delet A.
8. δ' ἂν] A. delet δ'.
20. μᾶλλον) A. B. delet.
22. παρεδόθη μοι) B. μοι παρεδόθη.
γινώσκει) B. ἐπιγινώσκει.
27. τὸν θεόν σου) σου delet B.
30. ἐκδύσαντες) A. B. ἐξέδυσαν.

ἐπι-

Verſ. 30. ἐπιθέντες) B. περιθέντες.
36. δοκεῖ σοι πλησίον) πλησίον σοι δοκεῖ. A. B.
πλησίον) A. πλησίων.
38. εἰσῆλθεν) B. εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς.
40. ἵνα μοι) A. ἵνα μή.

CAP. XI.

Verſ. 3. δίδου) A. δίδους.
8. ἀναίδειαν) B. ἀνέδειαν.
ὅσων) B. ὅσον.
9. ἀνοιγήσεται) A. B. ἀνοιχθήσεται.
10. ἀνοιγήσεται) A B. ἀνοιχθήσεται.
11. ἐπιδώσει] A. ἐπιδῶ.
εἰ καὶ] A. B. ἢ καὶ.
12. αἰτήσῃ] B. αἰτήσει.
13. ἀγαθὰ δόματα) A. B. δόματα ἀγαθά.
25. εὑρ. σεσαρ.) A. εὑρίσκεις ἐσαρωμένον.
26. ἑπτὰ ἕτερα) A. ἕτερα ἑπτά.
εἰσελθόντα) A. ἐλθόντα.
31. Σολομῶντος - Σολομῶντος) A. B. Σολομῶνος utrinque.
33. κρυπτὸν) B. κρυπτήν.
52. ἐκωλύσατε) A. κωλύετε.
53. ἐνέχειν) B. συνέχειν.
54. καὶ ζητοῦντες) A. B. delent καὶ.

CAP. XII.

Verſ. 4. ἀποκτεινόντων) A. B. ἀποκτενόντων.
7. διαφέρετε) A. διαφέρετε ὑμεῖς.
8. ὁμολογήσει) B. ὁμολογήσῃ.
ἐν αὐτῷ) B. delet ἐν.

Verſ. 15. φυλάσσεσθε) *A.* φυλάξασθε.
ζωὴ αὐτοῦ) A. B. ζωὴ αὐτῆς.
21. in fine addit A: ταῦτα λέγων ἐφώνει, ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω.
27. τῇ δόξῃ) usque ad v. 41. omnia deſiderantur in Cod. A.
28. ἐν τῷ ἀγρῷ) B. τοῦ ἀγροῦ.
29. πίητε) B. πίετε.
31. πάντα) B. delet.
36. ἀναλύσει) *B* ἀναλύσῃ.
42. καὶ φρόνιμος) A. B. ὁ φρόνιμος.
52. διαμεμερισμ.) *A.* διαμεμερισμένοι.
τρεῖς - τρισὶ) B. delet.
53. ἐφ') *A.* ἐπὶ.
58. βάλλῃ) *A. B.* βάλῃ.
59. τὸ ἔσχατον) A. B. τὸν ἔσχατον.

CAP. XIII.

Verſ. 3. μετανοῆτε) B. μετανοεῖτε.
6. καρπὸν ζητῶν] A. B. ζητῶν καρπόν.
10. συναγωγῶν) B. ἡμερῶν.
22. διεπορεύετο) B. ἐπορεύετο.
27. οἱ ἐργάται] A. B. delet οἱ.
29. ἀπὸ βορρᾶ] ἀπὸ delet B.
31. ἐν αὐτῇ] *A.* ἐν αὐτῇ δὲ.
35. ἀμὴν) A. B. delent.
δὲ λέγω] λέγω δὲ A. B.

CAP. XVI.

Verſ. 5. υἱὸς] A. B. υἱός.
10. ἀνάπεσον] B. ἀνάπεσε.

verſ. 12.

Verſ. 12. ἀντικαλέσωσι) *A.* ἀνκαλέσωσι.
13. ποιῇς) B. ποιεῖς.
24. in fine addit B. πολλοὶ γάρ εἰσι κλητοὶ, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοὶ.
25. αὐτῷ] A. B. τῷ Ἰησοῦ.
27. μου εἶναι) *B.* εἶναι μου.
28. θέλων) B. ὁ θέλων.
πρὸς) A. B. εἰς.
32. αὐτοῦ πόῤῥω] A. B. πόῤῥω αὐτοῦ.
35. εὔθετόν ἐστιν] A. B. delent.

CAP. XV.

Verſ. 16. καὶ ἐπεθύμει] καὶ delet *A.*
19. καὶ οὐκέτι] καὶ delet B.
21. ἑαυτοῦ] B. delet.
26. αὐτοῦ] A. B. delet.
32. δὲ) B. δεῖ.
ἔδει) B. δεῖ.

CAP. XVI.

Verſ. 5. ἑαυτοῦ] *A.* αὐτοῦ.
9. ἑαυτοῖς] B. ἑαυτοὺς.
ἐκλίπητε) A. B. ἐκλείπητε.
16. καὶ πᾶς εἰς αὐτὴν βιάζεται] delet A.
22. τοῦ Ἀβραὰμ) A. B. delent.
25. σὺ] delent A. & B.
ὅδε] B. ὧδε.
26. ἐντεῦθεν] A. B. ἔνθεν.
28. διαμαρτύρηται] *A.* διαμαρτυρεῖται.

CAP. XVII.

Verſ. 1. Εἶπε δ. π. μ.) delet A. at in margine ab alia manu ſcriptum erat.

verſ. 4.

Verſ. 4. ἐπιστρέψῃ ἐπί σε) B. ἐπιστρέψει.
ἀφήσεις) B. ἄφες.
6. φυτευθῆτι) A. μεταφυτεύθητι.
7. ἀνάπεσαι) A. B. ἀνάπεσε.
9. αὐτοῦ) delent A. B.
24. καὶ ὁ υἱὸς) καὶ delent A. B.
33. ἀπολέσει) B. ἀπολέσῃ.
34. ὁ εἷς) ὁ delent A. B.
36. σῶμα) A. B. πτῶμα.

CAP. IIX.

Verſ. 5. κόπον) A. κόπος.
6. δὲ) A. delet.
8. λέγω) A. ναὶ λέγω.
ὅτι) A. delet.
9. καὶ πρὸς) καὶ delet A.
13. καὶ ὁ) A. ὁ δέ.
14. ἢ ἐκεῖνος) A. B. ἢ γὰρ ἐκεῖνος.
15. ἐπετίμησαν) A. ἐπετίμων.
16. προσκαλεσάμενος) A. προσκαλεῖτο.
εἶπεν) A. λέγων.
18. τὶς αὐτὸν) A. αὐτόν τις.
19. Εἶπε - Ἰησοῦς) A. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ.
22. ἔτι) B. ὅτι.
28. ὁ Πέτρος) ὁ delet B.
29. οἰκίαν) B. οἰκίας.
34. κεκρυμμένον) A. κεκαλυμμένον.
39. ἔκραζεν) A. B. ἔκραζεν λέγων.

CAP. XIX.

Verſ. 4. προδραμὼν] A. B. προσδραμὼν.
δι' ἐκείνης) A. B. ἐκείνης.

Verſ. 5.

Verſ. 5. γὰρ) B. delet.
7. ἅπαντες) A. B. πάντες.
12. ἐπορεύθη) B. ἐπορεύετο.
14. θέλομεν) B. θέλωμεν.
23. σὺν τόκῳ ἂν ἔπραξα αὐτό) A. ἐκομισάμην ἂν τὸ ἐμὸν σὺν τόκῳ.
30. πώποτε) B. delet.
ἀγάγετε) A. ἀγάγετέ μοι.
38. ὁ ἐρχόμενος) B. delet.
40. λέγω) A. ἀμὴν λέγω.
41. αὐτῇ) B. αὐτὴν.

CAP. XX.

Verſ. 1. ἀρχιερεῖς) A. ἱερεῖς.
11. καὶ ἀτιμάσαντες] B. delet.
12. τραυματίσαντες) A. τραμματίσαντες.
19. τὸν λαὸν) A. delet.
τὴν παραβ. τ. ε.) A. εἶπε τὴν παραβ. τ.
24. ἀποκριθέντες δὲ) A. καὶ ἀποκριθέντες.
28. ἐξαναστήσῃ) B. ἐξαναστήσει.
32. δὲ] B. delet.
33. γίνεται) A. ἔσται.
35. ἐκγαμίσκονται) A. B. ἐκγαμίζονται.
36. οὔτε γὰρ) B. delet γὰρ.
41. υἱὸν Δαβὶδ εἶναι) A. εἶναι υἱὸν Δαβίδ.
46. περιπατεῖν ἐν στολαῖς) A. ἐν στολαῖς περιπατεῖν.

CAP. XXI.

Verſ. 2. καί τινα) A. B. τινα καὶ.
4. In fine addit A. B. ταῦτα λέγων ἐφώνει· ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω.

Verſ. 12.

Verſ. 12. ἀπάντων) A. πάντων.
18. ἀπόληται) A. ἀπόληται εἰς τὸν αἰῶνα.
21. εἰς) B. ἐπὶ.
αὐτῆς] B. αὐτῇ.
ἐκχωρείτωσαν) B. ἐκχωρήτωσαν.
22. αὗται) A. αὐτὴν.
πληρωθῆναι] A. B. πληθῆναι.
31. ὅτι) B. ὅτι ἤδη.
34. βαρυνθῶσι) A. βαρηθῶσι.
36. ταῦτα] B. delet.
37. διδάσκων) B. delet.

CAP. XXII.

Verſ. 2. ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν λαὸν) A. delet.
3. τὸν ἐπικαλούμενον) A. delet.
4. τοῖς στρατηγοῖς) A. B. delent τοῖς.
7. δὲ] A. δὲ καὶ.
ἔδει) B. δεῖ.
12. ἀνώγεων) B. ἀνάγαιον.
18. ὅτι] A. ἀπὸ τοῦ νῦν.
22. πορεύεται κατὰ τὸ ὡρισμένον) A. κατὰ τ. ὡρ. πορ.
23. συζητεῖν) A. συνζητεῖν.
30. ἐν τ. β. μου] delent A. B.
καθέσησθε] A. καθήσησθε.
36. πωλησάτω] A. B. πωλησείτω.
37. ἔτι] B. delet.
38. ἱκανόν] A. ἱκανὸς.
41. ἀπεσπάσθη) A. ἀπέστη.
42. βουλ῀] A. βούλη.
γενέσθω] A. B. γινέσθω.

verſ. 47.

Verſ. 47. δὲ) A. delet.
προήρχετο] B. προσήρχετο.
αὐτῶν) A. B. αὐτοὺς.
In fine hujus verſus B. addit: ὅτο γὰρ σημεῖον δέδωκεν αὐτοῖς, ὃν ἂν φιλήσω, αὐτός ὅσι.
49. παῖδ' ἄξομαι) A. B. παιδάξωμαι.
52. ἐπ'] A. B. πρὸς.
53. ὑμῶν ἐ. ἡ ὡ.] A. ἔϛιν ὑμῶν ἡ ὥρα. B. delet ἐϛὶν.
55. συγκαθισάντων) A. περικαθισάντων.
60. ὁ ἀλέκτωρ) A. delet ὁ.
66. ἀρχιερεῖς τε) A. B. delet.
ἑαυτῶν) A. B. αὐτῶν.

CAP. XXIII.

Verſ. 1. ἤγαγεν] A. B. ἤγαγον.
2. ἑαυτὸν] A. αὐτὸν.
3. ἐπίσχυον] B. ἐνίσχυον.
8. ἱκανῶ] B. ἱκανῶ χρόνῳ.
γινόμενον] A. delet.
9. ἐπηρώτα δὲ] A. ἐπηρώτησεν.
10. δὲ] delet B.
12. ὁ Ἡρώδης] B. delet ὁ.
14. ἐγὼ] B. delet.
αἴτιον) A. αἰτίαν.
15. ἀνέπεμψα] B. ἀνέπεμψεν.
18. τὸν Βαραββᾶν] A. B. delet τὸν.
20. τὸν Ἰησοῦν] B. delet.
26. τοῦ ἐρχομένου) A. B. delent τοῦ.
33. καλούμενον) A. λεγόμενον.

Verſ. 38.

Verſ. 38. ἐπιγραφὴ) *A.* ἡ ἐπιγραφή.
καὶ Ῥωμαϊκοῖς] καὶ delet B.
40. οὐδὲ) οὐ *A.*
52. τοῦ Ἰησοῦ) *A.* τοῦ Κυρίου.
53. ἐνετύλιξεν αὐτὸ) B. delet αὐτό.
54. καὶ σάββατον] A. B. delent καί.

CAP. XXIV.

Verſ. 2. ἀπὸ) B. ἐκ.
4. δύο ἄνδρες] A. B. ἄνδρες δύο.
5. τὸ πρόσωπον) *A.* τὰ πρόσωπα.
9. ταῦτα πάντα) B. πάντα ταῦτα.
10. αἳ ἔλεγον] A. B. delent αἵ.
15. συζητεῖν) A. συνζητεῖν.
17. δὲ) *A. B.* delent.
18. ἐν) *A. B.* delent.
30. κατακλιθῆναι) A. κατακλεισθῆναι.
36. Ἰησοῦς) B. Κύριος.
In fine verſus addit A. ἐγώ εἰμι, μὴ φοβεῖσθε.
37. ἐδόκουν] A. ἐδόκουν οὖν.
40. ἐπέδειξεν] A. B. ἔδειξεν.
41. εἶπεν αὐτοῖς] hinc usque ad finem omnia in A. deſiderantur.

S. JOHANNES.

CAP. I.

Verſ. 19. τίς] A. τί.
27. αὐτὸς] A. οὗτος.
In fine verſus addit A. ἐκεῖνος ὑμᾶς βαπτίσει ἐν πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί.

Verſ. 28.

Vers. 28. Βηθαβαρᾶ] A. B. Βηθανία.
31. ἐν τῷ ὕδατι) A. delet τῷ.
32. ὁ Ἰωάννης] A. B. delet ὁ.
ὡσεὶ) A. B. ὡς.
34. ἑώρακα) A. ἑώρακα αὐτὸν.
36. Ἴδε) A. ἴδε ὁ χριστὸς.
38. δὲ) B. delet.
40. ὥρα δὲ] A. B. delet δὲ.
ὡς] A. delet.
41. αὐτῷ) A. τῷ Ἰησοῦ.
42. ὁ χριστὸς] A. B. delent ὁ.
43. καὶ] A. οὗτος.
δὲ] A. B. delent.
44. αὐτῷ) A. αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς.
48. ὁ Ἰησοῦς] B. delet ὁ.
49. ὁ Ἰησοῦς] B. delet ὁ.
51. εἶδον) A. ὅτι εἶδον.
ὄψεσθε) A. B. ὄψη.

CAP. II.

Vers. 4. λέγει) A. καὶ λέγει.
5. λέγῃ) B. λέγει.
10. ἐλάσσω) A. ἐλάσσων.
σὺ) A. σὺ δὲ.
13. εἰς Ἱεροσόλ. ὁ Ἰησοῦς) A. ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα.
15. ἐξέχεε τὸ κέρμα) A. τὸ κέρμα ἐξέχεε.
16. πωλοῦσιν) B. πωλοῦντας.
17. ἐμνήσθησαν) B. ἔμνησαν.
κατέφαγε) A. B. καταφάγεται.
22. αὐτοῖς) B. delet.

Verſ. 23. ἐν Ἱεροσ.) A. B. ἐν τοῖς Ἱεροσ.
24. πάντας) A. B. πάντα.

CAP. III.

Verſ. 3. ὁ Ἰησοῦς] A. B. delet ὁ.
4. γεννηθῆναι) B. γεννηθῆναι ἄνωθεν.
5. ὁ Ἰησοῦς] A. B. delent ὁ.
10. ὁ Ἰησοῦς] A. B. delent ὁ.
12. οὐ πιστεύετε) B. οὐκ ἐπιστεύσατε.
ὑμῖν] B. delet.
πιστεύσετε) A B. πιστεύσητε.
19. πονηρὰ αὐτῶν τὰ ἔργα) A. αὐτῶν πονηρὰ τὰ ἔργα.
30. ἐκεῖνον) B. ἐκεῖνον δὲ.
ἐμὲ δὲ) δὲ delet A.
32. ἤκουσε) A. ἤκουεν.

CAP. IV.

Verſ. 1. ἢ Ἰωάννης) ἢ delet A.
3. πάλιν] A. B. delent.
13. ὁ Ἰησοῦς) ὁ delet B.
17. εἶπεν] A. B. εἶπεν αὐτῇ.
20. οὗτω τῷ ὄρει) B. τῷ ὄρει οὗτω.
23. καὶ γὰρ usque ad ἀληθείᾳ v. 24. delet A.
25. οἶδα) A. οἴδαμεν.
27. ἐθαύμασαν) A. ἐθαύμαζον.
30. οὖν) A. B. delent.
35. τετράμηνον) A. τετράμηνος.
38. θερίζειν) delet B.
40. ἔμεινεν) B. ἔμειναν.
44. ὁ Ἰησοῦς] A. B. delent ὁ.
45. πάντα] A. πάντες.

Verſ. 45.

Verſ. 45. καὶ - ἑορτὴν] *A.* delet.
46. ὁ Ἰησοῦς πάλιν] *A. B.* πάλιν ὁ Ἰησοῦς.
47. καὶ ἠρώτα αὐτὸν) *A.* delet.
48. πιστεύσητε] *B.* πιστεύσετε.

CAP. V.

Verſ. 1. ὁ Ἰησοῦς) B. delet ὁ.
4. ἐτάρασσε) B. ἐταράσσετο.
5. τριάκοντα ὀκτὼ). A. B. τριάκοντα καὶ ὀκτώ.
6. αὐτῷ] *A.* αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς.
7. Κύριε) *A. B.* ναὶ κύριε.
βάλλῃ) A. βάλῃ. B. βάλῃ.
8. ἔγειραι) *A. B.* ἔγειρε.
10. οὐκ ἔξεστι) *A.* καὶ οὐκ ἔξεστι.
11. ἀπεκρ.) A. ὁ δὲ ἀπεκρ.
14. τί σοι) *A. B.* σοί τι.
16. ἐν σαββάτῳ) B. ἐν σαββάτῳ τὰ ἰάματα.
30. οὐδὲν) *A.* οὐδὲ ἕν.
36. μείζω) *A.* μείζων.
αὐτὰ τὰ ἔργα] A. delet αὐτά.
45. ἐγὼ] delet A.

CAP. VI.

Verſ. 1. θαλάσσης τῆς Γαλιλ.) *A.* delet.
5. ἀγοράσομεν) *B.* ἀγοράσωμεν.
φάγωσιν οὗτοι) *A.* οὗτοι φάγωσιν.
9. ὃ ἔχει) *A.* ὃς ἔχει.
10. εἶπε δὲ) A. εἶπε οὖν.
ἀνέπεσον οὖν) A. B. delent οὖν.
11. ἔλαβε δὲ) *A.* καὶ λαβὼν.
15. Ἰησοῦς οὖν) *A.* ὁ οὖν Ἰησοῦς.
19. γινόμενον) A. γενόμενον.

Verſ. 24. εἶδεν) *B.* εἶπεν.
Ἰησοῦς] B. delet.
καὶ αὐτοὶ) *A. B.* delent καὶ.
27. τὴν βρῶσιν] A. delet.
28. ποιοῦμεν) οὖν ποιήσωμεν. B. ποιῶμεν.
29. ὁ Ἰησοῦς) *A. B.* delent ὁ.
32. οὖν] *A.* delet.
37. ἐκβάλω) A. ἐκβάλλω.
39. αὐτὸ) *A. B.* αὐτὸν.
ἐν τῇ] *A. B.* delet ἐν.
44. τῇ ἐσχάτῃ) A. B. ἐν τῇ ἐσχάτῃ.
45. τοῦ Θεοῦ) τοῦ delet *A.*
ἀκούσας) B. ἀκούων.
50. ὁ ἐκ) ὁ delet B.
54. καὶ ἐγὼ) A. κἀγὼ.
62. θεωρῆτε) B. θεωρεῖτε.
64. μὴ πιστεύοντες) *A.* delet μὴ.
67. οὖν) A. delet.
69. καὶ ἐγνώκαμεν) A. delet.
70. ὁ Ἰησοῦς] A. B. delent.
71. Ἰσκαριώτην] A. Ἰσκαριώτου.

CAP. VII.

Verſ. 1. καὶ ταῦτα) A. καὶ μετὰ ταῦτα περιεπάτει ὁ Ἰησοῦς.
3. σοῦ ἃ) *A.* ἃ σὺ
12. ἄλλοι δὲ) delet *A.*
16. ἀπεκρίθη) *B.* ἀπεκρίθη οὖν.
19. ἐξ ὑμῶν) *A* delet.
21. ὁ Ἰησοῦς] A. B. delet ὁ.
22. περιτέμνετε ἄνθρωπον) *A.* περιτέμνεται ἄνθρωπος.

Verſ. 27.

Verſ. 27. ἔρχηται) A. ἔλθῃ. B. ἔρχεται.
29. δὲ) A. B. delent.
30. τὴν χεῖρα) A. τὰς χεῖρας.
31. ποιήσει) A. ποιεῖ.
32. οἱ Φαρισ. κ. οἱ Αρχ. ὑπηρέτας) A. ὑπηρ. οἱ Φ. κ. οἱ A.
33. αὐτοῖς) A. B. delent.
35. ἑαυτοὺς) A. ἀλλήλους.
καὶ διδάσκειν) B. delet καὶ.
36. εὑρήσετε) A. εὑρήσετέ με.
40. τὸν λόγον) A. τούτων τῶν λόγων.
41. δὲ ἔλεγον) δὲ A. B. delent.
52. ἐκ τῆς Γαλιλ.) A. delet τῆς.

CAP. VII.

Verſ. 2. πρὸς αὐτὸν] A. B. delent.
3. κατειλημμένην) A. B. καταλειφθεῖσαν.
4. αὐτῷ] αὐτῷ πειράζοντες. A. B.
5. ἡμῖν] delet B.
6. ἔγραφεν] A. B. κατέγραφεν.
7. πρῶτος] A. πρῶτον.
βαλέτω) A. βαλλέτω.
τὸν λίθον ἐπ' αὐτῇ] ἐπ' αὐτὴν τὸν λίθον.
8. κάτω]. delet B. ſed habet tamen adſcriptum in margine ab aliena manu.
9. ἕως τῶν ἐσχάτων) B. delet.
κατελείφθη] A. κατέφθη.
ἑστῶσα] A. B. οὖσα.
10. ἡ γυνὴ) A. B. delet.
ἐκεῖνοι] B. delet.

Verſ. 11. κατακρίνω] A. B. κατακρινῶ.
12. ὁ Ιησοῦς αὐτοῖς] B. αὐτοῖς ὁ Ιησοῦς.
παρεπλήσει] A. παρεπλήση.
14. ὑμεῖς δὲ] τὸ delet B.
16. κρίνω τὸ) δὲ delet A.
26. λαλεῖν) A. καὶ λαλεῖν.
36. ἐλευθερώσῃ) B. ἐλευθερώσει.
39. τοῦ Αβραὰμ] τοῦ delet A.
ἐποιεῖτε ἂν] ἂν delent A. B.
41. ἔχομεν] B. ἔχον.
42. οὖν) delet B.
ὑμῶν] A. ἡμῶν.
ἐκ τοῦ θεοῦ) delet A.
οὐδὲ) delet A.
44. ἐκ πατρὸς] B. ἐκ τοῦ πατρός.
47. ὅτι ἐκ τ. θ. ο. ε. delet A.
49. Ιησοῦς) A. Ιησοῦς καὶ εἶπεν.
53. σὺ ποιεῖς) A. delet σύ.
54. ὑμῶν) A. ὑμῶν.
55. καὶ ἐὰν εἴπω ὅτι οὐκ οἶδα α. ἔ. ὁ. ὑ. ψ.
α. ὁ. α.) delet A.
58. εἶπεν) A. εἶπεν οὖν.

CAP. IX.

Verſ. 1. παράγων] A. B. παράγων ὁ Ιησοῦς.
5. ὦ] delet B.
9. ὅτι] A. ὅτι οὐχ.
15. πηλὸν) A. πηλὸν ἐποίησεν καὶ.
ἐπὶ) A. μου ἐπὶ. B. μοὶ ἐπὶ.
τοὺς ὀφθαλμοὺς μου] μου delent A. B.
19. λέγετε] A. ἐλέγετε.

Verſ. 20.

Verſ. 20. αὐτȣ̃] *A.* αὐτȣ̃ τȣ̃ ἀναβλέψαντος.
22. συνετέθειντο] *A.* συνετίθεντο.
ὁμολογήσῃ) B. ὁμολογήσει.
28. ȣ̃ν] A. B. delent.
30. ἐν γὰρ τȣ́τῳ) Hinc usque ad cap. X. 25. omnia deerant, folio ſcilicet integro exſciſſo.
31. δὲ) *A.* delet.
36. τίς ἐστι] *A.* καὶ τίς ἐστι.

CAP. X.

Verſ. 5. τῶν ἀλλοτρ.) τῶν delet A.
7. ὅτι ἐγὼ) *A.* delet.
12. μισθωτὸς δὲ] δὲ delet A.
23. τȣ̃ Σολομῶντος) A. Σολομῶνος ſine τȣ̃.
25. περὶ) delet B.
26. εἶπον) *B.* εἶπεν.
28. ἀπόλωνται) B. ἀπόλονται.
36. ὅτι εἶπον υἱὸς τȣ̃) εἶπον, ὅτι υἱὸς.
38. τοῖς ἔργοις) B. τοῖς ἔργοις μȣ.
39. ȣ̃ν] delet *B.*

CAP. XI.

Verſ. 6. μὲν ἔμεινεν) μὲν delet A.
9. ὁ Ἰησȣ̃ς) ὁ delet B.
10. περιπατῇ) A. περιπατεῖ.
16. ἀποθάνωμεν) A. συναποθάνωμεν.
20. ὁ Ἰησȣ̃ς) ὁ delet B.
21. ἡ Μάρθα) ἡ delet B.
32. εἰς τ. πόδας α.] A. B. αὐτȣ̃ εἰς τ. πόδας.

Verſ. 40. ὄψῃ) B. ὄψη.
46. αὐτοῖς) delet A.
48. πιςεύσωσιν) A. B. πιςεύσωσιν.
55. πρὸ τοῦ Πάσχα) A. delet & transfert ad finem hujus verſus.

CAP. XII.

Verſ. 1. ἐκ νεκρῶν) A. ἐκ νεκρῶν ὁ Ἰησοῦς.
2. συνανακειμένων αὐτῷ) A. B. ἀνακειμένων σὺν αὐτῷ.
4. Σίμωνος) A. Σίμων ὁ.
12. ὁ) A. B. delet ὁ.
13. ὑπάντησιν) A. συνάντησιν.
ὁ βασιλεὺς) A. B. delet ὁ.
18. καὶ) delet B.
22. Ἀνδρέας) B. καὶ Ἀνδρ.
26. διακονῇ) B. διακονεῖ. utrinque in eodem verſu.
27. τὴν ὥραν) B. delet τὴν.
29. ἑςῶς) A. ἑςηκώς.
34. αὐτοῦ) delet B.
ὅτι δεῖ) A. B. delet ὅτι.
τίς ἐ. ὁ. ὁ. υ. τ. α.) delet A.
73. δὲ) delet A.
ἐπίςευον) A. ἐπίςευσαν.
38. κύριε) delet B.
47. ἀκούσῃ) B. ἀκούσει.
πιςεύσῃ) B. πιςεύσει.
κρίνω) A. κρινῶ.
49. ὅτι ἐγὼ) ἐγὼ delet A.

CAP.

CAP. XIII.

Verſ. 9. πόδας μου) *A. B.* delent μου.
10. ἢ Ἰοῦς) ἢ delet *B.*
13. ὁ διδ. καὶ ὁ Κύρ.) A. B. ὁ κύρ. καὶ ὁ διδ.
20. ἀμὴν, ἀμὴν] ſemel delet B.
λαμβάνει -) *A.* λαμβάνη bis.
25. ἐκεῖνος) *A. B.* ἐκεῖνος οὕτως.
30. ἦν δ. ν. ὅ. ε.] *A.* delet.
37. ὁ Πέτρος) A. B. delet ὁ.

CAP. XIV.

μου) A. σου.
σου) A. ἐμοῦ.
3. καὶ ἑτοιμάσω) A. B. delet καὶ.
9. καὶ πῶς - τὸν πατέρα) A. delet.
11. πιστεύετε) A. μὴ πιστεύετε.
20. κἀγὼ] A. καὶ ἐγώ.
22. τί γέγ.) A. B. καὶ τί γέγ.
23. ὁ Ἰησοῦς) ὁ delet B.
τηρήσει] B. τηρήσῃ.
ἀγαπήσει) A. ἀγαπήσῃ.
24. πατρὸς] *B.* πατήρ.
30. τούτου) A. B. delet.

CAP. XV.

Verſ. 2. καθαίρει] B. αἴρει.
αὐτὸ) *A.* αὐτόν.
6. εἰς πῦρ) A. εἰς τὸ πῦρ.
16. δῷ) A. B. δώῃ.
20. λόγου] *A.* λόγου μου.

Verſ. 25. ὁ γεγρ. ἐν ⁊. ν. ά.) A. ὁ ἐν τῷ ν. α. γεγρ.

26. παρὰ ȣ πατρὸς] delet A.

CAP. XVI.

Verſ. 3. ὑμῖν] delet A.

7. ἐὰν γὰρ μὴ] B. ἐὰν γὰρ ἐγώ.

13. ἀκέσῃ) B. ἀκέσει.

15. λήψεται) A. B. λαμβάνει.

16. ὅτι ἐγὼ) A. B. delent ἐγώ.

πατέρα) A. πατέρα μȣ.

17. καὶ, ὅτι ἐγὼ] A. B. delent καὶ.

21. γεννήσῃ) B. γεννήσει.

28. πατέρα) B. πατέρα μȣ.

CAP. XVII.

Verſ. 2. δέδωκας] A. ἔδωκας.

9. σοὶ) B. σύ.

11. ȣ̓́ς) B. ᾧ.

20. πιςευσόντων] B. πιςευόντων.

24. θεωρῶσι) A. θεωρήσωσι.

CAP. XVIII.

Verſ. 2. δὲ) A. delet.

ὁ Ἰησȣ̃ς) Hinc usque ad v. 18. omnia deerant in B.

5. αὐτὸν) hinc usque ad v. 19. omnia deſunt in A.

20. ἐν τῇ] A. B. delent τῇ.

25. ἠρνήσατο] A. ἠρνήσατο ȣ̓̃ν.

27. ὁ Πέτρος) A. delet ὁ.

40. πάλιν) delet A.

CAP.

CAP. XIX.

Verſ. 2. αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ] ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.
4. ἐν αὐτῷ) hinc usque ad v. 27. omnia deſunt in A.
8. τοῦτον τὸν λόγον) B. τούτων τῶν λόγων.
12. αὐτὸν) B. ἑαυτόν.
13. Γαββαθᾶ) B. Γαβαθᾶ.
16. ἀπήγαγον) B. ἤγαγον.
20. πόλεως ὁ τόπος) B. ὁ τόπος πόλεως.
27. αὐτὴν ὁ μαθητὴς) A. B. ὁ μαθητὴς αὐτήν.
35. αὐτοῦ ἐστὶν ἡ μαρτυρία) ἐστὶν α. ἡ. μ. B. ἐστὶν ἡ μαρτυρία αὐτοῦ.
38. δὲ) delet A.
39. ὡσεὶ] A. B. ὡς.
40. ὀθονίοις) A. B. ἐν ὀθονίοις.

CAP. XX.

Verſ. 12. καθεζομένους) Hinc usque ad v. 25. omnia deerant in B.
τοῦ Ἰησοῦ) A. τοῦ Κυρίου.
15. ποῦ αὐτὸν ἔθηκας) A. ποῦ ἐθ. α.
17. πορεύου πρὸς τ. α. μ. κ. ε. α. A. π. τ. π. μ. delet A.
ibid. καὶ θεόν μου delet A.
18. ἀπαγγέλλουσα) A. ἀναγγέλλουσα.
19. οὖν) delet A.
28. καὶ) delet A.
29. Θωμᾶ) delet A. B.
31. aberat in A. ſed in margine a recentiore manu adſcriptus legebatur.

CAP.

CAP. XXI.

Verſ. 1. πάλιν) delet A.

μαθηταῖς) B. μαθηταῖς αὐτοῦ.

3. ἐξῆλθεν) A. ἐξῆλθον οὖν.

ἀνέβησαν) A. B. ἐνέβησαν.

4. δὲ) delet A.

11. ἰχθ. μεγ.) A. μεγάλων ἰχθ.

14. δὲ) delet A.

20. Κύριε) A. καὶ.

Excerpta ex Catena MS. in Acta Apoſtolorum & Epiſtolas Catholic.

ΠΡΑΞΕΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΩΝ.

ΚΕΦ. I.

Ἀμμωνίου, ς. ιδ.

Τάχα ἑπτὰ σταδίους λέγει, a) ὅτι ἀπεῖχε τῆς πόλεως Ἱερουσαλὴμ τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν οὐ μὴν ἑπτὰ ἡμερῶν ὁδὸν, ὅπου σχεδὸν εἰς μίαν ὥραν δύναταί τις ἀπὸ τοῦ ὄρους κατ-

ACTORUM APOSTOLICOR.

CAP. I.

Ammonii v. 14.

Fortaſſe indicat, quod ſeptem ſtadiis ab urbe Jeruſalem mons oliveti diſtet, non autem ſeptem dierum itinere, quandoquidem intra horæ circiter ſpatium e

ελθεῖν

a] ἑπτὰ σταδίους λέγει) Eandem viæ hujus amplitudinem Syrus in paraphraſi ſua ad h. l. definit. Confer *Sam. Petiti* Obſervationes lib. III. c. 1. p. 242. ſq. ubi præterea oſtendit, ex *Maimonide* ad cap. I. Codicis Schabbath, terminum hunc Rabbinorum ſcitis, ad hanc rem pertinentibus, optime reſpondere.

ἐλθεῖν εἰς Ἱερουσαλήμ. Ἀπέχει οὖν ὡς μίλιον ἕν, b) ὃ ποιεῖ σταδίους ἑπτά, ἤτοι τοσοῦτον ἀπεῖχεν ἔξω τῶν τειχῶν διάστημα, ὅσον ἐξῆν Ἰουδαίῳ ἐν Σαββάτῳ περιπατεῖν πρὸς τὸ ἀδολεσχῆσαι ὡσανεὶ διακινοῦντα.

Ἀπολλιναρίου.

Καὶ πρηνὴς γενόμενος) Οὐκ ἐναπέθανε τῇ ἀγχόνῃ Ἰούδας, ἀλλ᾽ ἐπεβίω καθαιρεθεὶς πρὸ τοῦ ἀποπνιγῆναι· καὶ τοῦτο δηλοῦσιν αἱ τῶν Ἀποστόλων πράξεις, ὅτι πρηνὴς γενόμενος ἐλάκησε μέσος. τοῦτο δὲ σαφέστερον ἱστορεῖ Παπίας ὁ Ἰωάννου μαθητής, λέγων οὕτως ἐν τῷ τετάρτῳ τῆς Ἐξηγήσεως τῶν Κυριακῶν λόγων· c) μέγα δὲ ἀσεβείας ὑπό-

monte Hieroſolymam pervenire licet. Diſtat itaque uno milliari, quod ſeptem ſtadia conficit: aut via extra muros conficienda tantum efficiebat, quantum Iudæo in Sabbato, otii & motus cauſa eundo, conficere licebat.

Apollinaris v. 21.

Et præceps factus) Non mortuus fuit Judas ex ſuſpendio, ſed liberatus, antequam præfocaretur, ſupervixit. Atque id quidem Apoſtolorum acta indicant, quando eum præcipitem factum medium crepuiſſe ferunt. Id vero diſertius Papias, Johannis diſcipulus, indicat, ita in libro IV. Exegeſeos ſermonum Domini

δειγμα

b) μίλιον ἕν) Ita Oecumenius ad h. l. μίλιον ἕν ἡ τοῦ Σαββάτου ὁδός, ὡς φησιν Ὠριγένης ἐν τῷ πέμπτῳ στρωματεῖ, δισχιλίων πηχῶν ὑπῆρχε.

c) μέγα δὲ ἀσεβείας) Locum hunc attulit totidem verbis, ſi paucas quasdam easque leves varietates exceperis, *Oecumenius* ad h. l. non commemorato tamen Papiæ

δεῖγμα ἐν τούτῳ τῷ κόσμῳ περιεπάτησεν ὁ Ἰούδας, πρησθεὶς ἐπὶ τοσοῦτον τὴν σάρκα, ὥστε μήτε ὁπόθεν ἅμαξα διέρχεται ῥᾳδίως, ἐκεῖνον δύνασθαι διελθεῖν· ἀλλὰ μηδὲ αὐτὸν μόνον τὸν τῆς κεφαλῆς ὄγκον αὐτοῦ. Τὰ μὲν γὰρ βλέφαρα τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ φασι τοσοῦτον ἐξοιδῆσαι, ὡς αὐτὸν μὲν καθόλου τὸ φῶς μὴ βλέπειν, τοὺς ὀφθαλμοὺς δὲ αὐτοῦ μηδὲ ὑπὸ ἰατροῦ διόπτρας ὀφθῆναι δύνασθαι· τοσοῦτον βάθος εἶχεν ἀπὸ τῆς ἔξωθεν ἐπιφανείας. d)

scribens: *Judas ut magnum impietatis exemplum in mundo hoc versatus est, quippe corpore in tantum inflatus, ut nec, qua currus facile transit, ipsi, imo nec soli ejus capiti, per tumorem transire liceret. Palpebras enim oculorum ejus ita ajunt intumuisse, ut ipsam quidem lucem non admitterent, oculi vero ejus nec beneficio dioptræ Medici conspici possent: tam depressi illi erant per superficiem exteriorem.*

ΚΕΦ. Β.

Σευήρου ϛ. α.

Τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς) Χριστὸς ὁ Θεὸς παθὼν τὸ ἑκούσιον πάθος σαρκὶ,

CAP. II.

Severi, V. I.

Dum Pentecostes) Christus DEus, postquam quod ad corpus sponta-

scripto. Ipse ego eundem recitavi in Disputat. de Catenis Patrum ibidemque monui, narrationem hanc fabulæ simillimam, integram in Catena nostra MS. non legi per lacunam, quæ hic occurrebat. Omitto alios, qui ejusdem loci mentionem fecerunt.

d) τοσοῦτον βάθος) Interpres Oecumenii Latinus obscure & inficete hæc ita vertit: *tanta profunditate ab exteriori aspectu erant separati.*

καὶ ἀναςὰς ἐκ νεκρῶν συνανέςησεν αὐτῷ τοὺς τῇ ἁμαρτίᾳ νενεκρωμένους ἡμᾶς, καὶ τὸ διαβόλου καὶ τῶν δαιμόνων κράτος κατέλυσε. Διὰ τοῦτο μέχρι τῆς πεντηκοςῆς εἰς γῆν οὐ κλινόμεθα e) προσευχόμενοι, καὶ κατὰ τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν ψάλλοντες· αὐτοὶ. συνεποδίσθησαν καὶ ἔπεσον, ἡμεῖς δὲ ἀνέςημεν, καὶ ἀνωρθώθημεν. f) Εν δὲ πυρίναις γλώσσαις τοῦ πνεύματος θεοπρεπῶς ἐπιφανέντος ἡμῖν γόνυ κάμπτομεν, τὴν θέαν οὐ φέροντες, καὶ δηλοῦντες, ὅτι διὰ τοῦ πνεύματος τὴν ἐν Τριάδι τελείαν προσκύνησιν μεμα-

neam perpeſſionem ſuſtinuerat & reſurrexerat ex mortuis, nos, peccato morti traditos, ſecum reſurgere fecit, ac Diaboli dæmonumque robur fregit. Propterea usque ad Pentecoſtes feſtum in terra genibus non procumbimus, ubi precamur, aut contra hoſtes noſtros canimus: *ipſi impediti ſunt, & ceciderunt, nos vero reſurreximus, & erecti ſtamus.* Ubi vero Spiritus per igneas linguas, ut Deum decet, nobis apparet, genu flectimus, tanquam adſpectum non ferentes, & ſignificantes, quod per Spiritum perfectam Trinitatis adorationem

θή-

e) οὐ κλινόμεθα] hunc orantium geſtum una voce γονυκλισίαν appellant veteris Eccleſiæ doctores, ex quibus ritum iſtum, tempore inter Paſcha & Pentecoſten interjecto, non receptum fuiſſe, probat *Suicerus* in Theſauro Eccleſiaſt. Tom. I. p. 775. Rationem inſtituti hic allatam alibi me obſervare non memini.

f) vide *Pſalm* XX, 3.

θήκαμεν. Πνεῦμα γὰρ ὁ Θεὸς, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτὸν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν. g)

Σεβήρου Γαβαλ. *)

Ἐν τοίνυν ἡμέρᾳ τῆς Πεντηκοστῆς ἐδόθη νόμος, Θεοῦ φανέντος καὶ νομοθετήσαντος, καὶ Μωυσέως τὰς πλάκας δεξαμένου. Ἔδει οὖν καθ᾽ ἣν ἡμέραν ἐδόθη ὁ παλαιὸς νόμος, κατ᾽ αὐτὴν δοθῆναι καὶ τὴν τοῦ Πνεύματος χάριν, ἵνα καὶ ἡ αὐθεντεία τοῦ πνεύματος δειχθῇ, καὶ Θεοῦ ἐπιφάνεια ἑρμηνευθῇ, καὶ δειχθῇ ἀδιαίρετος ἡ φύσις τῆς θείκης ὑποστάσεως ἐν παλαιᾷ καὶ νέᾳ, καὶ διαφόροις χρόνοις μίαν ἐργαζομένη τὴν συμφωνί-

didicimus. *Deus* enim *Spiritus est, & eos, qui ipsum adoraturi sunt, in Spiritu & veritate ipsum adorare oportet.*

Severi Gabal.

Die itaque Pentecostes data est Lex, quando Deus apparebat & Legem ferebat, Moses autem recipiebat tabulas. Quo autem die vetus Lex tradita erat, eodem decebat quoque & Spiritus gratiam conferri, ut & divina Spiritus auctoritas demonstraretur, & Dei adventus fieret manifestus, & indivisa in Veteri & Novo Testamento divinæ hypostaseos natura, quæ diversis temporibus perpetuam oracu-

αν

g) *Joh.* IV. 24.

*) Σεβήρου] Legendum est Σεβηριανοῦ, quod nomen est *Gabalensis* illius in Syria Episcopi, quodque illi in sequentibus passim tribuitur. Fortasse tamen vere hic locus Severi Antiocheni est, cum quo nostrum hunc frequenter confundi, eruditi pridem monuerunt.

αν τῶν θείων λόγων. Ὥσπερ γὰρ ὁ Σωτὴρ μέλλων ἐπιτελεῖν τὸ ἅγιον πάθος, οὐκ ἠνδέχετο ἄλλῳ καιρῷ ἑαυτὸν ἐνδοῦναι τῷ πάθει, ἀλλὰ καθ' ὃν καιρὸν ἐθύετο τὸ πρόβατον, ἵνα αὐτῷ τῷ τύπῳ συνάψῃ τὴν ἀλήθειαν· οὕτως καὶ ἡ τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐπιφοίτησις οὐκ ἠνέχετο ἄλλῳ καιρῷ δοθῆναι, ἢ καθ' ὃν καιρὸν ἐδόθη νόμος, ἵνα δειχθῇ, ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον καὶ τότε ἐνομοθέτησε καὶ νῦν νομοθετεῖ.

lorum divinorum confensionem efficeret, proderetur. Qvemadmodum enim Servator, fanctiffima paffione perfuncturus, non alio tempore fe ipfum exponere cruciatibus volebat, quam quo ovis mactabatur, ut cum typo veritatem conjungeret; ita & Spiritus Sancti effufio noluit alio tempore fieri, quam quo Lex data eft, ut appareret, quod Spiritus Sanctus & tunc Legem dederit, & adhuc det.

Σευήρου τοῦ Ἐπισκ. Ἀπολόγ. h) μη. ϛ. 'β.

Severi Epifcopi ex Orat. XLVIII. v. 2.

Ἐξ οὐρανοῦ μὲν ἵνα παραστήσῃ σαφῶς ὡς οὐρα-

Ex cælo quidem ut manifeftum faceret,

G νόθεν

h) Ἀπολόγ.] ita in MS. ac fi legendum foret ἀπολόγῳ i. e. in *apologo*, vel ἀπολογητικῷ in *Apologetico*. Cum vero fub Apologi titulo nullum alias Severi fcriptum memoretur; ἀπολογητικοὶ autem, fi ita legendum videatur, plures, ad centum & fexaginta memorentur, (quot numero apologias ab eo profectas quis crediderit?) non præter rem vox illa feparatur, legiturque ἀπὸ λόγου

νόθεν θεϊκῶς ἡ τοῦ πνεύματος κάθοδος γέγονε, πνοῆς δὲ ὥσπερ φερομένης βιαίας, ὅτι τοὺς ὑποδεχομένους τῆς υἱοθεσίας τὴν χάριν, βιαστὰς i) ἤμελλεν ἀποτελεῖν τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν. Ἐπλήρου δὲ τὸν οἶκον ὅλον, ἵν' ἡ δωρεὰ διδομένη δειχθῇ μὴ μερικῶς οὖσιν, ἀλλ' ὅλῳ τῷ τῆς ἐκκλησίας πληρώματι. Γλῶσσαι ὑπῆρχον ὀφθεῖσαι πυρὸς, τοσοῦτον εἶναι δηλοῦσαι τὸ μέσον τῆς παλαιᾶς νομοθεσίας, καὶ τῆς καινῆς, ὅσον ἐνάρθρου λόγου διὰ γλώττης ἐκφερομένου, καὶ ἀσήμων σαλπίγγων ἦχος. Καὶ ἐκεῖ μὲν ὡς ἐν ἀστραπῇ ἀεὶ τὸ πῦρ αὐ- τοὺς

Spiritus descensum ex cœlo, atque adeo divinitus factum esse: idque fiebat instar *venti violente flantis*, quia eos, qui gratiam filiationis recepturi erant, tales erat effecturus, qui regno cœlorum vim inferrent. *Implebat vero domum totam*, ut gratia concessa ostenderetur non aliquibus tantum, sed toti Ecclesiæ cœtui. Lingvæ apparebant ignitæ, indicaturæ, tantum discriminis intercedere inter Vetus & Novum Testamentum, quantum est inter sermonem lingva articulata editum, & inter sonum buccinæ incertum. Atque ibi quidem ignis eos quasi

i. e. *ex Sermone*, qui hic memoratur XLVIII. Plures allegatos videbis ejusmodi sermones in Catalogo Biblioth. Coislinianæ Cl. Montfauconii p. 53. sq. & alibi passim, & in sequentibus Catenæ nostræ fragmentis, ubi & frequentissime genuina scriptio ἀπὸ λόγου occurrit.

i) βιαστὰς] alludit ad Matth. XI. 12.

τὰς παρέτρεχεν· ἐνταῦθα δὲ αἱ τοῦ πυρὸς γλῶσσαι τοῖς Ἀποστόλοις ἐπεκαθέστησαν. k) Καὶ παραχρῆμα πλήρεις l) ἦσαν τοῦ πνεύματος τὰ θεῖα πλημμυροῦντος νάματα, καὶ ἐγκαθημένην ἔχοντες οὐ παροδεύουσαν τὴν φλόγα τῆς χάριτος καὶ τὰς γλώσσας αὐτῶν πρὸς πᾶν εἶδος διαλέκτου στομώσασαν, οὐ σκότῳ καὶ γνόφῳ καλυπτομένην, ἀλλ' ὥρᾳ τρίτῃ τῆς ἡμέρας ἐκλάμψασαν, καὶ τοῦτο εἰς ἔνδειξιν τοῦ διὰ τῆς τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐνδημίας πεφανερῶσθαι λαμπρῶς ὡς ἐν ἡμέρᾳ τὸ τῆς Τριάδος μυστήριον.

instar fulguris semper prætervolabat; hic vero lingvæ ignitæ in Apostolis considebant. Et illico pleni erant Spiritu, divinis rivis exundante, atque insidentem sibi habebant, non transeuntem flammam gratiæ, quæ lingvas ipsorum ad omne dialecti gen⁹ acuebat, tenebris & caligine non operta, sed hora diei tertia elucens, eo quidem fine, ut per Spiritus Sancti adventum manifestum, tanquam in die, fieret Trinitatis mysterium.

Σεβήρου ς. γ.

Καὶ ὤφθησαν] Οὐκ εἶπε πυρὸς, ἀλλ' ὡσεὶ πυ-

Severi v. 3.

Et visæ sunt] Non dixit *ignis*, sed *quasi ignis*:

k) ἐπεκαθέστησαν] forte ex Act. II. 3. legendum ἐπεκάθισαν, nisi, quod malim, explicationis causa hæc vox adhibita sit.

l) πλήρεις] ita scripsi, pro πλήρης, quod librarius, pronunciatione deceptus, exaraverat.

ρός. ȣ̓ γὰρ ἦν πῦρ τὸ φαινόμενον, ἀλλὰ πῦρ ἐνομίζετο, ὃ ἐφαίνετο. Διὰ τί δὲ τὸ πῦρ τοῦ πνεύματος πρόδρομον εἰς φόβον ἐγεῖρον τοὺς ἀπὸ κ. τ. λ. m)

Σευηριανοῦ Γαβαλ. ς. ζ.

Ενενόουν πρὸς ἀλλήλους λέγοντες πάντες οἱ ἐξ ἐθνῶν· Ουκ ἰδοὺ πάντες οἱ λαλοῦντές εἰσι Γαλιλαῖοι· Εγνωρίζοντο γὰρ καὶ ἀπὸ τοῦ Σωτῆρος, n) καὶ ἀπὸ τῆς λαλιᾶς τῆς πρώτης. o) Καὶ μετ' ὀλίγον δεκαπέντε δὲ γλωσσῶν ἔλαβον τέως χαρίσματα ἴση πρὸς τοὺς παρόντας. Τίς γὰρ ἂν χρεία Περσικῆς γλώττης μὴ παρόντων

neque enim, quod videbatur, ignis erat, sed pro igne habetatur. Cur vero ignem Spiritus præcursorem esse voluit, qui alioquin in timorem conjicit &c.

Severiani Gabal. v. 7.

Meditabantur inter se illi, qui erant, ex gentibus, dicentes: Nonne, ecce! omnes illi loquentes sunt Galilæi? Innotuerant enim illis tum ex Servatore, tum, ex dialecto, qua autea usi erant. Et mox quindecim lingvarum quæ scilicet quod ad præsentes sufficiebant, facultate gratiose instruebantur. Quid enim opus erat Persica

m) hic folii integri jactura orationis filum abruperat.

n) Σωτῆρος] in cujus scilicet consortio fuerant.

o) λαλιᾶς τῆς πρώτης] qua scilicet olim in familiari consvetudine usi erant. Constat vero vel ex Matth. XXVI. 7. Galilæos patriam suam loquendi ratione facile prodisse. Confer *Jo. Lightfooti* Centur. Chorograph. p. 156. & *Buxtorfii* Lexicon Talmudic. p. 435. & 2417.

ρόντων Περσῶν. ἀλλ᾽ ὥσπερ ἐν τοῖς πολέμοις πάντα μηχανὴ κατασκευάζεται καὶ πᾶσα μαγγανεία, ἕκαστον δὲ τούτων ἐνεργεῖ πρὸς τὴν χρείαν καὶ τὴν ἀνάγκην τὴν καταλαβοῦσαν, οὕτως τοσαῦται γλῶσσαι ἐφάνησαν τότε, ὅσαι ἦσαν καὶ τῶν ἐθνῶν ἀπαρχαί· διὰ τί δεκαπέντε γλωσσῶν ἀπαρχαί; ἵνα καὶ ἡ ἐνέργεια τῆς Τριάδος φανῇ καὶ ὑπηρέται οἱ δώδεκα· καὶ πρόσεχε, παρακαλῶ, ἐν τῇ τῶν θαυμάτων φανερώσει συνεισῆγον οἱ Ἀπόστολοι καὶ τὸ κήρυγμα εὐτελὲς τοῦ σταυροῦ, ἵνα ἀπὸ τοῦ φαινομένου ἐνδόξου ἀναιρεθῇ μετὰ τὰ τῆς εὐτελοῦς ὑπονοίας· ὑπεφαίνετο γὰρ κατὰ μέρος καὶ οἰκονομεῖται ἡ τοῦ σταυροῦ χάρις, καὶ τὰ γινόμενα ἀντιμαρτυρήσει ταῖς τῶν πολλῶν ὑπονοίαις, ὅτι ἄλλο τὸ νομιζόμενον, καὶ ἄλλο τὸ ἐνεργοῦν· οἷον - ἐλάλουν οἱ

lingva, cum Persæ non adessent? At sicut in bellis omnis generis instrumenta & machinæ adornantur, quarum singulæ, prout occasio & usus fert, adhibentur; ita tot lingvæ tunc se exserebant, quot aderant ex gentibus primitiæ. Cur vero lingvarũ quindecim primitiæ edebantur? ideo ut & Trinitatis operatio & ministri duodecim repræsentarentur. Et attende, quæso, quam arcte Apostoli cum miraculis editis prædicationem crucis exilem conjunxerint, ut leves hominũ eorum, suspiciones quæ videbantur, honorifico splendore tollerentur. Ex parte enim subindicabatur & dispensabatur gratia crucis, &, quæ fiebant, testimonium dicebant contra multorum suspiciones, quod scilicet aliud ex-

Απόστολοι· Ταύτην τὴν χάριν, ἣν ἐλάβομεν διὰ τὸν παθόντα, τὸν σταυρωθέντα, τὸν οὐρανοῦ δεσπότην, καὶ οὐκ ἐδόκουν ἐναντία λέγειν· Αὕτη γὰρ ἡ γλῶσσα παροῦσα ἔλυσε τὴν ὑποψίαν καὶ ἐβεβαίου τὸ κήρυγμα. Ἐλάλουν οὖν τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ. Ἦν ἰδεῖν τὸν Γαλιλαῖον Πέτρον ῥωμαϊστὶ λαλοῦντα, γλῶσσαν, ἣν οὐκ ἔμαθε, ἵνα πληρωθῇ καὶ τὸ ἀρχαῖον, ἐν τῷ ἐξελθεῖν αὐτὸν ἐκ γῆς Αἰγύπτου, γλῶσσαν, p) ἣν οὐκ ἔγνω, ἤκουσεν. Οἰκονομεῖ δὲ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ἵνα μὴ ᾖ στάσις ἐν τοῖς Ἀποστόλοις, τὸ ποῦ δεῖ ἕκαστον ἀπελθεῖν, καὶ

terne videretur, aliud vero operaretur. Ita enim loquebantur Apostoli: hæc est gratia, quam per eum nacti sumus, qui passus & crucifixus est, cœli Dominum: neque videbantur res loqui se invicem evertentes. Lingva enim, quæ aderat, omnem suspicionem removebat, & confirmabat præconium. Loquebantur itaque magnalia Dei. Videre hic licebat Petrum Latine loquentem, adeoque lingvam, quam non didicerat, ut impleretur & vetus illud, cum exiret populus ex terra Ægypti: lingvam, quam non noverat, audivit. Spiritus vero Sanctus disponebat omnia, ne contentio esset inter Apostolos, quo unumquemque ire oporte-

p) γλῶσσαν] alludit ad Deuteron. XXVIII. 49.

καὶ δίδοται ἑκάστῳ γλῶσσα καθάπερ κανών. Ρωμαϊςὶ λαλεῖς; ἄπελθε εἰς τὴν Ρώμην. Περσιςὶ λαλεῖς; ἄπελθε εἰς τὴν Περσίδα. Καὶ ὥσπερ ἡ χειροτονία ἡ ἱερατικὴ μηνύει τῷ χειροτονουμένῳ τὸ ἀξίωμα, εἴτε διάκονος, εἴτε πρεσβύτερος, εἴτε ἐπίσκοπος, καὶ οὐ δύναται ἐκφωνηθεῖσαν αὐτοῦ κήρυξιν ἁρπάσαι ἑαυτοῦ ἄλλο ἀξίωμα, οὕτως καὶ οἱ Ἀπόστολοι ἐκ τῆς γλώσσης ἔλαβον τὸν κανόνα. Ἀλλ' ἐπειδὴ πάλιν ἐχρῆν αὐτοὺς, ἐν ὅσῳ ἀπῄεσαν εἰς τὴν Ρώμην, διέρχεσθαι διὰ πολλῶν ἐθνῶν, ἐλάμβανον ὡς παραβοηθοὺς ἄλλας γλώσσας, τὴν πρώτην ἀπὸ χειροτονίας ἔχοντες. Ευρίσκεται γὰρ ἕκαστος τῶν Ἀποστόλων καὶ διαφόροις γλώσσαις λαλῶν, ἐπειδὴ καὶ διὰ πολλῶν παρῄεσαν ἐθνῶν, ὡς λέγει Παῦλος· q)

ret, atque hunc in finem instar canonis sua cuiqve lingva donatur. Tu v. c. Latine loqveris, abi ergo Romam: tu Persice loqueris; abi in Persiam. Et sicut ordinatio Ecclesiastica homini delecto suam vel Diaconi, vel Presbyteri, vel Episcopi dignitatem indicat, neque potest, facta hac declaratione, alium sibi titulum vindicare; ita & Apostoli cum lingvæ dono canonem suum acceperunt. Qvoniam vero eosdem, Romam profecturos, per multas gentes transire oportebat, in subsidium advocarunt alias qvoqve lingvas, postquam primam illam inde ab ipsa ordinatione acceperant. Unusqvisq; enim Apostolorum etiam diversis lingvis locutus

q) 1. Cor. XIV. 18.

Ευχαριστῶ τῷ Θεῷ πάντων ὑμῶν μᾶλλον γλώσσαις λαλῶ. Ελάλησε ῥωμαϊστὶ Πέτρος, καὶ ἐκηρύττετο αὐτῷ ἡ τῶν Ῥωμαίων ἀρχή· Καὶ ἦν κανὼν καὶ ὅρος, ὅτι σὸν ἀφώρισαι. οὗτος ἐξέλθοι εἰς τὴν ἀνατολὴν, οὗτος εἰς τὴν δύσιν, καὶ καταλαμπέτω τὰ Εσπέρια μέρη, οὗτος τὰ βόρεια, οὗτος τὰ νότια. Καὶ ἐσκορπίζοντο οἱ κήρυκες ὡς ἀστραπαὶ ἀθρόως πηδῶσαι, καθὼς εἴρηται περὶ αὐτῶν διὰ τῆς προφητικῆς γλώσσης· Ἔφαναν r) αἱ ἀστραπαί σου τὴν οἰκουμένην, εἶδε καὶ ἐσαλεύθη ἡ γῆ. Καὶ μὲν ἀστραπὴ οὐ σαλεύει γῆν, ἀλλὰ

deprehenditur, qvia multas pervagati sunt gentes, ut Paulus inqvit: *Gratias ago Deo, quod magis, quam vos omnes, lingvis loqvor.* Petrus locûtus est Latine, & ab eo Romanum imperium verbi præconium audiit. Atque hujusmodi canon erat & præscriptio, qva suum cuiqve adsignabatur. Hic v. c. proficiscetur in Orientem, ille in Occidentem, ut partes mūdi occidentales illustret, iste in Septentrionem, ille versus Austrum. Et sic dispersi sunt præcones instar fulguris confertim volitantis, qvod & Prophetarum voces de iis prænunciarunt: *Illuxerunt fulgura tua orbi,*

r) ἔφαναν] ita scripsi pro ἔφειναν, quemadmodum & pro τὴν οἰκουμένην rectius legetur τῇ οἰκουμένῃ, quod & habent hodierni Codices τῶν LXX. Psalm LXXVII. 18. quem hic noster indicat.

ἀλλὰ σεισμός· ἀλλ᾽ ἐπειδὴ τὸ κήρυγμα τῶν Ἀποςόλων ἠλευθέρωσε τὰ ἔθνη, ὡς πρὸς καινοτομίαν ἀγανακτοῦντα, εἶδε καὶ ἐσαλεύθη ἡ γῆ· καὶ πῶς ἐσαλεύετο; ὅτε εἰσῆλθε Παῦλος εἰς Μακεδονίαν, ἐσαλεύθη ἡ γῆ. Ἤρξαντο γὰρ οἱ Ἕλληνες λέγειν, ὅτι οἱ τὴν οἰκουμένην ἀναςήσαντες οὗτοι καὶ ἐνθάδε πάρεισι. s) Ταῦτα δὲ τύπος ἡμῖν ἐγένετο, ἵνα μηδέποτε ἀκούων ὕβρεως λόγον λυπηθῇς. οὐδὲν γὰρ λέγεται ξένον, οἱ οἰκοφθόροι χριςιανοὶ, οἱ ἀναςειςαί. Ταῦτα περὶ τῶν φωςήρων ἐκείνων ἐλέχθη. Γλεύκους μεμεςωμένοι εἰσί· οὐ λείπει φθόνος τῇ ἀρετῇ· οὐ λείπει τῇ

vidit & commota eſt terra. Et fulgura qvidem terram non concutiunt, ſed motus terræ. Interim qvoniam præconium Apoſtolorum gentes liberavit, tanqvam res illas novas indigne ferentes, vidit & commota eſt terra. Qvomodo vero commota eſt? Paulo ſane Macedoniam ingreſſo mota eſt. Gentiles enim cœperunt dicere; *illi, qui orbem commovent, etiam apud nos ſunt.* Atqve hæc qvidem inſtar typi nobis ſunt, ut nunqvam, auditis verbis injuriis contriſteris. Nihil enim inſolens eſt audire: Chriſtiani pernicioſi ſunt homines & turbulenti. Eadem de luminibus illis olim dicta ſunt: *Vino pleni ſunt.* Nunquam virtuti deeſt invidia. Nunquam do-

s) Actor. XVII, 6.

θεῦ διδασκαλία ἢ τῶν κακῶν βάσανος.

Σεβηριανοῦ ς. ιγ.

Θεὸς ἐνήργει, καὶ τῇ μέθῃ ἐπέγραφον. Μέθης ἐνομίσθη καρπός· ὅρα τὴν κακίαν καὶ ἀπὸ τοῦ χρόνου καὶ ἀπὸ τῆς ὥρας ἐλεγχομένην. Ἐν τῇ πεντηκοστῇ πόθεν γλεῦκος; γλεῦκος γὰρ λέγεται ὁ νέος οἶνος. t) ἀλλὰ τὸ ψεῦδός ἐστι τυφλόν· οὐκ οἶδε, πῶς ψεύδεται. Εἶτα μέθη διαφόρους γλώσσας δίδωσι; ἢ καὶ τὴν οὖσαν ἀφανίζει; ὅρα δὲ τί κατασκευάζει Θεός. ἀφίει τὴν ἀρετὴν ὑπονοηθῆναι εἰς χλεύην, ἵνα πρῶτον συνέλθῃ τὸ πλῆθος τῶν χλευαζόντων, καὶ

ctrinæ divinæ deest malorum criminatio.

* *Severiani.* v. 13.

DEus operabatur: ipsi vero ebrietati id adscribebant. Ebrietatis habebatur fructus. Vide malitiam, & a tempore & ab hora declaratam. Unde enim tempore Pentecostali mustum? hoc enim maxime vocatur vinum novum. Sed mendacium cœcum est: non novit, quomodo mentiatur. Deinde num ebrietas diversarum linguarum donum conciliat, an potius eam, qvæ in promptu est, abolet? Vide autem, qvid efficiat DEus. Virtutem in ludibrii suspicionem pervenire patitur, ut multitudo subsannanti-

t) νέος οἶνος) de vino novo interpretatur noster, quod alii de vino dulci. Ita Anonymus apud Oecumenium ad h. l. γλεῦκος γὰρ ὁ γλυκύς ἐστιν οἶνος. Lego in eandem sententiam Wedelii Exercitat. Centur. I. Dec. VI. Exerc. IIX.

καὶ τότε λάμψη u) ἡ δύναμις τῶν ἁγίων καὶ ὕτως ἡ ἐνέργεια δειχθῇ πολιορκῦσα τὸ ψεῦδος. ἢ ὐκ οἶδας, ὅτι πολλοὶ πολλάκις συνειδότες τισὶν ἀρετὴν ἢ λόγον ἢ τρόπον ἢ βίον ὀκνῦσι καὶ παραβάλλειν αὐτῶν τῇ ὄψει; x) ἵνα μὴ πλήττωνται αὐτῷ τῷ προσώπῳ ἐλεγχόμενοι. Εἰ μὴ ὑπενοήθη χλεύη, παρητῦντο Ἰυδαῖοι εἰσελθεῖν καὶ ἀκῦσαι· συνεχώρησεν ὖν ὁ Θεὸς, ἵνα ἡ χλεύη πολλὺς συναγάγῃ.

um conveniat, & tunc demum virtus Sanctorum elucescat, atqve potestas, mendacium oppugnans, se prodat. Aut num ignoras, qvod multi multoties, qvorum virtutem, aut sermones aut mores probos vitamqve perspecta habent, eorum vultui exponere se verentur, ne ipso eorum adspectu percellantur? Certe nisi subsannandi materia hic præsumta fuisset, Judæi ingredi & audire Apostolos detrectassent. Permisit itaque DEus, ut cavillandi libido multos convocaret.

Σεβήρυ Ἐπισκόπυ τῆς Ἀντιοχείας.

Τὸν Ἀποςόλων, τὴν

Severi Episcop. Antiocheni.

Cum Apostoli doctri-

Ευαγ-

u) λάμψη) ita scripsi pro λάμψει, ut respondeat antecedenti συνέλθῃ.

x) τῇ ὄψει) ita statuebant impii, *Sapient.* II, 15. quorum hæc de pio vox est: βαρύς ἐστιν ἡμῖν καὶ βλεπόμενος, ὅτι ἀνόμοιος τοῖς ἄλλοις ὁ βίος αὐτῦ. Ita *Cyprianus* epist. ad Donatum; Malos quisquis non imitatur, offendit. Et, *castigare videtur, quicunque dissentit.* Confer Th. Gatakeri notas ad *Antoninum* lib. X, §. 36.

Εὐαγγελικὴν διδασκαλίαν προφερόντων, ἐν καινότητι πνεύματος καὶ οὐ παλαιότητι γράμματος, καὶ τούτου σημεῖον παρεχομένων τὸ λαλεῖν παντὶ γένει γλωσσῶν, οἱ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις καταγηράσαντες Ἰουδαῖοι τὸ ἀληθὲς καὶ ἄκοντες ἔλεγον, ὅτι γλεύκους μεμεστωμένοι εἰσίν. Οἶνος γάρ νεός ἦν ἡ τελεία τοῦ πνεύματος χάρις, ἧς οἱ Ἀπόστολοι ταῖς πυρίναις γλώσσαις καθαρθέντες πλήρεις ἐγένοντο.

nam Evangelicam in novitate ſpiritus, non autem vetuſtate literæ promulgarent, & in argumentum hujus rei omni linguarum genere uterentur, Judæi, tanqvam qvi in peccatis conſenuerant, veritatem vel inviti dixerunt, muſto eos plenos eſſe mentientes. Novum enim vinum erat perfecta Spiritus gratia, qva Apoſtoli, lingvis igneis purgati, implebantur.

Σευηριανοῦ. ϛ. ιδ.

Σταθεὶς δὲ Πέτρος] Μάθε λοιπὸν, τί ἐνεργεῖ πνεῦμα ἅγιον. Βλέπε, τίς ἦν Πέτρος πρὸ τῆς χάριτος, καὶ τίς ἐγένετο μετὰ τὴν χάριν, πρὶν δέξηται τὰς γλώσσας τοῦ πυρός; ὑπὸ μιᾶς παιδίσκης οἰκτρᾶς ἐρωτώμενος ἐφοβήθη καὶ λέγει· οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον. y)

Severiani. v. 14.

Stans autem Petrus) Ceterum diſce hinc, qvid efficere valeat Spiritus Sanctus. Vide, qvis fuerit Petrus ante receptam gratiam, & qvis factus ſit poſt gratiam? Anteqvam lingvam ignitam accipiebat, ab ancilla unica viliſſima interrogatus timet, & dicit: *non novi*

ἐκεῖ

y) Matth. XXVI, 74.

ἐκεῖ μία παιδίσκη καὶ δειλία πολλή. ὧδε πλῆθος ἄπειρον, καὶ φωνὴ ἐυπαῤῥησίας. Διὰ τί; οὐ γὰρ ὑμεῖς ἐστε οἱ λαλοῦντες, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τοῦ πατέρος ὑμῶν τὸ λαλοῦν ἐν ὑμῖν. Σταθεὶς δὲ ὁ Πέτρος σὺν τοῖς ἕνδεκα ἐπῆρε τὴν φωνὴν αὐτοῦ, ἐπαῤῥησιάσατο· οὐκ εἶπεν, ἐφθέγξατο, ἀλλ' ἀπεφθέγξατο, z) πρὸς οἷς ἐλάλησεν ἐν γλώσσῃ, ἐπεφθέγξατο τῇ διδασκαλίᾳ.

hominem. Ibi una erat ancilla, & multus timor: hic infinita hominum multitudo, & vox liberrima. Unde hoc? neqve enim vos estis loqventes, sed Spiritus patris vestri, qvi loqvitur in vobis. Stans vero Petrus cum undecim illis elevavit vocem suam i. e. libere dixit. Non dicitur ἐφθέγξατο, sed ἀπεφθέγξατο. Ad qvos locutus est lingva, iis fortiter inculcavit doctrinam.

Τοῦ αὐτοῦ.

Τοῦτο γνωστὸν] Εννόησον τὸν τότε φοβηθέντα νῦν παῤῥησιαζόμενον, τὸν τότε δειλὸν, νῦν ἀνδρεῖον.

Ejusdem.

Hoc notum esto) Cogita virum alias timidum, nunc libere loqventem, alias meticulosum, nunc fortem.

Τοῦ αὐτοῦ ς. ιε.

Οὐδὲ ἡ ὥρα, φησὶν, ἐνέτρεψεν ὑμᾶς; ὥρα τρίτη μεθύουσιν οἱ τοῦ λόγου τὸν δρίμον πιστωθέντες;

Ejusdem. v. 15.

Neqve hora, inqvit, ipsa vos prohibuit. Num hora tertia inebriabuntur, qvibus verbi cur-

z) ἀπεφθέγξατο) vis hujus verbi vel ex derivato ἀπόφθεγμα innotescit, quippe quod graviter acute & sententiose dictum infert.

τες; οἱ τὴν κοινὴν τοῦ κόσμου πραγματείαν ἐπανειλημμένοι αἰδοῦνται τὴν ἄκαιρον a) μετάληψιν τοῦ οἴνου, καὶ ἡμεῖς οἱ κήρυκες τοῦ νόμου, οἱ τὴν οὐράνιον διδασκαλίαν ἐγχειρισθέντες; ἡμεῖς μὲν ἀπὸ τοῦ καιροῦ b) τῶν καρπῶν ἐδείξαμεν τὸ ψεῦδος, ὁ δὲ Πέτρος καὶ ἀπὸ τῆς ὥρας.

sus demandatus est? Certe qvi vulgarem hujus mundi negotiationem susceperunt, cavent sibi ab intempestivo vini usu, & nos, Legis interpretes, qvibus cœlestis doctrina tradita est, aliter ageremus? Nos qvidem ex tempore fructuum mendacium prodidimus, Petrus autem etiam ex hora.

Τοῦ αὐτοῦ. v. 16.

Ejusdem.

Ἀλλὰ τοῦτό ἐστι τὸ εἰρημένον] Ὁρᾷς ὅτι τὰς ἀπορίας ἄλλο οὐ λύει, ἢ μαρτυρία προφητική· Τοῦτο δὲ λέγω, ἵνα ὅτε κινεῖ ὁ αἱρετικὸς πρὸς ὀρθόδοξον, καὶ ἀνακύπτει c)

Sed hoc est, quod dictum est] Vides, quod dubia nihil aliud solvat, qvam testimonium Propheticum. Hoc ideo moneo, ut, qvandocunqve hæreticus in-

Z

a) ἄκαιρον) MS. mendose εὔκαιρον. Hoc enim series orationis aversatur. Neque insolens est in MSS. τοῦ α & ευ permutatio. Exempla lege apud *Cotelerium* in Monumentis Ecclesiæ Græcæ Tom. II. p. 636. & Tom. III. p. 521. sq.

b) καιροῦ) vide nostrum ad v. 13.

c) ἀνακύπτει] malim ego ἀνακαλύπτει, i. e. *revelat, prodit.*

ἢ τῶν ἀπόρων ζητημάτων, μὴ ἀποφύγῃς ἐπὶ τοὺς λογισμούς· ἐνθυμήσεις γὰρ λογισμῶν καὶ λέγονται καὶ ἀνατρέπονται, καὶ συνίστανται καὶ ἀποσυνίστανται. Θεοῦ δὲ φωνὴν τίς λύει; λογισμὸς λύεται, γραφὴ οὐ λύεται· Ἀπορούντων ἐκείνων λέγει ὁ Πέτρος· τοῦτό ἐστι τὸ εἰρημένον διὰ τοῦ Προφήτου Ἰωήλ· Τί ἐν Ἰωήλ d) Κυρίου Θεοῦ ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα. Οὐκ εἶπεν, ἐκχεῶ τὸ πνεῦμά μου, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ πνεύματος· οὐ τὸ πνεῦμα ἐκχεῖται, ἀλλ' ἡ δωρεὰ τοῦ πνεύματος, καὶ προφητεύσουσι, καὶ τὰ ἑξῆς. Ὅρα πῶς διάφορος ἡ τοῦ

ſurpit adverſum orthodoxum, & dubias qvasdam qvæſtiones profert, non confugias ad ratiocinia. Argumenta enim ex ratione petita & proferuntur & evertuntur; & adſeruntur, & refelluntur. Dei vero vocem qvis ſolvet? Ratiocinationes ſolvuntur. Scriptura non diſſolvitur. Dubitantibus illis obvertit Petrus: hoc eſt, qvod dictum eſt per Prophetam Joel in nomine Domini: *effundam de Spiritu meo in omnem carnem.* Non inquit: effundam Spiritum meum, ſed de Spiritu. Non enim Spiritus effunditur, ſed dona Spiritus. *Et prophetias edent*, & reliqva. Vide, quam ἁγίου

d) Τί ἐν Ἰωήλ] verba hæc in MS. punctis ſuperſcriptis notata erant, quod alias argumento eſſe ſolet lituræ faciendæ. Interim locum habere poſſent, ſi cum interrogandi nota legantur, hoc ſenſu: *quid vero habetur in Joele?* ubi ſic reſponderetur, dictum eſſe *Domini Dei.*

ἁγίου Πνεύματος ἀποκάλυψις· ὁ μὲν προφητεύων ἔχει τοῦ πνεύματος τὴν χάριν· ἄλλος ἀτονῶν πρὸς τὸ ὑπηρετήσασθαι τοιούτῳ πνεύματι, λαμβάνει τὸ τῶν ὁράσεων, ὡς εἶδεν ἕκτῃ ὥρᾳ e) τὴν εἰκόνα ὁ Πέτρος· ὡς ὁ Κορνήλιος δεκάτῃ f) ὥρᾳ εἶδε τὸν Ἄγγελον· Ἐκεῖνο τὸ ἐν τῇ καρδίᾳ οὐ λέγεται ὅραμα· ἀλλ' ὅρασις· Ἄλλως βλέπει τις ὅρασιν, ὡς φασιν· ὁρῶν βάδιζε· ἄλλως δὲ, ὁ τῇ ὄψει μόνον ὁρῶν τὸ θεώρημα· ἄλλως τὸ ἐνύπνιον τῇ φαντασίᾳ παιδεύεται· Ἔστι δὲ τὸ μὲν πρῶτον προφητεία, τὸ δὲ δεύτερον ὅραμα, τὸ δὲ τρίτον ἐνύπνιον· Οἱ πρεσβύτεροι ἐνύπνια ἐνυπνια-

diverſa ſit Spiritus Sancti revelatio. Qvi prophetat, habet Spiritus Sancti gratiam: alius non ſatis idoneus ad inſerviendum huic Spiritus dono accipit donum viſionum: ſicut ſexta hora Petrus viſionem vidit; ſicut & Cornelius hora nona vidit Angelum. Id quod corde continetur, non vocatur ὅραμα, ſed ὅρασις. Alias videt aliqvis viſionem, ut dici ſolet: *videns ambula*; alias qvi ſolo viſu utitur, θεώρημα, ſeu contemplationem habet: alias, qui phantaſia docetur, ἐνύπνιον ſive inſomnium. Primum genus eſt prophetia, alterum viſio, tertium vero inſomnium: Seniores inſomnia habebunt. Qvia ſenectus ad præſtandum ϑή-

e) *Act.* X. 9.
f) *Act.* X. 3.

σθήσονται, ἐπειδὴ τὸ γῆρας ἄτονον πρὸς ὑπηρεσίαν, εἰ καὶ οὐ δύναται διακονεῖσθαι, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀρετὴν μηδαμῶς g) ὑβριζέσθω.

Τοῦ αὐτοῦ ϛ. ιθ.

Καὶ δώσω τέρατα] Καὶ πρώην ἡμῖν εἴρηται, ὅτε τὸν περὶ σταυροῦ ἀνελάβομεν λόγον, καὶ τὸ ἅγιον πάθος, καθὼς οἷόν τε ἦν, ἀνεπτύξαμεν τῇ θεωρίᾳ· ὅτε ἐδόθη δύο ξένα, αἷμα καὶ πῦρ· πῦρ ἡ τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐπιφοίτησις· αἷμα, ἡ ἐκ τῆς πλευρᾶς προελθοῦσα χάρις. Ἀδύνατον γὰρ ἀπὸ νεκροῦ σώματος προελθεῖν αἷμα. Πήγνυται γὰρ

ministerium ineptum est, nihilominus tamen, qvamvis inservire non possit, ob pristinam virtutem injuria non afficiatur.

Ejusdem v. 19.

Et dabo signa] Jam antea de his dictum a nobis est, cum de cruce sermonem ingrederemur, & sanctissimam Passionis historiam, qvoad fieri poterat, contemplaremur, ubi duo nobis occurrebant insolita, sangvis & ignis: *ignis*, i. e. Spiritus Sancti descensus: *sangvis*, i. e. gratia ex latere progressa: fieri enim non potest, ut ex corpore mortuo sangvis profluat. Concrescit enim potius, & contrarium

g) μηδαμῶς] ita per conjecturam lego. In Codice enim occurrebat compendium scriptionis impeditum, quod non satis legendo adsequebar. Sensus tamen hanc lectionem si non postulat, certe non refugit.

διὰ τοῦτο, καὶ ἐν σημείοις τίθησιν αὐτὸ ὁ Θεός.

inter portenta numerat Deus.

Νικολάου τοῦ Πρεσβυτέρου.

Ταῦτα ἔσται κατὰ τὸν καιρὸν, καθ' ὃν τὰ ἐν οὐρανῷ τεράστια καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς φοβερὰ γενήσεται, αἵματος μὲν ὑπὸ Ῥωμαίων ἐκχεομένου πλείστου κατὰ τὴν Ἰουδαίαν, καπνοῦ δὲ ἐγγινομένου τῶν πόλεων καὶ τῶν κωμῶν ἐμπιπραμένων, δίκην τιννύντων τῶν Ἰουδαίων τῆς εἰς Χριστὸν παροινίας, ἣν οὐδὲ αὐτὸς ὁ ἥλιος βλέπειν ἀνασχόμενος μόνον τὸν ἴδιον ὀφθαλμὸν τὴν φωτιστικὴν αὐτοῦ δύναμιν συνέστελλε, καὶ σκότος τοῖς ἐσκοτισμένοις τὴν διάνοιαν ἔδειξεν· ἀλλ' οὐδέ φασιν ἡ σελήνη μεμένηκεν ἀπαθὴς, θυμουμένη δὲ ὡς εἰπεῖν κατὰ τῶν κυριοκτόνων εἰς ἐρύθημα τὴν ἀργυροειδῆ μετέβαλεν ἑαυτῆς ἰδέαν.

Nicolai Presbyteri.

Hæc evenient eo tempore, qvo portenta in cœlo & ſtupenda in terra fient, qvando ſcilicet ſangvis multus a Romanis per Judæam effundetur, & fumus ex urbibus & vicis conflagrantibus exſurget, Judæis promeritas pro ſuo in Chriſtum ſcelere pœnas luentibus, qvod nec ipſe Sol intueri ſuſtinens tantum non proprium oculum, id eſt lucendi facultatem, contraxit, & hominibus caligini mentis immerſis tenebras immiſit. Imo nec Luna ipſa, ut ajunt, affectu vacua manſit, ſed potius Dominicidis, ut ita loqvar, ſuccenſens faciem argenteam cum rubicunda permutavit.

Σελη-

Σεβηριανȣ̃.

Αἷμα καὶ πῦρ] Πολλοὶ ἐνόμισαν, ὅτι αἷμα περὶ τῆς σελήνης εἶπε, καὶ ȣ̓ περὶ τῆς πλευρᾶς· αἷμα δὲ λέγω, ὃ ἐξέχεαν οἱ Ἰȣδαῖοι, καὶ καθ' ἑαυτῶν ἐπεσπάσαντο λέγοντες· τὸ αἷμα αὐτȣ̃ ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν, καὶ μετὰ τὸ ἀνελεῖν ἀρνȣ̃νται· ἀεὶ γὰρ ἡ αἰτία καθ' ἑαυτῆς ὀρίζȣσα μετανοεῖ καὶ ἀνακαλεῖται τὰς ἰδίας φωνάς. Οἱ εἰπόντες· τὸ αἷμα αὐτȣ̃ ἐφ' ἡμᾶς· λέγȣσι τοῖς Ἀποστόλοις· τί βȣ́λεσθε ἐφ' ἡμᾶς ἐπαγαγεῖν τὸ αἷμα τȣ̃ ἀνθρώπȣ τȣ́τȣ. h)

Severiani.

Sangvis & ignis] Multi putarunt, ſangvinem de Luna dici, non autem de latere. Sangvinem vero dico, qvem effuderunt Judæi, & in ſe converterunt, dicentes: ſangvis ejus ſit ſuper nos & filios noſtros: cum viciſſim, poſt factam cædem, id a ſe declinent. Culpa enim ſemper in ſe ipſam dicens ſententiam pœnitudine ducitur, ſuasq; ipſa revocat voces. Qvi dixerant: *ſangvis ejus ſit ſuper nos*: iidem ad Apoſtolos dicunt: qvid ſuper nos devolvere vultis ſangvinem hominis iſtius?

Τȣ̃ αὐτȣ̃, ϛ. κ.

Ὁ ἥλιος μεταστραφήσεται] Ἐπειδὴ γὰρ ἡ πρώτη ἦν εὐτελὴς, ἡ ἐν σαρκὶ, ἡ διδακτικὴ· ἡ δὲ

Ejusdem v. 20.

Sol convertetur] Qvoniam primus ille adventus vilis erat, nempe in carne, idemqve inſtru-

h) *Actor.* V. 28.

δευτέρα ἔνδοξος, ὅτ' ἁγίου σήματος ἐκείνου οὐκέτι ἄλλως φαινομένου, ἀλλ' αὐγὰς φωτὸς ἀπαστράπτοντος· διὰ τοῦτο λέγει τὴν ἡμέραν Κυρίου τὴν μεγάλην. Εἴρηται πολλάκις ἡμῖν, ὅτι Θεός ἐστιν ὁ λέγων· ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου, πρὶν ἐλθεῖν τὴν ἡμέραν Κυρίου· εἰπὲ τῷ Ἰουδαίῳ, εἰ ἓν πρόσωπόν ἐστιν καὶ ἓν θεϊκόν ἐστιν ὄνομα, καὶ αὐτὸ λαλεῖ περὶ αὐτοῦ, διὰ τί μὴ εἶπε, πρὶν ἐλθεῖν τὴν ἡμέραν τὴν ἐμήν.

ebat homines: alter autem futurus est gloriosus, qvando sanctum illud signum non aliter apparebit, qvam emissis lucis radiis: propterea *diem Domini magnum* appellat. Sæpius nobis dictum est, qvod Deus sit, qvi dixerit: *effundam de Spiritu meo, anteqvam veniat dies Domini.* Objice itaqve Judæo: si una persona est & unum est nomen divinum, atqve idem de se loqvitur, qvare non dixit? anteqvam veniat dies meus.

Νικολάου τοῦ Πρεσβυτέρου.

Συμβήσεται δὲ ταῦτα πρὸ τῆς τοῦ Κυρίου πάλιν ἐνδόξου καὶ φοβερᾶς ἐλεύσεως, καθ' ἣν μέλλει κρίνειν ζῶντάς τε καὶ νεκρούς· τουτέστιν ἀδύνατον παρελθεῖν τοῦτον τὸν αἰῶνα μὴ πάντων τῶν εἰρημένων εἰς πέρας ἐλθόντων.

Nicolai Presbyteri.

Evenient vero hæc ante gloriosum & tremendum Domini adventum, qvando judicaturus est vivos & mortuos. Neqve enim præsens mundus interire potest, anteqvam omnia, qvæ prædicta sunt eventû sortita fuerint.

Ta

Τοῦ αὐτοῦ, ς. κα'.

Καὶ ἔσαι πᾶς ὃς ἐὰν] Οὐκ Ἰουδαῖος μόνον ἀλλὰ καὶ Ἕλλην, καὶ βάρβαρος καὶ Σκύθης, i) καὶ ἁπλῶς πάντων τῶν εἰς Χριςὸν πιςευόντων ἡ ὁμήγυρις, ἡ ἐν Σιὼν καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐπὶ τῶν Ἀποςόλων γινομένη τῶν ἐκ τοῦ καταλείμματος τοῦ Ἰσραὴλ πρὸς τὸ Εὐαγγελικὸν κληθέντων κήρυγμα.

Τοῦ ἁγίου Σευήρου Ἐπισκόπου Ἀντιοχ. ἐκ τῆς πρὸς Εὐπράξιον k) Κουβικουλάριον ἀποκρίσεως, ς. κδ'.

Ὅρα σαφῶς, ὡς οἶδεν αὐτὸν καὶ ἄνθρωπον ἀληθῶς καὶ θεὸν ἀπαθῆ, μὴ δυνάμενον κρατεῖσθαι θανάτῳ. Εἰ μὴ γὰρ ἦν αὐτὸς κατὰ φύσιν ἀθάνατος, εἰ καὶ θνητὸς, καθ' ὃ γέγονε σάρξ, οὐκ ἂν εἶπε· καθ' ὅτι οὐκ ἦν δυνατὸν κρατεῖσθαι αὐτὸν

Ejusdem v. 21.

Et erit omnis, qvi &c.] Non Judæus modo, ſed & Græcus, & barbarus, & Scytha & in univerſum totus in Chriſtum credentium cœtus, qvi in Sione & Jeruſalem Apoſtolorum tempore coactus erat, & ex reliqviis Iſraelis ad præconium Evangelicum vocatus.

S. Severi Epiſcopi Antiocheni ex Reſponſione ad Eupraxium Cubicularium. v. 24.

Vide hic clare, qvod eum cognoverit ut verum hominem, & ut Deum paſſioni non obnoxium, qvippe qvi a morte teneri non potuerit. Si enim ipſe natura non eſſet immortalis, qvamvis, in qvantum caro factus eſt, mortalis ſit; non dixiſſet: in qvantum fieri

H 3 ὑπὸ

i) Alluditur ad Coloſſ. III. 11.

k) Εὐπράξιον] vide Cl. Montfauc. Bibl. Coiſlin. p. 68.

ὑπ' αὐτοῦ. Καὶ πάλιν τοῖς Ἰουδαίοις ἔλεγεν ἀλλαχοῦ, τὸν ἀρχηγὸν τῆς ζωῆς ἀπεκτείνατε. l) Οὕτως ὁ αὐτός ἐστι καὶ παθητὸς σαρκὶ καὶ θεότητι πάθους ἀνώτερος, καὶ καθὸ μὲν ἄνθρωπος ἐγηγέρθαι λεγόμενος ὑπὸ τοῦ Πατέρος, καθὸ δὲ πατρὸς, m) οὐχ οἷός τε ὢν κρατεῖσθαι θανάτῳ. Οὕτω καὶ Παῦλος, Ῥωμαίοις ἐπιστέλλων, ἐξ Ἰουδαίων εἶναί φησι τὸ κατὰ σάρκα Χριστὸν, τὸν αὐτὸν δὲ Θεὸν εὐλογητὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν. n) Γράφει δὲ καὶ ἐν τῇ προτέρᾳ πρὸς Κορινθίους ἐπιστολῇ· εἷς Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς, δι' οὗ τὰ πάντα, καὶ ἡμεῖς δι' αὐτοῦ. o) Καὶ πάλιν ἐν τῇ πρὸς Ἑβραί-

non poterat, ut a morte teneretur. Et rurſus alibi ad Judæos ait: *vitæ ducem occidiſtis.* Itaqve idem eſt, qvi carne pati potuit, & qvod ad divinitatem paſſione fuit ſuperior, qviqve, in qvantum homo eſt, reſuſcitatus dicitur a Patre: prout vero Deus eſt, teneri a morte non potuit. Sic & Paulus, ad Romanes ſcribens, Chriſtum ait ex Patribus qvod ad carnem, eundem vero ſimul Deum benedictum in ſecula. Amen. Scribit vero etiam in priore ad Corinthios epiſtola: unus Dominus Jeſus Chriſtus, per qvem omnia, & nos per ipſum. Et iterum

ους

l) *Act.* III. 15.

m) πατρὸς] ita MS. ſed legendum omnino eſt θεὸς, quod opponatur antecedenti ἄνθρωπος. Fortaſſe proxime vox πατέρος fraudi fuit ſomnianti librario.

n) *Roman.* IX. 5.

o) I. Cor. VIII. 6.

ους· Ἰησοῦς Χριστὸς χθὲς καὶ σήμερον ὁ αὐτὸς καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. p)

Τοῦ αὐτοῦ.

Ὃν ὁ Θεὸς ἀνέστησεν ἐκ νεκρῶν] Τὸ ἐγηγέρθαι αὐτὸν ὑπὸ τοῦ Πατρὸς λέγεσθαι διὰ τὸ τῶν ἀκουόντων ἀσθενὲς, εὐπαράδεκτον τὸν λόγον ταύτῃ κατασκευάζοντες. *) Καὶ μετ' ὀλίγα· ἐν τίνι γὰρ ὁ πατὴρ ἐνεργεῖ; ἐν τῇ οἰκείᾳ δυνάμει δηλονότι. Τίς δ' ἐστὶν ἡ αὐτοῦ δύναμις τοῦ Πατρός; οὐδεὶς ἄλλος ἢ ὁ Χριστός. Χριστὸς γὰρ Θεοῦ δύναμις, καὶ Θεοῦ σοφία. Οὐκοῦν ἑαυτὸν ἀνέστησεν ὁ Χριστὸς, καὶ ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἐγηγέρθαι λεγόμενος.

Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ πρὸς q) Ἀλικαρνασέα συντάγματος.

Λῦσαι τὰς ὠδῖνας] Τὴν

in illa ad Hebræos: Jesus Christus heri & hodie idem & in secula.

Ejusdem.

Qvem Deus suscitavit ex mortuis] A Patre ipsum resuscitatum esse ob audientium imbecillitatem dicitur, eoqve ipso via paratur sermoni facilius recipiendo. *Et post pauca:* Per qvod enim Pater operatur? certe per potentiam propriam. Qvæ vero est potentia Patris? non alius, qvam Christus. Christus enim Dei potentia est & Dei sapientia. Itaqve se ipsum excitavit Christus, etiamsi a Patre excitatus dicatur.

Ejusdem ex commentatione ad Julianum Halicarnassensem.

Solvere vincula mortis]

 ἀνά-

p) Hebr. XIII. 8.

*) Locum hunc paulo post ad v. 32. pleniorem & correctiorem dat noster.

q) πρὸς] omittitur hic nomen Viri proprium, nempe

ἀνάστασιν προσηγόρευσεν, ὥσπερ ἐκ κοιλίας τινὸς ὠδινούσης, φημὶ δὴ τῶν τοῦ θανάτου δεσμῶν καὶ τῶν τοῦ ᾅδου μυχῶν, ἀναδύντος τοῦ Σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ προελθόντος ὡς ἐκ τοκετοῦ ξένου τῆς ἀναστάσεως. Ταύτῃ τοι καὶ ὠνόμασται πρωτότοκος ἐκ νεκρῶν. r)

De resurrectione hic loqvitur Jesu Christi Servatoris, tanqvam ex ventre parturiente, hoc est, ex vinculis morbis & sepulchri recessibus intimis, reducti & instar partus insoliti per resurrectionem prodeuntis. Hoc respectu qvoqve idem primogenitus ex mortuis vocatur.

Τοῦ Αὐτοῦ ἐκ τοῦ εἰς τὸ Ἅγιος ὁ Θεὸς, Συντάγματος.

Ejusdem ex Syntagmate in Canticum: ἅγιος ὁ Θεός.

Οὗτος καὶ σαρκὶ συμπλακεὶς τῷ θανάτῳ καὶ φθάσας μέχρι αὐτῶν ᾅδου πυλῶν ἀνέστη τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, λῦσαι τὰς ὠδῖνας τοῦ θανάτου, καθότι οὐκ ἦν δυνατὸν, ὡς ὁ Ἀπόστολος Πέτρος, κρα-

Hic & corpore morti devinctus & usqve ad ipsas inferni portas perductus tertio die surrexit, ut solveret mortis vincula, siqvidem fieri non poterat, ut Apostolus Petrus in-

τεῖ-

Ἰουλιανὸς, quod paulo post diserte exprimitur. Illarum vero scriptionum ad Julianum hunc mentio quoque fit in Codicibus Coislinian. apud doctissimum Montfauconium l. c. nec non in Catena Ghisleri super Jeremiam Tom. II. p. 759.

r) *Coloss.* I. 18.

τεῖσθαι αὐτὸν ὑπ' αὐτοῦ. Ἦν γὰρ κατὰ φύσιν ἀθάνατος, εἰ καὶ τῷ πεφυκότι θνήσκειν σώματι τὸ παθεῖν κατεδέξατο. Ἐπείπερ οὐδὲ ἄλλως ἦν δυνατὸν αὐτῷ προσπελάσαι τὸν θάνατον. Ὃν τοίνυν ἐπὶ τῆς πείρας εἴδομεν ἀθανάτως ἐν τῷ θανάτῳ γενόμενον, τοῦτον ἀνυμνοῦντες λέγομεν τὸ Ἅγιος ἀθάνατος.

qvit, ut ab ea teneretur. Natura enim immortalis erat, qvamvis corpore, ad mortem nato & apto, passionem susciperet, qvia alioqvin fieri non poterat, ut mors ipsi appropinqvaret. Qvem igitur experti vidimus in ipsa morte immortalem, eum laudantes canimus: *Sanctus & immortalis.*

Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ πρὸς Ἰουλιανὸν Ἁλικαρνασέα Συντάγμ.

Ejusdem ex Syntagmate ad Julianum Halicarnassensem.

Οὐχὶ τὸ μὲν πάντα αὐτὸν γεύσασθαι θανάτου ἐν σαρκὶ, καὶ ὑπὸ τὸν ἐκείνου γενέσθαι ζυγὸν, ἀλλὰ τὸ διαῤῥῆξαι τοῦτον διὰ τῆς τριταίας ἐκ νεκρῶν ἀναστάσεως καὶ τῆς παντελοῦς· μὴ ἀνασχέσθαι φθορᾶς τε καὶ ἀναλύσεως.

Non qvidem, qvod mortem per omnia gustavit, qvod ad carnem, & sub ejus jugo fuit, sed qvod illud per resurrectionem ex mortuis, post triduum factam, confregit, atqve adeo absolutam corruptionem ac dissolutionem non sustinuit.

σώματι. Διαίρετος γὰρ ὡς ἀσώματος, καὶ πάντα πληρῶν δυνάμενος ὡς ἀπερίγραπτος.

in ipſo, & totus exiſtens in corpore. Dividi enim non poterat, qvippe incorporeus, & omnia implere poterat, tanqvam non circumſcriptus.

Τοῦ αὐτοῦ, ς. κη.

Πληρώσεις με εὐφροσύνης] Πρόσωπον Κυρίου νοητέον τὴν θεοπρεπεστάτην ἐπιφάνειαν, καὶ τὴν ἡμετέραν ἐπισκοπὴν, ἣν ἡμᾶς τότε τελειότερον ἐπισκέψεται.

Ejusdem, v. 28.

Implebit qvidem gaudio] Faciem Domini interpretari oportet de diviniſſima apparitione & noſtri cura, qva tunc perfectiſſime nos dignabitur.

Τοῦ αὐτοῦ λόγ. οζ. ς. λβ.

Τοῦτον τὸν Ἰησοῦν ἀνέστησε] οἱ Ἀπόστολοι κηρύττοντες τὸ Εὐαγγέλιον, ἔλεγον, τὸν Χριστὸν ἐγηγέρθαι ὑπὸ τοῦ πατρὸς, διὰ τὸ τῶν ἀκουόντων ἀ-

Ejusdem ex Sermone LXXVI.

Hunc Jeſum ſuſcitavit] Apoſtoli, prædicantes Evangelium, dixerunt, Chriſtum reſuſcitatum eſſe a Patre, ut ſcilicet ſermonem ſuum vel

θενὲς

ſicatio, quod oſtendit imprimis *Windetus* libro ſingulari de vita functorum ſtatu & *Jo. Pearſonius* ad Symbolum Apoſtolic. p. 423. ed. Latinæ, hoc tamen loco a noſtro pro *inferno* adhibita omnino videtur, in quem Chriſtus deſcenderit, animabus ſibi detentis ſe repræſentaturus. Hanc vero multorum ex veteribus Doctoribus ſententiam eſſe demonſtrarunt *Jo. Caſp. Suicerus* in Theſauro Eccleſiaſtico p. 92. & *Pearſonius* l. c. p. 425.

θενὲς, εὐπαράδεκτον τὸν λόγον ταύτῃ κατασκευάζοντες.

Καὶ μετ' ὀλίγα· καὶ τὸ ἐγηγέρθαι δὲ αὐτὸν ὑπὸ τοῦ πατέρος λέγεσθαι τῶν μὲν ἀκουόντων οἰκονομεῖ τὸ ἀσθενὲς, τὸν δὲ αὐτὸν ἔχει νοῦν τὸ ἠγέρθη, οὐκ ἔστιν ὧδε, καὶ οὐχ ἕτερον. Ἐν τίνι γὰρ ὁ πατὴρ ἐνεργεῖ; ἐν τῇ οἰκείᾳ δυνάμει δηλονότι. Τίς δ' ἐστὶ δύναμις τοῦ πατρὸς; οὐδεὶς ἄλλος ἢ Χριστός. Χριστὸς γὰρ θεοῦ δύναμις καὶ θεοῦ σοφία. Οὐκοῦν ἑαυτὸν ἀνέστησεν ὁ Χριστὸς, καὶ ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἐγηγέρθαι λεγόμενος. u)

ſic, ob audientium imbecillitatem, facilius recipi facerent.

Et poſt pauca: Qvando dicitur, eum a Patre reſuſcitatum eſſe, id fit per accommodationem ad auditorum infirmitatem: eundem vero id ſenſum habet, atqve illud: *ſurrexit, non eſt hic;* non alium. Per qvem enim pater operatur? omnino per propriam potentiam. Qvæ vero eſt potentia Patris? non alius, qvam Chriſtus. Chriſtus enim Dei potentia & Dei ſapientia eſt. Itaqve ſe ipſum reſuſcitavit Chriſtus, etiamſi a Patre dicatur reſuſcitatus.

Τοῦ αὐτοῦ ἀπὸ λόγου ρκγ.

Οὐ γὰρ Δαβὶδ ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανοὺς] Τὸ ἰσότιμον

Ejusdem ex Sermone CXXIII.

Non enim David aſcendit in cœlum] Hinc æ-

u) λεγόμενος] vide ſupra eadem hæc excerpta ad v. 24.

τιμον ὑῦ καὶ πατρὸς διὰ τῦτο νοῦμεν. Ἐπὶ γὰρ τῆς ἀσωμάτυ ὐσίας ὐ δυνατὸν νοῆσαι δεξιὸν ἢ ἀριςερόν.

qvalitatem filii & Patris intelligimus. De substantia enim incorporea non licet cogitare dextrum aut sinistrum.

Ἀμμωνίυ τῦ Πρεσβυτέρυ, ς. μ'δ.

Ammonii Presbyteri, v. 44.

Πάντες οἱ πιςεύσαντες ἦσαν ὁμοθυμαδὸν] Σημειωτέον, ὅτι ὡς ἐπὶ μιᾶς ψυχῆς καὶ ἐπὶ ἑνὸς σώματος ὕτως δεῖ φρονεῖν περὶ παντὸς πιςῦ, καὶ ὁ τῆς ἐκκλησίας θεσμὸς κοινὸν βίον θέλει ἔχειν ἅπαντας μεθ' ἑαυτῶν.

Omnes credentes unanimes erant] Notandum est, qvod credentes omnes & singuli pro una anima & uno corpore habendi sunt, qvodqve Ecclesiæ instituta omnes communem & eandem inter se vitæ rationem habere jubeant.

ΚΕΦ. Γ. β.

Σευήρυ.

Καί τις ἀνὴρ χωλὸς] Δοκεῖ γὰρ ὁ χωλὸς ὗτος τύπον ἐπέχειν πάσης τῆς ἀνθρωπότητος, ἤγυν τῆς ἐκ τῶν ἀθέων καὶ ἐλπίδα μὴ ἐχόντων ἐθνῶν συλλεγείσης ἐκκλησίας, καὶ περιποιηθείσης, ὡς γέγραπται, ἥντινα νενε-

CAP. III. v. 2.

Severi.

Et vir qvidem claudus] Videtur claudus ille repræsentare conditionem totius humani generis, vel saltem ecclesiæ ex gentibus atheis & spe destitutis, ut Scriptura ait, collectæ & redemtæ, qvam morti

κρω-

κρωμένην μὲν ἐζωοποίησεν x) ὁ Χριστὸς τῷ οἰκείῳ θανάτῳ. παρειμένην δὲ περὶ τὰ τῆς δικαιοσύνης ἔργα καὶ βαίνειν τὸ παράπαν οὐ δυναμένην, ἀλλ' ἔξω κειμένην τοῦ ἱεροῦ, τὴν χεῖρα τῆς διδασκαλίας ὀρέξαντες ἀνέστησαν οἱ Ἀπόστολοι, ἀργύριον μὲν καὶ χρυσίον οὐ δόντες, εἰ καὶ περὶ ταῦτα ἐκεχήνεσαν, καὶ περὶ τὴν ὑλικὴν φαντασίαν ἐπτόηντο. τὴν δὲ ὡραίαν αὐτῇ y) θύραν ὅλην ἀνοίξαντες, ἥτις ἐστὶν Ἰησοῦς, ὡραῖος μὲν κάλλει παρὰ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων, ὡς ὁ Προφήτης z) φησὶν, εἰσάγων δὲ τοὺς πιστεύοντας πρὸς τὴν ἑαυτοῦ γνῶσιν, καὶ τοῦ πατρὸς οἷα δὴ θύρα, καὶ ἐν εὐαγγελίοις

qvidem traditam sua morte vivificavit Christus, & ad justitiæ opera præstanda segnem nec ullatenus progredi valentem, sed potius extra templum constitutam, Apostoli, protensa institutionis manu excitarunt, non suppeditato argento aut auro, qvamvis illi inhiarent, rebusqve in oculis incurrentibus mirum qvantum studerent. Aperiebant vero ei præterea januam formosam totam, qvæ est Christus, præ filiis hominum adspectu, ut Propheta ait, elegans idemqve credentes ad cognitionem sui perducens, atqve adeo Patris januam, qvalem se in Evangeliis renunci-

βοᾷ.

x) ἐζωοποίησεν] alludit ad Ephes. II. 5.

y) αὐτῇ] ita scripsi pro αὐτοῦ, quia oratio refertur ad ἐκκλησίαν.

z) Προφήτης] innuit Davidem Psalm XLV. 3.

βοᾷ· ἐγώ εἰμι ἡ θύρα. a)

at, dicens: *ego sum janua:*

Τοῦ αὐτοῦ ἀπὸ λόγου οδ. ϛ. γ΄.

Ejusdem ex Sermone LXXIV. ad v. 3.

Διὰ τοῦτο, ὡς ἔοικεν, ὁ χωλὸς καὶ Πέτρον ᾔτει καὶ Ἰωάννην, τὴν τοιαύτην εἰσφορὰν εἰσφέρειν αὐτῷ, δεικνὺς, ὡς καὶ τοῖς κατ᾽ ἐκείνους τὴν ἀρετὴν εἰς προσευχὴν πορευομένοις ἀναγκαῖος ὁ περὶ τοὺς ἐνδεεῖς οἶκτος καὶ ἔλεος.

Propterea claudus & Petrum & Johannem orasse videtur, ut stipem sibi darent, ostensurus scilicet, qvod & illis, qvi ad eorum exemplum ad preces faciendas irent, misericordia & benevolentia in egenos commendata esse debeat.

Τοῦ αὐτοῦ, ϛ. δ΄.

Ejusdem v. 4.

Ἀρκεῖ b) σοί φησιν, εἰς διδασκαλίαν καὶ τὴν ἐκ ταύτης ὑγείαν καὶ ἐπανόρθωσιν τὸ μόνον ἰδεῖν ἡμᾶς. Ἔασον οὖν τὸ ἀργύριον, καὶ τὸ χρυσίον, τὰ ξόανα καὶ σεβάσματα τῶν ἐθνῶν. Τὰ γὰρ εἴδωλα τῶν ἐθνῶν ἀρ-

Sufficit tibi, inqvit, in doctrinam, &, qvæ illi juncta erit, sanitatem ac restitutionem, ut videas nos. Mitte igitur argentum & aurum, simulachra & idola gentium. Idola enim gentium argen-

a) θύρα] Johan. X.

b) ἀρκεῖ] MS. ἀρέσκει. Sed sensus legere jubet id, quod substituimus.

κρωμένην μὲν ἐζωοποίησεν x) ὁ Χριστὸς τῷ οἰκείῳ θανάτῳ. παρειμένην δὲ πρὸς τὰ τῆς δικαιοσύνης ἔργα καὶ βαίνειν τὸ παράπαν οὐ δυναμένην, ἀλλ' ἔξω κειμένην τοῦ ἱεροῦ, τὴν χεῖρα τῆς διδασκαλίας ὀρέξαντες ἀνέστησαν οἱ Ἀπόστολοι, ἀργύριον μὲν καὶ χρυσίον οὐ δόντες, εἰ καὶ περὶ ταῦτα ἐκεχήνει, καὶ περὶ τὴν ὑλικὴν φαντασίαν ἐπτόηντο. τὴν δὲ ὡραίαν αὐτῇ y) θύραν ὅλην ἀνοίξαντες, ἥτις ἐστὶν Ἰησοῦς, ὡραῖος μὲν κάλλει παρὰ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων, ὡς ὁ Προφήτης z) φησὶν, εἰσάγων δὲ τοὺς πιστεύοντας πρὸς τὴν ἑαυτοῦ γνῶσιν, καὶ τοῦ πατρὸς οἷα δὴ θύρα, καὶ ἐν εὐαγγελίοις

qvidem traditam sua morte vivificavit Christus, & ad justitiæ opera præstanda segnem nec ullatenus progredi valentem, sed potius extra templum constitutam, Apostoli, protensa institutionis manu excitarunt, non suppeditato argento aut auro, qvamvis illi inhiarent, rebusqve in oculis incurrentibus mirum qvantum studerent. Aperiebant vero ei præterea januam formosam totam, qvæ est Christus, præ filiis hominum adspectu, ut Propheta ait, elegans idemqve credentes ad cognitionem sui perducens, atqve adeo Patris januam, qvalem se in Evangeliis renunci-

βοᾷ.

x) ἐζωοποίησεν] alludit ad Ephes. II. 5.

y) αὐτῇ] ita scripsi pro αὐτῷ, quia oratio refertur ad ἐκκλησίαν.

z) Προφήτης] innuit Davidem Psalm XLV. 3.

βοᾷ· ἐγώ εἰμι ἡ θύρα. a)

Τοῦ αὐτοῦ ἀπὸ λόγου οδ. ϛ. γ΄.

Διὰ τοῦτο, ὡς ἔοικεν, ὁ χωλὸς καὶ Πέτρον ᾔτει καὶ Ἰωάννην, τὴν τοιαύτην εἰσφορὰν εἰσφέρειν αὐτῷ, δεικνὺς, ὡς καὶ τοῖς κατ᾽ ἐκείνους τὴν ἀρετὴν εἰς προσευχὴν πορευομένοις ἀναγκαῖος ὁ περὶ τοὺς ἐνδεεῖς οἶκτος καὶ ἔλεος.

Τοῦ αὐτοῦ, ϛ. δ.

Ἀρκεῖ b) σοί φησιν, εἰς διδασκαλίαν καὶ τὴν ἐκ ταύτης ὑγείαν καὶ ἐπανόρθωσιν τὸ μόνον ἰδεῖν ἡμᾶς. Ἔασον οὖν τὸ ἀργύριον, καὶ τὸ χρυσίον, τὰ ξόανα καὶ σεβάσματα τῶν ἐθνῶν. Τὰ γὰρ εἴδωλα τῶν ἐθνῶν ἀργύ-

at, dicens; *ego sum janua*:

Ejusdem ex Sermone LXXIV, ad v. 3.

Propterea claudus & Petrum & Johannem oraſſe videtur, ut ſtipem ſibi darent, oſtenſurus ſcilicet, qvod & illis, qvi ad eorum exemplum ad preces faciendas irent, miſericordia & benevolentia in egenos commendata eſſe debeat.

Ejusdem v. 4.

Sufficit tibi, inqvit, in doctrinam, &, qvæ illi juncta erit, ſanitatem ac reſtitutionem, ut videas nos. Mitte igitur argentum & aurum, ſimulachra & idola gentium. Idola enim gentium argen-

a) θύρα] Johan. X.

b) ἀρκεῖ] MS. ἀρέσκει. Sed ſenſus legere jubet id, quod ſubſtituimus.

ἀργύριον καὶ χρυσίον, ἃ, καθάπερ σὺ, πόδας ἔχει καὶ οὐ περιπατεῖ. c)

tum & aurum sunt, qvæ æqve ac tu pedes habent, sed non ambulant.

Τοῦ αὐτοῦ ἀπὸ λόγου οδ. ς. ζ:

Ejusdem ex Sermone LXXIV. v. 6.

Διδάσκων, ὡς χρὴ μᾶλλον, ὃ ἔχει τις, τούτου μεταδιδόναι τοῖς ἐνδεέσι, εἴτε ἐν λόγῳ εἴτε ἐν ἔργῳ τυγχάνει· καὶ μὴ ἴδιον, ἀλλὰ κοινὸν τὸ κτῆμα λογίζεσθαι, καὶ τὸν δεδωκότα ἐννοεῖν καὶ ἑαυτοῦ καταστάζειν d) καὶ λέγειν· Τί ἔχεις, ὃ οὐκ ἔλαβες;

Ostendit hic, qvod, qvæ qvis habet, ex iis pauperibus largiri oporteat, sive ea sermone, sive opere constent, atqve adeo facultates suas non suas, sed communes existimare, ac meminisse datoris, sibiqve ipsi subtrahere, & dicere: *qvid habes, qvod non accepisti.* e)

Καὶ μετ' ὀλίγα· Ἀλλ' ἴδωμεν πῶς ἐν τῷ τύπῳ τοῦ χωλοῦ τὴν ἐκκλησίαν διανέστησε Πέτρος καὶ Ἰωάννης, καὶ οἱ λοιποὶ τῶν Ἀποστόλων ὁμοίως πρὸς τὴν θεογνωσίαν πάλαι

Et post pauca: Sed videamus, qvomodo in figura claudi Petrus & Joannes, nec minus reliqvi Apostolorum Ecclesiam erexerint, olim in Dei cognitione sibi χω-

c) περιπατεῖ] Ps. CXV. 7.

d) καταστάζειν] hoc rescripsi pro voce nihili καταστάδειν, qvæ erat in MS.

e) I. Cor. IV. 6.

χωλεύουσαν, καὶ ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτῆς τῇ ἁμαρτίᾳ παρειμένην, διὰ τὴν τοῦ Ἀδὰμ καὶ τῆς Εὔης παράβασιν.

Καὶ μετ' ὀλίγα· Ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου ἔγειρε, καὶ περιπάτει. Καὶ ταῦτα εἰπόντες καὶ λαβόμενοι τῆς δεξιᾶς χειρὸς αὐτοῦ ἤγειραν. Οὐ γὰρ ἂν δεξιάν τινα καὶ εἰς ἀρετὴν φέρουσαν πρᾶξιν ἐνεργῆσαι ἴσχυσεν, εἰ μὴ τὴν δεξιὰν καὶ τὴν φυσικὴν αὐτῆς δύναμιν τοῖς διδάγμασιν ἐπέῤῥωσαν οἱ Ἀπόστολοι, χειρὶ χεῖρας ἀνάψαντες, παραχρῆμα ἐστερεώθησαν αἱ βάσεις αὐτοῦ καὶ τὰ σφυρά. Ἔστησε γὰρ τοὺς πόδας εἰς τὴν πέτραν τῆς πίστεως.

Ἀμμωνίου, ς. ιβ.

Ἰδὼν δὲ ὁ Πέτρος] Σημειωτέον, ὅτι κἂν σημεῖά τις ποιῇ, οὐκ ὀφείλει ἐπαίρεσθαι.

paranda claudicantem, & ab utero matris suæ ex peccato per Adami & Evæ transpressionem contracto remissam.

Et post pauca: In nomine Christi Nazareni surge & ambula. Atqve his dictis, apprehensaqve manu ejus dextra, eum erexerunt. Neqve enim dexteram aliqvam & virtutis plenam actionem perficere potuisset, nisi dextram ejusqve naturalem facultatem præceptis suis Apostoli, manu manum tangentes, corroborassent. Et statim confirmati sunt pedes ejus, & tali. Pedes enim in petram fidei collocabat.

Ammonii v. 12.

Videns autem Petrus] Notandum est, neminem efferri debere, etiamsi miracula perpetret.

Θεοδοσίου Ἐπισκόπου τῆς Ἀγκύρ. ϛ. ιε.

Τὸν δ' ἀρχηγὸν τῆς ζωῆς] Καὶ μὲν καὶ τῆς ζωῆς ἡμῶν ἀρχηγός ἐστιν ἀθάνατος, ἀλλ' ἑνωθεὶς τῷ θνητῷ ἀπεκτάνθη, φησίν· ἡ γὰρ πρὸς Θεὸν ἕνωσις οὐκ ἀφίησιν εἰς ἄνθρωπον μόνον περιγράψαι τὰ παθήματα. Διὰ τοῦτο δὲ τὸν μονογενῆ υἱὸν τὸν Θεὸν καλεῖ Ἰησοῦν, τὴν προσηγορίαν ἐκ τῆς Μαρίας τεθεῖσαν τῷ βρέφει, ἐκείνου γεγονέναι δηλῶν, καὶ τὸν αὐτὸν πάλιν ἄνθρωπον καλεῖ, καὶ ἀρχηγὸν προσαγορεύει ζωῆς, τὸν αὐτὸν ποιητήν τε μὲν τῶν ἁπάντων δεικνύς, καὶ ἄνθρωπον θανάτου γευσάμενον.

Theodosii Episcopi Ancyrani v. 15.

Ducem vero vitæ] Et vitæ qvidem nostræ auctor immortalis est, inqvit, sed mortali corpori junctus occisus est. Unio enim cum Deo facta passionem ejus ad hominem tantum referri non patitur. Propterea & unigenitum filium, eumqve Deum, vocat Jesum, nomen, a Maria puero inditum, ejus esse proprium declarans: eundem vero itidem hominem vocat, ducemqve vitæ appellat, eundem & totius universi auctorem, & hominem morti qvondam obnoxium significans.

Ἀμμωνίου, ϛ. ιϛ'.

Καὶ ἡ πίστις, ἡ δι' αὐτοῦ) ὅτι διὰ πίστεως τῆς εἰς Χριστὸν ὑγιάζεταί τις. Δεῖ οὖν ἀμφοτέρων τὴν

Ammonii, v. 16.

Et fides, quæ per ipsum,) qvia per fidem, qvæ in Christum est, aliqvis sanatur. Itaqve utriusqve fidem oportet

πίστιν

πίςιν συνδεσμεῖν καὶ τȣ̃ ὑγιαζομένȣ, καὶ τȣ̃ ὑπερευχομένȣ. Ὅμοιόν ἐςι τȣ̃ παραλυτικȣ̃ καὶ τῆς αἱμοῤῥȣσης.

conjungi, & ejus, qvi sanatur, & illius, qvi pro altero precatur. Similia sunt, qvæ de paralytico & femina sangvinis fluxu laborante occurrunt.

Κυρίλλȣ ἐκ τȣ̃ πρὸς Ρωμαίȣς Τόμȣ β. ς. κ'β.

Cyrilli ex Tom. II. in ep. ad Roman. v. 22.

Οτι Προφήτην ὑμῖν) Προφήτης ὠνόμασαι διὰ τὸ ἀνθρώπινον ὁ Ἐμμανȣὴλ, ὡς ἐν τάξει Μωσέως, μεσίτης Θεȣ̃ καὶ ἀνθρώπων, καὶ διαπορθμεύων εἰς ἡμᾶς τȣ̃ ἰδίȣ πατρὸς τὴν ἀπόῤῥητον βȣ́λησιν.

Qvod Prophetam vobis excitabit] Propheta vocatur Immanuel ob humanam naturam, tanqvam qvi, ad exemplum Mosis, mediator DEI & hominum fuit, & ad nos Patris sui voluntatem, alioqvin absconditam, pertulit.

Σευήρȣ ἐκ τȣ̃ κατὰ τὸν Αλικαρναοσέα f) Συντάγματος.

Severi ex Syntagm. contra Halicarnassensem.

Καὶ τὸ μὲν ὡς ἐμὲ τὸ σχῆμα τῆς νομοθεσίας δηλοῖ τὸ μόνον ἐκβεβηκὸς εἰς Χριςὸν ȣ̓κ εἰς ἕτερον Προφήτην τινά.

Mihi qvidem ea, qvæ circa legislationem facta sunt, illa innuere videntur, qvæ tantum in Christum, non autem alium qvendam Prophetam qvadrant. Mani-

f) Αλικαρναοσέα] Est ille *Julianus*, de quo supra ad cap. II, 24.

Πρόδηλον γὰρ, ὡς διὰ Μωσέως ἐδόθη ὁ νόμος, ὃν καὶ κατὰ τὸ δευτερονόμιον ἐκ θείας ἐπιπνοίας ἐπλάτυνε, καὶ νομοθέτου δόξαν g) ἐκαρποῦτο καὶ ὄνομα, προτυπῶν h) τὸν ἀληθῆ νομοθέτην Χριστὸν, τὸν καὶ τὸν νόμον λαλήσαντα. Δι' αὐτοῦ γὰρ καὶ ἐν νόμῳ καὶ Προφήταις πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως ὡς διὰ ἰδίου λόγου μονογενοῦς καὶ ἐνυποστάτου καὶ ὁμοουσίου λελάληκεν ὁ Θεὸς καὶ πατήρ. i) Τοσοῦτον γὰρ ἀξίωμα νομοθέτου καὶ δόξαν εἶχεν ὁ Μωυσῆς τῇ δόσει τῶν νομικῶν ὑπουργήσας πλακῶν, ὅτι δὴ καὶ αὐτὸν τὸν νόμον Μωϋσέα καλεῖν ἔθος τῇ θείᾳ γραφῇ. k) Καὶ

festum enim est, per Mosen legem esse datam, qvam & juxta Deuteronomium divino afflatu actus diduxit, & legislatoris gloriam & nomen obtinuit, figura scilicet Christum verum legislatorem, & legem explicantem referens. Per ipsum enim & in Lege & in Prophetis multifariam & multis modis tanquam per proprium verbum, unigenitumqve & in se subsistentem ac ejusdem essentiæ locutus est DEus & Pater. Eum enim legislatoris titulum gloriamqve adeptus est Moses ministerio, qvod tabulis Legis exhibendis præstitit, ut ipsam qvoqve Legem Mosis nomine

μετ

g) νομοθέτου δόξαν] Vide *Joh.* I, 17. & *Galat.* III, 19. ubi Moses vocatur μεσίτης.

h) προτυπῶν] Ita scripsi pro προταπῶν.

i) Hebr. I, 1

k) γραφῇ] Respicit auctor, ni fallor, loca illa Novi Fœ-

μετ' ὀλίγα. Ἐπεὶ οὖν ἐν σχήματι νομοθέτου μόνος ἐν Προφήταις ὁ Μωυσῆς, διὰ τοῦτο καὶ μοναδικῶς πρὸς τὸν Χριστὸν ἀποβλέπων ἔλεγε. Προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ. l) Καὶ γὰρ ὥσπερ αὐτὸς τὴν νομικὴν εἰσήγαγε πολιτείαν, οὕτως ὁ Χριστὸς τὴν εὐαγγελικήν, κατὰ τὸ τῆς ἑκουσίου κενώσεως μέτρον, μεσίτης ἀνθρωπίνως τῆς καινῆς διαθήκης m) καὶ τῆς ἐν πνεύματι λατρείας γενόμενος. Καθὸ γὰρ ὑπῆρχε Θεός, αὐτὸς ἦν ἑκατέρας πολιτείας καὶ πρύτανις καὶ δότης. Τοῦτον ἤτοι τὸν νομοθέτην

appellant Scriptura Sacra ſoleat. *Et poſt pauca*: Qvia igitur Moſes ſolus inter Prophetas in habitu legiſlatoris conſpicitur, propterea & ad Chriſtum unice reſpiciens dixit: *Prophetam vobis excitabit Dominus DEus noſter, ex fratribus veſtris ſicut me.* Sicut enim ipſe legalem, ita Chriſtus Evangelicam œconomiam introduxit, pro ratione voluntariæ exinanitionis, mediator Novi Teſtamenti & cultus ſpiritualis, qvod ad humanam naturam, factus. In qvantum enim DEus erat, in tantum utriuſqve œconomiæ & dator & dominus erat. Hunc ipſum omnibus genti-

deris, in quibus Moſes hoc vel illud præcepiſſe & ſtatuiſſe dicitur, ubi Legis præcepta afferuntur. Vide v. c. *Matth.* IIX, 4. XIX, 7. *Marc.* I, 44. &c. Pertinet quoque huc, quod *Actor.* XV, 22. Moſes dicitur in Synagogis prælegi, ubi ſermo eſt de recitatione Legis.

l) Deuteronom. XIIX, 15.

m) Hebr. IX, 15. & XII, 24.

δοθῆναι πᾶσι τοῖς ἔθνεσι, καὶ οὐ καθὰ πάλαι μόνῳ τῷ Ἰσραὴλ παρὰ τοῦ Θεοῦ καὶ πατρὸς μελῳδῶν ὧδέ πως ὁ προφήτης Δαυὶδ· κατάστησον Κύριε νομοθέτην ἐπ' αὐτοὺς, γνώτωσαν ἔθνη, ὅτι ἄνθρωποί εἰσι. n) Τοιγαροῦν καὶ δεξάμενα τὰ ἔθνη τὸν νομοθέτην τὸν ἐν σαρκὶ φανερωθέντα Θεὸν ἔγνωσαν ἀληθῶς, ὅτι ἄνθρωποί εἰσι διὰ τῆς εὐαγγελικῆς νομοθεσίας παιδευθέντες. Τί τὸ οἰκεῖον ἀξίωμα; καὶ ὅτι χρὴ τὴν μὲν ψυχὴν ἀνακαθαίρειν τῶν τῆς ἀλογίας παθῶν, ὡς κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν o) γενομένην, τῶν δὲ τῆς σαρκὸς ἡδονῶν ἀμελεῖν, ἵνα καὶ αὐτὴ p) τῆς ἐν τῇ ἀναστά-

bus, non autem, ut olim, soli populo Israëlitico Legislatorem a DEO & Patre dari volebat Propheta David, ita canens: da illis, ò Domine, Legislatorem, ut cognoscant gentes, se esse homines. Propterea & gentes, Legislatorem hunc in carne manifestatum recipientes ut DEum, vere agnoverunt, se esse homines, postqvam scilicet Evangelica disciplina instituti fuerunt. Qvisnam vero proprius ejus character est? Is omnino, qvod animam purgare ab affectibus brutis oporteat, tanqvam qvæ ad imaginem & similitudinem DEI facta sit, insuper vero habere voluptates carnis, ut & ipsa in resurrectione di-

n) Psalm. IX, 21.

o) ὁμοίωσιν] Excidisse hic opinor vocem τοῦ Θεοῦ. Sermo enim est de imagine DEI, ad quam homo conditus sit.

p) αὐτὴ] Ita lego pro αὐτῇ.

ἀιαςάσῃ q) δόξης κληρονομήσειεν.

ΚΕΦ. Δ. ς. λ'β.

Σευήρε ἐκ τῆς πρὸς Πέτρον μονάζοντα ἐπιςολῆς·

Τῦ ᾿ πλήθους τῶν πιςευόντων) Τῆς γὰρ ἀγάπης ἴδιον τὸ πάντα λογίζεσθαι κοινὰ, καὶ τὴν διαφορὰν ἐκβάλλειν, τὴν τὸ ἐμὸν καὶ σὸν διακρίνουσαν.

Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τῆς πρὸς Φωκᾶν Ἐπιςολ.

Τὰ γὰρ ἔθνη τὸν λόγον τοῦ Εὐαγγελίου παραδεξάμενα τὰ ἐν τῇ γῇ διέπτυσαν πράγματα, καὶ οὐδεὶς τῶν ὑπαρχόντων αὐτῷ ἔλεγεν ἴδιον εἶναι· ἀλλ' ἦν αὐτοῖς ἅπαντα κοινὰ, καὶ ἀνδρείαν ἤσκησαν, καὶ τοῖς τοῦ μαρτυρίου ςεφάνοις κατεκοσμήθησαν, σωφροσύνην δὲ καὶ ὑπερήλαντο r) παρθενίαν καὶ ἀγγε-

vinæ gloriæ particeps reddatur.

CAP. IV. v. 32.

Severi ex epistola ad Petrum Monachum.

Multitudinis vero credentium cor unum erat) Amoris enim proprium est, omnia habere communia, & discrimen omne amoliri, qvod inter meum & tuum distingvat.

Ejusdem ex epistola ad Phocam.

Gentes enim, qvæ verbum Evangelii receperunt, negotia terrestria aversabantur, neqve qvisqvam eorum, qvæ ipse possidebat, qvicqvam proprium sibi vocabat: sed erant ipsis communia omnia, & viros se præstabant, martyriiqve coronam conseqvebantur, continentiæ ve-

I 4

q) ἀναςάσῃ] Sit scripsi pro καταςήσῃ.

r) ὑπερήλαντο] Derivo hanc verbi formam ex ὑπε-

ἀγγελικὸν ζηλώσαντες βίον, οὐ μόνον ἀνδρῶν ἀλλὰ καὶ γυναικῶν οὐκ ὀλίγη πληθύς.

ro ita ſtudebant, ut non modo virorum ſed & feminarum copia non exigua virginitatem angelicamqve adeo vitam ſectarentur.

ΚΕΦ. Ε. ς. ά.

Ἀμμωνίου.

Ἀνὴρ δέ τις ὀνόματι Ἀνανίας] Εἰ μέρος ἀργυρίου σφετερισάμενος ἐκ τῶν ἰδίων, καὶ μὴ τὸ πᾶν παρὰ τοὺς πόδας τῶν Ἀποστόλων τεθεὶς, ἀπέθανεν, τί δὴ καὶ φήσομεν περὶ τῶν μὴ ὁλοσχερῶς ἑαυτοὺς προσαγαγόντων τῷ Θεῷ, ἀλλὰ μερικῶς μὲν τὰ τοῦ Θεοῦ ποιούντων, εἰ τύχοι, μερικῶς δὲ ταῖς ἰδίαις ἐπιθυμίαις δουλευόντων, οἷς ἀπαντήσεται πολὺ μείζων τιμωρία, ὡς δυνατοῦ ὄντος τοῦ Θεοῦ καὶ ψυχὴν καὶ σῶμα ἐν γεέννῃ ἀπολέσαι. Ταῦτα δὲ λέγω,

CAP. V. v. 1.

Ammonii.

Vir vero qvidam, nomine Ananias) Si is, qvi partem tantum argenti de propriis ſuam fecit, neqve univerſum ad pedes Apoſtolorum depoſuit, mortuus eſt, qvid tandem dicemus de iis, qvi ſe non totos DEO dedicant, ſed ex parte tantum, ubi res ferat, faciunt, qvæ DEI ſunt, ex parte autem ſuis cupiditatibus indulgent? His certe longe major pœna infligetur, cum DEus & animam & corpus in gehenna perdere poſſit. Hoc vero

διὰ

ῥάλλομαι, i. e. *tranſilio* quo id indicare videtur Scriptor, quod continentiæ tunc magis ſtuduerint, quam lege & præcepto jubebantur.

διὰ τοὺς μὴ θερμῶς ἀπαιτοῦντας τοὺς πιστοὺς ζῆν.

dico propter eos qvi non reqvirunt, ut fideles in vita pie agenda ferveant.

ΚΕΦ. Η. ϛ. η.

Σεβήρου ἐκ τῆς πρὸς Εὐπράξιον Κουβικουλάριον Αποκρίσεως.

Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ διαθήκην] καὶ τοῦτο γὰρ πυνθάνῃ, τίνος ἕνεκεν περιτέμνεσθαι τὴν ἀκροβυστίαν τοῖς πατράσιν ἐνομοθέτητο. Καὶ πρόχειρον μέν τινες αἰτίαν ταύτην ἀποδεδώκασιν· ἐπειδή φασιν ὁ Αβραὰμ ἐκ τῆς χαλδαίων ἀπῆρε, χαλδαίοις δὲ ἐπετέτραπτο κατὰ τὰ πάτρια σφῶν ἤθη, καθὰ δὴ Μήδοις καὶ Πέρσαις s) μητράσι καὶ

CAP. VI. v. 8.

Severi ex Responsione ad Eupraxium Cubicularium.

Et dedit ei fœdus) Et de eo qvidem qværis, qva de causa Patribus præceptum sit præputium circumcidere? Et nonnulli qvidem obviam hanc responsionem suggerunt. Qvia, inqviunt illi, Abraham ex Chaldæorum regione abiit, Chaldæis vero, sicut & Medis ac Persis per leges avitas matribus & sororibus jungi

I 5 ἀδελ-

s) χαλδαίοις - καθὰ δὴ Μήδοις καὶ Πέρσαις] παρανόμημα hoc Magis & Chaldæis a multis adscribi observat Rich. Montacutius ad Photii locum mox citandum p. 302. cui tamen verosimile non videtur, illud Abrahamo vel σύγχρονον, vel antiquius eo fuisse; longo tamen post tempore idem subintroductum fuisse non inficiatur. Vicissim flagitii hujus antiquitas Spencero de Legibus ritualibus Hebr. lib. I. c. 4. p. 67. non inficianda visa merito est, cum Scriptura Sacra Cananitas aliosque e vicinia populos

ἀδελφαῖς ἐπιμίγνυσθαι, ταύτης ἕνεκα τῆς αἰτίας περιτέμνεσθαι τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας τῇ οἰκειότητι τῆς σαρκὸς ἀποταττόμενοι, καὶ τοὺς τῆς συγγενείας ἀθεμίτους ἀρνούμενοι γάμους. t)

Καὶ μετ' ὀλίγα. Ἄλλοι δέ φασι, διὰ τοῦτο προστετάχθαι τῷ Ἀβραὰμ καὶ τοῖς ἐξ αὐτοῦ τὴν περιτομήν,

licebat, ea de causa præputium carnisu rescissum fuisse, ut propinqvitati carnis hoc modo renunciarent, & illegitimas ex cognatione nuptias abominarentur.

Et post pauca: Alii vero dicunt, Abrahamo & ejus posteris circumcisionem præceptum

Mosis ævo talium facinorum reos peragat *Levit.* XIIX, 9. seq. & c. XX, 17. sq. Confer quæ ex veteribus huc attulerunt testimonia, Tiraquellus lib. VII. Connubial. num. 22. *Herm. Witsius* in Miscellan. Ægypt. lib. II. c. 6. p. 98 & *Jo. Clericus* in Commentar. ad Levit. XIIX, 7. 8. de Persis speciatim lege *Photium* de Legibus Specialibus ad Præceptum VI. & VII. & *Diogenem Laertium* IX. 83.

t) γάμους] Eandem hanc circumcisionis Abrahamo & posteris ejus præscriptæ rationem affert Photius epist. 205. p. 302. cujus hæc sunt verba: Εἰ δὲ τῷ (forte legendum ἐπὶ τούτῳ) κἀκεῖνο δοκεῖ, ὡς γένος μὲν χαλδαίων ἐχρημάτιζεν Ἀβραάμ· τὸ δὲ καὶ μητράσι καὶ θυγατράσι, καὶ ἀδελφαῖς ἐκθέσμῳ νόμῳ συνανεφύρετο. Ἵνα οὖν μὴ τοῖς πατρῴοις ἔθεσι μήτε αὐτὸς, μήτι τὸ ἐξ αὐτοῦ γένος καταμιαίνοιτο, τέμνεται, φασι, τὴν ἀκροβυστίαν εἰς ἀθέτησιν τῆς τοιαύτης ἀρρητοποιίας καὶ γίνεται αὐτῷ τῆς οἰκείας σαρκὸς ἡ περιτομὴ διαίρεσις τῆς προσεχοῦς συγγενείας καὶ ἀποστροφὴ, ὅσαγε εἰς ὁμιλίαν γαμικήν.

μὴν, ἵνα δῆλον εἴη, ὡς ἐξ αὐτῶν ἔςαι ὁ Χριςὸς τὸ κατὰ σάρκα, ὁ ὢν ἐπὶ πάντων Θεὸς εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας. u) Ἀμήν.

esse, ut indicaretur, ex ipsis Christum qvod ad carnem natum iri, qvi super omnes est DEus benedictus in sæcula. Amen.

Τοῦ αὐτοῦ.

Ejusdem.

Γινώσκομεν τὸ, ὡς ἡ ἐν σαρκὶ περιτομὴ τυπικῶς γινομένη τὸ παλαιὸν εἰκόνα ἐπεῖχε τοῦ σωτηρίου βαπτίσματος x) διὰ τῆς ἀποβολῆς τῆς ἀκροβυςίας τὴν ἄρνησιν δηλοῦσα τῆς κατὰ σάρκα γεννήσεως, καὶ ἡμᾶς ποιοῦσα περιτεμνομένους Θεοῦ. y)

Cognoscimus id qvidem, qvod circumcisio olim in carne typice facta imaginem retulit baptismi salutaris, qvandoqvidem rejectione præputii indicavit necessariam carnalis generationis abnegationem, & ex circumcisis filios DEI fecit.

Τοῦ αὐτοῦ.

Ejusdem.

Ἐν πρώτοις Ἰσαὰκ τῇ ὀγδόῃ

Inter primos Isaacus

u) Rom. IX. 5.

x) βαπτίσματος] Convenienter huic Photius l. c. ait τὴν περιτομὴν ἐν ἑαυτῇ τὸν τοῦ θείου βαπτίσματος προδιατυποῦσαν καὶ προανακηρύττουσαν χάριν καὶ δύναμιν. Idem ep. 248. τύπος ἦν καὶ σύμβολον τοῦ βαπτίσματος ἡ περιτομή. Confer plura veterum loca apud *Svicerum* Tom. II. Thesauri Ecclesiast. p. 694. *Spencerum* l. c. p. 60. & Interpretes loci *Coloss.* II, 11.

y) τοὺς περιτεμνομένους Θεοῦ] Ita scripsi pro τοῖς περιτεμνομένοις Θεοῦ.

ὀγδόῃ περιτέμνεται ἡμέρᾳ, ὅθεν καὶ οἱ Ἰουδαῖοι. ὁ δ' Ἰσμαὴλ z) δεκατεῶν ἐνιαυτῶν ὑπάρχων, διὰ τοῦτο καὶ οἱ ἐξ αὐτοῦ Ἰσμαηλῖται οὕτω περιτέμνονται, ὡς Ἰώσηπός φησι. a)

octavo die circumciditur, qvo & Judæi idem faciunt; Ismael vero tredecim annos natus circumciditur, qvod Ismaelitis qvoqve ex eo ortis accidit, teste Josepho.

Σευήρου Ἐπισκόπου Γαβαλ. ς. 'θ.

Severi Episcopi Gabalensis, v. 9.

Καὶ οἱ πατριάρχαι ζηλώσαντες] Ἀλλ' ἐπλήρωσε τοῦ Χριστοῦ τὴν εἰκόνα τῆς πράσεως Ἰωσὴφ ὁ πραθεὶς ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν διὰ τὰ ἐνύπνια, ᾧτινι προκατεσκεύασεν ὁ φθόνος. Ἡ γὰρ ἐπιβουλὴ τῶν ἐπιβουλευσάντων ὁδὸς προκοπῆς ἐγένετο τῷ φθο-

Sed Patriarchæ invidia commoti] Sed retulit Christi imaginem venditione sui Joseph, a fratribus suis ob habita insomnia venditus, cui rei invidia viam peperit. Insidiæ enim insidiantium occasio erat incrementi ei,

z) Ἰσμαὴλ] sic lego pro Ἰσραὴλ; sicut paulo post Ἰσμαηλῖται pro Ἰσραηλῖται.

a) ὡς Ἰώσηπός φησι] referri hoc potest vel ad Ismaelis tantum, vel una ad Ismaelitarum circumcisionem. Malim ego prius tantum; de hoc enim diserte, præeunte Sacro Codice Genes. XVII. 25. id testatur Josephus in Antiquitatibus Hebraic. c. 11. p. 19. edit. Lips. de Ismaelitis nihil memorans. Ceterum *Ambrosius* lib. II. c. II. de Abrahamo auctor est, Ægyptios, appetente anno ætatis quarto & decimo, circumcisos fuisse.

φθονουμένῳ. Ει μὴ γὰρ ἐπράθη, οὐκ ἂν ἦλθεν εἰς Αἴγυπτον, οὐκ ἂν τῇ γυναικὶ τοὺς ὑπὲρ σωφροσύνης ἀγῶνας ἐπεδείξατο. εἰ μὴ τοὺς ὑπὲρ σωφροσύνης ἀνεδέξατο στεφάνους, οὐκ ἂν ᾤκησε τὴν φυλακὴν, οὐκ ἂν ἑρμηνευτὴς ἐγένετο ἐν πνεύματι, οὐδ᾽ ἂν ἄρχων Αἰγύπτου ἐχρημάτισεν.

qvem invidia premebat. Nisi enim venditus fuisset, nunqvam venisset in Ægyptum, neqve certamen continentiæ causa adversus uxorem sustinuisset. Nisi vero victoriam ex probata continentia retulisset, non ingressus fuisset carcerem, neqve interpres somniorum evasisset, adeoqve nec Dominus Ægypti fuisset renunciatus.

Σευήρου τῆς Αντιοχ. ἀπὸ λόγ. ρθ.

Καὶ Αἰγύπτου μὲν τὴν ἡγεμονίαν τῆς συνέσεως ἆθλον δεξάμενος, τὸν δὲ ὁμόφυλον αὐτῷ δῆμον τὸν Ισραὴλ ὑστερόν ἐκεῖ μεταστάντα, λιμοῦ φυγάδα, πλουσίως ἐκθρέψας, καὶ οἷα δὴ πολίτην τὸν ξένον, καὶ πάλιν προαγορεύσας αὐτῷ τὴν ἐπὶ τὴν γῆν πατρῴαν ἐπάνοδον.

Severi Antiocheni ex Sermone CIX.

Cumqve imperium in Ægyptum prudentiæ præmium esset nactus, populumqve Israeliticum inde extorrem, & famis fuga ejectum, largiter, ac peregrinum ad instar civis nutrivisset, reditum in patriam terram eidem prænunciavit.

Eu-

Εὐσεβίου τῆς Ἐμίσης b)
ς. κ.

Ἐν ᾧ καιρῷ ἐγεννήθη Μωυσῆς] Ἐγέννησαν οἱ γονεῖς· εἶδον, ὅτι καλὸν, ἐφείδοντο, φοβούμενοι δὲ τὸ πρόσαγμα ἔκρυψαν. κρύψαντες δὲ ἐνικήθησαν καὶ ὥρμησαν ῥίψαι διὰ τὸν φόβον, σοφίζονται δὲ τὸ πρᾶγμα διὰ τὰ σπλάγχνα, καὶ κιβωτὸν ποιησάμενοι πρὸς μίμησιν τῆς γινομένης ἐπὶ Νῶε, καὶ τὸν Θεὸν τοῦ Νῶε ἐπικαλεσάμενοι ῥίπτουσι τὸν παῖδα ἐν τῷ ποταμῷ διὰ τῆς κιβωτοῦ, ἵνα καὶ δοκῶσι πείθεσθαι τῷ προσάγματι, καὶ ἀσφαλίσωνται τὸν παῖδα. Καὶ οἱ μὲν ῥίπτουσιν, ὁ δὲ παρακελεύεται ἀγνοούσῃ τῇ θυγατρὶ Φαραὼ ἐξελθεῖν ἐπὶ τὸν ποταμὸν, ἐξῆλθεν ἀγ-

Eusebii Emisseni,
V. 20.

Quo tempore Moses natus est] Genuerant Parentes: viderunt, esse formosum, eique pepercerunt, ac metu mandati occultarunt. Postea timore se permotos viderunt, ut occultatum abjiciendum statuerent, ex misericordia vero prudenter agentes arcam fabricant ad imitationem Noachicæ, invocatoqve Deo Noachi puerum per arcam in flumen projiciunt, ut & mandato obedivisse viderentur, & puerum tamen securum præstarent. Atqve illi qvidem abjiciunt, ille vero (Deus) filiam Pharaonis rei ignaram ad flu-

νου-

b) Εὐσεβίου] Non contemnenda hæc sunt Eusebii hujus, quæ seqvuntur, fragmenta, qualia plura ex Catenis MSS. affert Cl. *Montfauconius* in notis ad Hexapla Origenis Tomo I. p. 16. b. 21. b. & sæpius alias.

νοῦσα, εὗρεν, ὃν οὐκ ἐζήτει.

vium prodire jubet. Prodit ipſa inſcia, invenit, qvem non qværebat.

Καὶ μετ' ὀλίγα. Καὶ ἐσώθη Μωυσῆς διὰ συμβόλων τῆς κοινῆς σωτηρίας τῆς Ἐκκλησίας· ἡ γὰρ κιβωτὸς ἀπὸ ξύλου ἦν, καὶ ξύλον ἀπὸ ὕδατος, καὶ σωτηρία τῷ ἀπαγορευθέντι, καὶ ἡ ἀναλαβοῦσα οὐκ Ἰουδαία, ἀλλ' ἐξ ἐθνῶν καὶ Αἰγυπτία.

Et poſt pauca: Et ſervatus eſt Moſes per ſymbola rerum, Eccleſiæ communem ſalutem parantium. Arca enim ex ligno erat, lignum vero ex aqva, & ſalus naſcebatur puero rejectitio, qvæqve recipiebat, non erat Judæa, ſed ex gentibus, & Ægyptia.

Καὶ πάλιν· Ἐγένετο δὲ πάντα, ἵνα μηδὲν τῶν κατὰ Μωυσέα νομισθῇ ἀνθρώπινον. Τίνος γὰρ ἦν εἰπεῖν, ὅτι αὐτῶν ἦν Μωυσῆς; οἱ γονεῖς· ἀλλ' ἔρριψαν. Οἱ Αἰγύπτιοι; ἀλλ' οὐκ ἐγέννησαν· ἡ μήτηρ, ὅτι ἔθρεψεν; ἀλλ' ἄλλη ἔδωκε μισθούς. Οὐκοῦν ἐπειδὴ οὐχ εὑρίσκεται ἀνθρώπων, ἄνθρωπος θεοῦ. Οὗτος γεννηθεὶς καὶ σωθεὶς παιδεύεται τὰ Αἰγυπτίων. Σο-

Et rurſus: Omnia vero ita geſta ſunt, ut nihil eorum, qvæ Moſi acciderunt, humanitus fieri crederetur. Qvis enim dicere poterat, ſuum eſſe Moſen? Num Parentes? At illi abjecerant. Num Ægyptii? at illi non genuerant. Num mater, qvia ſcilicet nutriverat? ſed alia ſolvit mercedem. Qvia igitur non inveniebatur eſſe homi-

φὸς

φὸς γὰρ ἦν ὁ παιδεύων. Καὶ γὰρ ἐν τοῖς πολέμοις πέμπονται οἱ κατασκοποῦντες, ἵνα πρῶτον γνωσθῇ τῶν ἀντικειμένων τὰ ἐνθυμήματα, καὶ οὕτω καταρχὴ γένηται τῆς μάχης. Ἐπεὶ οὖν ἤμελλε κατ᾽ Αἰγυπτίους καθοπλίζεσθαι Μωυσῆς, εὐσεβῶς ὑπεβλήθη τοῖς Αἰγυπτίοις, ἵνα τὰ Αἰγυπτίων κατασκοπήσῃ, καὶ Θεὸν ἀνθρώπων προτιμήσῃ.

num, homo erat Dei. Hic natus & ſervatus inſtituitur Ægyptiorum diſciplinis. Præceptor enim erat Philoſophus. Scilicet in bellis emittuntur exploratores, ut conſilia hoſtium intelligantur, atqve ſic militiæ fiat initium. Qvonium itaqve contra Ægyptios pugnaturus erat Moſes, Ægyptiis pio conſilio ſubjiciebatur, ut Ægyptiorum res exploraret, & Deum aliqvando hominibus præferret.

Τοῦ αὐτοῦ, ϛ. κζ.

Ὤφθη αὐτοῖς μαχομένοις] Εὗρε δὲ, ὃ οὐκ ἐζήτει· ἀλλ᾽ ἀδελφὸν πρὸς ἀδελφόν· παρῄει μέσος, οὐκ ἔτι τὸν ζῆλον κινῶν, ἀλλὰ νουθεσίαν προσεβάλλετο. Μὴ ἀδίκει, φησὶν, ἀδελφός ἐστιν, ὃν ἀδικεῖς. Προσεβάλλετο τὴν προσηγορί-

Ejusdem v. 21.

Conſpectus eſt illis certantibus] Invenit vero qvod non qværebat: fratrem ſcilicet fratri pngnantem. Intercedebat medius, non jam animi fervore ſed admonitione uſus. Ne injurius, inqvit, in eum ſis: frater enim eſt, qvem lædis. Adhi-

γορίαν, ἵνα δυσωπήσῃ τὴν πλεονεξίαν.

Τοῦ αὐτοῦ.

Ἀνεῖλε Μωυσῆς, οὐ θυμῷ εἴξας, οὐδὲ ὀργῇ νικηθεὶς, ζήλῳ δέ· πᾶν δὲ ὃ ἂν γένηται εἰς λόγον Θεοῦ, εὐσέβεια. Κἂν φόνος ᾖ διὰ Θεὸν, οὐκ ἔστι φόνος. Ὁ γοῦν Φινεὲς δύο ἐν μιᾷ χειρὶ φονεύσας ἤκουσεν· Ἀνέστη Φινεὲς καὶ ἐξιλάσατο, καὶ ἐκόπασεν ἡ θραῦσις. c) Διάφορος γὰρ ἡ προαίρεσις φονέος καὶ εὐσεβοῦντος, καὶ τὸ πρᾶγμα τὸ γινόμενον διὰ τοῦ Φινεὲς ἱερωσύνη μᾶλλον ἢ φόνος. Τοσοῦτον γὰρ ἴσχυσεν ὁ διπλοῦς οὗτος φόνος, τοῦ θανάτου ἐπινεμημένου τὸν Ἰσραὴλ δι' ἀσέβειαν, ὅπερ ἴσχυσε τὸ θυμιατήριον τοῦ πατρὸς Ἀαρών· d) τοσοῦτον ἴσχυ-

buit hanc amicam compellationem, ut intemperiem eorum ſedaret.

Ejusdem.

Suſtulit eum Moſes, non excādeſcentiæ ſuccumbens, aut ira victus, ſed zelo: qvodcunqve vero fit ad mandatum Dei, pietatis rationem habet. Si vel cædes fit propter Deum, non eſt cædes. Ita Phineas, occiſis una manu duobus, hæc audiit: *Surrexit Phineas & expiavit, & ſubſtitit plaga.* Diverſa enim eſt intentio occiſoris & hominis pii, &, qvod per Phineam factum eſt, expiationis Sacerdotalis magis, qvam cædis rationem obtinuit. Tantum enim duplex illa cædes valuit, cum mors Iſraelitas ob im-

c) *Exod.* XXV. 8.
d) *Numeror.* XVI. 47.

σε, φόνος, μᾶλλον δὲ ἡ εὐσέβεια.

impietatem depaſceret, qvantum valebat thuribulum Patris Aaronis; Tantũ ſcilicet efficiebat cædes iſta, vel potius pietas.

Καὶ μετ' ὀλίγα· Α δὲ ἐποίει, αἴνιγμα ἦν ἀγνοουμένων πραγμάτων. Τὸ γὰρ γινόμενον οὗτο σημεῖον ἦν, ὅτι μέλλει ὁ Θεὸς διὰ Μωσέως Αἰγυπτίους ἀποκτενεῖν, τοὺς δὲ λεγομένους Ισραηλίτας σώζειν.

Et poſt pauca: Qvæ vero fecerat, ea obſcure innuebant res adhuc ignotas. Qvod enim factum erat, indicabat, Deum per Moſen Ægyptios occiſurum, Iſraelitas vero, qvi vocabantur, ſervaturum eſſe.

Τοῦ αὐτοῦ, ϛ. λά.

Προσερχομένου δὲ αὐτοῦ κατανοῆσαι] Εκ βασιλείων ἐξελθὼν ποιμὴν ἐν ἐρήμῳ ἐγένετο, καὶ οὐκ ἤχθετο. Ει τις γὰρ θέλει σῶσαι τὴν ἀγάπην καὶ τὸ φίλτρον τὸ περὶ Θεὸν, εἴτε ἐν πενίᾳ σώζεται, εἴτε ἐν πόλεσι διαφυλάττεται, εἴτε ἐν δεσμωτηρίῳ, οὐκ ἀγανακτεῖ. Εχεις τούτου ἐν τῇ γραφῇ τὰ παραδείγματα.

Ejusdem, v. 31.

Accedente vero ipſo ut videret] Ex regia egreſſus paſtor fiebat in deſerto, neqve animo angebatur. Si qvis enim amorẽ & dilectionem Dei tueri cupit, non indignatur, ſive in paupertate conſervetur, ſive in urbe aut ipſo etiam carcere cuſtodiatur. Habes hujus rei in Scriptura exempla.

Σδή-

Σεβήρου, ς. λγ.

Λῦσον τὸ ὑπόδημα] Δεῖ γὰρ ὡς ἀληθῶς πάσης νεκρᾶς καὶ σαρκικῆς φαντασίας, ὥσπερ ὑποδημάτων τινῶν λῦσαι τὸν ἐπὶ τῶν θείων θεωρημάτων ἀναβῆναι πλεῶμενον νοῦν.

Severi, v. 33.

Solve calceos] Oportet enim, mentem, ad divinas contemplationes efferre se volentem, ab omni mortua & carnali imaginatione, tanqvam a calceis, liberare.

Σευηριανοῦ, ς. μ.

Ποίησον ἡμῖν θεοὺς] Μόσχον ὁ Ἰσραὴλ ἐχώνευσε, καὶ θεὸν ἠθέτησε, καὶ ἠγνόησε τὸν δεσπότην. Απέγνω τὸν εὐεργέτην, καὶ λέγει τῷ Ααρών· ποίησόν μοι θεούς. Διὰ τί, ποίησον; πῶς θεοὶ τὰ γινόμενα; οὕτως ἡ κακία τυφλώττουσα αὐτὴ ἑαυτὴν ἀφανίζει.

Severiani v. 40.

Fac nobis Deus] Vitulum Israel sibi fingi curavit, & Deum repudiavit, & ignoravit Dominum suum. Neglexit benefactorem, & dixit Aaroni: Fac mihi Deos. Cur dixit: *fac*? qvi Dii esse possunt, qvæ fiunt? Adeo malitia cœcutiens ipsa se ipsum evertit.

Νικολάου τοῦ Πρεσβυτέρου e) εἰς Αμὼς Ερμηνεία, ς. μγ.

Καὶ μετοικιῶ ὑμᾶς]

Nicolai Presbyteri ex comment. in Amosum, v. 43.

Et transferam vos]

e) Νικολάου] Hujus frequens est in Catenis mentio, ex quibus de ætate ejus nihil certi colligas.

Τȣ̃ Προφήτȣ Ἀμμῶς εἰρηκότ☉· f) μετοικιῶ ὑμᾶς ἐπέκεινα Δαμασκȣ̃, ὁ ἅγι☉ Στέφαν☉ ἐν ταῖς Πράξεσι τὴν χρῆσιν θεὶς, μετοικιῶ ὑμᾶς ἐπέκεινα Βαβυλῶν☉, εἶπεν· ἀκολȣθήσας τῇ Ἑβραίων ἐκθέσει, ἢ καὶ ὅτι τέρμα τῆς Δαμασκηνῶν καὶ Σύρων χώρας ἡ Βαβυλὼν τυγχάνει· g) οἱ δὲ ἑβδομήκοντα ἐπέκεινα Δαμασκηνȣ̃ h) εἰρήκασιν.

Qvando Propheta Amos ait: *transferam vos ultra Damascum*, Sanctus Stephanus in Actis oraculum hoc usurpans ait: *transferam vos ultra Babylonem*: vel qvod Hebræorum expositionem ita seqveretur, vel etiam, qvod Babylon terminum regionis Damascenorum & Syrorum constituit. At Interpretes LXX. habent: ἐπέκεινα Δαμασκηνȣ̃.

Σευήρȣ ἐκ τῆς πρὸς τȣ̀ς ἐν τῇ μονῇ τȣ̃ Ἰσαάκȣ ἐπιστολῆς. i)

Severi ex epistola ad Monachos in monasterio Isaaci.

Ὁ τῶν Ἰȣδαίων παράνομ☉ δῆμ☉ τῷ πνεύματι ἁγίῳ διηνεκῶς ἀντιπίπτοντες, καὶ τὴν ἐναντίαν

Judæorum populus refractarius, Spiritui sancto semper resistens, & contrariam penitus

f) *Amos* V. 25.

g) τυγχάνει] vide tu Grotium ad Act. VII. 43.

h) Δαμασκηνȣ̃] ita Codex MS. sed legendum est Δαμάσκȣ, quod exstat in τοῖς ὁ.

i) Ἐπιστολῆς] Titulum hunc per compendiosam librarii scriptionem minus diserte expressum ita lego, qui eodem modo effertur in Catena ad Jeremiam Tom. III. p. 21.

τίαν ἀεὶ τοῖς τοῦ Θεοῦ νόμοις φερόμενοι πρὸς τὸ εὐτελὲς καὶ τὸ δι' ἡμᾶς ταπεινὸν τῆς τοῦ Θεοῦ λόγου καὶ σωτῆρος ἐνανθρωπήσεως τυφλώττοντες οἱ ἐν σκότῳ περιπατοῦντες προσέπταιον. Καὶ γέγονεν αὐτοῖς ὁ λίθος ὁ ἀκρογωνιαῖος καὶ ἐκλεκτὸς καὶ ἔντιμος πέτρα σκανδάλου καὶ λίθος προσκόμματος. Καὶ οὐδαμῶς ἐνενόουν αὐτοῦ τὴν προαιώνιον ὕπαρξιν, καὶ τὴν ἐκ πατρὸς ἀσώματον γέννησιν, καὶ τὸ πρὸς τὸν γεγεννηκότα ἴσον καὶ κατὰ πᾶν ὁτιοῦν ἀπαράλλακτον.

divinis legibus viam ingressus, ad contemtibilem & nostra causa humilem Verbi DEI & servatoris incarnationem cœcutiens, & in tenebris ambulans offendebat, factusque ipsi est lapis angularis & electus & pretiosus in petram scandali & lapidem offensionis. Nunqvam illi considerabant eum ab æterno exstitisse, & ex Patre sine corpore genitum fuisse, atqve æqvalem & immutabilem cum Patre essentiam habere.

Βασιλείου, ς. νέ.

Basilii, V. 55.

Στέφανος δὲ ὑπάρχων πλήρης] k) Οἶμαι

Stephanus vero plenus spiritu] Puto enim *sta-*

 γὰρ

k) οἶμαι γὰρ] Legitur hic *Basilii* locus Tom. II. Opp. p. 156. cap. 6. de Spiritu S. *Baruchi* vero, qvi citatur, in libro ejus Apocrypho adhuc superstite c.3. v.3. Pro ἀκίνητος Catena MS. habebat ἀνίκητος per facilem librarii lapsum. In loco vero *Baruchi* apud *Basilium* utrinqve vox τὸν αἰῶνα præmissam habebat præpositionem εἰς, qvam etiam sensus requirit, & inter varietates lectionum affert *Bos* in sua τῶν LXX. editione.

γὰρ τὴν μὲν στάσιν καὶ τὴν καθίδρυσιν τὸ πάγιον τῆς φύσεως καὶ πάντη στάσιμον ὑποφαίνειν, καθὸ καὶ ὁ Βαροὺχ τὸ ἀκίνητον καὶ ἀμετάθετον τῆς τοῦ Θεοῦ ἐξαγωγῆς ἐνδεικνύμενος ἔφη, τό· σὺ καθήμενος τὸν αἰῶνα, καὶ ἡμεῖς ἀπολλύμενοι τὸν αἰῶνα. Τὴν δεξιὰν δὲ χώραν δηλοῦν τὸ τῆς ἀξίας ὁμότιμον. 1)

tionem & confeſſum ſoliditatem & perfectam conſiſtentiam naturæ indicare, ſicut & Baruch, immobilem & immutabilem DEI conditionem indicaturus, ait: *tu ſedes in æternum, & nos perimus in ævum.* Puto vero etiam dextrum locum inferre æqvalitatem dignitatis.

Ἀμμωνίου.

Θεὸν ἰδεῖν ἀδύνατον· διὸ εἶπε δόξαν Θεοῦ. Ταύτην τὴν δόξαν καλεῖ Θεὸν καταχρηστικῶς. Διὸ σημαντέον, ὅτι οἱ λεγόμενοι ἑωρακέναι Θεὸν, δόξαν ἑώρουν θείαν, ἢ ἐν πυρὶ, ἢ ἐν στύλῳ νεφέλης,

Ammonii.

DEum videre non licet: propterea *gloriam DEI* videre ſe ait. Hanc gloriam vocat DEum abuſive. Hinc notandum, qvod, qvi DEum vidiſſe dicuntur, divinam gloriam viderunt, ſive in igne, ſive in columna nubis, aut in vi-

ἢ ἐν

1) τῆς ἀξίας ὁμότιμον] Simile Baſilii aſſertum lege in calce libri ejus I. contra Eunomium Tom. II. Opp. p. 35. Ceterum profanos quoque Scriptores τὸ *ſedere*, & *ſtare*, itemque locum a dextris eadem notione, quam hic vindicat *Baſilius*, uſurpare, patet ex iis, quæ Viri docti obſervarunt ad *Callimachi* hymnum in Apollinem v. 29. & qvæ *Pet. Daniel Huetius* ad Manil. IV. 547.

ἢ ἐν σαπφειροειδεῖ ὁράματι, ἢ ἐν ἠλεκτροειδεῖ.

Ἡσυχίου τοῦ Πρεσβυτ. ς. νζ.

Κράζοντες δὲ φωνῇ] Ἐν γὰρ τοῖς Ἰουδαίοις αὐτὸν διὰ τὴν ἐκείνων ἀπιστίαν πενόμενον πλουτεῖν πεποίηκεν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ παρισάς, ὅπερ σὺ μὲν δοκεῖς εἶναι ταπεινὸν, ἔστι δὲ σφόδρα ὑψηλὸν, καὶ περὶ μόνου υἱοῦ ὡς Θεοῦ καὶ ὁμοουσίου δυνάμενον λέγεσθαι. Ὥσπερ γὰρ ὁ υἱὸς οὐ μόνον κάθηται ἐκ δεξιῶν τοῦ πατρὸς, ἀλλὰ καὶ ἐκ δεξιῶν ἵσταται. Φησὶ γὰρ ὁ Στέφανος· εἶδον τοὺς οὐρανοὺς ἀνεωγμένους· οὕτω καὶ ὁ πατὴρ ἵστασθαι m) ἐκ δεξιῶν λέγεται τοῦ υἱοῦ, ἵνα μίαν ἡμεῖς ἀξίαν υἱοῦ καὶ πατρὸς μάθωμεν.

Ἀρσενίου, ς. νη.

Καὶ ἐκβαλόντες] πύργον

sione, sapphiri electrive formam referente,

Hesychii Presbyteri, v. 57.

Clamantes vero] Cum enim Judæis ob eorum incredulitatem indigeret, eum gentibus abundare fecit, postqvam a dextris suis collocavit: qvod tu qvidem exiguum & leve putas, cum eximium valde sit, & de solo filio tanqvam Deo, Patris æqvali, dici possit. Sicut enim filius non solum a dextris Patris sedet, sed & a dextris stat, Stephanus enim ait: *vidi cœlos apertos; &c.* ita & Pater stare dicitur a dextris filii, ut inde discamus, eandem esse filii & Patris dignitatem.

Arsenii, v. 58.

Et postqvam ejecerunt]

 γον

m) ἵστασθαι] Fortasse respicit noster *Ps.* 109, 31. qvi est Propheticus ad Messiam inprimis pertinens.

γον ᾠκοδόμουν περιατρέμποντα αὐτὸν, εἰς τὸν οὐρανόν.

Turrim ædificarunt, qvæ eum in cœlum perferret.

ΚΕΦ. Η. ς. ια.

CAP. XIV. v. 11.

Αμμωνίου.

Ammonii.

Προσεῖχον δὲ αὐτῷ] Σημειωτέον, ὅτι οὐ δεῖ μὲν πλησιάζειν μάγοις, πλὴν εἰ ἀπατηθείς τις ἐποίησεν, ἀφιςάσθω ταχέως. Η γὰρ ἐπιμονὴ ἡ ἐν τοῖς κακοῖς εἰς ἔκςασιν ἄγει φρενῶν, ὥςε μὴ συνιέναι τὰ γινόμενα διακρῖναι.

Attenderunt autem ipsi] Notandum est, ad Magos non esse accedendum, eum autem, qvi errore id fecerit, mature recedere debere. Perseveratio enim in malis in stupidam ecstasin rapit, ut qvæ eveniunt, vix noris discernere.

Σευήρου ἐκ τῆς πρὸς Ιωάννην ςρατιώτην Επιςολῆς, ς. ιε.

Severi ex epistola ad Joannem militem, v. 15.

Ὅπως λάβωσι Πνεῦμα ἅγιον] Καὶ ὁ τελείαν δοὺς τὴν χάριν τῷ Ευνούχῳ Φίλιππος διὰ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος, τούτοις ἔδοξε μὴ τελείαν διδόναι, λόγοις ἀῤῥήτοις τισὶ, τοῦ Θεοῦ τὰ τοιαῦτα προοικονομοῦντος, ἵνα καὶ τὰ μετὰ ταῦτα ἀναφύεσθαι μέλλοντα διά τινας

Ut acciperent Spiritum &c.] Philippus, qvi Eunucho per sanctum baptismum gratiam perfecte contulerat, illis qvidem nunc ex parte eum non videbatur impertitus, DEO scilicet ista occultis de causis ita moderante, ut qvi postea orituri erant ob

αἰτίας

αἰτίας ἀτελῆ βαπτίσματα πρὸς τέλειον ἀποκαθίςαθαι δόξῃ διὰ τῆς τοῦ ἁγίου πνεύματος δόσεως, ἣν τὸ χάρισμα χαρίζεται.

certas caufas imperfecti baptifmi, omni numero abfoluti viderentur per collationem Spiritus Sancti, qvam gratiofum illud beneficium largitur.

Θεοφίλου τοῦ Ἀλεξανδρ. ς. ʹκ.

Theophili Alexandrini, V. 20.

Πέτρος δὲ εἶπε πρὸς αὐτὸν] Τὰς ἐκκλησιαστικὰς χειροτονίας ἠσφαλίζοντο ἐξ ὀρθῆς πίστεως καὶ βίου σεμνοῦ τὴν μαρτυρίαν ἐχούσης. Ἐφόβει γὰρ αὐτοὺς τὰ ἐπὶ τοῦ Ἱεροβοὰμ n) κακὰ, ἵνα μὴ μελέτη καὶ ἔθος τοῖς ἀσεβοῦσι γένηται χρυσίῳ νομίζειν τὴν τῆς ἱερωσύνης τιμήν.

Petrus vero dixit ad eum] Ordinationes Ecclefiafticas per veræ doctrinæ confeffionem, vitæ piæ teftimonium habentem, ratas effe jubebant. Qvæ enim fub Jeroboamo acciderant mala, timorem illis injiciebant, ne impii homines facerdotii dignitatem argento æftimare difcerent.

Σευήρου. ς. ʹλ.

Severi, V. 30.

Προσδραμὼν δὲ ὁ Φίλιππος] Ἐν χερσὶ μὲν ἱςόρηται φέρειν Ἡσαΐου τοῦ Προφήτου βιβλίον, καὶ φιλοπόνως μὲν ἐγκεῖσθαι τῇ ἀναγνώσει, τῇ διανοίᾳ δὲ

Accurrens autem Philippus] In manibus qvidem libellum Jefaiæ Prophetæ habuiffe, ejusqve lectioni attente incubuiffe fertur, non

n) Ἱεροβοὰμ] Lege 1. *Reg.* XIII.

μὴ γινώσκειν, ἃ διὰ γλώττης ἐφθέγγετο, καὶ ὡς οὕτως φιλοθέως αὐτὸν ἔχοντα εἶδεν ὁ τῶν καρδιῶν θεατὴς, ὁ βουλόμενος πάντας ἀνθρώπους πίστει σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν o) τὸν Φίλιππον αὐτῷ, τῶν οἰκείων μαθητῶν ἕνα, κατὰ τὴν ὁδὸν ἀδοκήτως ἐπέστησεν. Ὅς p) ἐξ αὐτῶν, ὧν ἀνεγίνωσκε, τῆς μυσταγωγίας ἀρξάμενος, καὶ τὸν τοῖς ῥήμασι προφητικοῖς ἐγκεκρυμμένον νοῦν ἀνακαλύψας, καὶ εἰς τὸ ἐμφανὲς ἀγαγὼν ἔδειξεν, ὡς ὁ ὑπὸ τῶν προφητῶν ἐπηγγελμένος ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ τῶν ἀνθρώπων γένους παρέσεσθαι, Χριστὸς ἦν Ἰησοῦς, ὁ σαρκωθεὶς ἀτρέπτως δι' ἡμᾶς τοῦ θεοῦ λόγος, ὁ ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἀχθεὶς, καὶ τὸν σωτήριον σταυρὸν ὑπὲρ ἡμῶν ἐθελοντὴς ὑπομείνας, καὶ

autē intellectu affecutus esse, qvæ lingva proferebat. Cumqve in tali statu amore in Deū eum ferri videret cordium scrutator, qvi vult omnes homines salvari fide & ad cognitionē veritatis pervenire, Philippum, unam discipulorum suorum in via præter exspectationem ei adjungit, qvi ex illis, qvæ legerat, institutionis initium faciens, sensumqve propheticis verbis reconditum recludens ac in lucem proferens, ostendit, qvod is, qvi a Prophetis tanqvam in salutem humani generis venturus promissus erat, Christus Jesus sit, verbum scilicet DEI, nostri causa, sine facta mutatione, incarnatus, instar ovis ad mactationem ductus, & salutarem crucem sponte sua

διὰ

o) 1. *Tim.* Tim. II, 4.

p) ὃς] Sic scripsi pro ὡς.

διὰ τῆς ἐκ νεκρῶν ἀναστάσεως τοῦ θανάτου καταλύσας τὸ κράτος, καὶ πρωτότοκος ἡμῶν γενόμενος ἐκ νεκρῶν καὶ τῆς ἐλπιζομένης ἡμῶν ἀθανασίας διὰ τῆς ἰδίας σαρκὸς ἀπαρξάμενος, ἣν καθ' ὑπόστασιν ἥνωσεν ἑαυτῷ, ψυχὴν ἔχουσαν λογικήν τε καὶ νοερὰν, καὶ τελείαν ἡμῖν τὴν σωτηρίαν χαρίζεται.

Θεοδώρου τοῦ Ἡρακλεώτου, ς. λβ'.

Ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη] Τὸ ἑκούσιον τοῦ σωτῆρος ἐν τῇ πείρᾳ τῶν οἰκονομουμένων σημαίνεται, ὡς τὸ πρόβατον ἀγόμενον εἰς θυσίαν, ἢ ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐτὸν, ἀνάγκῃ τε δαμαζόμενα οὐδὲ βληχᾶσθαι τὸ ἐνδόσιμον ἔχει,

pro nobis perpessus, qvi etiam per resurrectionem ex mortuis mortis vires fregerit, primogenitusqve adeo ex mortuis immortalitatis a nobis speratæ primitias retulerit in propria carne, qvam in hypostasin suam assumens, anima rationali & intelligente instructam sibi junxerit, perfectamqve nobis salutem donarit.

Theodori Heracleotæ, v. 32.

Ut ovis ad mactationem ductus est] Prona servatoris voluntas in sustinendis illis, qvæ de ipso fiebant, indicatur, qvi scilicet instar ovis ad cædem ducebatur, similisqve erat agno adversus tondentem. Sicut enim animalia alias vi continentur, ut ne balare qvidem possint; ita ipse in passione

οὕτως

οὕτως αὐτὸς ἑκὼν ἐν τῷ πάσχειν ἀπεσιώπα.

sponte sua conticescebat.

Τοῦ αὐτοῦ, ς'. λγ.

Τὴν παράνομον καὶ ἄδικον κρίσιν ἐπ' αὐτοῦ γενομένην δηλοῖ, τῆς ἀληθείας κρυβείσης.

Ejusdem, v. 33.

Illegitimam & injustam sententiam in eum latam declarat, veritate occultata.

Τοῦ αὐτοῦ.

Τὴν μετὰ τὴν ἀνάστασιν γενομένην δόξαν καὶ τὴν ἐν γένει q) αὐτοῦ ἀξίαν, ἣν ἡ τῶν οἰκονομηθέντων ὑπέδειξε πεῖρα, τίς ἔσται ἱκανὸς λόγῳ φράσαι, αὐτοῦ μὲν θανάτῳ ὑποβαλλομένου, πάντων δὲ εἰς ἀφθαρσίαν χάριτι αὐτοῦ ζωοποιουμένων καὶ πίστει λυτρουμένων.

Ejusdem.

Gloriam post resurrectionem ipsi collatam & dignitatem gentis suæ, qvam toleratio eorum, qvæ ipsi sustinenda erant, sperari jubebat, qvis sermone satis edisseret, dum ipse qvidem morti subjectus est, omnes vero per gratiam ejus ad immortalitatem vivificati & fide redemti sunt?

Εὐσεβίου τῆς Καισαρείας.

Διελθὼν αὐτοῦ τὰ πάθη ἀναπέμπει τὴν τῶν ἀκουόντων διάνοιαν ἐπὶ τὴν τῆς γενέσεως αὐτοῦ φαντασίαν, ἐπιλέγων, τὴν

Eusebii Cæsareensis.

Passionem ejus enarrans, audientium animum ad recogitationem generationis ejus revocat, subjungens:

τὴν

q) γένει] Fideles intelligit, qvi in textu Actuum γενεᾶς nomine appellantur.

τὴν γενεὰν αὐτοῦ τίς διηγήσεται; τότε γὰρ μάλιστα μεῖζόν τις λήψεται θαῦμα τῆς τῶν τοιούτων ὑπομονῆς, ὅταν εἰς σύννοιαν ἔλθῃ, τίς ὢν καὶ ὁποῖος, καὶ ἐκ Θεοῦ γεγεννημένος μονογενὴς υἱὸς, ταῦτα πάντα ὑπέστη.

generationem ejus qvis enarrabit? Tunc enim in majorem aliqvis admirationem conjicietur, qvod talia pertulerit, si perpenderit, qvod, tantus & talis cum esset, ex DEO scilicet genitus & unigenitus filius, hæc omnia sit perpessus.

Σεβήρου Ἀντιοχ. ἀπὸ λόγου μς.

Severi Antiocheni ex Sermone XLVI.

Ην γὰρ ὁ αὐτὸς καὶ ἀγενεαλόγητος, ὡς Θεὸς, καὶ κατὰ σάρκα γένος ἐπιγραφόμενος.

Ipse enim & generis serie carebat, ut DEus, &, secundum carnem, ad genus referri poterat.

Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ πρὸς Ἰουλιανὸν συνταγμ.

Ejusdem ex Syntagmate adversus Julianum.

Τοῦ γὰρ εἰς θάνατον ἑκουσίως καταβεβηκότος ἤρθη ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ, καὶ μετεωρίσθη καὶ διήλασε, καὶ ὑπερανέβη τοὺς οὐρανοὺς, ὅτι βασιλεὺς ὑπῆρχε τῆς δόξης, καὶ ἡ αὐτὸ κατὰ φύσιν ζωὴ r)

Qvi enim sponte sua mortem subierat, ejus vita ex terra exaltabatur, ipseqve evectus & perrupit & transcendit cœlos, qvia Rex erat gloriæ, & ipse per se & secundum naturam su-

καὶ Κύ-

r) αὐτὸ κατὰ φύσιν ζωὴ] Noster hic eleganter Christum vocat αὐτοζωὴν interjecta inter vocem, ex duabus compositam, explicatione, qvæ infert, Christum vitam

καὶ Κύριος τῶν δυνάμεων καὶ θρόνον ἔχων τὸν ἀνωτάτω, καθὰ καὶ αἱ δυνάμεις αἱ ἐν οὐρανοῖς ἐπεγνωσάντες καὶ ὡμολόγησαν, ἡ καὶ διὰ τὴν περὶ ἡμᾶς οἰκονομίαν καὶ τὴν ἑκούσιον κένωσιν τῆς κατὰ τὸ πάθος ἐπὶ γῆς ἀτιμίας καὶ ἀδοξίας ἠνέχετο, οὗτο διδοῦσης εὐλόγως αὐτῷ τῆς καθ' ὑπόστασιν αὐτοῦ καὶ ἀδιαιρέτως ἡνωμένης σαρκὸς, περὶ ἣν τὸ πάθος καὶ ἡ ἐντεῦθεν ἀτιμία συνέβαινε, κατὰ Θεοῦ μὲν τολμωμένη τοῦ σεσαρκωμένου, ψαῦσαι δὲ μηδὲ δυναμένη τοῦ ἀπαθοῦς, ὅπερ ἀμήχανον.

am vita, & Dominus potestatum, & thronum superne possidens, qvemadmodum & potestates cœlestes agnoverunt & professæ sunt, qvia & per gratiosam erga nos dispositionem spontaneamqve exinanitionem ignominiam & dedecus ex passione in terra pertulit, occasionem scilicet ipsi faciente carne in ipsius hypostasin assumta & indivulse unita, cui scilicet passio & ignominia inde orta obvenit qvæ DEum incarnatum incessere qvidem ausas est, sed passioni qvippe non obnoxium ne tangere qvidem valuit.

ΚΕΦ.

suam ex se habere. Ita *Dionysius Areopagita* cap. II. sect. 8. de Divinis Nominibus DEUM eodem titulo *αὐτοζωῆς* mactat. Eadem mente Doctores alii Christum vocant *αὐτολόγον, αὐτοσοφίαν, αὐτοαλήθειαν, αὐτοδικαιοσύνην, αὐτοφῶς*, & *αὐτόθεον*. Consule, si placet, *B. Abrah Calovium* Systemat. Theol. Tom. III. p. 598. *Georg. Bullum* in Defensione Fidei Nicen. Sect. IV. c. I. p. 172. sqq. & 442. & *Gisbert. Voetium* in Dissert. select. Part. I. p. 442. sqq.

ΚΕΦ. Θ.

Εὐσεβίȣ, ς. ή.

Ἀνεωγμένων δὲ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτȣ͂] Παρεδόθη τῇ τυφλότητι ὥσπερ στρατιώτῃ φυλάττεσθαι, μήπως ἐκ πολλῆς τῆς προλήψεως ἄρξηται λέγειν, ὅτι φαντασία τις γέγονε, ϰ͂, τάχα παρήκȣσα τὴν φωνὴν, καὶ, πῶς ἄνωθεν ἔκραξεν, ὃν κάτω ἐγὼ ᾔδειν. Ἵν' ȣ͂ν μὴ τὰ τοιαῦτα μερίζηται ἡ διάνοια, παρεδόθη τῇ τυφλότητι.

Σευήρȣ τȣ͂ Ἀντιοχέως, ς. κε.

Λαβόντες δὲ οἱ μαθηταὶ] Διὰ τȣ͂ τείχȣς ἐχαλᾶτο καὶ διεσώζετο, καὶ φυγὰς ἦν μετὰ ταῦτα μυρίων θαυμάτων ἐργάτης τεράτων τε καὶ δυνάμεων, ὡς αὐτὸς πȣ γράφων φησὶ, s) ϰ͂ ἡ πεῖρα

CAP. IX.

Eusebii, v. 23.

Apertis vero oculis ejus] Tradebatur cœcitati, tanqvam militi observandus, ne præjudicio forte ductus dicere auderet: phantasiæ hoc fuit opus; aut; fortasse vocem non recte percepi: aut; qvomodo superne clamavit, qvem infra cognitum habui? Ne igitur ratio hæc afferret, cœcitati emancipatus fuit.

Severi Antiocheni, c. 35.

Accipientes vero discipuli] Per murum demittebatur & liberabatur, cumqve aufugisset, multorum postea miraculorum, signorum & portentorum erat auctor, qvemad-

ἐδί-

s) φησὶ] vide 2. Cor. XII. 12. ubi σημεῖα, τέρατα καὶ δυνάμεις a se editas memorat.

ἐδίδαξεν. Ἔδει γὰρ αὐτὸν τέως δοκιμασθῆναι τοῖς πάθεσι, καὶ καθάπερ ἐν χαλκείῳ τύπτεσθαι ταῖς προσβολαῖς, ἵν' ἐφ' ἑαυτῷ πληρώσῃ τὴν θείαν μαρτυρίαν τοῦ προηγορευκότος Χριστοῦ, t) ὅτι σκεῦος ἐκλογῆς ἐστί μοι οὗτος, τοῦ βαστάσαι τὸ ὄνομά μου ἐνώπιον ἐθνῶν καὶ βασιλέων, υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ τὰ ἑξῆς.

modum ipse alicubi scribit, & experientia docuit. Tunc enim calamitatibus eum probari oportebat, & velut in officina ferraria contundi ictibus, ut in se impleret divinum Christi, idem prædicentis, testimonium: hic mihi est vas electum, ut portet nomen meum coram gentibus & Regibus, filiisqve Israel, &c.

ΚΕΦ. Ι. ϛ. ΄β.

Σευήρου ἐκ τῆς πρὸς Κωνσταντῖνον ἀπὸ ὑπάτων u) Ἐπιστολῆς.

Θεοσεβὴς μὲν βιοτὸν, τὴν δὲ τῆς θεοσεβείας θύραν ἀγνοῶν Ἰησοῦν τὸν μέγαν θεὸν, τὸν ἐν εὐαγ-

CAP. X. v. 2.

Severi ex epistola ad Constantinum Exconsulem.

Prius qvidem qvod ad vitam, pietatis vero ostium, Jesum, ignorans, Deum maximum,

γελί-

t) τοῦ προηγορευκότος Χριστοῦ] ita omnino scribendum pro τοὺς προηγορευκότας Χριστὸν, quod erat in MS. Innuit enim noster dictum Domini nostri ad Ananiam Act. IX. 15.

u) ἀπὸ ὑπάτων] plures hujusmodi loqvendi formulas lege apud Chilmeadum ad Malelam p. 325.

γελίοις μεγαλοφώνως βοήσαντα· ἐγώ εἰμι ἡ θύρα, δι' ἐμοῦ ἐάν τις εἰσέλθῃ, σωθήσεται καὶ εἰσελεύσεται καὶ ἐξελεύσεται, καὶ νομὴν εὑρήσει. x) Καὶ δὴ καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ τῶν οἰκείων λειτουργῶν ἄγγελον ἕνα πρὸς τὸ τῆς ἀληθείας φῶς ποδηγήσοντα καὶ ὑποσημανοῦντα τὴν τῆς σωτηρίας ὁδόν.

Σευήρου τοῦ Γαβαλ. ϛ. 'δ.

O. ὁ ἀπιστας αὐτῷ] Ἐπειδὴ εἶδεν ὁ τῆς ἀληθείας ὀφθαλμὸς, ὁ θεῖος κριτὴς, ὅτι καλὰ μὲν τὰ ἔργα, νεκρὰ δέ διὰ πίστιν οὐκ ἔχοντα, ἀποστέλλει βραβεύοντα τοῖς ἔργοις ἄγγελον, ὥστε τοὺς καλῶς ἀθλοῦντας στεφανῶσαι τῇ πίστει, y) ὡς

qvi in Evangeliis alta voce clamat: *ego sum janua: per me si qvis intraverit, servabitur & ingredietur, & egredietur, & pascuum inveniet.* Proinde & misit ad eum ex ministris suis angelum unum, qvi eum ad lucem veritatis perduceret, & salutis viam subindicaret.

Severi Gabalensis, V. 4.

Ille vero intuitus ipsum] Qvia oculus veritatis, divinus judex, vidit, bona qvidem esse opera, sed mortua tamen, fide scilicet carentia, mittit Angelum præmium operibus allaturum, ut deinde recte certantes fide corona-

L φησὶν

x) Joh. X. 9.

y) ἐπειδὴ τῇ πίστει] Locum hunc, sed non allegato auctore, affert Oecumenius in Catena sua p. 93. ubi tamen pro ἀληθείας minus emendate legitur εὐηθείας, qvæ vox ad θεῖον κριτὴν non admodum quadrat. Vicissim ex Oecumenio malim hic legere βραβεύσοντα

Φησὶν ὁ Ἄγγελος, Κορνήλιε, αἱ προσευχαί σου καὶ αἱ ἐλεημοσύναι ἀνέβησαν. Τί μοι τὸ λεῖπον εἰς δικαιοσύνην; ἀλλὰ πέμψαι εἰς Ἰόππην, καὶ μετακάλεσαι Σίμωνα τὸν ἐπικαλούμενον Πέτρον, ὃς ἐλθὼν λαλήσει σοὶ ῥήματα, ἐν οἷς σωθήσῃ σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκός σου. Οὐκοῦν οὐκ ἔχει τὰ ἔργα σωτηρίαν. Εἰ γὰρ ἐξ ὧν Πέτρος κηρύσσει, σώζεται καὶ αὐτὸς καὶ ὁ οἶκος, οὐκ εἶχεν οὐδέπω ἐκ τῶν ἔργων τὴν σωτηρίαν, ἕως αὐτῷ z) τοῖς ἔργοις ἐβράβευσεν ἡ πίστις. Διὰ τοῦτο

re posset, qvemadmodum Angelus ait: *Corneli, preces tuæ & eleemosynæ adscenderunt.* Qvid igitur (dicere is poterat) mihi ad justitiam deest? *Mitte* (respondebat) *Joppen, & advocari jube Simonem, cui cognomen est Petri, qvi, ubi advenerit, loqvetur ad te verba, per qvæ tu & tota domus tua salvabitur.* Itaqve opera non secum ferunt salutem. Si enim ex iis, qvæ Petrus prædicabat, servatur & ipse & domus ejus, non certe ex operibus salutem nanciscebatur, donec ad opera ejus accederet fides.

καὶ

pro βραβεύοντα, qvemadmodum & τὸν καλῶς ἀθλοῦντα, cum de uno Cornelio sermo sit, prætulerim illi, qvod hic legitur, τοὺς καλῶς ἀθλοῦντας. Interpres Latinus ibi vocem βραβεύσοντα dupliciter convertit per: *qui opera dirigat, eisque præmium acqvirat.* Et utraqve notio omnino eidem verbo subjicitur. Prior etiam paulo post in ipsa hac expositione locum obtinere videtur præ illa altera.

z) αὐτῷ] legere mallem αὐτοῦ.

καὶ Πέτρος ἐλθὼν ἐκ τῆς Ἰόππης καὶ θεασάμενος τοῦ θεοῦ τὴν χάριν ἐκχυθεῖσαν ἐν τοῖς τότε νενομισμένοις ἀλλοφύλοις ἐπιγνώμων γενόμενος τῆς τοῦ Θεοῦ κρίσεως λέγει· ἐπ᾽ ἀληθείας καταλαμβάνομαι, ὅτι οὐκ ἔστι προσωπολήπτης ὁ θεὸς, ἀλλ᾽ ἐν παντὶ ἔθνει ὁ φοβούμενος αὐτὸν, καὶ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην σώζεται, ἀλλὰ δεκτός ἐστι, τουτέστιν ἄξιος γίνεται τοῦ δεχθῆναι. Δεῖ τοίνυν προλάμπειν τῶν ἔργων τὴν πίστιν, καὶ ἀκολουθεῖν τῇ πίστει τὰ ἔργα, μήτε τὴν πίστιν ὑβριζέτω ἡ ἀκαρπία, μήτε τὰ ἔργα ὑβριζέσθω a) τῇ ἀπιστίᾳ.

Propterea & Petrus veniens ex Joppe, & Dei gratiam perſpiciens, in eos, qvi alienigenæ credebantur, effuſam, cognitamqve habens Dei ſententiam, dicit: *in veritate percipio, qvod Deus perſonam non recipiat, ſed in qvacunqve gente, qvi timet eum & juſtitiam operatur, ſalvatur*, ſeu *acceptus eſt*, i. e. dignus, qvi recipiatur. Itaqve fidem oportet prælucere operibus, opera autem ſeqvi fidem. Proinde fidei fraudi non eſſe debet ſterilitas operum, nec opera incredulitati.

Εὐαγγελίου, ϛ. ια.

Καὶ θεωρεῖ τὸν οὐρανὸν] b) Τέσσαρες ἀρχαὶ τὰ τέσσαρα στοιχεῖα, δη-

Evagrii, v. 11.

Et videt cœlum] Qvatuor illa initia ſubinnuunt qvatuor e-

a) ὑβριζέσθω] ita ſcribendum puto pro ὑβριζέτω, quod dandi caſus non patitur. Senſus eſt, cavendum eſſe, ne incredulitas deturpet opera alioqvin bona.

b) τέσσαρες] Locum hunc nonnihil aliter affert *Oecu-*

λοῦσι, καὶ τὸ φανὲν σκεῦος τὸν παχύτερον κόσμον σημαίνει, καὶ τὰ διάφορα ζῶα τῆς τῶν ἀνθρώπων καταστάσεως εἶσι σύμβολα. Τέσσαρσιν Εὐαγγελίοις c) δεδεμένην τὴν Ἐκκλησίαν, ἐν ᾗ ὑπῆρχε πάντα τὰ ἔθνη. Ἴσως ἐπὶ γόνατα κείμενος εἶδε τὴν ὀπτασίαν· ἐμοὶ δοκεῖ καὶ τὸ κήρυγμα τοῦτο, ὅτι θεῖον ἦν τὸ γινόμενον, τότε ἄνωθεν ἰδεῖν, τότε ἐν ἐκστάσει γενέσθαι, καὶ τὸ φωνὴν ἐκεῖθεν ἥκειν. d)

lementa, vas vero apparens mundum concretũ indicant, diverſa autẽ animalia diverſam hominũ conditionem adumbrant. Sindon eſt Eccleſia, qvam qvatuor Evangeliis colligatam vidit, in qva gentes omnes exſiſtebant. Fortaſſe genubus procumbens vidit hanc viſionem. Mihi vero videtur id omne indicio eſſe, divinitus ea, qvæ gerebantur, facta eſſe, qvod ſuperne illa vidit, qvod in ecſtaſi contigerint, qvodqve vox inde delata ſit. Qvod

Καὶ

menius p. 95. ſed ita tamen, ut ab eodem auctore omnino repetitus ſit.

c) τέσσαρσιν Εὐαγγελίοις] exciderunt hic nonnulla, ex Oecumenio l. c. in verſione mea ſuppleta, & Græce forte ita exprimenda: Σινδὼν δηλοῖ.

d) ἥκειν] hic poſui πλείαν στιγμὴν pro eo, qvod MS. eadem ſerie orationem producit. Duo enim *Evagrius* hic probare velle videtur ex iis, qvæ viſionem illam comitabantur, nempe primum, divinam fuiſſe viſionem, deinde, puritatis indicia Petro data eſſe. Inter hæc vero puritatis indicia merito numero τὸ τρὶς ὁμολογῆσαι

Καὶ τὸ τρὶς ὁμολογῆσαι, ὅτι ἀκάθαρτα e) ἦν, καὶ τὸ ἐκεῖθεν ἥκειν, καὶ τὸ ἐκεῖθεν ἀνασπασθῆναι· μέγα δεῖγμα καθαρότητος. Διὰ τί δὲ καὶ τοῦτο γίνεται; Διὰ τοὺς μετὰ ταῦτα, οἷς μέλλει ἐξηγεῖσθαι, ἐπεὶ αὐτὸς ἤκουσεν, ὅτι εἰς ὁδὸν ἐθνῶν μὴ ἀπέλθητε. f) Εἰ γὰρ καὶ περιτομῆς g) ἐδεήθη καὶ θυσίας h) ὁ Παῦλος, πολλῷ μᾶλλον τότε ἐν ἀρχῇ τοῦ κηρύγματος, ἀσθενεστέρων ὄντων αὐτῶν.

vero item ter renunciatum sit, ea non esse impura, qvod è cœlo & venerint, & eo redierint, argumento erat insigni puritatis. Cur vero hæc omnia sic fiunt? Propter eos, qvos posthac edocturus erat, cum antea ipse audivisset, præceptum; *in viam gentium ne abeatis.* Qvod si enim Paulus & circumcisione & sacrificiis uti debuit, multo magis eo tempore talia fieri debebant, cum adhuc essent infirmiores.

Σευήρου ἐκ τῆς πρὸς Ἀναστάσιον διάκονον Ἐπιστολῆς, ϛ. μά.

Severi ex Epistola ad Anastasium Diaconum, V. 41.

Οἵτινες συνεφάγομεν]

Qui una comedimus.]

 Καὶ

qvod tamen in Oecumenio p. 97. perperum ad priorem classem refertur.

e) ἀκάθαρτα] Lege οὐκ ἀκάθαρτα. Ita enim reqvirit contextus.

f) *Matth.* X. 5.

g) περιτομῆς] Paulus enim Timotheum, ne Judæos offenderet, circumcidendum curavit, Actor. XVI. 3.

h) θυσίας] innuit procul dubio Actor. XXI. 26.

Καὶ μὲν καὶ καινὴν βρῶσιν· συνέφαγεν οὐ κατὰ τὴν προτέραν τάξιν, ἣν συνήσθιεν αὐτοῖς καὶ συνέπιε πρὸ τῆς ἀναστάσεως. Τότε γὰρ κατὰ πάντα χωρὶς ἁμαρτίας ὁμοιωθεὶς ἡμῖν ἤσθιε καὶ ἔπινε, καθάπερ ἡμεῖς, ἑκὼν ἐνδιδοὺς τῇ σαρκὶ τὴν τῆς τροφῆς χρείαν ἐπιζητεῖν. Διὸ καὶ τὸ τῆς πείνης βουλόμενος προσήκατο πάθος· μετὰ δέγε τὴν ἀνάστασιν οὐκέτι κατὰ χρείαν ἔφαγε καὶ ἔπιεν, ἀλλὰ μόνον πιστούμενος καὶ ἐπιδεικνὺς τοῖς οἰκείοις μαθηταῖς καὶ τοῖς μετὰ ταῦτα δι' ἐκείνων πιστεύειν μέλλουσι, τὴν ἀληθῆ φύσιν τοῦ σώματος, ὃ i) καὶ πέπονθεν ἑκὼν καὶ ἀνέστητε θεοπρεπῶς, πανταχόθεν ἀπελαύνων τὴν τῆς ἐπαράτου δοκήσεως καὶ φαντασίας ὑ-

Novum ſcilicet cibum cum illis cepit, non ſecundum priſtinam rationem, juxta qvam ante reſurrectionem cibum & potum cum illis cepit. Tunc enim per omnia, ſed ſine peccato, ſimilis nobis factus edit & bibit, ſicut nos, ſponte ſua carni appetitum ciborum relinqvens. Propterea & ſponte famis ſenſum ſuſtinuit. Poſt reſurrectionem vero non amplius ad neceſſitatem corporis edit aut bibit, ſed tantum ut diſcipulis ſuis, & iis, qvi poſthac eorum opera credituri ſint, fidem faceret, corpus ſuum vere naturale fuiſſe, qvod & ſponte paſſum ſit, & convenienter divinitati ſurrexerit, hoc ipſo

πό-

i) ὅ] malim legere ὅς ut referatur ad Chriſtum, non verò ad σῶμα. De hoc enim non dici poteſt ἀπελαύνων, qvæ vox ſeqvitur.

πρόνοιαν. Ταύτην οὖν καὶ καινὴν βρῶσιν καὶ πόσιν ἐκάλεσε τὴν μετὰ τὴν ἀνάστασιν γενομένην αὐτῷ μετὰ τῶν μαθητῶν, οὐ κατὰ τὴν προτέραν συνήθειαν.

Σευήρου ἐκ τῆς πρὸς Σόλωνα Ἐπίσκοπον Ἐπιστολῆς τῆς κατὰ Εὐχιτῶν, ς. μ'δ.

Ἔτι λαλοῦντος τοῦ Πέτρου] Διά τοι τοῦτο καὶ παρ' αὐτὰς τὰς ἀρχὰς τοῦ κηρύγματος, ὅτε κατήγγειλον οἱ Ἀπόστολοι τὸ Εὐαγγέλιον οἱ τυγχάνοντες τοῦ ἁγίου βαπτίσματος εἰς ἀπόδειξιν τοῦ, πνεῦμα ἅγιον εἰληφέναι, καὶ γλώσσαις ἐλάλουν καὶ προεφήτευον. Ὅτε γὰρ ἤκμαζε τὰ τῆς ἀπιστίας, τότε κατὰ τὸ χρειῶδες ἤνθει τὰ θαύματα, τῆς δὲ πίστεως πληθυνθείσης

execrandam fuſpicionem externæ apparentiæ & phantaſiæ amolitus. Hunc igitur novum cibum & potum vocavit, qvi ipſi poſt reſurrectionem, non eodem, qvo antea, modo in promtu fuerit.

Severi ex epiſtola ad Solonem Epiſcopum qvæ contra Euchetas ſcripta eſt, v. 44.

Adhuc loqvente Petro] Propterea etiam ſub ipſum præconii initium, qvando annunciarunt Evangelium Apoſtoli, baptiſmi participes facti, ut appareret, ſe Spiritum Sanctum accepiſſe, & lingvis peregrinis locuti ſunt, & vaticinia ediderunt. Qvando enim incredulitas crevit, etiam miracula, prout res exigebat, efflorеſcebant, qvibus nunc, fide amplificata, non

ἢ δεῖ σημείων. Οὐ γὰρ πρὸς ἐπίδειξιν γίνεται τὰ παρὰ τοῦ Θεοῦ, πρὸς σωτηρίαν δὲ καὶ θεραπείαν, καὶ τὴν τῶν μετεχόντων εὐεργεσίαν.

opus est. Qvæ enim fiunt a DEO, ad ostentationem non spectant, sed ad salutem & medicinam & commodum eorum, qvi illorum participes redduntur.

ΚΕΦ. ΙΑ.

Σευήρου, ς. κς'.

Χρηματίσαι τε πρώτως] Χριστιανὸς γὰρ ὄνομα πολυθείας ἀντίπαλον. k)

CAP. XI.

Severi, v. 26.

Appellari primum] Christiani enim nomen polytheismo contrarium est.

Ἀμμωνίου.

Σημειωτέον, ὅτι μᾶλλον διὰ τοῦτο ἡ Ἀντιόχεια θρόνου ἠξιώθη ἀρχοντικοῦ, ἐπειδὴ ἐκεῖ πρῶτον ἐχρημάτισαν οἱ πιστοὶ Χριστιανοί. l)

Ammonii.

Notandum est, qvod propterea potissimum Antiochia sede Episcopali instructa est, qvia fideles ibi primum Christiani appellati sunt.

ΚΕΦ. ΙΒ.

k) Severi hunc, & sequentem Ammonii, locum attulit etiam *Oecumenius* p. 103.

l) Hæc aliter *Oecumenius* l. c. ἐχρημάτισαν οἱ μαθηταὶ καλεῖσθαι Χριστιανοί. Vides hic additum τὸ καλεῖσθαι, qvo non opus est, cum χρηματίζειν in se eam, qvam hic tuetur, significationem inferat. Vid. *Lamb. Bos* in Exercitat. ad N. T. p. 107.

ΚΕΦ. ΙΒ.

Σεβήρου ἐκ τῆς πρὸς Μήτραν πρωτεύοντα Ἐπιστολῆς, ς. έ.

Προσευχὴ δὲ ἦν ἐκτενὴς] Τοῦτο καὶ ὑμᾶς ἡμῖν τοῖς βραχέσι παρακαλοῦμεν συνεισφέρειν, καὶ ἱκεσίαις καὶ δάκρυσι. Τὰ γὰρ κοινὰ πάθη τῆς Ἐκκλησίας καὶ κοινῆς δεῖται δεήσεως. Οὕτω γὰρ καὶ Πέτρου, τοῦ κορυφαίου τῶν Ἀποστόλων, ἐν τῇ φυλακῇ δυσὶν ἁλύσεσι δεδεμένου, καὶ φρουρᾷ στρατιωτῶν παραδεδομένου φησὶ τὸ βιβλίον τῶν Πράξεων. Προσευχὴ δὲ ἦν κ. τ. λ. Τοῦ τοίνυν Ἀποστόλου τῆς συμμαχίας δεηθέντος τῶν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἀναπεμπομένων εὐχῶν, πῶς ἡμεῖς οἱ ἀτελεῖς καὶ τῇ ἁμαρτίᾳ σύντροφοι μὴ πολλῷ μᾶλλον αἰτήσωμεν ταύτας ἡμῖν συνεισφέρεσθαι παρὰ τῶν πιστῶν, γνησίων μελῶν ὄντων τῆς ἐκκλησίας καὶ

CAP. XII.

Severi ex epistola ad Metram Præsidem, V. 5.

Preces vero erant continuæ] Hoc ipsum ut vos precibus & lacrymis nobis conferatis, brevibus exhortamur Communes enim Ecclesiæ adflictiones communibus etiam precibus indigent. Ita enim de Petro, Apostolorum principe, in carcere duabus catenis vincto, & militum custodiæ tradito, Actorum liber refert: *Preces vero fiebant &c.* Cum itaqve Apostoli subsidio precum, ab Ecclesia factarum, indigerent, qvomodo nos, homines illis imperfectiores, & peccatis innutriti, non multo magis precabimur, eas a fidelibus in nos conferri, qvi genuina sunt Ecclesiæ mem-

πεπαιδευμένων στενάζειν μετ' αἰσθήσεως θεοφιλοῦς καὶ πνευματικῆς.

bra & cum ſenſu ſpirituali ac divini amoris pleno precari didicerunt.

ΚΕΦ. ΙΓ.

Σευήρου ἐκ τῆς Ἐπιςολῆς πρὸς Μάρωνα, ς. λ'.

Ο δὲ θεὸς ἤγειρεν αὐτὸν] Μὴ θορυβείτω m) δέ σε τὸ, τὸν Ἰησοῦν ἐγηγέρθαι ὑπὸ τοῦ θεοῦ λέγεσθαι. Εἰ γὰρ Ἰησοῦς οὐκ ἄλλος ἐςὶν ἢ ὁ λόγος ςαρκωθεὶς, οὗτος δέ ἐςιν ἡ δύναμις τοῦ πατρὸς, δι' ἧς ἅπαντα ἐνεργεῖ, κατὰ τό· Χριςὸς θεοῦ δύναμις καὶ θεοῦ σοφία n) αὐτὸς ἑαυτὸν ἀνεςηκέναι νοηθήσεται, καὶ ἐγηγέρθαι λεγόμενος ὑπὸ τοῦ Πατρὸς, ἐφ' ὃν ὡς ἀρχὴν καὶ αἰτίαν ἄχρονον ἀπαν-

CAP. XIII.

Severi ex Epiſt. ad Maronem, V. 30.

DEUS vero excitavit ipſum] Ne turbet te, qvod Jeſus a DEO excitatus dicitur. Si enim Jeſus non alius eſt, qvam verbum incarnatum, ille vero eſt potentia Patris, per qvam omnia operatur, ſecundum illud, qvod dicitur: *Chriſtus DEI eſt potentia & DEI ſapientia*, facile intelligetur, eum ſe ipſum excitaſſe; etiamſi a Patre ſuſcitatus dicatur, qvippe ad qvem, tanqvam ad principium & cauſam

τα ἀνα-

m) Textus Actuum l. c. legit οἱ μὲν οὖν προπεμφθέντες μὴ θορυβείτω) Locum hunc, ſed non ſine mutatione, integrum affert *Oecumenius* p. 113. Ubi inter cetera pro δι' ἧς legitur δι' οὗ. Malim tamen prius, ut ſermo referatur ad δύναμιν.

τὰ ἀναφέρεται, ἐπεὶ καὶ αὐτός φησι· λύσατε τὸν ναὸν τοῦτον, καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερῶ αὐτόν. o)

Ἡσυχίου τοῦ Πρεσβυτέρου, ς. λγ.

Ὡς καὶ ἐν ψαλμῷ γέγραπται] p) Ταῦτα τῇ ἐνανθρωπήσει τοῦ Χριστοῦ πρέπει δήπου τὰ ῥήματα, ἥτις χρονικὴν εἶχε τὴν ἐπιφοίτησιν. Τὰ γὰρ σήμερον καὶ αὔριον ἡμερῶν ἐστι παραστατικόν. Ἀχρόνως γὰρ παρὰ τοῦ Πατρὸς ὡς καὶ παῖδες αἱρετικῶν ὁμολογοῦσι, τίκτεται.

Σευήρου ἐκ τῆς πρὸς Τιμόθεον Ἀλεξανδρ. Ἐπιστολῆς, ς. λδ.

Ὅτι δὲ ἀνέστησεν αὐτὸν] Ψεύδεται γοῦν ὁ λέγων ὁμολογεῖν τὸ σῶμα τοῦ θεοῦ καὶ σωτῆρος Χριστοῦ παθητὸν, ἤτοι παθῶν

æternam omnia referuntur: prout & ipse ait: *solvite templum hoc, & intra triduum illud excitabo.*

Hesychii Presbyteri, v. 33.

Sicut & in Psalmo scriptum est] Hæc verba in Incarnationem Christi omnino qvadrant, qvæ in tempore se exseruit. Voces enim *hodie* & *cras* dies inferunt. A Patre enim ante tempus, qvod & hæreticorum filii profitentur, gignitur.

Severi ex Epistola ad Timotheum Alexandrinum, v. 34.

Qvod vero suscitavit ipsum] Mentitur itaqve qvi dixerit, se corpus DEI & Salvatoris Christi passioni obnoxium

δεκτι-

o) 1. *Corinth.* I, 24.

p) *Joh.* II, 19.

δεικτικὸν, καὶ κατὰ ταῦτα λέγων αὐτὸ καὶ πρὸ τῆς ἀναστάσεως ἄφθαρτον, τουτέστιν ἀπαθὲς καὶ ἀθάνατον. Τὴν γὰρ κατὰ τὸ ἀναμάρτητον ἀφθαρσίαν πρόδηλον ὡς εἶχεν ἐξ αὐτοῦ τοῦ καιροῦ τῆς σαρκώσεως. q)

profiteri, & ſimul tamen idem etiam ante reſurrectionem incorruptibile h. e. a læſione immune & immortale ſtatuat. Manifeſtum enim eſt, corpus Chriſti ex eo, qvod peccato non obnoxium eſt, incorruptibilitatem inde ab incarnationis tempore poſſediſſe.

Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τῆς πρὸς Αἰδεσσηνοὺς Ἐπιστολ.

Ejusdem ex Epiſtola ad Edeſſenos.

Ἀφθαρσίας χωρίον ἀπειργασμένη τὸν τάφον. Ἐξ αὐτοῦ γὰρ ἡμῖν ἐγερθεὶς ὁ Χριστὸς ὡς ἀφθαρσίας ἀληθῶς ἡγεμὼν ἀνατέταλκεν, ἵνα καὶ ἡμεῖς ἐκ τῶν τάφων διαναστάντες κατὰ τὴν ἐλπιζομένην ἀνάστασιν ἐν νεφέλαις αὐτῷ τὸ δεύτερον ἐρχομένῳ μετὰ δόξης εἰς ἀέρα προσαπαντήσωμεν.

Incorruptibilitatis ſedem ſepulchrum conſtituit. Ex eo enim excitatus Chriſtus, tanqvam verus incorruptibilitatis auctor effloruit, ut & nos ex ſepulchris aliqvando prodituri per eam, qvam ſperamus, reſurrectionem, ipſi, ſecunda vice in nubibus cum gloria adventuro, in aëre occurramus.

Ἡσυχίου

q) Id ſibi vult noſter, corpus Chriſti tum ante tum poſt reſurrectionem corruptioni non fuiſſe obnoxium. Confer *Oecumenium* p. 114.

Ἡσυχίου τοῦ Πρεσβυτ.

ϛ. λέ.

Οὐ δώσεις τὸν ὅσιόν σου] Ὁ γὰρ Χριστὸς κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ πάθους καὶ τὴν ψυχὴν ἑαυτοῦ καὶ τὸ σῶμα χωρὶς φθορᾶς ὡς Θεὸς διεφύλαξεν.

ΚΕΦ. ΙΔ.

Σευήρου ἐκ τῆς πρὸς Ἀββῖ r) Ἐπιστ.

Ὃς ἐν ταῖς παρῳχημέναις γενεαῖς] Καὶ γὰρ οὐκ ἀμάρτυρον αὐτὸν ἀφῆκεν ὁ Θεὸς ἐν ἑκάστῃ γενεᾷ τὰ ποδηγοῦντα τοὺς ἀνθρώπους πρὸς δικαιοσύνην ἀποτελῶν. Τὸ γὰρ αὐτεξούσιον οὐ βιαζόμενος εἴασε πάντας ἀνθρώπους πορεύεσθαι κατὰ τὸ σφίσι δοκοῦν. Αὐτὸς δὲ ἐκεῖνα διαπαντὸς ἐνήργει, τὰ δι' ὧν ἐνῆν λογικοὺς ὄντας αὐτοὺς τὸν δημιουργὸν ἐννοεῖν.

Hesychii Presbyteri,

v. 35.

Non permittes sanctum tuum videre] Christus enim tempore passionis suæ & animam suam & corpus a corruptione, ut DEus, immune conservavit.

CAP. XIV.

Severi ex Epistola ad Abb,

v. 16.

Qui in præteritis generationibus] Neqve enim non testatum se fecit DEus, qvi in omni ætate nihil eorum omisit, qvæ homines ad justitiam perducere possent. Arbitrii enim libertatē non cogens, permisit, ut homines pro lubitu versarentur. Ipse vero ea semper præstat, qvibus opus erat, ut ipsi, ratione utentes, conditorem cognoscerent.

ΚΕΦ. ΙΕ.

r) Αββῖ] Non satis ad seqvor hoc scriptionis compendium.

ΚΕΦ. ΙΕ.

Τοῦ αὐτοῦ ἀπὸ λόγου κη΄ ς. γ.

Αὐτοὶ μὲν οὖν προεκπεμφθέντες s)] Ταῦτα εἴρηται κατὰ τὴν πρόχειρον ἔννοιαν, κατὰ δὲ τὴν ὑψηλὴν καὶ ἀνηγμένην καὶ ἀληθῆ, θάλασσαν τὸν κόσμον τοῦτον εἶναί φησι διὰ τὸ ἄστατον καὶ ῥέον τοῦ βίου κλυδώνιον, οὗ τῶν Ἀποστόλων οἱ πόδες ἐπιβάντες ἐτάραξαν ὕδατα πολλὰ, τὰ ἐγκόσμια καὶ φιλήδονα καὶ διακεχυμένα νοήματα διασκεδάσαντες, καὶ τῇ διδασκαλίᾳ τῆς ἐγκρατείας καὶ σωφροσύνης ξηράναντες.

CAP. XV.

Ejusdem ex Sermone XXIIX. v. 3.

Illi igitur ante missi] Hæc qvidem dicta sunt secundū sensūm literalē & obvium; si vero ratio habeatur sublimioris, mystici & interioris, mund⁹ hic ob inqvietos continuosqve vitæ fluctus mare appellatur: qvod Apostoli pedibus svis calcantes aqvas turbarunt, consilia hominum mundana voluptuosa & sibi non constantia dissipantes, ac suis de temperantia & continentia præceptis, ut exarescerent, efficientes.

Σευήρου, ς. κη΄.

Ἔδοξε γὰρ τῷ ἁγίῳ πνεύματι καὶ ἡμῖν] Μηδέν σε, φησὶν ὁ αἱρετικὸς, ἀδελφὲ, ξενίζῃ τῶν εἰρημένων, (ὡς ἀδελφόν

Severi, v. 28.

Visum est, enim Spiritui Sancto & nobis] Nihil te frater, inqvit hæreticus, moveat eorum, qvæ dicta sunt, (ut fratrem te

σε καλεῖ καὶ ὡς πολέμιον ἀναιρεῖ) μὴ θαυμάσῃς, φησὶν, εἰ ὑπὲρ τοῦ ἁγίου πνεύματος εἶπον οἱ Ἀπόστολοι. t) Ὅταν ταῦτα λέγῃ, ἀπὸ τῆς γραφῆς τὰ βέλη προσφερόμεθα. Τί οὖν ἐστι πρὸς αὐτοὺς εἰπεῖν; εἰ τὸ συνῆφθαι τοὺς Ἀποστόλους τῷ ἁγίῳ Πνεύματι ἐλαττοῖ τοῦ πνεύματος τὴν δόξαν· οὐκοῦν τὸ συνῆφθαι Μωσῆν τῷ θεῷ ἐλαττοῖ τοῦ θεοῦ τὴν δόξαν; λέγει γὰρ ἡ γραφή· ἐπίστευσεν ὁ λαὸς εἰς τὸν θεὸν, καὶ εἰς Μωσῆν. Ἀλλὰ καὶ ἕτερον προενέγκωμεν x) βέλος. Εἰ καθαιρεῖ τοῦ Πνεύματος τὴν ἀξίαν συνημμένην ἡ

compellat, qvem ut hostem adoritur & perimit) ne mireris, inqvit, si pro Spiritu Sancto locuti sunt Apostoli. Si qvis forte hæc objiciat, in eum tela vibramus ex Scriptura. Qvid igitur ad eos dicere oportet? Si id, qvod Apostoli Spiritui Sancto junguntur, Spiritus gloriam deprimit, diminuetur & DEI gloria, qvando Moses DEO jungitur. Scriptura enim ait: *credidit populus DEO & Mosi.* u) At proferamus & aliud telum. Si Apostolorum gloria dignitatem Spiritus ipsi junctam ele-

δόξα

t) Erant scilicet, qvi hinc divinitatem Spiritus Sancti deprimere conarentur.

u) *Exod* XIV, 31. Conf. *Exod.* XIX, 9. De discrimine vero, qvod observandum est in hac phrasi, ubi ad DEum & ubi ad hominem refertur, lege *Fesselium* in Adversariis sacris lib. I. c. 20. *Sal. Glassium* in Philolog. sacr. p. 368. *Thom. Gatakerum* in Cinno p. 383. sq. & *Jo. Pearsonum* ad Symbolum Apostolic. p. 26. ed. Lat.

x) προενέγκωμεν] Malim προσενέγκωμεν, qvod antecedit & seqvitur.

δόξα τῶν Ἀποστόλων, ὑβρίζει καὶ τὸν Θεὸν καὶ ἐλαττοῖ αὐτοῦ τὴν ἀξίαν Σαμουὴλ προσκείμενος. Γέγραπται γάρ· καὶ ἐφοβήθη πᾶς ὁ λαὸς τὸν Κύριον καὶ τὸν Σαμουὴλ y) Πάλιν καὶ τρίτον ἄλλο προσενέγκωμεν βέλος κατὰ τῆς ἀσεβείας· εἰ ἐλαττοῖ τοῦ Πνεύματος τὴν ἀξίαν καὶ τὴν θεϊκὴν αὐθεντίαν τὸ συνῆφθαι τῷ πνεύματι τοὺς Ἀποστόλους, ἐλαττοῖ τοῦ Θεοῦ τὴν ἀξίαν Γεδεὼν προσκείμενος αὐτοῦ τῇ προσηγορίᾳ. Ἐβόησε γὰρ ἅπας ὁ λαός· πόλεμος Κυρίῳ καὶ Γεδεών. z) Ὥσπερ οὖν συνῆπται Μωυσῆς τῷ Θεῷ, οὐχ ὡς ὁμότιμος Θεοῦ, ἀλλ' ὡς ὑπηρέτης Θεοῦ, καὶ Σαμουὴλ τῷ Θεῷ, οὐχ ὡς ὁμότιμος ἀλλ' ὡς Προφήτης· καὶ Γεδεὼν τῷ Θεῷ, οὐχ ὡς ὁμότιμος ἀλλ' ὡς στρατηγὸς τοῦ πολέμου, οὕτως καὶ οἱ Ἀπόστο-

vat, etiam Samuel DEO associatus, DEum dedecorat, ejusque dignitatem attenuat. Scriptum enim est: *& timuit omnis populus Dominum & Samuelem.* Sed mittamus & tertium in impietatem telum. Si Spiritus dignitati divinæqve auctoritati qvidqvam detrahit qvod Apostoli Spiritui juncti sunt, etiam Gideon, appellationi ejus junctus, honori ejus fraudi erit. Clamavit enim totus populus: *Bellum Domino & Gideoni.* Sicut igitur Moses conjunctus est cum DEO, non ut æqualis DEO, sed ut minister DEI, & Samuel, non ut æqvalis, sed ut Propheta, & Gideon, non ut æqvalis, sed ut dux belli; ita & Apostoli juncti sunt Spiritui, ut præcones Evangelii.

y) 1 *Sam.* XII, 18.
z) *Judic.* VII, 20.

Ἀπόστολοι τῷ πνεύματι ὡς κήρυκες τοῦ Εὐαγγελίου. Γνώριζε τοίνυν τὴν αὐθεντίαν, καὶ μὴ ὕβριζε τοῦ Πνεύματος τὴν ἀξίαν.

Itaqve significa aliis divinam auctoritatem, nec injurius sis in dignitatem Spiritus.

Σευήρου ἐκ τῆς πρὸς Ἀναστάσιον ὕπατον Ἐπιστολῆς, ς. λς.

Severi ex Epistola ad Anastasium Consulem, V. 36.

Μετὰ δέ τινας ἡμέρας] Εἰ τοῖς Ἀποστόλοις οὕτως ἀναγκαῖον κατεφαίνετο τὸ ἐπιστρέφειν, καὶ τὰς αὐτὰς περινοστεῖν πόλεις πολλάκις, ἐν αἷς τὸν τοῦ Εὐαγγελίου λόγον κατήγγειλον, καὶ ἐπισκέπτεσθαι τοὺς πεπιστευκότας, καὶ ἀνακρίνειν πῶς ἔχωσι· ποίαν ἕξομεν ἡμεῖς πρὸς Θεὸν ἀπολογίαν, μηδὲ διὰ γραμμάτων πληροῦντες, ὅπερ ἐπλήρουν ἐκεῖνοι μετὰ πολλοῦ πόνου βαδίζοντες τοῖς ἰδίοις ποσὶ, καὶ αὐτομολοῦντες πρὸς τοὺς χρείαν ἔχοντας, καὶ τὰ πρὸς σωτηρίαν λυσιτελοῦντα διδάσκοντες.

Post dies vero aliqvot] Si Apostolis tam necessarium visum est reverti, & easdem repetitis vicibus urbes, in qvibus doctrinam Evangelii annunciarunt, obire, ac invisere credentes, &, qvomodo se habeant, recognoscere: qvam nos apud DEum excusationem habebimus, qvi nec per literas ea explemus, qvæ illi perfecerunt, factis per pedes cum multo labore itineribus, qvando ad eos proficiscebantur, qvi illis opus habebant, docentes, qvæ ad salutem faciebant?

Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τῆς πρὸς Ἐπισκόπους Ἐπιστολῆς, ς. λ΄θ.

Ejusdem ex Epistola ad Episcopos, V. 39.

Τόν τε Βαρνάβαν παραλαβόντα] Ταῦτα γέγραπται πρὸς τύπον ἡμέτερον, ἵνα μὴ καταπίπτωμεν. Οὐδὲ γὰρ ἔνεστιν ἀνθρώπους ὄντας μὴ παροξύνεσθαι, παροξυνθέντας δὲ χρὴ μεταβάλλεσθαι.

Et Barnabam recipientem Marcum] Hæc ſcripta ſunt in exemplum nobis, ne prolabamur. Neqve enim nobis, dum homines ſumus, datum eſt nunqvam exacerbari, at exacerbatos animo mutari fas eſt.

ΚΕΦ. Ις΄.

CAP. XVI.

Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ κατὰ τῆς Διαθήκης Λαμπετίου a) συντάγμ.

Ejusdem ex Syntagmate contra Teſtamentum Lampetii, V. 25.

Κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιον] Ἰδοὺ σαφῶς φησι τὸ γράμμα τὸ ἱερὸν, ὅτι καὶ ὕμνουν καὶ οὐκ ἐν καρδίᾳ μόνον, ἀλλὰ ὥστε καὶ ἐξακούεσθαι κατὰ τὸ ἐν ψαλμοῖς εἰρημένον· Φωνῇ μου πρὸς Κύριον ἔκραξα, φωνῇ μου πρὸς τὸν Θεὸν ἐδεήθην b) μετὰ γὰρ τῆς μεγαλο-

Media autem nocte] Ecce! Scriptura Sacra diſerte memorat, qvod hymnos decantarunt non ſolum in corde, ſed &, ut audiri poſſent, prout in Pſalmis ſcriptum eſt: *voce mea ad Dominum clamavi, voce mea ad DEUM precatus ſum*: præterqvam enim qvod

Φωνί-

a) Λαμπετίου] Erat hic *Meſſalianus*. Confer *Photii* Cod. LXII.

b) *Pſalm.* LXXVII, 1.

φωνίας τῶν πράξεων δεῖ καὶ θυσίας αἰνέσεως ἀναφέρειν διαπαντὸς τῷ θεῷ, τουτέστι καρπὸν χειλέων ὁμολογούντων τῷ ὀνόματι αὐτοῦ, καθὼς Παῦλός c) φησι. Καὶ Δαυὶδ d) δὲ τὸ αὐτὸ τοῦτο δηλῶν λέγει, αἰνῶν ἐπικαλέσομαι τὸν Κύριον, καὶ ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου σωθήσομαι. Τὰ γὰρ τοῦ πνεύματος λόγια διὰ τοῦ στόματος ᾄδοντες τὴν βλάβην τῶν δαιμόνων ἐκωλύομεν e) τῶν ἐχθρῶν τῆς ἡμετέρας ζωῆς. Δραπετεύουσι γὰρ ὥσπερ βέλεσι βαλλόμενοι τοῖς ψαλμοῖς. Οὕτω γὰρ καὶ ὁ ἅγιος Βασίλειος δαιμόνων φυγαδευτήριον,

actiones nostræ vocem edunt, laudum qvoqve sacrificia semper DEO offerre oportet, h. e. fructum labiorum, confitentium nomini ejus, prout Paulus ait. David qvoq; idem illud significans inqvit: laudans invocabo Dominum, & ab inimicis meis servabor. Dum enim Spiritus eloqvia decantamus, noxam dæmonum, vitæ nostræ inimicorum, amolimur. Aufugiunt enim hymnis, tanqvam jaculis, petiti. Sic enim & Sanctus Basilius f) ait: *Psalmus propulsat dæmonas, Angelorum vero auxilium con-*

c) *Hebr.* XIII, 15.

d) *Psalm.* XIIX, 4.

e) ἐκωλύομεν] Scriptum erat mendose ἐκαλεύομεν. Fortasse rectius adhuc legetur κωλύομεν.

f) Βασίλειος] Lege homiliam ejus I. in Psalmos Tom. I. Opp. p. 126. sq. quæ fere tota in laudem Psalterii scripta est. Ibi pro ἐπαγωγὸν, qvod hic exstat, legitur ἐπαγωγὴ, eodem sensu. Similia aliorum encomia videbis apud *Suicerum* in Thesauro Eccl. Tom. II. p. 1565. sq.

τῆς τῶν ἀγγέλων βοηθείας ἐπαγωγὰ, ὅπλων ἐν φόβοις νυκτερινοῖς. Καὶ μετ' ὀλίγα· Εισαγομένων στοιχείωσις, προκοπτόντων αὔξησις, τελειουμένων στήριγμα.

ciliat, & præsidium est in timoribus nocturnis. Et post pauca: *Initiatos instruit, provectos provehit, perfectos fulcit.*

ΚΕΦ. ΙΖ.

Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ κατὰ Αλόγους g) Συντάγμ. ϛ'. λ.

CAP. XVII.

Ejusdem ex Syntagmate adversus Alogos, v. 30.

Τοὺς μὲν οὖν χρόνους τῆς ἀγνοίας] Παραστήσας γὰρ αὐτοῖς διὰ πάσης τῆς δημηγορίας καὶ διαλέξεως, ὅτι παρ' ὅλον τὸν βίον αὐτῶν ἠγνόησαν τὸν ὄντα Θεὸν, διὰ τῶν αὐτῶν τούτων βούλεται τὸ μέγεθος τῆς φιλανθρωπίας ἐνδείξασθαι, καί φησι· τῶν χρόνων τούτων τὴν ἄγνοιαν ὑπεριδὼν, τουτέστιν ὑπερβὰς, καὶ δέον κολάσαι μὴ κολάζων, καλεῖ

Tempora itaqve ignorantiæ] Cum enim illis omni sua oratione & disputatione ostendisset, se per totam vitam suam verum DEum ignorasse, his omnibus magnitudinem amoris Dei demonstrare vult, dicitqve; postqvam ignorantiam temporum illorum dissimulavit, id est, præteriit, atqve id, qvod puniendum erat,

g) Αλόγους] Ita per conjecturam lego compendium scriptionis, qvod Codex MS. offerebat. In eo vero clare satis apparebant αλγ cum superscripto ε, qvod mutandum puto in ο, ut Alogorum prodeat nomen, contra qvos eum passim scripsisse fragmenta ejus alia testantur.

καλεῖ ταινῦν πρὸς μετάνοιαν· ἐξεπίτηδες· πληθυντικῶς ὀνομάσας τοὺς χρόνους, ἵνα μᾶλλον ἐξάρῃ τὴν δωρεάν.

non puniit, nunc tandem ad pœnitentiam vocat. Ibi tempora in plurium numero nominat, ut hoc magis donum exaggeret.

Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τῆς πρὸς Αναςάσιον Διάκονον ἐπιςολῆς, ς. λά.

Ejusdem ex epistola ad Anastasium Diaconum, V. 31.

Καθὸ ἔςησεν ἡμέραν, ἐν ᾗ] Μία γάρ ἐστι ἡ πάντων ἀνάςασις, καὶ μίαν ἡμέραν ὥρισεν ὁ Θεὸς, ἐν ᾗ μέλλει κρίνειν τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ, μεθ' ἣν ἡμερῶν καὶ νυκτῶν οὐκ ἔςαι περίοδος, καὶ μηνῶν καὶ ἐνιαυτῶν ἀνακύκλωσις. Η γὰρ αὐτὴ τῆς ἀναςάσεώς ἐςιν ἡμέρα καὶ κρίσεως, καὶ τῆς τῶν ἀγαθῶν ἀπολήψεως.

Prout diem statuit] Una enim est omnium resurrectio, & unam diem constituit DEus, in qva judicaturus est orbem in justitia, post qvam non erit amplius dierum & noctium vicissitudo, aut mensium & annorum circulus. Eadem enim & resurrectionis & judicii, nec minus receptionis præmiorum, dies est.

Τοῦ αὐτοῦ·

Ejusdem.

Τὰ τῆς ἀναβολῆς φησι τῶν εὐθυνῶν μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς κρίσεως· τότε γὰρ ἡ οἰκουμένη πᾶσα τουτέστιν ἡ φύσις τῶν ἀνθρώπων κριθήσεται.

Judicia differentur, inqvit, usqve ad diem judicii: tum enim mundus totus, h. e. natura hominum judicabitur.

ΚΕΦ. ΚΑ.

Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τῆς πρὸς Μισαὴλ Κουβικουλάριον Ἐπιστολῆς, ς. κ'.

Καὶ πάντες ζηλωταὶ τοῦ νόμου ὑπάρχουσι] Οὕτως καὶ οἱ Ἀπόστολοι καὶ τοῦ Σωτῆρος ἱεροὶ μαθηταὶ τοὺς ἐκ περιτομῆς μεθιστάντες ἐπὶ τὴν Εὐαγγελικὴν πολιτείαν ἐξ ἀρχῆς αὐτοῖς κατὰ τὸν νόμον Μωυσέως συντέμνεσθαι h) συγχώρησαν, ἵνα μόνον τὸ πιστεύειν εἰς Χριστὸν παραδέξωνται, καὶ λοιπὸν αὐτοὶ δι' ἑαυτῶν ἐμφορηθέντες τῆς ἐν πνεύματι λατρείας καὶ Εὐαγγελικῆς τελειότητος καὶ μικρὰ καὶ σκιώδη καὶ νομικὰ παρατηρήματα διαπτύσωσι, καὶ τὴν σαρκικὴν περιτομὴν ἀτι-

CAP. XXI.

Ejusdem ex epistola ad Misaëlem Cubicularium, V. 20.

Et omnes sectatores legis sunt] Ita & Apostoli ac sancti Salvatoris discipuli, eos, qvi ex Judæis erant, ad Evangelicam doctrinam translaturi, sub initium ipsis permittebant, ut secundum Legem Mosis circumciderentur, qvo sic fidem in Christum tantum reciperent, tandemqve ipsi sponte sua plenius cultum in Spiritu & Evangelicam perfectionem edocti exiles umbraticas & cerimoniales præceptiones aversarentur, carnalemqve circumcisio-

μάσω-

h) συντέμνεσθαι] Vide *Actor.* XVI, 3. Malim legere περιτέμνεσθαι. Facile enim fieri potuit, ut librarius cogitans verbum paulo post seqvens συνεχώρησαν, scriberet συντέμνεσθαι pro περιτέμνεσθαι. Pro συγχώρησαν Grammaticæ rationes postulant συνεχώρησαν.

μάθωσι, τὸ τὰς ψυχὰς περιτέμνεσθαι τῆς κακίας ἀντα λλαξάμενοι.

nem despicerent, eamqve cum circumcisione animarum a malitia permutarent.

ΚΕΦ. ΚΓ.

Σευήρου, ς. γ.

Τύπτειν σὲ μέλλει ὁ Θεὸς] Διὰ τί τοῖχον κεκονιαμένον καλεῖ; ἐπειδὴ λαμπρὰν μὲν ἔχει τὴν ὄψιν, ὡς νόμου ἔκδικος, καὶ νόμῳ δικάζων, ἡ δὲ διάνοια ἀνομίας πεπλήρωτο. Ἐλέγχει αὐτοῦ τὸ σχῆμα ἐκ τῆς ἔξωθεν διαθέσεως. Οἱ δὲ παρεστῶτες ἔλεγον· τὸν Ἀρχιερέα τοῦ Θεοῦ λοιδορεῖς. Ὁ δὲ ἅγιος Παῦλος i) βουληθεὶς δεῖξαι, ὅτι δεῖ καὶ θυμὸν περιστέλλειν, καὶ ἀγανάκτησιν δικαίαν καλύπτειν, ὥσπερ μεταμεληθεὶς λέγει οὐκ ᾔδειν,

CAP. XXIII.

Severi, v. 3.

Percutie te DEus]Qvare parietem dealbatum vocat? qvoniam speciem qvidem habet præclaram, tanqvam vindex legis, & secundum legem judicans, animus autem pravitate repletus erat. Itaqve habitum ejus ex dispositione externa reprehendit. Præsentes autem dicebant: Sacerdotem DEI calumniaris. Sanctus vero Paulus, ostensurus, iram etiam justam coërcendam, & indignationem legitimam tegendam esse, tanqvam pœnitentia ductus dicit: *nesciebam* &c. Nescie-

i) ὁ δὲ ἅγιος Παῦλος] Qvæ seqvuntur, ea affert qvoqve *Oecumenius* p. 164. quem tamen locum & obscure & interdum prave convertisse mihi videtur Interpres.

καὶ τὰ ἑξῆς. Οὐκ ᾔδειν ὅτι ἱερεύς ἐστι. Πῶς οὖν ἔλεγες· καὶ σὺ κάθῃ κρίνων με κατὰ τὸν νόμον; Ἀλλὰ προσποιεῖται ἄγνοιαν οὐ βλάπτουσαν, ἀλλ᾽ οἰκονομοῦσαν. Ἐστὶ γὰρ καὶ μεταχειρισμῷ χρήσασθαι ἰσχυροτέρῳ παρρησίας. k) Πολλάκις μὲν παρρησία ἄκαιρος ἔβλαψε τὴν ἀλήθειαν, μεταχειρισμὸς δὲ εὔκαιρος κατώρθωσε τὸ προκείμενον.

bam cum esse Sacerdote: Qvomodo itaqve dicebas? *& tu ſedes judicans me ſecundum legem.* Enimvero ſimulat ignorantiam, non nocentem, ſed ſe rebus accommodantem. Poſſumus enim interdum commode retractatione uti, qvæ libera profeſſione ſit efficacior. Intempeſtiva enim loqvendi libertas ſæpe nocuit veritati, tempeſtiva vero retractatio præſentem cauſam juvit.

ΚΕΦ. ΚΔ.

k) ἔστι γὰρ &c.] Hæc ita Interpres Latinus apud Oecumenium: *Contingit enim, ut qvis graviori diſpenſatione libera locutionis utatur.* Qvid ſibi voluerit Interpres, fateor me non intelligere, nec, credo, ipſe hujus explicationis auctor *Severus* animi ſui ſenſa ibi inveniret. Μεταχειρισμὸν accipio de retractatione, vel commodiore & prudentiore argumenti alicujus, aut cauſæ, qvam agit, tractatione. Confer *Thom. Gatakeri* Cinnum lib. I. c. VI. p. 74. ſq. qvi ſcite obſervat, μεταχειρισμὸν *vocem* eſſe, *a chirurgica tractam, in qva ſcita commodaqve loci affecti tractatio plurimum valet, laborantemqve moleſtia graviore eum liberat, curationis admittendæ reddit patientiorem.* Idem vero merito rejicit hanc actionis Paulinæ repræſentationem, tanqvam perſona ejus & animi conſtantia indignam.

ΚΕΦ. ΚΔ.

Τῦ αὐτῦ ἐκ τῶν κα]ὰ τῶν Κωδικέλλων l) Αλεξάνδρȣ, ϛ. ιέ.

Ην κὴ αὐτοὶ ȣ̃τοι προσδέχονται] Μαρτυρεῖ ὁ Παῦλος, ὅτι πρὸς Ιȣδαίȣς ȣ̓δαμῶς περὶ τȣ̃ κατὰ τὴν ἀνάϛασιν τῶν σωμάτων διαφερόμεθα λόγȣ.

Τῦ αὐτῦ ἐκ τῦ αὐτῦ Συντάγμ.

Ου γὰρ ἐπειδὴ τὸν Χριϛὸν ἐϛαύρωσαν, κὴ τὸ εὐαγγέλιον ȣ̓κ ἐδέξαντο, ἤδη πȣ κὴ τὰ ἐκ τῶν πατέρων κὴ Προφητῶν διὰ μέσων αὐτῶν εἰς ἡμᾶς καταβάντα διωθησόμεθα, κὴ τῶν τηλικȣ́των ἀγαθῶν ξένȣς ἑαυτȣ̀ς καταϛησόμεθα.

Καὶ μετ᾽ ὀλίγα· Ακȣ́εις, ὅπως ἐν τȣ́τοις ȣ̓κ ἐρυθριᾷ Παῦλος περὶ τῆς

CAP. XXIV.

Ejusdem ex Syntagmate adversus Codicillos Alexandri, v. 15.

Qvam & ipsi ille recipiunt) Testatur Paulus, qvod a Judæis, qvod ad doctrinam de resurrectione corporum, neqvaqvam dissentiamus.

Ejusdem ex eadem Commentatione.

Neqve enim, qvia Christum crucifixerunt, & Evangelium non receperunt, etiam ea, qvæ per manus eorum a Patribus & Prophetis ad nos pervenerunt, repellemus, aut nos ipsos tantorum bonorum indigos reddemus.

Et post pauca. Audis, qvomodo in his non erubescat Paulus de re-

l) κα]ὰ τῶν Κωδικ.] Eadem commentatio citatur in Catena super Octateuchum MS. qvæ est inter Codd. *Coislinianos* teste *Montfauconio* loco supra citato.

τῆς τῶν νεκρῶν ἀναστάσεως τὴν αὐτὴν ἔχειν ἐλπίδα τοῖς Ἰουδαίοις ὁμολογῶν, ἥν τινα καὶ πρὸς τοὺς πατέρας ἐπαγγελίαν ἐκάλεσε τοῦ Θεοῦ, ὡς οὐκ Ἰουδαίων, ἀλλὰ τὴν ὑπάρχουσαν. m)	ſurrectione mortuorum eandem habere ſpem, cum Judæis conſentiens, qvam & promiſſionem DEI ad Patres appellat, tanqvam qvæ non Judæorum ſed DEI ipſius ſit.
ΚΕΦ. ΚΗ.	CAP. XIIX.
Τοῦ Βασιλείου, ς. γ΄. n)	*Baſilii*, v. 3.
Συςρέψαντος δὲ τοῦ Παύλου]	*Converrente autem Pau-*

m) ὑπάρχουσαν] Excidiſſe hic mihi videtur vox Θεοῦ ut ſenſus ſit, promiſſionem de reſurrectione non a Judæis ſed a DEO ipſo profectam, adeoq; receptione omni dignam eſſe. Forte tamen τὸ ὑπάρχουσαν idem hic valet, qvod Latini *verum certumqve* dicunt, ut ſcilicet innuatur, ſpem iſtam non hominum fallacium & vanorum eſſe, qvales ſint Judæi, ſed ſolidam & probe fundatam.

n) *Baſilii* locus hic exſtat Homilia IX. in Hexaëmeron Tom. I. Opp. p. 121. ubi tamen nonnulla aliter qvam apud noſtrum leguntur, qvorum potiora hic annotabo. Pro δυσκολία apud *Baſilium* legas εὐκολίαν qvod Interpres per *ingenium* expreſſit. At recte noſter: qvia hic ſermo eſt de juventute intemperante & coercenda. Paulo poſt noſter καταπαύσῃ, mendoſe, qvod ex editis *Baſilii* correxi. Διὰ τὸ πληρωτὴν πίστεως εὑρεθῆναι τὸν ἅγιον edita *Baſilii* non paulo melius ita exprimunt: Διὰ τὸ πλήρη πίστεως εἶναι τὸν ἅγιον. Neqve enim ſatis Græce hominem fide plenum πληρωτὴν πίστεως dici putem. Fortaſſe librarius in Codice ſuo inveniebat πλήρη τῆς πίστεως, atqve ex duabus vocibus

Παύλῳ] Μηδεὶς δὲ ἐγκαλείτω τῷ ποιήσαντι ἰοβόλα καὶ φθαρτικὰ καὶ πολέμια τῇ ζωῇ ἡμῶν, ἢ οὕτω γ' ἂν τὶς καὶ παιδαγωγῷ ἐγκαλοίη εἰς τάξιν ἄγοντι τὴν δυσκολίαν τῆς νεότητος καὶ πληγαῖς καὶ μάστιξι τὸ ἀκόλαστον σωφρονίζοντι. Πίστεως ἐστὶν ἀπόδειξις τὰ θηρία. Πέποιθας ἐπὶ Κύριον; ἐπὶ ἀσπίδα καὶ βασιλίσκον ἐπιβήσῃ, καὶ καταπατήσεις λέοντα καὶ δράκοντα, καὶ ἔχεις διὰ τῆς πίστεως ἐξουσίαν πατεῖν ἐπάνω ὄφεων καὶ σκορπίων. Οὐχ ὁρᾷς, ὅτι φρυγανιζομένῳ τῷ Παύλῳ ἐνάψασα ἔχις οὐδεμίαν προσετρίψατο βλάβην, διὰ τὸ πληρωτὴν πίστεως εὑρεθῆναι τὸν ἅγιον. Εἰ δ' ἀπιστῇς, φοβοῦ, μὴ μᾶλλον τὸ θηρίον, ἢ τὴν σεαυτοῦ

lo] Nemo vero vitio vertat conditori, qvod venenata pernicioſa & inimica vitæ noſtræ animalia fecerit: niſi qvis & præceptorem incuſare velit, qvi impotentiam juventutis in ordinem redigat, & plagis ac verberibus inobediētes corrigat. Beſtiæ ejuſmodi inſerviunt demonſtrationi fidei. Si DEO confidis, ſuper aſpide & baſiliſco gradieris, & Leonem ac draconem conculcabis: per fidem habes poteſtatem ſuper ſerpentibus & ſcorpionibus eundi. Nonne vides, qvod Paulo, virgulta colligenti, adſiliens vipera nihil damni intulerit, ideo, qvia Sanctus ille ea, qvæ fidei erant, præſtare deprehendebatur. Qvod ſi vero diffidas, time tibi non tam ab

ἀπιστί-

πλήρη τῆς facile exſculpebat πληρωτής. Pro ἀπιστῇς edita *Baſilii* ἄπιστος εἶ, eodem ſenſu.

ἀπιςίαν, δι' ἧς πάσῃ φθορᾷ ἑαυτὸν ἐνάλωτον κατεσκεύασας.

animali illo, qvam ab incredulitate tua, per qvam omni perniciei obnoxium te ipſum reddidiſti.

Σεβήρου, ς. κέ.

Εἰπόντος τοῦ Παύλου ῥῆμα ἕν] Ἰςέον δὲ, ὅτι τὰ τῆς προφητείας ταύτης εἰς τὸν μέλλοντα χρόνον ἐγκέκληται, καὶ περὶ Ἰουδαίων προλέγει τῶν μελλόντων ἀπιςήσειν τῷ ἄνθρακι, τουτέςι τῷ σωτῆρι Χριςῷ τῷ διαλεχθησομένῳ καὶ διδάξοντι καὶ οὐκ ἀκουσθησομένῳ πρὸς αὐτῶν, καὶ σημεῖα καὶ θεοπρεπέςατα θαύματα δείξοντι, καὶ οὐ θεαθησομένῳ διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν. Ἐπήγαγε γὰρ εὐθὺς ὁ λόγος, ἵνα μή τις φιλαιτίως ταύτην ἐπὶ θεὸν ἀναφέρῃ, τὸ ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶν κ. τ. λ. Ταῦτα ὑποςίζοντες οὕτως ἀναγινώσκειν προσήκει καὶ τοὺς ὀφ-

Severi, v. 25.

Dicente Paulo verbum unum] Sciendum eſt, prophetiam hanc ad futura ſpectare tempora, atq; vaticinari de Judæis fidē non habituris gemmæ nobili, i. e. Servatori Chriſto, qvi locuturus qvidem ad eos ut doctor ſit, ſed non audiendus: qvi ſigna Deoqve digna miracula ſit editurus, ſed ne ſic qvidem ob eandem cauſam ut talis conſiderandus. Contextus enim, ne qvis cauſam hujus rei in Deum transferret, ſtatim ſubjungit iſta: *Pingvefactum enim eſt cor populi hujus, & auribus &c.* Hæc verba ſubdiſtinctione ſeparantes ita legere oportet: *& oculos*

θαλ-

θαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν, μήποτε ἴδωσιν· καὶ γὰρ τῆς ἄκρας αὐτῶν παχύτητος τῆς καρδίας καὶ τῆς τυφλώσεως τῶν τῆς διανοίας ὀφθαλμῶν κατηγορίαν ἔχει μεγίστην. Οὕτω γάρ φησι τὴν καρδίαν ἐπάχυναν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔμυσαν, τάχα που καὶ δεδιότες, μήποτε ἴδωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς. Καὶ οὐχ ὡς ἐκ Θεοῦ σπουδάζοντος, μὴ ἰδεῖν αὐτοὺς, τοῦτο λέγεται, τοῦ βουλομένου πάντας σωθῆναι, καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν· ὥσπερ φθονοῦντος, μὴ ἄρα που κατακούσωσι. Τοῦτο γὰρ κἂν τῇ συνηθείᾳ λέγειν εἰώθασιν ἐπὶ τῶν πόῤῥω φευγόντων καὶ μὴ βουλομένων ἀκοῦσαι λόγον σωτηρίας. Ὁ ἄνθρωπος τοσοῦτον φεύγει καὶ ἀπάγει τὴν ἀκοὴν, φοβούμενος, μήποτε καὶ ἀκούσῃ λόγον τοῦ ἐπιστρέφοντα

ſuos clauſerunt, ne viderent. Continent enim iſta vehementiſſimam exprobrationem extremæ cordis ipſorum obeſitatis, & excœcationis oculorum mentis. Ita enim, dicere vult, cor ſuum pingvefecerunt, ita oculos ſuos occluſerunt, tanqvam vererentur, ne oculis viderent. Itaqve hæc non dicuntur, ac ſi Deus vellet, ut non videant, qvi ſane vult, ut omnes ſalventur, & ad cognitionem veritatis perveniant: non dicuntur, ac ſi Deus invideret, ſi forte aliqvando audirent. Ita enim conſveverunt homines dicere de aliis, qvi procul fugiunt, nec recipere volunt verbum ſalutis. Homo hic adeo fugit, & aures ſuas avertit, veritus ſcilicet, ne & obtemperet verbo, convertere

καὶ

καὶ ἀναχαιτίζοντα τῆς κακίας αὐτόν.

Μαρτυρολόγιον Παύλου τοῦ Ἀποστόλου. o)

Ἐπὶ Νέρωνος τοῦ Καίσαρος Ῥωμαίων ἐμαρτύρησεν αὐτόθι Παῦλος ὁ Ἀπόστολος, ξίφει τὴν κεφαλὴν ἀποτμηθεὶς, ἐν τῷ λς. τοῦ σωτηρίου πάθους, τὸν καλὸν ἀγῶνα ἀγωνισάμενος ἐν Ῥώμῃ, πέμπτῃ ἡμέρᾳ τοῦ Πανέμου μηνὸς, ἥτις λέγοιτ' ἂν παρὰ Ῥωμαίοις ἡ πρὸ τριῶν Καλανδῶν Ἰουλίου, καθ' ἣν ἐτελειώθη ὁ ἅγιος Ἀπόστολος τῷ κατ' αὐτοῦ μαρτυρίῳ ξθ' ἔτει τῆς τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν παρουσίας. Ἐστιν οὖν ὁ πᾶς χρόνος, ἐξ οὗ ἐμαρ-

ipſum & a malitia prohibere cupienti.

Martyrologium Pauli Apoſtoli.

Sub Nerone, Romanorum Cæſare, Paulus Apoſtolus martyrem ſe præſtitit, capite gladio plexus, anno 36. poſt Paſſionem Dominicam, decertato Romæ bono certamine, qvinta Panemi, menſis, qvæ Romanorum more tertia Kalendas Julii diceretur. Ea enim Sanctus Apoſtolus conſummatus eſt, ſuſcepto martyrio, anno 69. poſt Servatoris noſtri adventum. Totum itaqve tempus, ex qvo

τύρη-

o) Eadem hæc de martyrio Pauli narratio exſtat in Oecumenii Catena, expoſitioni in Actus Apoſtolicos præmiſſa, nec non in Euthalii editione epiſtolarum Pauli ſub finem, quam exhibet *Boeclerus* in calce editionis N. T. Græci *Argentorati* 1645. 8. curate & *Alexander Zacagnius* in Collectaneis Monumentorum veterum Eccleſiæ Græcæ pag. 535. ſqq. qvi in notis varietates nonnullas lectionum obſervat, & erudito examini ſubmittit. Conferatur idem in præfatione ad hæc Monumenta p. 57.

τύρησε τλ ἔτη μέχρι τῆς ὑπατείας τετάρτης μὲν Ἀρκαδίου, τρίτης δὲ Ὀνωρίου τῶν δύο ἀδελφῶν αὐτοκρατόρων Αὐγούστων θʹ Ἰνδικτιῶνος τῆς πεντεκαιδεκαετηρικῆς p) περιόδου μηνὶ Ἰουνίῳ κθ ἡμέρᾳ.

martyrem egit trecentorum & triginta annorum est usque ad Consulatum Arcadii qvartum, tertium vero Honorii, fratrum binorum, Imperatorumqve Augustorum Indictione IX. periodi qvindecennalis, mensis Junii die vigesimo nono.

Atqve hæc qvidem nunc ex ista Catena sufficiant. Cetera excerpta, qvæ ad epistolas Catholicas pertinent, in Volumine proxime secuturo comparebunt.

p) πεντεκαιδεκαετηρικῆς] ita scripsi pro ιέ ϛηρικῆς, quod erat in MS.

Excerpta ex Damascii libro MS.

περὶ ἀρχῶν.

INitium totius commentationis ita habet: Πότερον a) ἐπέκεινα τῶν πάντων ἐστὶν ἡ μία τῶν πάντων ἀρχὴ λεγομένη; ἢ τί τῶν πάντων οἷον κορυφὴ τῶν ἀπ' αὐτῆς προϊόντων; καὶ τὰ πάντα

συν-

a) πότερον addidi ex MS. Holsteiniano, qvod in Oxoniensi deerat.

συὼ αὐτῇ λέγομεν εἶναι, ἢ μετ' αὐτὴν καὶ ἀπ' αὐτῆς; Ει μὲν γὰρ ἔτο φαίη τις, πῶς ἂν εἴη τι τῶν πάντων ἐκτός; ὧν γὰρ μηδ' ὁτιὲν ἄπεστιν, ταῦτα πάντα ἁπλῶς. Απεστι δὲ ἡ ἀρχὴ, ὐκ ἄρα πάντα ἁπλῶς τὰ μετὰ τὴν ἀρχὴν, ἀλλὰ παρὰ τὴν ἀρχήν. Ετι δὲ τὰ πολλὰ πεπερασμένα πάντα βέλεται εἶναι. Τὰ γὰρ ἄπειρα ὐκ ἂν εἴη πάντα ἀπαρτῆ. Ουδὲν ἄρα ἔξω φανεῖται τῶν πάντων. Ορ⊙ γάρ τις ἡ παντότης καὶ ἤδη περίληψις, ἐν ᾗ μὲν ἡ ἀρχὴ πέρας ἐστὶ τὸ b) ἄνω· τὸ ἢ ἀπ' ἀρχῆς ἔσχατον πέρας ἐστὶ τὸ c) κάτω. Πάντα ἄρα μετὰ τῶν περάτων. Ετι δὲ ἡ ἀρχὴ συντέτακται τοῖς ἀπὸ τῆς ἀρχῆς· ἐκείνων γὰρ ἀρχὴ λέγεταί τε καί ἐστι, καὶ τὸ αἴτιον δὴ τοῖς αἰτιατοῖς, καὶ τὸ πρῶτον τοῖς μετὰ τὸ πρῶτον. Ων δὲ μία σύνταξις, πολλῶν ὄντων, ταῦτα πάντα λέγομεν, ὥστε ἐν τοῖς πᾶσιν καὶ ἡ ἀρχὴ καὶ ὅλως πάντα λέγομεν ἁπλῶς, ὅσα καὶ ὁπωσὲν ἐννοῦμεν. Εννοῦμεν δὲ καὶ ἀρχὴν, d) καὶ τοίνυν εἰώθαμεν πᾶσαν λέγειν πόλιν, ἄρχοντα καὶ ἀρχομένους, καὶ πᾶν γένος, τόντε γεννήτορα καὶ τὰς γεννηθέντας. Ει δὲ πάντα μετὰ τῆς ἀρχῆς, ὐκ ἂν εἴη τι ἡ ἀρχὴ τῶν (e πάν-

b) legendum videtur τῷ.
c) leg. τῷ.
d) τὴν ἀρχὴν Holstein.
e) delet Holstein.

πάντων, συνειλημμένης ἐν τοῖς πᾶσι καὶ τῆς ἀρχῆς. Ἡ ἄρα μία τῶν πάντων σύνταξις, ἥν φαμεν πάντα, ἄναρχός ἐστι καὶ ἀναίτιος, ἵνα μὴ ἐπ' ἄπειρον ἀνίωμεν. Ἀλλὰ μὴν δεῖ γε πᾶν ἢ ἀρχὴν εἶναι, ἢ ἀπ' ἀρχῆς. Ἀλλ' εἰ μὲν τοῦτο, οὐκ ἂν εἴη σὺν τοῖς πᾶσιν ἡ ἀρχὴ, ἀλλ' ἔξω τῶν πάντων, ὡς ἡ ἀρχὴ τῶν ἀπ' αὐτῆς. Εἰ δ' ἐκεῖνο, τί ἂν εἴη ἀπὸ τῶν πάντων προϊὸν, f) ὡς ἀπ' ἀρχῆς, καὶ ἔξω τῶν πάντων ἐπὶ τὰ κάτω ὡς τῶν πάντων ἀποτέλεσμα; καὶ τοῦτο γὰρ ἐν τοῖς πᾶσιν. Οὐδὲν γὰρ ἀφίησιν ἡ τῶν ἁπλῶς ἔννοια. Τὰ ἄρα πάντα οὔτε ἀρχὴ, οὔτε ἀπ' ἀρχῆς. Ἔτι δὲ τὰ πάντα ὁμοῦ ἐν πλήθει πως ὁρᾶται, καί τινι διακρίσει· καὶ τὸ πᾶν οὐκ ἄνευ τούτων ἐννοοῦμεν. Πῶς οὖν εὐθὺς διάκρισίς τις καὶ πλῆθος ἐξεφάνη; ἢ οὐ πανταχῆ τὰ πάντα ἐν διακρίσει καὶ πλήθει; ἀλλὰ κορυφὴ μὲν τῶν πολλῶν τὸ ἕν, τῶν δὲ διακεκριμένων τὸ ἡνωμένον, μονὰς, καὶ τὸ ἓν ἔτι τῆς μονάδος ἁπλούστερον.

Jam dabimus illuſtrem & forte præſtantiorem hujus Operis locum, qvi veterum Philoſophorum de Principiis rerum ſententias ediſſerit. Lemma in margine Codicis poſitum hoc eſt: Συμφωνία τῶν ὑπὸ τοῦ Δαμασ-

f) προϊὼν Oxon. male.

μασκίου λεγομένων καὶ τῶν ἐκ τοῦ αὐτοῦ χοροῦ πρὸς τὰς παλαιῶν Θεολόγων ὑποθέσεις, ὧν εἰσὶ πρώτη τῶν Χαλδαίων.

I.

Ἀλλ᾽ ἐπεὶ ταῦτα μόλις ποτὲ διεπεράνάμεθα, φέρε καὶ τὰς τῶν παλαιῶν Θεολόγων ὑποθέσεις ἐπισκοπήσωμεν, ὅπως ἄντις νοήσειεν κατὰ τὰς Φιλοσόφους ταύτας ἐννοίας ἀποπεφερασμένας. Καὶ πρώτην γε τὴν πασῶν μυστικωτάτην εἶναι ὁμολογουμένην τὴν Χαλδαϊκὴν, ἀτεχνῶς γὰρ αὕτη καὶ ἀντιφθέγγεσθαι δοκεῖ μάλιστα πασῶν ταῖς ἡμετέραις ὑπονοίαις, ὡς ἔνι μάλιστα καὶ a) συναιρεῖν εἰς μίαν ἕνωσιν γλιχομένας τὸ νοητόν. Τρεῖς γὰρ ἐκεῖ τριάδας ἡμῖν παραδιδόασιν οἱ θεουργοὶ, παρ᾽ αὐτῶν τῶν θεῶν διδαχθέντες, ἀλλὰ καὶ Αἰγύπτιοι, ἀλλὰ καὶ Φοίνικες, πολλὴν γενεὰν θεῶν ἐν τῷ νοητῷ παράγουσιν, ὡς μικρὸν ὕστερον ἱστορήσομεν. Τί γὰρ ὁ θεῖος Ὀρφεύς, οὐ πολλοὺς θεοὺς ὑφίστησιν ἀπὸ τοῦ Χρόνου, μέχρι τοῦ πρωτογόνου Φάνητος; Αὐτὸς γὰρ ὁ πολυτίμητος ἡμῖν Φιλόσοφος ὁ Πλάτων, οὐχὶ τρία συμπεράσματα συμπεραίνεται ἐπὶ τοῦ ἑνὸς ὄντος· ταυτὸ γὰρ εἰπεῖν, οὐ τρεῖς νοητὰς παραδιδόασι θείας

a) καὶ] in MS. punctis infra notatum erat, quod indicio esse solet, etiam abesse posse.

θείας τάξεις ἀλλήλων διαφερούσας; ὥστε ζητητέον ὅπως ταῦτα νοοῦντες οἵ τε θεοὶ, καὶ οἱ θεῶν ἀγχίσποροι ἄνδρες παραδεδώκασιν αὐτίκα τοῖς θεουργοῖς οἱ θεοὶ, πῶς τὰς νοητὰς ἐκδεδώκασι τριάδας· Τρεῖς ἄρα, ὡς οἱ νεώτεροι φιλόσοφοι τεχνολογοῦσιν, ἑκάστης τριάδος, πέρας μὲν τὸ ἄκρον, οὐσία δὲ ἡ ζωὴ, νοῦς τὸ ἔσχατον· ἄπειρον δὲ τὸ μέσον· ὡς εἶναι δύο μὲν ἑνάδας, μίαν δὲ μονάδα τῆς τριάδος οὐσιώδη καὶ σύνθετον. ἀλλὰ πρῶτον μὲν θαυμαστὸν, ὅτι δύο μὲν ἑνάδες μετέχονται· τὸ δὲ μετέχον, ἐν τῷ οὐσιῶται κλύειν· ἔπειτα διατί τὸ μὲν πέρας ἑνὰς, καὶ τὸ ἄπειρον πάλιν ἑνὰς ἑτέρα. αὕτη μὲν δύναμις, ἐκείνη δὲ πατήρ· τὸ δὲ τρίτον, ὁ πατρικὸς νοῦς, οὐχὶ καὶ αὐτὸς ἑνὰς τρίτη· Ἔδει γὰρ καὶ τὸν νοῦν ἀπὸ ἑνάδος ἄρχεσθαι, καὶ ζωὴν δὲ ἢ καὶ οὐσίαν ἀμέλει καὶ αὐτοὶ ἐν τοῖς νοεροῖς τὸν νοῦν προτάττουσιν τὸ ἑνιαῖον τῆς οὐσιώδους. Τὸ αὐτὸ ἄρα, καὶ πολὺ δικαιότερον, ἐπὶ τῶν νοητῶν ἔδει ποιεῖν, τοὐναντίον δὲ οἱ θεολογοῦντες, ὧν ποιοῦνται τὰς ἐξαιτήσεις, οὐ τῶν σχημάτων, οὐδὲ τῶν ἀπὸ θεῶν προελθόντων, ἀλλ' αὐτῶν τῶν θεῶν τὰς γενεὰς ἡμῖν καὶ τὰς τάξεις παραδιδόασιν. Εἰ τοίνυν τὰς νοητὰς καὶ τὰς νοερὰς καὶ τὰς ὑπερκοσμίους, καὶ τὰς ἐγκοσμίους, ὡς θεῶν παραδιδομένων ἀκούομεν, τί δήποτε ἐπὶ μόνων τῶν νοητῶν παραμίγνυσθαι τὰ ἀπὸ

τῶν θεῶν ἀξιοῦμεν αὐτοῖς τοῖς θεοῖς; Καὶ ἐὰν μὲν πατέρα ἢ δύναμιν εἴπωσιν, ὡς ἑνάδας ἀκούομεν· ἐὰν δὲ νοῦν πατρικὸν, ἐπὶ ἄλλο μετερχόμεθα γένος· καί τοι τί ποιήσωμεν, ὅταν ὁ πατρικὸς νοῦς παράγειν λέγηται τὰς τριαδικὰς διακοσμήσεις, ἴυγγας συνοχέας, πλετάρχας· τὰς νοερὰς τριχῆ διαιρέσεις, τὰς κοσμικὰς ἁπάσας ἄρα ἀπὸ τοῦ μικτοῦ καὶ συνθέτου νοῦ παράξομεν τὰς ἑνάδας, καὶ τὸ διάφορον ποιήσομεν. ἢ εἴ τις ἀπὸ σωμάτων παράγοι τὰς ψυχὰς, ἢ ἀπὸ ψυχῶν τοὺς νόας, ἀλλὰ τὰς ἴυγγας καὶ τοὺς συνοχέας, καὶ τοὺς ἄλλους θεοὺς, οὐχὶ ἐνιαίους ἀλλ' οὐσιώδεις ὑποθησόμεθα; ἀλλ' ἡμῖν τε αὐτοῖς καὶ τοῖς θεοῖς ἀντιφθεγξόμεθα. Ει δὲ ὁ παρ' Ορφεῖ πρωτόγονος θεὸς, ὁ πάντων σπέρμα φέρων τῶν θεῶν, ἀπὸ τοῦ ὠοῦ πρῶτος ἐξέθορε καὶ ἀνέδραμεν, τίς μηχανὴ, τὸ μὲν ὠὸν ἐξηγεῖσθαι τὸ ἓν, τὸ δ' ἀπὸ τοῦ ὄντος ἐκθορόντα πρωτόγονον θεὸν ἀνυμνεῖν; Πῶς δὲ ἔχει λόγον, οὐσίας μὲν διττὰς ὑποτίθεσθαι, καὶ ζωὰς ὁμοίως, ει δὲ μὴ νόας τε καὶ ψυχάς. Τοὺς μὲν ἀμεθέκτους, τοὺς δε μεθεκτοὺς, ἑνάδας δὲ πάσας μαθεκτὰς, ἐν αἷς μάλιστα τὸ ἀμέθεκτον ἔπρεπε. Αλλ' οὕτω μὲν οὐ ποιήσομεν τὰς τριάδας· ἀλλ' εἶναι τριῶν ἑνάδων ἑκάστῳ. ὧν τῆς ἐσχάτης τὴν οὐσίαν ἐξαρτήσομεν. ὥς ποτε ἐδόκει καὶ τῷ ἡμετέρῳ καθηγεμόνι· ἐπειδὴ ταύτας πρὸς αυ-

αὐτὸν τὰς ἐπιστάσεις περὶ τῆς τρίτης ἐκοινωσάμην, ὡς εἶναι ἑκάστην τριάδα μόνην b) ἑνιαίαν, καὶ τὰς δύο πρὸ τῆς τρίτης ἀμεθέκτους ἑνάδας, ἐκείνην δὲ μεθεκτὴν, ἐν ἑκάστῃ ἄρα c) Συν οὕτω μᾶλλον ἢ πρῶτον μὲν ὅλη ἐξηγεῖται ἀεὶ τῆς δευτέρας ὅλης, ἡ προτέρα τριάς. Διεσκορπισμένον ἄρα ἔσαι τὸ ἀμέθεκτον πλῆθος, ἀλλ' οὐ συνεχὲς ἑαυτῷ, καθάπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων. Ου γὰρ ἂν εὕροιμεν ψυχὴν μεθεκτῶν, ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀμεθέκτων. οἷον ἐγκόσμιον μεταξὺ τῶν ὑπερκοσμίων. οὐδὲ νοῦν μεθεκτὸν ἐν μέσῳ τῶν ἀμεθέκτων οἷον ὑπερκόσμιον, ἐν τοῖς νοεροῖς. Πῶς οὖν μετὰ τὴν τρίτην ἑνάδα μεθεκτὴν οὖσαν, τῆς πρώτης τριάδος ἡ πρώτη ἑνὰς, τῆς δευτέρας τετάξεται· ὅλη γὰρ μετὰ ὅλην· ἡ δευτέρα μετὰ τὴν πρώτην· καὶ δὴ καὶ ἡ τρίτη μετὰ τὴν δευτέραν· ἔπειτα συνδιασπασθήσεται καὶ τὸ οὐσιῶδες νοητὸν, καὶ οὐκ ἔσαι ὅλον πρὸς ὅλον αὐτὸ πρὸς ἑαυτὸ συνενδυκός τε καὶ ἡνωμένον. εἴπερ οὐδὲ τὰς ἑπομένας ἑνάδας ἀλλήλαις ὁμοῦ τάξομεν, ἀλλὰ διειλημμένας ὑπὸ τῶν ἀμεθέκτων. Ἐκ δὲ αὖ τριῶν πῶς μίαν τριάδα ποιοῦμεν ἐκ μονάδων τριῶν ἀνομοειδῶν, τῶν

 μὲν

b) μόνην] ita fcripfi literas per compeudium in MS. exaratas.

c) in MS. quatuor puncta comparebant inter voces ἄρα & Συν interfectæ, quæ lacuna indicium effe videntur.

μὲν ἀμεθέκτων, τῶν δὲ μεθεκτῶν, ὅμοιον ὡς εἰπεῖν ἕνα ποιοῖ ἀριθμὸν ἀπὸ μέν τινων ὑπερκοσμίων, ἀπὸ ἐνίων δὲ ἐγκοσμίων, ἢ τῶν μὲν ἀρχικῶν τῶν δὲ ἀρχαγγελικῶν, ἢ τούτων τε καὶ τῶν ἀζώνων. Πρὸς δὲ τούτοις ἐπεὶ κόσμον τὸ τῶν ἀμεθέκτων, ὡς ἐπὶ ψυχῶν, ὡς ἐπὶ τῶν νόων· δῆλον, ὡς καὶ ἐκείνων τὸ ἀμέθεκτον ἄλλου, ἄλλου δὲ τὸ μεθεκτὸν ἀποπληρώσει διάκοσμον. Τίς οὖν ὁ νοητὸς, πότερον ἀμέθεκτος, καὶ τίς ἔσται ὁ μεθεκτὸς ἀριθμός; οὐσίας μὲν γὰρ, ὁ δὲ μετὰ τὸ νοητὸν, ζωῆς ὡς φαμὲν, ἢ ὁ μεθεκτός ἐστιν ὁ νοητός. Καὶ τίς ἂν εἴη ὁ πρὸ τούτου καὶ ἀμέθεκτος; πρῶτος γὰρ κόσμος ὁ νοητὸς ὡς φαμέν· εἰ δὲ ὁ συναμφότερος νοητὸς, διὰ τί μὴ καὶ ἄλλοι κόσμοι κατὰ τὸ συναμφότερον πλῆθος, ὁ νοητὸς καὶ νοερός· ὁ νοερὸς· ὁ ὑπερκόσμιος· ὁ ἐγκόσμιος· ἔτι τοίνυν εἰ ἡ αὐτὴ ἰδιότης ἔν τε τῇ ἑνάδι καὶ τῇ ἐξημμένῃ αὐτῆς οὐσίᾳ. Νοῦς δὲ πατρικὸς ἐκείνη, καὶ αὕτη ἄρα νοῦς πατρικός. εἰ δὲ ἐκείνη συμπληροῖ τὴν τριάδα κατὰ ταύτην τὴν ἰδιότητα, σαφὲς, ὅτι καὶ ἡ οὐσία τὴν αὐτὴν κατὰ τὴν αὐτήν· καὶ γὰρ ἐν τοῖς ἄλλοις κόσμοις ἀνάλογον τοῖς ἑνιαίοις τὰ οὐσιώδη συντέτακται. Πῶς οὖν τῆς τριάδος αἱ μὲν ἁπλαῖ δύο μονάδες· ἡ δὲ τρίτη διπλῆ ἐστιν· ἑνάς τε ἅμα καὶ οὐσία· χωρὶς δὲ τούτων εἰ ὁ μὲν πατρικὸς νοῦς ἑνὰς, ἐξῆπ-

ται

ται δὲ τις αὐτῆ ἐσία, καὶ ταῦτα ἑτερότητι κεχώρισαι ἀλλήλων, φανερόν τε τὸ πρὸ ἀμφοῖν ἡνωμένον, εἰ μεταξὺ τῆς τριάδος ἐμπεσεῖται καὶ διασπάσει αὐτὴν, ἢ πρὸ τῆς τριάδος ἔσαι καὶ τῆς πρώτης λέγω καὶ τὰς τριάδας ἐκ ἔςι μετὰ τὴν μίαν ἀρχὴν τάξομεν, ὡς καὶ αὐτοὶ βέλονται λέγειν, καὶ τὰ λόγια μαρτύρονται, ἐχ οἱ νεώτεροι μόνοι, ἀλλὰ καὶ Ἰάμβλιχος, καὶ Πορφύριος, ὡς φανεῖται πρὸ τέτων ἄλλαι τριάδες ζυςάμεναι κατὰ τὸ ἡνωμένον, ὡς αὐτίκα μάλα ἐρεῦμεν. μήποτε ἒν καὶ ταύτης ἀφέμενοι τῆς ὑποθέσεως, ἐκείνην μᾶλλον ὑποθετέον. Τὸ μὲν τρίτον εἶναι ὅτε τὸ ἕν· μετὰ τε συνεζευγμένε ὄντος· ἀλλὰ τὸ πρὸ ἀμφοῖν ἡνωμένον κατὰ τὸν πατρικὸν νῦν τεταγμένον. Ει δὲ βέλει καὶ κατὰ μικτὸν τε Πλάτωνος, ἀλλὰ νοητὸν καὶ ὑπερέσιον. Ει δὲ αὖ βέλει καὶ κατὰ τὸ ὂν τῶν φιλοσόφων τόγε ἀδιόριςόν ἐςι πρὸς ἔντι καὶ οἷον, καὶ πρὸ ἀμφοῖν θεωρέμενον. ἐσία μὲν γὰρ ἡ ἁπλῶς ἐκεῖνο, καθάπερ ἐλέγομεν· μικτὸν δὲ αὖ εἴη, ἐκ τῶν πρὸ αὐτε δυοῖν ἀρχῶν· ἓν γὰρ καὶ ἐχ ἓν τὸ ἡνωμένον· καὶ καθόσον ἐχ ἓν πεπληθυσμένον. Ουκεν τετο μὲν αὐτῷ ἐκ τῆς δευτέρας ἥκει ἀρχῆς· ἐκεῖνο δὲ τὸ ἡνῶσθαι, ἐκ τῆς πρώτης· ἐξ ἀμφοῖν ἒν ἅμα προελθὸν, σύγκρατόν ἐςι καὶ μικτόν· ἀλλ' ἐπεὶ ἐκ εἰσιν αἱ ἀρχαὶ διω-

διωρισμέναι ἀλλήλων, ἀλλὰ κρειττόνως ἢ κατὰ πάντα διορισμὸν ὑφεστήκασιν· καὶ γὰρ ἀπὸ τῆς δευτέρας ὁ διοριστικὸς καὶ διακριτικὸς ἀπορρεῖ τρόπος· οὐδὲ εὐθὺς μετ' αὐτήν· καὶ τὸ ἡνωμένον γὰρ ἀδιόριστον ἦν, καθ' ἑαυτό τι καὶ πρὸς ἐκείνας. Εἰ γὰρ ἡνωμένον καὶ πάντῃ ἀδιάκριτον· διὸ δὴ ταῦτα οὔτε σύνθετον, οὔτε σύγκρατον, οὔτε στοιχειωτὸν, ἢ ἐκ στοιχείων ἐκεῖνο θετέον, πλὴν κατὰ ἀναλογίαν τινὰ σαφηνείας χάριν, καί τινος ἐνδείξεως ἀμυδρότατα ἀντιλαβέσθαι ἐφιεμένης, τῆς ἀμηχάνου καὶ ὑπερφυοῦς ὄντως ἀληθείας· Ἀλλ' ἔστιν ἁπλῶς ἡνωμένον καὶ ἁπλοῦν παντελῶς. Τὸ μὲν γὰρ ἓν ὑπέκειτο ὡς αὐτὴ ἡ ἀπὸ πάντων ἀναχώρησις. Τὰ δὲ πολλὰ ὡς τὰ οὗ ἑνὸς πάντα· τὸ δὲ ἡνωμένον, ὃ αὖτις εἰκότως καλέσειέν τε καὶ ὑπονοήσειεν, πρῶτον ἓν πάντα· οἷον τέως μὲν ἦν τὸ ἕν· εἶτα τοῦτο διέστη εἰς τὴν ἑαυτοῦ ἀπειρίαν, ὥσπερ τι χάος. Ἦν γὰρ πέρας μόνον καὶ ὁ πάντων αἰθήρ· συστὰν δὲ τὸ χάος καὶ ἓν προελθὸν ὡς ἅμα πεπερασμένον καὶ ἄπειρον κατὰ μίαν ἁπλότητα καὶ ταύτην ἐνδεικνύμενον τὴν φύσιν, ποιὸν ἓν ἀμφιλαφὲς γεγονὸς ἀντὶ τῶν ἀλήπτων ἀρχῶν· Τοῦτο οὖν τὸ τρίτον ἓν μὴ τὸ τέταρτον καὶ πρῶτον καλοῦμεν ἡνωμένον, ὡς ἐπιγραφεῖσαν ἀπειρίαν εἰς τὸ πέρας,

καὶ

καὶ οἷον πλαγεῖσαν, d) μᾶλλον ἢ τρίτην ἀρχὴν κατὰ τὸ ἐξ ἀμφοῖν τι στᾶσαν καὶ πρὸ ἀμφοῖν. Τῶν μὲν κάτω δυοῖν ἀρχῶν πρὸ ἀμφοῖν, ὡς ὂν κατὰ τὸ ἁπλῶς· τῶν δὲ ἄνωθεν ἐξ ἀμφοῖν, ὡς πάλιν ὂν κατὰ τὸ ἁπλῶς· ὥστε ταυτὸν πρὸς ἑκατέρας· ἀλλὰ πρὸς τὰς μὲν ὡς τρίτον, τὰς ἄνω· πρὸς δὲ κάτω καὶ διωρισμένας, ὡς πρῶτον· γίγνεται τοίνυν ἡ τριὰς αὕτη τὸ ἓν ὡς πατὴρ, καὶ τὰ πολλὰ ὡς δύναμις· καὶ τὸ ἡνωμένον ὡς πατρικὸς νοῦς·

I I.

Ἀλλ' εἴτις οὕτως ὑποθοῖτο, πῶς τὰς τρεῖς τριάδας ἀπεργάσεται; δεήσει γὰρ καὶ τὸ ἓν ἁπλῶς τριπλασιάσαι, καὶ τὰ πολλὰ ἁπλῶς· οὐκ ἄρα ἁπλῶς οὐδέτερον, τὸ γὰρ ἁπλῶς ἓν πανταχοῦ· τὸ μὲν γὰρ ἡνωμένον ἔσω τριπλοῦν ἐν τῷ μονοειδεῖ· πῶς δὲ τὸ ἁπλῶς ἓν ἔσται καὶ τριπλοῦν, χαλεπὸν καὶ πλάσαι· ἀλλὰ καὶ τὸ ἡνωμένον εἴ τις ποιήσει μονάδας, διεσπασμένον ἔσται ἀφ' ἑαυτοῦ· καὶ τρεῖς γὰρ αἱ δυνάμεις· καὶ τρεῖς οἱ πατέρες· χωρὶς δὲ τούτων ἡ πρώτη καὶ ἡ δευτέρα, καὶ ἡ τρίτη πῶς ταχθήσονται. Ἔσται γὰρ μετὰ τῆς ὅλης τριά-

d) πλαγεῖσαν] Syllaba prima superscriptum habebat πα, unde παγεῖσαν, qvæ genuina videtur lectio.

τριάδ@ καὶ τὸ ἡνωμένον πρὸ τοῦ δευτέρου καὶ τρίτου πατρός· πῶς δὲ αὖτις εἴη καὶ ἀριθμὸς ἐν ἐκείνοις, ἢ ἐν τῷ παντελῶς ἡνωμένῳ, ἢ ἔτι δυσκολώτερον ἐν τοῖς πρὸ τοῦ ἡνωμένου. Οὐκ ἄρα οὐδὲ ἐν ἑκὰς, e) οὐδὲ τριάς ἐστι, τοίνυν ἐξ ἀνομοειδῶν ἔσται πάλιν ὁ ἀριθμὸς, εἴπερ ἐκ πέρατ@ καὶ ἀπείρου καὶ μικτοῦ, ἢ ὄντ@ ἐστὶν, ἢ ἐκ πατρὸς, καὶ δυνάμεως, καὶ νοῦ πατρικοῦ· ἀλλ' ἵνα ταῦτα πάντα καταλείψω, τοῦ νοητοῦ κόσμου ἐν τούτοις συνισταμένου, τίς ἔσται μετὰ τοῦτον νοητὸς καὶ νοερὸς, καὶ τίς ὁ νοερός; Δεῖ μὲν γὰρ τοῦτον εἶναι κατὰ τὸν ἐν ὑποστάσει νοῦν· τὸν δὲ πρὸ τούτου κατὰ τὴν ἐν ὑποστάσει ζωήν· τὸν ἄρα νοητὸν θησόμεθα κατὰ τὴν οὐσίαν, ἣν καθ' ὑπόστασιν λέγομεν οὐσίαν· ὁ ἄρα καθὸ τὸ ἡνωμένον τὸ πρὸ τῆς οὐσίας καὶ τῆς ζωῆς καὶ τοῦ νοῦ οὐκ ἂν εἴη νοητὸς, ἀλλ' ὑπὲρ τὸν νοητόν. Τίς οὖν ἂν ἐκεῖν@ εἴη κεκλημένος; ἀλλ' ἴσως ὁ ἁπλῶς κόσμ@ καὶ διάφορ@ καὶ τοὺς ἄλλους κοινῇ συνελών· ἀλλ' εἰ καὶ τοῦτο δοίη τις, ὁ νοητὸς τίς ἂν εἴη ἢ δηλονότι περὶ τὴν ὄντως οὖσαν ὥς φησιν οὐσίαν· καὶ ἣν ἐλέγομεν ἐν τοῖς πρόσθεν ἀκρότητα τῶν νοητῶν καὶ νοερῶν. Ἀλλ' ἦν αὕτη ἀρχὴ τοῦ διακρινομένου· τὸ δὲ διακρινόμενον ἦν ἡ ζωή. Ζωῆς ἄρα

e) ἑκὰς] τῷ κ superſcriptum erat ν, unde ἑνὰς, qvod genuinum eſt.

ἄρα αὕτη ἀρχὴ καὶ οὐ τῆς οὐσίας, οὐδὲ τοῦ διακρί-
του, ὅπερ ἐλέγομεν εἶναι τὸ νοητὸν, ἀλλὰ τοῦ δια-
κρινομένου, ὅπερ ἡμῖν ἦν νοητὸν καὶ νοερόν. Ἀλλ' εἰ
καὶ ταῦτα ἀφῇ τις, ἐκεῖνο πῶς ἐροῦμεν τὸ νοητὸν
καὶ νοηρὸν ἐριοῦμεν, καὶ μέχρι τίνος. Ὁ μὲν γὰρ
καθαρὸς νοῦς ὅστις ἐστὶ, φανερὸν, καὶ ὅτι ἀπ' αὐτοῦ
ἄρχεται τὰ νοερά· λείπεται ἄρα τὸν συνοχικὸν
διάκοσμον ἅμα τῷ τελεταρχικῷ ποιεῖν τὸν μέσον.
Καὶ τίς ἡ τοῦ μέσου τριὰς, ἢ οἱ μὲν τελετάρχαι,
συνείληπται τοῖς συνοχεῦσι κατὰ τὸ λόγιον. Αὐ-
τοὶ δὲ οἱ συνοχεῖς τρεῖς εἰσιν, ὥσπερ καὶ πρὸ τῶν
συνοχέων αἱ ἴυγγες ἐπέχουσαι τὴν νοητὴν οὐσίαν,
ὡς εἴρηται, καὶ τάχα ἂν πρέψειεν· ταύταις μὲν
τὸν νοητὸν καὶ ἡ ὄντως οὐσία διὰ τὸ συναγωγὸν,
καὶ ἔτι μάλιστα συναιρούμενον. Τοῖς δὲ συνοχεῦσιν
τὸ νοητὸν καὶ νοερὸν, καὶ ἡ πρώτη ζωή. Τῆς γὰρ
ζωῆς ἴδιον τὸ συνέχειν τηροῦσαν τὴν διακεκριμένην
ὑπόστασιν, καὶ εἰδητικὴν, καὶ ἅμα συμπροϊοῦσαν πως
αὐτῷ τῇ διακρίσει· τὸ γὰρ συνεχὲς καὶ διάστα-
σιν δηλοῖ καὶ μερισμὸν, καὶ ἅμα συνοχήν τε καὶ
ἕνωσιν τῶν μερῶν. Ἄλλω τε f) καὶ κατὰ τὴν συνή-
θη τοῖς φιλοσόφοις ὑπόθεσιν, τὴν ἀκμὴν τῆς ζω-
ῆς οὗτος ὁ τρόπος ἀναφαίνειν ὁμολογεῖται. Καὶ
ἴσως ὁ τῷ οὐρανῷ τούτῳ συνὼν χρόνος εἰκὼν ἐστὶ τοῦ
συνόν-

f) ἄλλως τε] Legere malim.

ϛυνόντος ἐκείνῳ τῷ οὐρανῷ· καὶ τὴν περιφορὰν αὐτοῦ μετροῦντος αἰῶνος. Ἐπεὶ δὴ καὶ ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ πάντως ὅτι ἀληθέςατον ἄγαλμα. Δῆλον δὲ πότερον πότερος· καὶ διὰ τοῦτο ὡς ἔοικεν ὁ νοερὸς πρῶτος νοῦς οὗτός τε διακρίνει ἑαυτὸν ἀπὸ τοῦ πατρὸς, καὶ ἐκεῖνον μερίζει πρὸς ἑαυτὸν, ὅτι καὶ ἡ ζωὴ μερίζεται ὑπὸ τῆς τῶν εἰδῶν διακρίσεως. Εἴποι δ' αὖτις, ᾧ ταῦτα λέγειν ἀρέσκει, τὸν μὲν νοητὸν ἐν μονάδι θεωρεῖσθαι μόνῃ τῆς ἰυγγικῆς φύσεως, τὸ δὲ νοερὸν φῦλον ἐν τριάδι τῇ τῶν κοσμαγῶν, ἢ ὡς οἱ φιλόσοφοι διαιροῦσιν, τοῦ καθαροῦ νοῦ, καὶ τοῦ ζωογόνου, καὶ τοῦ δημιουργικοῦ. Τὸ δὲ μέσον πλήρωμα τὸ νοητὸν καὶ νοερὸν οἰκείως ἐν δυάδι. Ζωτικὴ γὰρ ἡ δυὰς, καὶ προόδοις χαίρουσα ταῖς ἐπ' ἐλάχιςον ἐκκαινούσαις ἀπὸ τῆς οἰκείας μονάδος. Καὶ τίς ἡ μέση δυὰς, ἡ ϛυνοχικὴ φύσις, καὶ ἡ τελεταρχική· αὕτη μὲν διορίζουσα τὴν συνοχὴν εἰς ἀρχὴν καὶ τέρμα, καὶ οἷς μετατάξει ἀνάγκης, ἐκείνη δὲ συνεχίζουσα καὶ σφίγγουσα πρὸς ἕν, πρῶτα καὶ μέσα καὶ τελευταῖα. Τάχα μὲν οὖν, ὅπερ ἔφην, καὶ οὕτως ἄντις διατάξαιτο τοιούτοις λογισμοῖς κεχρημένος.

III.

Ἐγὼ δὲ εὐλαβοῦμαι παραχαράττειν τὴν πάτριον

τελον ὑπόθεσιν, οὐ μόνον ἀνθρώπων ἀρέσασαν τοῖς κλεινοτάτοις· οὐδεὶς γὰρ ἄχρι τοῦδε ὑπέθετο τῶν Φιλοσόφων, ἀλλὰ καὶ τοῖς θεοῖς αὐτοῖς. Ὅτι γὰρ Ἑλλήνων θεολόγος Ὀρφεὺς πρῶτον ἐποίησε τὸν Φάνητα καθορώμενον ὑπὸ τῶν θεῶν· ἄλλως τε καὶ τῶν νοερῶν ὧν ἐστι καὶ ὁ δημιουργός· οἵ τε ἐκδεδωκότες θεοὶ τὰ πολυτίμητα λόγια τὰς πρώτας ἡμῖν τριάδας παραδεδώκασι ταύτας ὡς νοητάς. Ὧν τὸν ὑπερκόσμιον βυθὸν εἰδέναι καὶ νοοῦντα ἀπαγγέλλουσι τοὺς νοεροὺς θεούς· αἰσχυναίμην δ᾽ ἂν καὶ τὸν θεῖον Ἰάμβλιχον, εἴ τι περὶ ταῦτα καινοτομοίην, ἄνδρα τῶν θείων πραγμάτων, ἄλλων τε καὶ τῶν νοερῶν ἄριστον ἐξηγητήν. Δοκεῖ τοίνυν ἔμοιγε κατὰ ἴχνη τῆς ἐκείνου πολυθεάμονος γνώμης, τὸν μὲν νοητὸν κόσμον ὑποτίθεσθαι τὸν ἡνωμένον ἐκεῖνον βυθὸν οὐκ ὄντως οὖσαν οὐσίαν περιέχοντα τὴν διωρισμένην πρὸς τὸ ὀχούμενον ἕν, ἀλλὰ τὴν ἁπλῶς οὐσίαν, καὶ οὔτε ἑνιαίαν, οὔτε μικτήν, ἀλλὰ μόνον οὐσίαν μίαν πρὸ ἑκατέρας. Εἰ τις οὖν θεῶν, ἢ εἴ τις ἀνδρῶν ἐν οὐσίᾳ τὸν νοητὸν ὑπεστήσατο κόσμον, ἐν τῇ ἡνωμένῃ ταύτῃ, πᾶς ἀκουέτω συνομολογῶν μὲν τοῖς εἰποῦσι κατὰ τοσοῦτον, διακαθαίρων δὲ τὴν οὐσίαν εἰς τὴν ἁπλῶς ἐκείνην καὶ ἡνωμένην, καὶ παντελῶς ἀδιάκριτον. Καὶ γὰρ αὐτὸν πάντας

f) In margine scriptum erat νοητῶν.

πάντες οἱ ταῦτα λέγοντες, ἐν τῇ πάντων ἀδιακρίτῳ ἑνώσει τὸν νοητὸν ὑπέθεντο, καὶ οὐδεὶς ἀμφισβητεῖ περὶ τούτου. Καὶ μάρτυς ὁ Ἰάμβλιχος, δευτέρῳ τῷ νοητῷ μετὰ τὴν μίαν τῶν ὅλων ἀρχὴν παρεχόμενος ἕνωσιν· καὶ περὶ τὸ ἓν ὑφεστάναι αὐτὸ πανταχοῦ διατεινόμενος, καὶ ἀναπόσπαστον εἶναι πάντη τοῦ ἑνὸς, καὶ πᾶσαν ἐπ' αὐτοῦ διαίρεσιν, ἢ διπλῆν, ἢ διάστασιν παραιτούμενος. Καὶ πρὸς τὸν πρεσβύτην πολλὰς τοιαύτας ἀντιῤῥήσεις ποιούμενος· εἰ δὴ τὸ νοητὸν ὡς ἀληθῶς ἡνωμένον ἐστὶ, τίς μηχανὴ τὴν διωρισμένην οὐσίαν ἀπὸ τοῦ ἑνὸς καὶ ἑτερότητα ζωοῦσαν, καὶ στοιχείων διορισμὸν ὅπως οὖν πεπονθυῖαν τῷ νοητῷ διακόσμῳ ζωάπτειν· οὐ λίνον λίνῳ τὸ λεγόμενον, ἀλλά τινα ποιητικὴν μισγάγκειαν τῷ λόγῳ ζωάγοντας, ἐπὶ τῶν ἀγιωτάτων ἀτεχνῶς θεαμάτων. Τὸ μὲν δὴ νοητὸν ἐκεῖνο ἡμῖν ὑποκείσθω καὶ νῦν, ὥσπερ καὶ ἐξ ἀρχῆς ἐν τῷ ἀδιακρίτῳ πάντως καὶ πάντως, ἐν δὲ τῷ διακρινομένῳ τὸ νοητὸν ἔσω καὶ νοερὸν, ὡς τότε ἐλέγετο καὶ νῦν ὁμοίως. Ἄρχεται δὲ ἐν αὐτῷ ἡ ἑτερότης, καὶ πρώτην ποιεῖται διάστασιν ὄντος τι καὶ ἑνός. Τούτου μὲν κατὰ τὴν ἁπλότητα στάντος, ἥτις ἦν καὶ ἄνω· ἐκείνου δὲ κατὰ τὴν περιοχὴν πάντων ἐρημωθεῖσαν τῆς ἁπλότητος. Κατάγε τὸ μὴ μεῖναι ἁπλότης, μετέχειν δὲ ὅμως αὐτῆς. Ὅθεν καὶ τὸ πρῶτον

στοιχεῖα

στοιχειωτὸν ἡ οὐσία ἐκείνη, καὶ ἐν αὐτῇ τὰ πρῶτα στοιχεῖα, καὶ ὁ πρῶτος ἀριθμὸς ἐκεῖ, ὅτι καὶ ὁ πρῶτος διορισμός. Ταῦτα δὲ καὶ ὑφ' ἡμῶν εἰρημένα πολλάκις καὶ ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος, καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν λογίων πῶς ἂν προσήκοι τῷ νοητῷ· ἡ δὲ ἡ ὄντως οὐσία ἐνταῦθα καὶ τὴν οὐσίαν ταύτην ὡς οὖσαν γνωρίζομεν· αἰτία μὲν καὶ ἡ ἀκρότης τοῦ διακρινομένου γεγενῆσθαι τῷ διακρίτῳ καὶ οὐσίας ἔτι διασώζουσαι, συνῃρημένην ἰδέαν. Αἰτία δὲ καὶ ἡ πρὸς g) τὸ ἐναντίον παραβολή, γνωριμωτέραν παρεχομένη τὴν σύγκρασιν τῶν στοιχείων πρὸς τὴν ἐκείνου ἁπλότητα ὡς οὐκ οὖσαν ἕν, ἀλλὰ μᾶλλον ἡνωμένον. Ὡς γὰρ τὸ ἓν τοῦτο μιμεῖται τὸ ἁπλῶς ἕν, οὐσίας ὂν ἕν, πάντα ἓν ἐκεῖνο, οὕτω καὶ ἡ οὐσία πρὸς τοῦτο οὖσα ἡνωμένη μίμημα οὖσα h) τοῦ ἁπλῶς ἡνωμένου καὶ πάντα ἡνωμένου ῥηθέντος· Ταύτης εἰς οὐσίαν μόνην ἑνωθεῖσαν, κάλλιον δὲ ἴσως εἰπεῖν συγκραθεῖσαν δὲ τούτοις, τῇ οὐσιώδει γνώσει συγκαταλαμβάνεται αὐτῇ, ὥσπερ τῇ ἑνιαίᾳ τὸ ἕν. Τῇ δὲ ὑπὲρ ἑκατέραν τὸν νοητὸν ἁπλῶς· ἡμεῖς δὲ νῦν ὡς ἔχομεν, οὐδὲ ἀκριβεῖ τῇ οὐσιώδει χρώμεθα. Οὐδὲ ὅσον ἥκει πρὸς λογικήν τε καὶ ἀνθρωπίνην ψυχήν· ἀλλ' ἔτι καὶ τούτου ἀμυδρότερον, καὶ ἔτι

g) ἐναντίον] Ita lege vocem, quæ per compendium scripta erat.

h) In margine scriptum erat ἐστί.

καὶ ἔτι πόῤῥωθεν μειζόνως· εἰκότως ἄρα τὸ νοητὸν οὐ προβάλλει· οὐδὲ γὰρ τὸ ἑνιαῖον ὁ τῆς οὐσίας ὑπεριδρύται. Θείας γὰρ καὶ οὗτο γνώσεως ἰδεῖν· ὅθεν τὸ ἀκρότατον τῶν ἡμῖν νοουμένων ὡς νοητὸν ἀπαγγέλλομεν, καὶ οὐσίαν τὴν ὄντως οὖσαν. Καὶ γὰρ ὁ Πλάτων ἄχρι τοῦ τόπου τὰς ψυχὰς ἀνάγων, ἐν τούτῳ τὴν οὖσαν οὐσίαν καὶ τῷ κυβερνήτῃ μόνῳ θεατὴν τῆς ψυχῆς ὑποτίθεται, εἰ μὴ ἄρα ὑφίστασιν ἡμᾶς διὰ τοῦ ὄντως φάναι καὶ οὖσαν οὐσίαν ὅτι μετέχει καὶ ἄλλης νοητῆς οὐσίας ὑπερκειμένης, ὡς καὶ ὁ Πρόκλος ἠξίωσεν ἀκούειν· καθάπερ οὖν οὐ χαλεπῶς ἐστι νοητὸν, ἀλλὰ πρός τι, δοκεῖ γὰρ καὶ τούτοις τοῖς φιλοσόφοις, οὕτω καὶ οὐσία ἐστὶν οὐχ ἁπλῶς ἀλλὰ πρός τι ἐν οὐσίας λόγῳ πρωτεύουσα τοῦ ζωτικοῦ διακόσμου· Ἐστι γὰρ οὐσία σύγκραμα ἐκ στοιχείων. Πᾶσα δὲ κρᾶσις ζωτική πως ἐστὶν, ὅτι καὶ φυσική ἐστιν, εἰ καὶ φύσει εἴη, ἢ γίνεται μετέπειτα, εἰ κατὰ τέχνην συσταίη τὴν πρώτην. Εἰ δὲ καὶ ζωῆς ἴδιον ἐλέγομεν τὸ ἐγείρεσθαι πρὸς διάκρισιν, εἴη μὲν ἂν ζωὴ καὶ αὐτη τὶς ἡ οὐσία, κατὰ τὸν ὅσον οὖν διορισμὸν τῶν στοιχείων· πάλιν δὲ αὐτῶν στοιχείων εἰς ἕνωσιν ἐπιγινομένων, καὶ συγχεῖν τρόπον τινὰ τὸν διορισμὸν σπουδαζόντων. Τοιαύτη γὰρ ἡ στοιχειώδης ἅπασα φύσις. Διὰ δὴ ταῦτα πάλιν εἰς οὐσίαν καθίσταται. Τὸ δ᾽ οὖν ἀληθέστερον

ρον εἰπεῖν ἀκρότης ἐστὶ τῆς ζωῆς, οὐσία μᾶλλον ἢ ζωὴ βουλομένη εἶναι καθάπερ ἡ ἀποτελευτήσεως i) νοῦς μᾶλλον εἶναι ἐσπούδακεν ή k) ζωή· καὶ τί θαυμαστὸν, εἰ ζωῆς ἀκρότης οὐσία μᾶλλον ἰνδάλλεται· ὅτε καὶ τῶν νοερῶν ἡ ἀκρότης τὴν νοερὰν οὐσίαν προφαίνει· καὶ ἔστι νοητὴ ὡς ἐν τῷ νοητῷ ὅλῳ διακόσμῳ· τί οὖν οὐχὶ καὶ ἐν τῷ νοητῷ ζωὴν ὑποτιθέμεθα τὸν ἁπλῶς νοῦν· καὶ δὴ πρώτην ἐκεῖ τὴν ἁπλῶς οὐσίαν, ὥστε οὐ μόνη ἡ ἁπλῶς οὐσία τὸν νοητὸν, ὡς δὴ νῦν ἐλέγομεν· ὅλως δὲ εἰ μετὰ τὸν ἁπλῶς ἐκεῖ ὄντα νοῦν νοητὸν ἐστὶν οὗτος ὁ νοῦς, ὁ νοῶν καὶ νοῦς ὢν καθ' ἑαυτόν· ὁμοίως δὲ καὶ μετὰ τὴν ἁπλῶς ζωὴν τὴν ἡνωμένην ἐστὶν ἡ καθ' ἑαυτὴν ἐνταῦθα ζωὴ αὐτὴν διακεκριμένη πρὸς νοῦν· οὕτω δεῖ καὶ οὐσίαν καὶ οὐσίαν εἶναι καθ' ἑαυτὴν ἀντιδιῃρημένην πρὸς τὴν ζωήν· οὐχὶ τὸ ἄκρον οὖσαν τῆς ζωῆς, ἀλλ' ἕτερον γένος· ἠρητέον l) πάλιν, ὡς τὸ μὲν ἐστιν ἀδιάκριτον, τὸ δὲ διακρινόμενον· καὶ ἐν μὲν οὕτω πάντα διακεκριμένα κατέστη, τάτε ἄλλα καὶ τὸ ἓν καὶ τὸ ὄν· εἶδος γὰρ οἷον ὅλον ἑκάτερον· τὸ μὲν ἑνιαῖ-

i) superscriptum erat ἡ ἀποτελεύτησις.

k) legendum puto ἢ.

l) lege ἢ ῥητέον.

ον, τὸ δὲ ἀνουσιῶδες· εἶδος δὲ πᾶν οἰκείαν οὐκ ἔχει περιγραφὴν, ὡς ὁ νοῦς· ἐν δὲ τῷ μέσῳ διακεκριμένα πάντα ὑπέστη, ἀρχόμενα ἀπὸ τοῦ ἑνὸς, καὶ τοῦ ὄντος· διόπερ οὐδὲν ἐνταῦθα περιγέγραπται· οὐ μέντοι οὐδὲ ἥνωται, ἀλλ' οἷόν τινα πέπονθε χύσιν, οὔτε μένειν δυνηθέντα, οὔτε ἐπισχεθῆναι εἰς περιγραφήν· ἐγένετο τοίνυν ῥοή τις καὶ ζέσις, ἣν καλοῦμεν ζωήν· ἐν δὲ τῷ πάντα διακέκριται τάτε ἄλλα καὶ τὸ ἓν τοῦ ὄντος· ὅθεν ἀκίνητος πάντα καὶ ζέσιν οὐδεμίαν ἔχουσα οὐδὲ ῥύσιν· ὥστε οὐσία μόνον ἐστὶν, ὥστε κατὰ μὲν ἀλήθειαν οὕτω διατέτακται ταῦτα, καὶ τοιούτοις ὅροις διέστηκεν.

IV.

Ἔστι δὲ ὅμως κατὰ ἀναλογίαν ἐν ἑκάστῳ πάντα· ὡς ἐν διακεκριμένῳ μὲν τῷ ὅλῳ τὸ μάλιστα διακεκριμένον, καὶ τὸ διακεκριμένον ὡς ἐν φύσει παντελῶς ἡνωμένη· διόπερ καὶ ἐν οὐσίᾳ τῇ ὅλῃ οὐσίᾳ τέ ἐστι τὸ αὐτὸ αὐτὸ τῆς οὐσίας καὶ ζωὴ τῷ μέσῳ· καὶ νοῦς τὸ τρίτον· ἁπλῶς δὲ ζωὴ, καὶ ἁπλῶς νοῦς, ὅτι ἐν τῷ ἡνωμένῳ μόνῳ διακέκριται ἀπὸ τοῦ ἑνὸς τὸ ὂν ὑφεστηκὸς· πάλιν δὲ αὖ ἐν τῷ διακεκριμένῳ ὅλῳ ὄντι τοιούτῳ τὸ μὲν ἄκρον, ὡς μάλιστα οὐσία, ἣν οὐσίαν πρὸς ἐνάδα ἀντιδιαιροῦντες καλοῦμεν· ἐμφαίνουσα

μέντι

μέντι καὶ ζωτικὸν καὶ τὸ ἄκρον αὐτοῦ τοῦ διακρινομένου, ἥκιστα δὲ ὅμως διακρινομένου· διὸ μάλιστα τὴν οὐσίας φύσιν προφαίνουσαν· τὸ δὲ μέσον ἀκμάζον τῷ διακρινομένῳ ἡ κυρίως καὶ μόνως ἐστὶ ζωή· οὔτε τῷ ἀδιακρίτῳ κεκαλυμμένη, οὔτε τῷ διακρινομένῳ· ἀλλὰ μόνον ὅσα τὸ διακρινόμενον ἄκρατον· ἐν δὲ τῷ διακεκριμένῳ πάλιν ἐν μὲν τῇ ἀρχῇ ἀδιάκριτον ἐμφαίνεταί πως· διόπερ ἡ νοερὰ οὐσία αὕτη ἐστὶν· ἐν δὲ τῇ μεσότητι τὸ διακρινόμενον· διόπερ ἡ νοερὰ ζωὴ πέφυκεν ἐνταῦθα· ἐν δὲ τῇ ἀποπερατώσει τὸ διακρινόμενον, ὅπου ἀκμάζει ὁ νοερὸς νοῦς· καὶ διὰ τοῦτο σύμμετρος ἐγένετο πρὸς τὴν τῆς ὕλης διακόσμησιν· τούτων δὲ πολλάκις οὕτω διωρισμένων εἴγε ἀπαιτεῖ m) ὁ ἀπορῶν ζωὴν ἀδιάκριτον· ἐλθὼν n) ἀπὸ τοῦ ὄντος τὸ ἕν, καὶ νοῦν εἶναι τοιοῦτον· ἔχει μὲν ὡς ἐν τῷ ἡνωμένῳ πέφυκεν εἶναι ταῦτα, οὐ μέντοι· ἀλλ' εἰδέτω παρεκβαίνων τοὺς εἰρημένους διορισμούς· οὐδὲ γὰρ ἡ ζωὴ τὸ εἶναι ἔχειν δύναται, ὅ ἐστιν, ἐὰν μὴ διακρίνοιτο τοῦ ὄντος τὸ ἕν· οὐδὲ νοῦς, ἐὰν μὴ ταῦτα πρὸ πάντων ἦν διακεκριμένα· ὥστε κατὰ τὸν κυριώτατον λόγον, ὅπου τὸ ἓν οὕτως ἔχει πρὸς τὸ ἕν, ἐκεῖ τὸ οἰκεῖον

O 2 ὑφί-

m) in parenthesi scriptum ἀπαιτεῖ.

n) ἐλθὼν; sic in MS.

ὑφίσταται γένος ἁπλῶς· εἰ μὲν ἥνωται ἡ οὐσία, δῆλον γὰρ, ὅτι καὶ τὰ ἄλλα ἐν αὐτοῖς πάντα ἥνωται· εἰ δὲ διακρίνεται ζωὴ πάντα γὰρ ἤδη κεκίνηται πρὸς διάκρισιν· εἰ δὲ διακέκριται ὁ νοῦς, ἤδη γὰρ ἐν αὐτῷ καὶ τὰ ἄλλα περιγέγραπται· ἁπλῶς οὖν οὗτος ὁ νοῦς· καὶ ἁπλῶς αὕτη ἡ ζωὴ, καὶ ἁπλῶς αὕτη ἡ οὐσία.

IV.

Πῶς οὖν ἐν τοῖς πρόσθεν ἐλέγομεν οὕτως εἶναι ζωὴν πρὸ ἀμφοῖν, καὶ νοῦν πρὸ ἀμφοῖν. ἑκάτερον πρὸ τῆς διακρίσεως τοῦ ὄντος καὶ τοῦ ὄντος, ὥσπερ οὐσίαν τὴν κατὰ τὸ συναμφότερον· καὶ δὴ πάλιν οὐσίαν τινὰ τὴν κεχωρισμένην ὡς ζωὴν καὶ νοῦν· ἄλλο δὲ τὸ ὂν ἐπιφαίνοντας o) ἢ καὶ ταῦτα μὲν ἔχει τινὰ ἀλήθειαν τὴν προειρημένην· ἀλλὰ νῦν ὅμως ἀκριβολογούμενοι λέγομεν, ὡς ἡ μὲν οὐσία φύσις ἐστὶν ἡνωμένη, καὶ μετὰ τὸ ἓν ἀξία τετάχθαι· καὶ τὸ εἶναι οὐσίαν τὸ ἡνωμένην εἶναι τοῦτον· αὕτη οὖν ἐστιν ἡ ἁπλῶς οὐσία. τίς δὲ καὶ πρὸς τί, ὅσα μετὰ ταῦτα λέγεται· ἡ ζωτικὴ, ἡ νοερὰ, ἡ ψυχικὴ, ἢ εἴ τις θέλει καὶ ἔνυλον λέγειν οὐσίαν· ζωὴ δὲ ἁπλῶς, ἡ ἐν τῷ διακρίνεσθαι ὁρωμένη· Εἰ δέ τις ἐστι ζωὴ νοερὰ, ἢ εἰ-

o) lego ἐπιφαίνοντες.

ἡ εἰδητικὴ, ἡ ψυχικὴ, ἡ ἔνυλος, ἑκάστη τούτων, πρός τι ἂν εἴη· καὶ τις ὁμοίως ἄρα καὶ νοῦς ἁπλῶς, ὁ ἐν τῷ διακριθέντι πρώτῳ ὁρώμενος· ὁ δὲ μετ' αὐτὸν ὅς ἂν εἴη, τίς· καὶ ὥσπερ ἡ ἐν τῷ διακρίτῳ ζωὴ πρός τι ἐστί· καὶ ὡς ἐκείνῳ, οὕτω καὶ ἡ ἐν τῷ διακρινομένῳ οὐσία· ὡς ἐν τούτῳ ἐστὶ καὶ πρός τι οὐσία· οὐκ ἄρα πρὸ τοῦ ἑνὸς καὶ τοῦ ὄντος ἐστὶ τὸ ἓν ὂν πρὸ ἀμφοῖν. Ἔδει γὰρ καὶ πρὸ ἑκατέρας ζωῆς εἶναι τοῖν πρὸ ἀμφοῖν· καὶ ἐπὶ νοῦ, ἕτερα τοιαῦτα ἄν τις ἀπορήσειεν· μήποτε οὖν τὸ τῶν φιλοσόφων πάλιν ἂν ἀληθέστερον· ὡς τὸ νοητόν ἐστιν ἓν προηγούμενον, καὶ ὂν ἑπόμενον· Συνηνωμένον δὲ τοῦτο ἐκείνῳ, ὡς ὅτι μάλιστα, ἢ ῥητέον, ὡς εἰ μὲν ἀδιάκριτα, τὰ αὐτὰ ἡμῖν λέγουσιν· ἐν γὰρ τῇ ζωῇ τὸ διακρίνεσθαι ἄρχεται· εἰ δὲ, ὡς τὸ μὲν ὀχοῦν, τὸ δὲ ὀχούμενον, πάντως διακέκριται ἀπ' ἀλλήλων· τοῦτο δὲ νοῦ ἴδιον, καὶ αὐτοὶ ὁμολογοῦσιν, τὴν εἰς ἑαυτὸν δήπου ἐπιστροφὴν τοῦ νοῦ, θαμὰ ἀνυμνοῦντες· ἡ δὲ ἐπιστροφὴ γίγνεται ἢ εἰς ἑαυτὸν μετὰ τῆς ἀπὸ τῶν ἄλλων διακρίσεώς τε καὶ ἑτερότητος· εἰ ἄρα νοῦ δίοι i) τί ἡ οὐσία, ἀνάγκη αὐτὴν εἶναι καὶ τὸ ἀδιάκριτον· εἰ δὲ αὐτὴ μὲν ἀδιάκριτος,

i) compendium scriptionis, hic occurrens in fine vocis, mihi non satis patebat. Fortasse legendum: δέοιτο.

ὁ δὲ νοῦς διακεκριμένος, ἀνάγκη τὴν ζωὴν εἶναι διακρινομένην· οὐκ ἄρα διπλοῦν ζωὴν εἶναι πρὸ ἀμφοῖν, ὡς τὴν οὐσίαν· οὐδὲ γὰρ οὐσίαν οἷόν τε εἶναι ἐξ ἀμφοῖν ὡς διακεκριμένων ἢ ὡς διακρινομένων· ὥστε ἁπλῶς εἰπεῖν καὶ κυρίως, καὶ μήποτε τὸ μέν ἐστι πρὸ ἀμφοῖν, ὡς οὐδετέρου ἐμφαινομένου καθ' ἑαυτὸ, οὔτε τοῦ ἑνὸς, οὔτε τοῦ ὄντος· τὸ δὲ ἐξ ἀμφοῖν ὡς ἐκ δυοῖν διακεκριμένον καὶ μόνον συντεταγμένοιν· τὸ δὲ μετ' ἀμφοῖν, ὡς ἐν μέσῳ τὸ δυοῖν τούτοιν οὔτε ἡνῶσθαι, καὶ οὐ διακεκρίσθαι· ἔτι μὲν ἔχοντι τῆς ἀρχαίας ἑνώσεως· ἤδη δὲ ὑποφαίνοντι καὶ τῆς διακρίσεως· καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ πρώτη ζωὴ καὶ ἡ ἁπλοῦς, ὅτι καὶ ἑτερότης καὶ διάκρισις, ἡ πασῶν πρεσβυτάτη· καὶ μὴν τρία ταῦτα, καὶ ἐν τῷ μικτῷ καὶ οὐσιώδει θρυλεῖν εἰώθαμεν, γνῶσιν, ζωὴν, οὐσίαν· καὶ νοῦν αὖ καὶ ζωὴν, καὶ οὐσίαν, καὶ τὸ ζῶον ἑρμηνεύομεν· οὐσίαν φαμὲν ζῶσαν, καὶ νοοῦσαν, ὡς ἄλλο μὲν οὖσαν τὴν οὐσίαν, ἄλλο δὲ τὴν ζωὴν, ἄλλο δὲ τὴν γνῶσιν· καὶ οὐδαμοῦ τὸ ἑνιαῖον ἐνταῦθα, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνο τριχῇ κατὰ ταῦτα διαιροῦμεν· νοῦν ὑπερούσιον, καὶ ζωὴν ὁμοίως, καὶ οὐσίαν ὀνομάζοντες ὡς οὖσαν τὴν οὐσίαν ἑκατέρωθι τῷ τε ἑνὶ καὶ τῷ ὄντι.

VI.

Πῶς οὖν βιαζόμεθα νῦν τῷ λόγῳ τιθέντες οὐσίαν

σίαν εἶναι μόνην τὴν ἀδιάκριτον ἑνός τε καὶ ὄντος· ἡ πολλαχῶς ἕκαστον τούτων λέγεται καὶ πανταχοῦ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν σώζει πρὸς ἄλληλον· ἡ μὲν γὰρ ἐσχάτη οὐσία τὸ ἄψυχον εἶδός ἐστιν ἀκίνητον καθ' αὑτό· εἰ δὲ καὶ ἔτι κινοῖτο φυσικῶς, ζωή τις αὐτῷ γίγνεται καὶ αὐτὴ ἡ φύσις, οὐκ ἐῶσα αὐτὸ μένειν ἀδιάκριτον, ἐφ' ἑαυτοῦ κατεψυγμένον· ἀλλ' ἐκθερμαίνει τὴν οὐσίαν εἰς ἐνέργειαν τὴν αὐτῆς ἑαυτὴν, καὶ ζέουσαν αὐτὴν οὐσίαν παρεχομένη· προστεθεῖσα δὲ ἡ τελεωτέρα ζωὴ φυτὸν ἐποίησεν· καὶ ἐπὶ ταύτῃ ζῶον ἡ αἴσθησις, ἤδη διακρίνασα καὶ διαρθρώσασα τὴν ζωὴν εἰς οἰκεῖον ὅρον· ὥστε ἀπὸ τῶν ἄλλων ὡς μάλιστα χωρίζεσθαι, τῇ πρὸς τὸ ἴδιον λύπῃ καὶ ἡδονῇ κρινόμενον· ἄλλη δὲ οὐσία καὶ ζωὴ καὶ γνῶσις ἡ αὐτοκίνητος· εἰδητική τις καὶ αὕτη, καὶ οὐκ ἄλλο τι ἢ εἶδος· ἐν ᾧ τὸ μὲν εἶναι, τὸ δὲ ζῆν, τὸ δὲ γινώσκειν διακέκριται ἀπ' ἀλλήλων, εἰ καὶ συγκέκριται ἄλλως· ἀλλ' ὅσον μὲν ἐν τῇ ψυχῇ γνωστικὸν διακεκριμένον ἐστὶ καὶ διακριτικὸν τῶν γνωστῶν κατὰ ὅρους οἰκείους· ὅσον δὲ ζωτικὸν συμφύεται πρὸς ἕνωσιν ἀπὸ τῆς διακρίσεως· καὶ ἔστι ῥοή τις ἀεὶ πρὸς ἑαυτὴν συνεχής· διὸ καὶ τοῖς σώμασι παρέχεται συνοχήν τινα διαστηματικὴν ὅμως γέ πως· ἔτι δὲ πρὸ τούτων ἡ ἀκίνητος οὐσία τοῦ νοῦ, καὶ ζωὴ ὁμοία, καὶ γνῶσις ὡσαύτως ἔχουσα, εἰδητικὰ

 πάντα

πάντα καὶ ταῦτα· διακέκριται γὰρ ἀπ' ἀλλήλων· ἀλλὰ τῇ μὲν γνωστικῇ φύσει τοσοῦτο κατὰ φύσιν. διὸ πρώτη αὕτη γνῶσις καὶ ἡ ἁπλῶς ἅτε νοῦν, εἰδοποιοῦσα καὶ εἰδοποιουμένη, κατὰ τὸ διακεκριμένον· ἡ δὲ ζωὴ ἐν τῷ νῷ, οὐχ ἁπλῶς· ὅτι εἶδός ἐστι ζωτικὸν, ἀλλ' οὐχὶ ζωὴ ἁπλῶς ἡ πρώτη· οὐδὲ ἄρα οὐσία πολλῷ μειζόνως· ἀλλ' εἶσιν οὐσία, καὶ οἷον ζωή· πάντα δὲ νοῦς καὶ νῷ πάντα· πρὸ δὲ τοῦ νοῦ ἡ ὡς ἀληθῶς ἐστι ζωὴ, μόνον οὖσα ζωή· καὶ οὐ πρὸς ὅτι καὶ εἶδος· οὐδὲ περιγεγραμμένη κατὰ τὴν εἰς ἑαυτὴν ἐπιστροφὴν, ἀλλὰ χεομένη κρειττόνως, ἢ κατὰ ἐπιστροφήν· καὶ ταύτης δὲ ἔτι πρεσβυτέρα ἡ οὐσία· οὐδὲ χύσεώς τινος ἀναχωροῦσα· οὐδὲ τῆς ἄνω ἢ τῆς κάτω ῥοῆς· ἀλλὰ βεβαιοτάτη δὴ συμπαγεῖσα παντελῶς ἐν τῷ ἀδιακρίτῳ καὶ οὐδὲ πρὸς ζωὴν, οὐδὲ πρὸς νοῦν διακριθεῖσα· οὐδὲ πρὸς ἄλλό τι τῶν ἀπ' αὐτῆς προελθόντων· οὐδὲ γὰρ ἡ ζωὴ διακέκριται ἀπὸ τῶν μετ' αὐτήν· ἀλλ' οὕτως ἔχει καὶ πρὸς ταῦτα ἑκάτερα· ὡς τὴν μὲν ζωὴν διακρίνεσθαι μόνον· τὴν δὲ οὐσίαν ἐν τῷ διακρίτῳ μένουσαν αὐτῷ τούτῳ μόνῳ τῶν μόντων διενεγκεῖν· ταῦτα μὲν οὖν διώρισταί που καὶ πρότερον· τὰ δὲ ζῶν k) πρὸς τὴν ἀπορίαν, ὅταν οὐσίαν καὶ ζωὴν καὶ νοῦν

k) ita in MS.

νοῦν ἢ γνῶσιν θεωροῦμεν, ἀντιδιῃρημένα πρὸς ἄλληλα τὰ εἰδητικὰ αὐτῶν ὁρῶμεν ἰδιώματα, καὶ ὡς εἴδη τρία λαμβάνομεν· ὅμοιον εἰ καὶ τὸ ἓν λάβοι τις τὸ εἰδητικόν, ἢ τὸ ὄν, ἢ τὸ πέρας, ἢ τὸ ἄπειρον, οὐ τὰς πρώτας ἀρχὰς ἀλλ' ἐν μέρει ἄττα διειλημμένα· ταῖς ἀρχαῖς ὁμώνυμα, ἀφ' ὧν καὶ τὰς ἀρχὰς ὀνομάζομεν φύσει οὔσας ἀνωνύμους· οὕτω γοῦν οἶμαι καὶ οὐσίαν, καὶ ζωὴν καὶ γνῶσιν ἐννοούμενοι, πάσας εἰδητικὰς καὶ διὰ τοῦτο ὀνομάζεσθαι πεφυκυίας ἢ ὁρίζεσθαι. ἴσως δὲ οὐ τὰς ἀκινήτους, ἀλλά τινας αὐτοκινήτους, ἢ τυχὸν ἴσως ἑτεροκινήτους καὶ δεξαστὰς οἰόμεθα δεῖν κατὰ ταύτας ἐννοεῖν τε καὶ ὁρίζεσθαι κατὰ ἀναλογίαν μᾶλλον ἀπὸ τῶν εἰδητικῶν τὰς ὑπερειδεῖς· ὥσπερ τοίνυν ἡ οὐσία αὕτη πρὸς τὴν ζωὴν ταύτην καὶ ἡ ζωὴ πρὸς τὴν γνῶσιν, τοῦτό ἐστιν ἐν ταῖς πρώταις ὑποστάσεσιν τὸ πάντη εἰς διάκρισιν ἀκίνητον πρὸς τὸ κινούμενον εἰς αὐτήν· καὶ τοῦτο πρὸς τὸ κεκινημένον· ἔστι δὲ τὸ κεκινημένον εἰς διάκρισιν ὁ ἁπλῶς νοῦς· τὸ δὲ κινούμενον ἡ ἁπλῶς ζωή. τὸ δὲ ἀκίνητον εἰς ταύτην ἡ ἁπλῶς οὐσία καὶ ὁ μὲν ἁπλῶς νοῦς καὶ τὸ ἁπλῶς εἶδος ταὐτόν· ἡ δὲ ἁπλῶς ζωὴ καὶ ἡ εἰδητικὴ οὐ ταὐτόν· ὑπερείδεος γὰρ ἡ ἁπλῶς ζωή· ἡ δὲ οὐσία ἁπλῶς ὑπὲρ τὴν εἰδητικὴν οὐσίαν καὶ ὑπὲρ τὴν ζωτικήν· διόπερ ἁπλῶς ὥστε ἀπὸ τῶν νῦν δι-

ηρημένων ἔχομεν ἀληθέστερον διορίζεσθαι τὴν ἁπλῶς ἑκάστην· καὶ τὴν τινὰ μὲν τὴν ἁπλῶς· μηδεὶς οὖν ἀξιούτω κατά τινας καὶ τῇ ἑαυτῶν ἀληθείᾳ χαρακτηριζομένας εἶναι τὰς ἁπλῶς καὶ τῇ ἑαυτῶν ἀληθείᾳ συνούσας· μηδὲ ἀπὸ τῶν προχειροτέρων ἐννοιῶν ἀναγέσθω πρὸς τὸν ὑπερφυέστερον τρόπον πάσης συνηθείας· ἀλλ' οὐσίαν ἀκουέτω καὶ λεγόντων ἡμῶν καὶ ζωήν· καὶ μέντοι καὶ νοῦν τὸν ὡς ἀληθῶς κατὰ ἔνδειξιν ἀπὸ τῶν συνηθῶν τῆς ἐν ἀβάτοις μενούσης καὶ πόρρωθεν ἡμῖν ὑπονοουμένης φύσεως· ἀληθὲς δὲ ὅμως καὶ εἰς ἄκρον ἧκον θεωρίας, καὶ τὰ τρία ἐν ἑκάστῳ ὁρᾶν, διὰ τὸ πάντα ἕκαστον εἶναι, διπλασιάζοντα εἰς τὸ ἄνω τὴν ἀναλογίαν. Καὶ τοῖς ἐνδεδειγμένοις πρότερον χρωμένους εἰς ἄλλων ἔνδειξιν ἀκριβεστέρων· ἀλλὰ πρὸς μὲν τὴν τελευταίαν τῶν ἀπορῶν καὶ ταῦτα ἴσως ἱκανά. Καὶ μὲν ταῦτα ἐὰν δέῃ πάλιν ἐροῦμέν τι πρὸς αὐτήν. Δεήσει δὲ πάντως ἔταν ζητῶμεν τὸ αὐτοζῶον ὅπου ἀποθετέον. ὑπονοεῖν δὲ ἔξεστι καὶ ἀπὸ τῶν προκειμένων· ὅτι διακύρεσις ὂν τῆς ζωῆς καὶ δευτέραν μετ' αὐτὴν ἔχειν τάξιν, ἀνάλογον ἐκείνῃ ταχθήσεται πανταχοῦ· ὡς μέντοι τὸ πρῶτον παράδειγμα.

VII.

Φέρε δὲ νῦν καὶ τὰς ἄλλας, εἴ τι λέγουσιν ὑγιὲς

ὑγιὲς ἢ σαθρὸν, ἀνασκεψώμεθα. Αὐτίκα ἀριθμὸν οὐ φήσομεν εἶναι ἐν τῷ νοητῷ, οὔτε ἐξ ὁμοειδῶν, οὔτε ἐξ ἀνομοειδῶν· οὐδὲ γὰρ ὅλως ἡ τοῦ διωρισμένου φύσις ἐστὶν ἐκεῖ· οὐδὲ γὰρ ἡ τοῦ συνεχοῦς· οὐδὲ διαφορά τις, οὐδὲ ἑτερότης, οὐδὲ διάκρισις, ἔνγε τῷ ἁπλῶς ἡνωμένῳ. τίς οὖν ὑμνουμένη ἐννεὰς ἐν τῷ νοητῷ· ἢ μόνην τελειότητα σημαίνει παντελῆ τῆς ἐκεῖ τριάδος, ἣν οὐ δυνάμενοι διαιρεῖν τῷ λογισμῷ τριχῆ τὴν τριάδα διϊστάμεν, τὸ πανταχῆ τέλειον αὐτῆς. Καὶ τὸ πάντων περιεκτικὸν, καὶ παντὸς πλήθους ἐξηγούμενον· καὶ πάσης τριάδος τῆς ὅπου ποτὲ καὶ ὅπως ὑφεστώσης γεννητικόν· καὶ παντὸς πλήθους ἐξηγούμενον· καὶ τὸ πάσης προόδου τῆς ἐπ' ἔσχατον ἡγεμονοῦν· καὶ τὸ ἀκρότατον τῆς γονίμου δυνάμεως· καὶ πάντα μᾶλλον ὅσα τοιαῦτα. Μᾶλλον δὲ τὸ ἡνωμένον τῶν τοιούτων ἁπάντων νοημάτων ἓν μετανόημα· καὶ τοῦτο κατὰ μόνην ἔνδειξιν βουλόμενοι περὶ τῆς τριάδος ἐκείνης ἐννοεῖν. Τίς οὖν αὕτη ἡ τριάς· οὐ τρεῖς μονάδες, ὥς φησι καὶ ὁ Ἰάμβλιχος, ἀλλὰ μόνον τὸ εἶδος ἄϋλον, ἀντὶ τῶν μονάδων ἐρώμενον· οὐ μέντοι οὐδὲ τὸ εἶδος. Τίς γὰρ ἂν εἴη περιγραφὴ ἐν τῷ ἡνωμένῳ; ἀλλὰ τὸ ἓν αὐτὸ, ὅπερ ἄνθος ἐστὶ τοῦ εἴδους· ἀλλὰ γὰρ οὐδὲ τοῦτο τὸ ἕν, ὃ πέφυκεν ἐπανθεῖν ἑνὶ τῶν εἰδῶν· οἷον τῇ τριάδι· οὐδέ γε ὁ πᾶσιν

ὁμοῦ

ὁμοῦ τοῖς εἴδεσιν· τοῦ γὰρ διακεκριμένου ἑνὸς τοῦτο ἐστιν· ὥστε οὐδὲ ὁ τοῦ διακρινομένου ἐστίν· εἴη ἂν τῆς ἀδιακρίτου τριάδος τὸ ἕν· ἀλλὰ σημαίνει πάλιν ἡ τριὰς, τοῦ ἡνωμένου τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ μέσον καὶ τὴν τελευτὴν, ἀλλ᾽ ἡνωμένα καὶ ταῦτα. Ἔστι δὲ τὸ μὲν ἓν ἁπλῶς· οὐκ ἦν ἀριθμητικὸν, ἀλλ᾽ ἐδήλου τὴν μίαν ἁπλότητα πάντων. Καὶ ἡ δυὰς μετὰ τὸ τὸ ἓν ἡ ἀόριστος λεγομένη, οὐκ ἦν ἐπὶ δυοῖν μονάδοιν δυάς· ἀλλ᾽ ἡ πάντων γεννητικὴ τοῦ ἑνὸς αἰτία δι᾽ αὐτῆς ἐδηλοῦτο· καὶ ἦν κατὰ ἄμφω πατὴρ πάντα γεννῶν δυνάμενος 1) καὶ δὴ ἐκ τρίτων τὸ ἡνωμένον, οἷον ἀπὸ δυνάμεως ἐνεργείᾳ προελθοῦσα· καὶ ἀπὸ μονάδος ἄρα τοιαύτης καὶ δυάδος τοιαύτης ὑπέστη τριὰς κατὰ φύσιν ἔχουσα τὸ ἡνωμένον· δυάς γε οὖσα πρὸς τὸ ἓν ἐπεστραμμένη· καὶ διὰ τοῦτο νοῦς πατρικός· ἀλλὰ ταῦτα λέγοντες τρία ποιοῦμεν· ἢ ὁ πατὴρ ὅτι δυνάμενός τε καὶ γεννῶν ἅπαντα μεθ᾽ ἑαυτὸν, αὐτὴ ὅλη τριάς· μονὰς ἄρα ἡ τριάς καὶ μονὰς οὐκ ἀριθμοῦ ἀρχὴ, ἀλλ᾽ αἰτία μονάδος τε καὶ ἀριθμοῦ παντός· οὐδὲ ἐν περιγραφῇ τινι οἷον εἶδος μεμονωμένον, ἀλλὰ μονοειδὴς τῶν πάντων ἁπλότης. Ταὐτὸν οὖν τὰ τρία ἢ ἕτερα. Καὶ τριὰς ἡ μονάς· ἢ οὐδὲν τούτων κατάγε ἀλήθειαν. Οὐδὲν γὰρ ἔστιν ἐκεῖ τῶν τοιού-

1) In margine scriptum erat: δυνάμεως.

τοιούτων· οὐ ταυτότης· οὐχ ἑτερότης· οὐ τριάς· οὐ μονάς, ἡ πρὸς τριάδα ἀντικειμένη. Οὐδὲ μία γὰρ ἀντίθεσις ἐν τῷ νοητῷ. Ἆρα οὖν τὸ ἡνωμένον, ὅπερ τὸ ἕν, ἢ τὸ ἓν ὅπερ τὰ πολλά, ἢ τὰ πολλά, ὅπερ τὸ ἡνωμένον. Οὐ δῆτα φήσω. Πῶς οὖν οὐ τρία τὰ πάντα. Ὅτι οὐδὲν ἧττον, καὶ ἓν γὰρ πολλά, καὶ πολλὰ πάντα· οὐδὲν ἄλλο καὶ ἄλλο λεγόμενον. Τὸ γὰρ ἓν οὐκ ἰδιότης μία, ἀλλὰ τοιοῦτον οἷον πάντα· καὶ τὰ πάντα οὕτως, ἀλλ' ὡς ἓν καὶ τὰ πολλὰ οὕτως. Ὅτι καὶ τὸ ἓν οὐχ ἕν, καὶ τὰ πάντα, πολλά ἐστιν ὡρισμένα. Καὶ γὰρ εἰ πρότερον τὰ πάντα τὴν δευτέραν ἐλέγομεν σημαίνειν ἀρχὴν τὰ πάντα οὖσαν τοῦ ἑνός· ἀλλὰ νῦν μικρὸν μεταθέντος ἄμεινον ἐροῦμεν. Οὐ ταὐτὸν εἶναι πάντα, καὶ πολλά, ἀλλὰ τὰ πολλὰ προσλαβόντα λόγον m) πάντα ἐγένετο. Τὰ πολλὰ γὰρ ἔτι ἦ πολλά, ἄπειρά ἐστιν. Οὐκοῦν ἓν μὲν ὁ πατήρ· πολλὰ δὲ ἡ τοῦ ἑνὸς ἀόριστος δύναμις· πάντα δὲ ὁ νοῦς τοῦ πατρός. Ἔτι πάντα ἦν τὰ πολλά, ἑνὶ ὡρισμένα κατ' ἐπιστροφήν· καὶ ὁρᾷς ὅτι τὰ πολλὰ φύσις μεταξὺ τοῦ ἑνὸς καὶ τῶν πάντων· καὶ τὸ μὲν ἓν ἁπλότης μόνον· τὰ πάντα ὁμοῦ πάντων ἕνωσις, κατὰ τὸ ἡνωμένον ἄρα συνέστη ὁ νοῦς· καὶ ὡς ἐν τῷ νοερῷ κατὰ εἶδος ἅπαντα περιγέγραπται, οὕτως ἐν τῷ ἡνωμέ-

m) In margine legebam: ὅρον.

ἡνωμένῳ καθ' ἓν πάντα συνῄρηται ἀπεριγράφως. Μονὰς οὖν ἡ φύσις αὕτη, ἁπλῆ οὖσα καὶ πολλά. Παμπόλλων γὰρ καὶ ἀπείρων ἡ ἁπλότης περιεκτικὴ καὶ ἔτι μέντοι πάντα, ὅτι τὰ πολλὰ αὐτῆς ὥρισται τῷ ἑνὶ, ἐπειδὴ καὶ ἦν τοῦ ἑνός. Ἄρα οὖν μονὰς μὲν τῷ ὑποκειμένῳ, τρία δὲ ἔχουσα ἰδιώματα. Ἡμεῖς δὲ διορίζομεν οὐ δυνάμενοι συνελεῖν ἐν πρᾶγμα τῶν τριῶν συναιρετικόν. Οὕτω γὰρ καὶ τὰ ἄλλα βουλόμενοι ὁρίζεσθαι πολλὰ λέγομεν ἀνθ' ἑνός. Ἀντὶ τοῦ στοιχείου τὰ στοιχεῖα περιτρέχοντες. Ὡς δὲ ἐπ' ἐκείνων τὸ πρὸ τῶν στοιχείων ἢ τοῖς στοιχείοις ἐπιγιγνόμενον εἶδος ἀξιοῦμεν θεωρεῖν, ἀναγομένους ἐπ' αὐτὸ ἀπὸ τῶν στοιχείων· οὕτω καὶ ἐνταῦθα πολλῷ μειζόνως ἀφετέον τὰ διωρισμένα ἰδιώματα, καὶ ἀνακτέον ἐπὶ μίαν φύσιν ἁπλῆν· ἀφ' ἧς ὁ τούτων μερισμὸς κατωτέρω μερίζεται· τὸ οὖν κοινὸν τῶν τριῶν ὡς τριάδος νοείσθω κατὰ τὸ ἓν τῆς τριάδος, οὐ τῆς ἀριθμητικῆς, ἀντὶ ἐκείνης ὅλης, ἣν ἀρτίως ὑπεστησάμεθα τῷ λόγῳ τριάδα ἀρχῶν τῶν ὑπερτάτων. Ἐπεὶ καὶ ἡ μονὰς οὐκ ἦν ἀριθμητικὴ, ἀλλὰ πάντων μονὰς, ἐν ᾗ τὰ πάντα προείληπται, ὥσπερ ἐν τῇ μονάδι, πᾶς ἀριθμός, ἁπλῶς δὲ εἰπεῖν, καθάπερ τοῖς εἰδητικοῖς χρώμεθα εἰς ἔνδειξιν τῶν ὑπερειδέων· οὕτω καὶ τοῖς ἀριθμητικοῖς ἰδιώμασιν ὡς συμβό-

λοις τῶν ἀναρίθμων καὶ παντάπασιν ἀδιορίστων, ἐπεὶ καὶ ἄλλων πρὸς ἔμφασιν ὧν λέγειν βουλόμεθα. Καὶ εἰ μὴ δυνάμεθα λέγειν, ἐκείνην παραληπτέον. Ὡς τὸ ἓν μὲν οὖν κέντρον ἁπάντων, ἡ δὲ ἀπὸ τοῦ κέντρου διάστασις ἡ δευτέρα ἀρχὴ ῥύσις οὖσα τοῦ κέντρου. Τὸ δὲ πέριξ καὶ ἡ ἐσχάτη περιφέρεια μετὰ τὴν διάστασιν ἐπιστροφή τις οὖσα πρὸ τὸ κέντρον, ὁ νοῦς ὁ πατρικός· κύκλος δὲ τὸ σύμπαν εἶς, ἢ σφαῖρα ἂν εἰπεῖν προσφυέστερον. Καὶ δῆλον, ὅτι οὐκ εἶδος, ἀλλὰ παντὸς εἴδους ἑνοειδεστέρα φύσις. Καὶ τί πλέον εἴποι ἄντις αὐτοῦ τοῦ ἑνός. Τοῦτο γὰρ εἰδοποιεῖν τὸν ἄυλον κύκλον ἐκεῖνον. Ὅλως δὲ φάναι· μὴ ἐπὶ δακτύλων ἀριθμῶμεν τὸ νοητὸν, μηδὲ διωρισμέναις ἐννοίαις αὐτοῦ ἁπτώμεθα, ἀλλὰ πάντα συνελόντες ὁμοῦ νοήματα καὶ μύσαντες τὸ ἓν, καὶ μέγιστον ὄμμα ἀνοίξαντες τῆς ψυχῆς, ᾧ καθορᾶται τὸ διακρινόμενον οὐδέν· οὐδὲ γὰρ αὐτὸ τῷ ὄντι τὸ ἓν, μόνον δὲ τὸ ἡνωμένον. Οὐδὲ τοῦτο ὅπερ ἀντίκειται τῷ διακρινομένῳ· ἀλλ᾽ ὃ καὶ τοῦτο συνῄρηκεν. Τοιούτῳ οὖν ὄμματι ἐκεῖσε βλέποντες εἰ καὶ πόρρωθεν καὶ οἷον ἀπὸ τῶν ἐσχάτων ὅμως ὀψώμεθα τὸ νοητὸν, ὅτι δὴ οὖν πάντη ἀδιάκριτον, καὶ πάντη ἀνάριθμον. Πλὴν ὅτι καὶ οὕτως ἔχοντος ἐν ἡμῖν φανταθήσεται, εἰ χρὴ

εἰ χρὴ ὅτω φάναι, τὸ μὲν ἁπλότης αὐτȣ̃, τὸ δὲ πολλότης, τὸ δὲ παντότης· ἕν γὰρ πολλὰ πάντα τὸ νοητόν ἐστιν, ὡς τριχῆ διεξοδεῦσαι τὴν μίαν φύσιν. Καὶ πῶς μία φύσις τὸ ἓν καὶ τὰ πολλά. ὅτι τὸ πολλὰ τὸ ἀπειροδύναμόν ἐστι τȣ̃ ἑνός· πᾶς δὲ ἓν καὶ πάντα· ὅτι τὰ πάντα ἐνέργεια πανȣ̃χός ἐστι τȣ̃ ἑνός· ȣ̓ μὴν ȣ̓δὲ ἐνέργειαν ῥητέον, ὡς ἔκτενειαν τῆς δυνάμεως εἰς τὸ ἐκτός· ȣ̓δὲ δύναμιν ὡς ἔκτενειαν τῆς ὑπάρξεως εἴσω μένȣσαν· ἀλλὰ πάλιν, ὡς τρία εἰπεῖν ἀνθ' ἑνός· ἓν γὰρ ȣ̓δὲν ὄνομα ἀρέσκει πρὸς τὴν ἐκείνων δήλωσιν, ὡς διεμαρτυράμεθα πολλάκις. Ἄρα ȣ̃ν ἀδιάφορα, πȣ̃ δὲ ȣ̓τε ῥᾴδιον ὑπονοεῖν· τρεῖς γὰρ καὶ ἑξῆς ἀλλήλαις εἶναι λέγομεν τὰς ἀρχάς· πατέρα, καὶ δύναμιν, καὶ νȣ̃ν πατρικόν. Ἀλλ' αὗται μὲν ȣ̓κ εἰσὶ κατὰ ἀλήθειαν, ȣ̓τε μίαν ȣ̓τε τρεῖς, ȣ̓τε μία ἅμα καὶ τρεῖς· ὑφ' ἡμῶν δὲ ἀνάγκη δηλȣ̃σθαι αὐτὰς διὰ τῶν τοιȣ́των ὀνομάτων καὶ νοημάτων, πενίᾳ τῶν ἐκείνοις προσηκόντων· μᾶλλον δὲ προθυμίᾳ τῶν ȣ̓δὲν προσηκόντων αὐτοῖς δηλωμάτων· ὥσπερ γὰρ ἓν καλȣ̃μεν καὶ πολλὰ καὶ πάντα, καὶ πατέρα, καὶ δύναμιν, καὶ νȣ̃ν πατρικὸν, καὶ αὖ πέρας καὶ ἄπειρον καὶ μικτὸν, ȣ̓τω δὴ καὶ μονάδα καὶ δυάδα ἀόριστον, καὶ τριάδα, καὶ πατρίδα ἐξ ἀμφοῖν τȣ́τοιν συνεστῶσαν· καὶ ὡς ἐκεῖνα ȣ̓τω καὶ

ταυτα

ταῦτα διακαθαίροντες ἡμῶν τὰς ἐννοίας, εἰς ὅσον δυνατὸν ἀποδοκιμάζομεν, ἁρμόττειν ἐκείνοις τοῖς πράγμασιν· λεγέσθω τοίνυν ἢ δυνατὸν ἡ νοητὴ τριὰς οὕτω τελὰς, ὡς τὸ ἓν τῆς τελάδος, καὶ τελάδος ἐκείνης τῆς ἐκ τῶν πρώτων τελῶν ἀρχῶν συνεστάναι δοκούσης· περὶ μὲν δὴ τῆς ἑνώσεως ἐκείνης οὐκ αὖ φθάνομεν τι πλησίον λέγοντες. Περὶ δὲ τάξεως τῶν τελῶν τελάδων εἴ τις τὴν εἰρημένην ταύτην τελάδα στήσας κατὰ τὸ ἓν τῆς νοητῆς ὡς αὖ γένοιτο τελάδος, ἴδοι καὶ τὸ ἓν τοῦ παντελὲς ὄν· καὶ πάντῃ ἑαυτοῦ τελαδικὸν ὑφεστὸς, ὡς καὶ ἐν ἑκάστῃ τῶν τριῶν μονάδων ἐνόντος τοῦ τελαδικοῦ· Καὶ γὰρ ἐν τοῖς ἀριθμοῖς αἱ ἑκάστου μονάδες οὐκ εἰσὶν ἀδιάφοροι πρὸς τὰς τῶν ἄλλων· ἀλλ' αἱ μὲν τῆς τριάδος τριαδικαί πως· αἱ δὲ τῆς πλεράδος τοιαύτας ὑπολάβοι τὰς μονάδας, ὡς εἶναι καὶ ταύτας οὐχ ἁπλῶς μονάδας, ἀλλὰ τριάδος μονάδας ἰδιοτρόπους· τάχα ἂν ἐν τῷ ἑνὶ τῷ τῆς τριάδος ἐκείνης περιλάβοι καὶ τὴν ὅλην τοῦ νοητοῦ πρόοδον εἰς τριάδας τρεῖς, οὐδὲ οὕτως ἀφισταμένην τῆς οἰκείας ἑνώσεως. Καί τοι οὕτω γε οὔτε τὸ ἡνωμένον ἔσται πρὸ τοῦ ἑνὸς τοῦ δευτέρου τὸ πρότερον, ὥσπερ ἐδόκει ἀπορεῖν ὁ λόγος· Ἐξῆς γὰρ ἑκάστη μονὰς ἐν τῇ αὐτῆς τάξει τὸ τριαδικὸν ἐφ' ἑαυτῆς οὖσα· Φανεῖται γὰρ τὸ ἓν πρὸ τῶν ἄλλων τριαδικὸν, καὶ τὰ πολλὰ δεύτερον, καὶ τρίτον ἐπὶ

τούτοις τὸ ἡνωμένον· καὶ ὅλος μὲν ὁ Πατὴρ ὅλῳ τῷ νοητῷ συνταχθήσεται διὰ μέσης ὅλης τῆς δυνάμεως· ὁ εἷς διὰ μιᾶς τῷ ἑνί· πάλιν δὲ ὁ τριπλοῦς τῷ τριπλῷ διὰ τῆς τριπλῆς· οὐδὲ δὴ τὸ ἡνωμένον διασπασθήσεται ἀφ' ἑαυτοῦ εἰς τρεῖς μονάδας. Μένει γὰρ ἡνωμένον ὡσαύτως καὶ εἰ προφήνειεν ἐν ἑαυτῷ τὸ τριαδικὸν ἡνωμένον, πολλῷ μειζόνως τὸ ἓν μένει ἓν, τριοῦχον· καὶ ἡ δύναμις ὁμοίως εἰ καὶ τριφυὴς ἐκφανείη· καὶ πῶς τὸ ἓν ἔσται τριπλοῦν ἢ ὅτι ἓν ὄν· ὅμως ἄρχει πρὸς τὸ τριπλοῦν τοῦ ἡνωμένου· τοῦτο μὲν γὰρ ἔσω τριπλοῦν ἡνωμένον ὡς εἴρηται. ἵνα τριπλόην· τὸ δὲ ἓν ἐπιστρέφει πρὸς ἑαυτό, τὴν δὲ τὴν τριπλόην, ὅτι τὸ ἓν κατὰ τὸ ἓν ἔχει τὸ τριπλοῦν ἐμφαινόμενον· καὶ δὴ καὶ ἡ δύναμις ἅτε δυὰς οὖσα τῷ μὲν ἑνὶ συμφερομένη ἑνοειδὴς γίγνεται· τῷ δὲ ἡνωμένῳ τριπλῆ συμφαντάζεται· δυὰς ἄρα ἐστὶν ἐν μέσῳ τοῦ ἑνὸς καὶ τῆς τριάδος· τὸ γὰρ τοι ἡνωμένον, ὡς τρίτον κατὰ φύσιν ἐστὶ τριάς· τὰ δὲ πρὸ αὐτοῦ τὸν ὑπερφυέστερον τρόπον· οὐκ ἄρα θαυμαστὸν οὐδὲ χαλεπὸν ἐννοῆσαι τὸ ἕν· οὕτω γε τριαδιζόμενον· οὐχ ὅτι ἀριθμεῖται οὐδὲ διορίζεται· ἀλλ' ὅτι προείληφεν ἐν ἑαυτῷ τὴν τοῦ ἡνωμένου τριπλόην· καὶ ὅτι ἕν ἐστιν ὡς ἐν τριάδι τῇ ὅλῃ τριαδικόν· ἢ ὅπερ ἄντις ἔχοι τοιοῦτον ἐννοεῖν, ἐννοείτω μᾶλλον, ἢ διάκρισιν τοῦ ἑνός· εἰ μὴ ἄρα καὶ ὑπόβασίν τινα

ἀπ'

ἀπ' αὐτοῦ συμμετρώτερον ὑποθέσθαι, ὡς εἶναι καὶ ἕνα πατέρα καὶ τρεῖς· τὸν αὐτὸν ἕνα καὶ τρίμορφον· μᾶλλον δὲ ἕνα μὲν, ὑποφαίνοντα δέ τι καὶ τριαδικόν· λέγω δὲ οὐ τὸ τριχῆ μεριζόμενον, ἀλλὰ τὸ ἀμέριστον ἓν τῆς τριάδος· ἀλλ' εἰ τριαδικὸν τὸ ἕν, πῶς ἁπλῶς ἕν· ἠπόρει γὰρ καὶ τοῦτο πρότερον δικαίως ὁ λόγος· ἢ τὸ ἓν ἁπλῶς ὑποθέμενοι καὶ τὰ πολλὰ ἁπλῶς, καὶ τὰ πάντα ἁπλῶς κατὰ τὸ ἡνωμένον· ἐκ τούτων δὲ τῶν ἁπλῶς μονάδων ἐποιοῦμεν, ὡς ἐδοκοῦμεν, τριάδα τὴν ἁπλῶς· ὥστε καὶ τὸ τριαδικὸν τοῦ ἑνὸς ἁπλῶς ἐστιν καθ' ὅσον τὸ ἁπλῶς ἓν τὴν ὅλην τριάδα ἐκείνην προείληφεν, καὶ οἷον ἐτέλεσεν εἰς αὐτὴν, καὶ συνηριθμήθη ταῖς ἄλλαις ἁπλῶς ἀρχαῖς, ὡς πρώτη ἀρχὴ δευτέρας καὶ τρίτης ἐξηγουμένη· ἔσω γὰρ τὸ ἁπλῶς ἓν τῷ ὄντι τὸ ἀνάριθμον, καὶ εἰ χρὴ φάναι σαφέστερον, ἀτρίαστον καὶ ἀμονάδιστον· οὐδὲ γὰρ μοναδικόν ἐστιν· ὅτε γε μηδὲ ἓν κατὰ ἀλήθειαν· κατὰ δὲ ἔνδειξιν λέγεται μόνην· τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ ἁπλῶς ἡνωμένον, ἀλλὰ καὶ ἐν μέσῳ τὰ πολλὰ τούτων ἐστὶ τοῦ ἁπλῶς λεγομένου τρόπον, ἄνευ παντὸς διορισμοῦ καὶ πάσης προσθήκης.

VIII.

Τρία μὲν οὖν οὐκέτι κλητέον αὐτὰ, παθόντα αὐτοῖς τὸ εἶναι τρισὶν, οὐδενὸς ἄλλου πεφηνότος

ἐκεῖ. Πλὴν ἡμεῖς γε ἀνθρωπίνως διαλεγόμεθα περὶ τῶν ὑπὲρ θαυμάτων ἀρχῶν οὐκ ἔχομεν ἄλλως ὅτι ἐννοεῖν οὔτε ὀνομάζειν. Ἢ οὕτω ὡς ἀναγκαζόμεθα χρῆσθαι τοῖς λόγοις ὑπὲρ τῶν εἰς τὰ ἐπέκεινα ἀνεχόντων νοῦ παντὸς καὶ ζωῆς· καὶ οὐσίας πραγμάτων, ἐπεὶ καὶ οἱ θεοὶ οὐχ οἵαν οὔσιν, οὐδὲ ὡς, οὕτω καὶ τοιαῦτα περὶ τούτων ἢ καὶ περὶ ἄλλων διδάσκουσιν ἡμᾶς· ἐνίοτε καὶ ἐνίους· ἀλλ' ὥσπερ Αἰγυπτίοις ἢ Σύροις ἢ Ἕλλησι διαλέγονται χρώμενοι τῇ ἐκείνων οἰκείᾳ φωνῇ, ἣ μάτην ἂν ἐφθέγγοντο πρὸς αὐτοὺς, οὕτω καὶ ἀνθρώποις τὰ οἰκεῖα παραδοῦναι ἐσπουδακότες, ἀνθρωπίνῃ διαλέκτῳ χρήσονται δικαίως· αὕτη δὲ σύγκειται οὐ μόνον ἐκ τοιῶν δε ῥημάτων καὶ ὀνομάτων ἀλλὰ καὶ ἐκ νοημάτων τούτοις ἀναλογούντων καὶ προσαρμοττόντων. Εἰ τοίνυν καὶ παραλλάττομεν τῆς ἀληθείας ἐκείνης διερευνώμενοι τὸν νοητὸν βυθὸν, ὅσος καὶ οἷός ἐστι, παραφερόμεθα πρὸς τὰ κάτω καὶ μερικὰ συνεσπώμενοι, ἢ συγκαλασπώμενοι τῇ ἀνάγκῃ τῆς μικροπρεποῦς ἡμῶν οὐδενείας ἀναχεῖσθαι. Ὅμως δεῖ τῆς παραφορᾶς καὶ τῆς παραλλάξεως. Ἄλλως μὲν γὰρ οὐκ ἔστιν ὡς νῦν ἔχομεν ἔχοντα, ἐννοεῖν περὶ αὐτῶν· ἀγαπητέον δὲ καὶ πόρρωθεν καὶ μόλις, καὶ ἀμυδρότατά πῃ παράπτεσθαι. Ἢ παρυπονοεῖν τι ἴχνος, οἷον ἀστράπτον ἐξαίφνης, περὶ τοῖς ἡμετέροις

ροις ὄμμασιν. Κἂν αὐτόθεν ποθεν ἐγείρεται ἀπὸ τῆς ψυχῆς ἡ ἀστραπή. Μικρὰ μὲν οὖσα καὶ οὐ πάνυ λάμπουσα. Δεῖγμα δὲ ὅμως ἡμῖν γιγνομένη ἐπαινετέον, ὅτι αὐτὸς ἑαυτὸν ἐκφαυλίζει καὶ ὁμολογεῖ δυσωπεῖσθαι, καὶ μὴ δύνασθαι ἀντιβλέπειν πρὸς τὸ φῶς ἐκεῖνο τὸ ἡνωμένον, καὶ νοητόν. Οὕτως οὖν τὴν τριάδα λέγομεν ἐκεῖ ὡς πλῆθος ἀδιάκριτον σημαίνουσαν, καὶ τὴν δυάδα αὖ πάλιν, ὡς τοῦ πλήθους αἰτίαν ἐκείνου, καὶ τὴν μονάδα πρὸς ταύτας. Ὡς τὸ ἓν αὐτὸ, ὃ τοῦδε τοῦ πλήθους ἐστὶν ἐπέκεινα. Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ πολυύμνητος νοητὴ τριάς· ἣν παραφράζειν ἄλλοτε ἄλλως βουλόμενοι λανθάνομεν αὐτοὺς, ἔτι ποικιλωτέραν αὐτὴν ἐν τοῖς λόγοις παρατιθέμενοι, καὶ μάλιστα, ὅταν αὐτὴν ἐννεάδα ποιῶμεν· τὸ παντελὲς καὶ πάντων ἡγεμονοῦν ἀπὸ τῶν πρώτων ἄχρι τῶν ἐσχάτων ἐκλογιζόμενοι· καὶ ἐν τῷ πρώτῳ ὄντι κατὰ φύσιν τριμόρφῳ· καὶ τὰς πρὸ αὐτοῦ [illegible]χὰς ὥσπερ ἐν κατόπτρῳ ὁρῶντες· τριαδικὰς φανταζομένας καταλαμπούσας αὐτοῦ τὰς τρεῖς πάντα μορφὰς, ὥσπερ ἐν τῷ νέφει τρεῖς ἔχοντι διαστάσεις κατοπτρικὰς, ἡ μονοειδὴς ἐμφαίνεται τοῦ ἡλίου χρόα, κατὰ τὴν ἰνδαλλομένην πολύχρωμον ἶριν. Τοιγαροῦν καὶ Σωκράτης ἐν τῷ Φιλήβῳ πρὸς τὸ ἓν ἐκεῖνο μὴ δυνηθεὶς ἀντωπῆσαι διὰ τριάδος αὐτὸ παρεδήλωσεν τῆς ἐν προθύροις αὐτοῦ τεταγμέ-

νης, ὡς φησὶ, πάντως ὅτι ἡνωμένῳ κατ' ἄλλων μαρμαίρουσαν τὴν τριάδα κατὰ τὴν μίαν αὐγὴν τῆς ἑνάδος· ὅλως δὲ ὡς τὰ ἄλλα καὶ τὴν τριάδα κατὰ ἔνδειξιν ἐκεῖ ἀνάγομεν· καὶ ὡς ἡ πρώτη ἀρχὴ μονὰς, καὶ ἡ δευτέρα δυὰς ἀόριστος. Ἡ δὲ τρίτη τριὰς, ὅτι αὕτη μὲν κατὰ ἐπιστροφήν· ἡ δὲ πρὸ αὐτῆς κατὰ μονὴν ἐθεωρεῖτο, οὕτω καὶ ἡ ὅλη ἀπὸ τούτων συγκειμένη τριὰς, οὐκ ἐκ μονάδων ἐστὶν, ὡς δοκεῖ, τριῶν, ἀλλ' ὅτι μία ἐστὶν ἕνωσις παντελὴς ἡ αὐτὴ μένουσα καὶ προϊοῦσα, καὶ ἐπιστρεφομένη· οὐδὲ ταῦτα ὡς τρία ὄντα; ἀλλ' ὡς ἓν πρὸ τῶν τριῶν ἄχρι τῶν ἐσχάτων ἐκλογιζόμενοι· καὶ ἐν τῷ τρίτῳ ὄντι κατὰ φύσιν τριμόρφῳ, καὶ τὰς πρὸ αὐτοῦ ἀρχὰς τὰ τρία δυνάμενοι. Τρεῖς οὖν οἱ πατέρες, ἢ εἷς, ἢ οὔτε τὸ εἷς ὑπὲρ πᾶσαν τριάδα. Ὥστε καὶ ὑπὲρ τὸ ἓν ἅπαν ὃ πρὸς ταῦτα ἀντιδιαστελλόμεθα· ὡς ἓν πρὸς δύο καὶ τρία· καὶ δύναμις ἄρα οὔτε μία, οὔτε τρεῖς· καὶ νόες οἱ κατὰ τὸ ἡνωμένον ὁμοίως· οὐδὲ γὰρ ἐν τῷ ἡνωμένῳ τὸ ἓν καὶ τὰ δύο, καὶ τὰ τρία διώρισται· ἀλλ' ὥσπερ ὑπὲρ πάντα διορισμὸν τὰ ἐκεῖ, οὕτω καὶ ὑπὲρ τὸν πάντων πρεσβύτατον, οὕτος δὲ οὐδὲν ὅγε ἑνὸς καὶ δυοῖν καὶ τριῶν· ἀλλ' εἰ καὶ οὕτως ἔχοι ὥσπερ ἔχει κατὰ ἀλήθειαν ἐκείνη ἡ φύσις, ὅμως ἀνάγωμεν εἰς αὐτὴν σαφηνείας ἕνεκα καὶ συμμετρίας, τῆς πρὸς ἀνθρώ-

ἀνθρώπους τὰ σεμνότατα τῶν ἀπ' αὐτῆς καὶ μετ' αὐτὴν προελθόντων. Οἷον τὸ ἓν τὰ πολλὰ, τὸ ἡνωμένον, τἀγαθὸν· τὸ πάντων αἴτιον· τὸ πέρας· τὸ ἄπειρον· τὸ μικτὸν ὅσα τε ἄλλα τοιουτότροπα· καὶ δὴ καὶ τοῦ διωρισμένου τὸ παντελὲς καὶ παντελῶς ὑφεστῶτος. Ἃ δὴ τριὰς ἔχει καὶ ἡ τῆς τριάδος πρόοδος. Ταῦτα δὲ πάντα κατὰ μὲν ὑπόστασιν μετὰ τὸ νοητὸν ὑφέστηκεν· κατὰ δὲ ἔμφασιν ἢ αἰτίαν ἢ ἀναλογίαν ἐν τῷ ἡνωμένῳ· κατὰ δὲ αὐτὴν ἀπ' αὐτοῦ ἀναγομένην, εἰς τὰ πολλά· ἢ πολλὰ μόνον, οὐδὲν δὲ ἄλλο προέμφασιν, ἢ προαιτίαν, ἢ προαναλογίαν, ὡς εἴτις ἐν τῷ πλήθει τῷ πρὸ παντὸς ἀριθμοῦ ἐνίδοι τινὰ ἀδιάρθρωτον· μᾶλλον δὲ καὶ ἀδιάκριτον τῶν ἀριθμῶν προϋπόστασιν· ὡς ἐν τῇ ἀνειδέῳ ὕλῃ τὴν τῶν εἰδῶν· τρίτῳ δὲ εἰς τὸ ἄνω βήματι ἀπὸ τοῦ χάους ἀνιόντων πολλῶν. Ἐν δὲ τῷ αἰθέρι τῆς πάντων ἁπλότητος ὑπονοῆσαι ταῦτα προειλῆφθαι. Καθόσον αὐτῇ σύνεστι καὶ αὐτῆς ἐστιν, ἥτε χαώδης ἀπειρία καὶ ἡνωμένη ἀδιάκριτος σύμπηξις ἁπάντων.

IX.

Ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ὁπωσοῦν τολμῶμεν τάτε ἀνάριθμα ἀριθμεῖν, καὶ τὰ ὑπὲρ πᾶσαν τάξιν ὄντα τάττειν, Καὶ τὸν ὑπέρκοσμον τῷ ὄντι βυθὸν ὅμως δια-

κοτμεῖν· φέρε νῦν αὐτὰ ταῦτα λέγωμεν, ὅπη καὶ ὅπως ποιητέον. Καθάπερ οὖν ὁ νοητὸς κόσμος καὶ νοερὸς ὅτε ἐπὶ τούτων νοερὸς τύχῃ τὴν πρώτην διῃρημένος· ἔπειτα αὐτῶν τριῶν ἕκαστον τμημάτων τριχῇ διελόμενον κατὰ ἀναλογίαν τῶν μετ' αὐτὸν καὶ ἀπὸ τούτου ἀπ' ἐκείνων μετάγοντες τὴν ἔνδειξιν τῆς διακρίσεως· ὅτι ὅσος ἦν ὁ νοερὸς ἐν τῷ διακεκρίσθαι, τοσοῦτος ἐν τῷ διακρίνεσθαι ὁ νοητὸς καὶ νοερὸς, καὶ ὅσος ἐν τῷ διακεκρίσθαι οὗτος, τοσοῦτος ὁ νοητὸς ἐν τῷ ἀδιακρίτῳ ἢ αὐτοῦ καὶ οὐδὲν ἧττον παμπλήρει καταστήματι. Ουτω δ' οὖν ὅπερ ἔφην καὶ ἐν ἐκείνῳ τὸ πανταχοῦ τέλειον θεωροῦντες, εἰς πατέρα καὶ δύναμιν καὶ νοῦν διειλόμεθα· καὶ τούτων ἕκαστον τριχῇ πάλιν ἐπιδιειλόμεθα· καὶ πῶς ἄρα γὰρ τὸν μὲν πατέρα, καὶ τὴν δύναμιν εἰς τρεῖς δυνάμεις, καὶ τὸν νοῦν εἰς τρεῖς νόας· ἔπειτα προσηρμόσαμεν καὶ ζυνελέξαμεν ἕκαστον ἑκάστῳ τῷ οἰκείῳ τὸν οἰκεῖον ὁμοσταγῶς, ἢ διερριμμέναι οὕτως ἔσονται αἱ τριάδες, εἰ ἀπὸ τῆς πρώτης καὶ τῆς δευτέρας καὶ τῆς τρίτης ἑκάστη συνεστήξεται, καὶ οὐκ ἔσται πρώτη ὅλη ἡ τριὰς, καὶ ὅλη δευτέρα, καὶ ὅλη τρίτη. Ἕξει γὰρ ἑκάστη ἀνομοταγῆ καὶ ἀνομοειδῆ· καὶ δὴ καὶ ἐπὶ τῶν μετὰ ταῦτα κόσμων οὐχ οὕτως· πατρικῆς γὰρ οὔσης ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἰυγγικῆς ὅλης φύσεως, καὶ δυναμικῆς τῆς συνοχικῆς, καὶ

καὶ νοερᾶς τῆς τελεταρχικῆς, ἐ συμπληρῦμεν ἑκάστην τριάδα ἐκ τῶν τριῶν, ἀλλ' ἑκάστην φύσιν ἰδίᾳ τριχῇ διαιρῦμεθα κατὰ τὸ εἶδος μέντοι τῆς ὅλης διαιρέσεως· καὶ γὰρ τὴν ἰϋγγικὴν εἰς πατέρα καὶ δύναμιν καὶ νῦν, καὶ τὴν συνοχικὴν, εἰς τὰ αὐτά· καὶ τὴν τελεταρχικὴν ὁμοίως· ὕτως ἄρα καὶ εἷς ὢν, ὅμως ἐμφαίνει τὴν τριάδα τῆς οἰκείας ἁπλότητος· ὡσαύτως δὲ καὶ ἡ δύναμις τριὰς καθίςαται καθ' ἑαυτὴν τε μένεσα, καὶ ἑκατέρῳ συμφερομένη τῶν ἄκρων· καὶ δὴ ἐκ τρίτων καὶ ὁ νῦς ὁμοίως τριπλασιάζεται· ὅσον μὲν αὐτῦ εἰς τὸν πατέρα ἐπέςραπται, πατρικὸν γιγνόμενον ἐν τῇ τρίτῃ τριάδι τῇ ἑαυτῦ· ὅσον δὲ τῇ δυνάμει συμφυόμενον, δύναμις νοερὰ ἀποτελεῖται· ὅσον δὲ ἀφ' ἑαυτῦ ἀμιγὲς πρὸς τὰ κρείττονα μένει, ὗτος ὁ παραδίδοται τῆς τριάδος· καὶ ὕτω μὲν ὁμοειδεῖς τε καὶ ὁμοταγεῖς αἱ μονάδες ἑκάστης τριάδος· ὕτω καὶ αἱ τριάδες εἰς μονάδας δύναται συναιρεῖσθαι, κατὰ τὸ ἓν ἑκάστῃ ὁρωμένη τῆς τριάδος, ἀλλ' ὐχὶ κατὰ τὸ πλῆθος αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ αὐταὶ αἱ ὅλαι τρεῖς, οἷον μονάδες ὐ διαςήξονται ἀπ' ἀλλήλων κατὰ διάκρισιν· ἀλλ' ὑπὲρ πᾶσαν μονάδα πρὸς ἑαυτὴν ἡνωμένην ἐκεῖναι πρὸς ἀλλήλας ἑνωθήσονται· ὗ ἑνὸς ἁπλῶς τὴν ἑαυτῦ πρώτην ἑνοποιὸν δύναμιν, εἰς τὰς μεθ' ἑαυτῦ συνεχεῖς αὐ-

τῷ ἀρχὰς ἀπερειδομένου καὶ ἀναρπάζοντος αὐτὰς εἰς τὴν ἑαυτοῦ ἄφραστον ἕνωσιν, ὥς τε καὶ τὸ τρίτον ἀπὸ τοῦ ἑνὸς, ὅπερ ἐκαλοῦμεν, ἡνωμένον· καὶ τοῦτο ὅμως τῇ ἑαυτοῦ φύσει καὶ πρὸ τῆς ἀμηχάνου τοῦ ἑνὸς ἁπλότητος ὑπὲρ μονάδος ἕστηκεν ἀναλογίαν. ἡ μὲν γὰρ εἶδός ἐστιν· εἰ δὲ μὴ εἶδος, ἀλλά τι διωρισμένον· εἰ δὲ μὴ, ἀλλὰ διωρισμένης τε συστάσεως ἀρχὴ, τὸ δὲ ἡνωμένον, καὶ ὑπὲρ εἶδος καὶ ὑπὲρ πάντα διορισμὸν, καὶ ὑπὲρ πᾶσαν οὐσίαν τὴν καθ' ἑτερότητα θεωρουμένην· καὶ οὐκ ἀριθμοῦ ἀρχὴ, ἀλλὰ πάντων ἁπλῶς τῶν μεθ' ἑαυτὸ, καὶ οὐκ ἔχει πλῆθος ἐν ἑαυτῷ πολλῶν ἀριθμῶν συνεσπειραμένον, ἀλλὰ πάντη ἀνάριθμόν τε καὶ ἀδιάκριτον αὐτὸ τοῦτο μόνον ὃ λέγεται ἡνωμένον· οὐκ ἄρα ὡς ἀληθῶς τριὰς· οὐδεμία δοκοῦσά ἐστιν· οὐδὲ γὰρ μένει διωρισμένα ἀπ' ἀλλήλων τὰ τρία· τὸ ἡνωμένον· τὰ πολλά· τὸ ἕν· ἀλλὰ τὸ μὲν ἡνωμένον ἀναχεῖται εἰς τὰ πολλὰ· κατὰ γοῦν τὴν ἐπικράτειαν τῆς δυνάμεως· ἡ δὲ δύναμις, ἅμα ἐκείνῳ διαχυθέντι εἰς δύναμιν, εἰς τὸ ἓν ἀναπλοῦται, ἀφεῖσα τὴν ἑαυτῆς χύσιν, καὶ εἰς τὴν τοῦ ἑνὸς ἀναδραμοῦσα ἁπλότητα· πάντα οὖν αὕτη κατείληφεν, οὐκ ἐῶσα φανῆναι τὸν τῆς τριάδος διορισμὸν, ἀλλὰ πάντα τὸ ἓν ἀποφήνασα· καθάπερ ἡ δύναμις καὶ τὸν νοῦν ἀποδείκνυσιν ἄπειρον χάος, ἐν τῷ τῆς δυνά-

δυνάμεως ἰσάριθμον ἀορίστῳ· ὁ δὲ νοῦς ὅσον καθ' ἑαυτὸν, n) ἀπολείπεται τῶν πρεσβυτέρων ἀρχῶν κατὰ τοσοῦτον μόνον φαίνεται νοῦς· πῶς οὖν τῷ ὄντι τριάς· ἑκάστης γὰρ μονάδος o) αἱ μονάδες χείρονές εἰσιν αὐτῆς ὅλης· καὶ οὐδεμία μέντοι ἀφανίζει τὴν οἰκείαν p) τριάδα· τοὐναντίον δὲ καὶ συνίστησιν· ἢ γὰρ ἂν εἴη τὰ πολλὰ πρὸ τοῦ ἑνός· ἔτι δὲ καὶ ἀφανίζει τὴν τριάδα τὸ ἕν· καταπίνεται γὰρ ἐν αὐτῷ ἅπας διορισμός· διόπερ ἐν μὲν τῷ ἑνὶ μόνη ἑνάς ἐστι καὶ ἡ λεγομένη τριάς· ἐν δὲ τοῖς πολλοῖς δυάς ἐστι καὶ ἡ τριάς· δύναμις γάρ· ἐν δὲ τῷ ἡνωμένῳ σαφής τις ἂν εἴη τῆς τριάδος ἔμφασις· διὰ τὸ πρῶτον πεπονθέναι τότε ἓν καὶ τὰ πολλά· πρῶτος δὲ καὶ ἡ τριὰς ἀριθμὸς ἕν τε καὶ δύο· τοῦτο δέ ἐστιν ἡνωμένον τε καὶ πεπληθυσμένον· μοναδικόν τε καὶ δυαδικόν.

X.

Τῶν μὲν δὴ τοιούτων ἅλις ἡμῖν ἔστω· πότε γὰρ ἂν παυσαίμεθα τῷ φύσει λόγῳ ἁμιλλώμενοι πρὸς τὴν νόησιν τῶν νοητῶν ὑμνουμένων τριά-

n) in MS. ἑ τον quod per ἑαυτὸν exprimendum censui.

o) in contextu tres priores literæ punctis notatæ erant, prequ e iis in margine legebatur τρι.

p) ita scribo pro οἰκίαν, quod est in MS.

τελάδων. Ἐπ' ἐκεῖνα δὲ τρέψωμεν τὴν διάνοιαν τὰ ζητήματα, ὅσα τὴν φύσιν αὐτὴν πολυπραγμονεῖ τῶν τελάδων· τῆς πατρικῆς· τῆς δυναμικῆς· τῆς νοερᾶς καλουμένης· ἆρα γὰρ ὡς ἡ μέση προφανῶς ἐνδείκνυται. Ἡ μὲν ἴσαται κατὰ τὴν δύναμιν, καὶ θεωρεῖται ὡς ἀρχὴ πασῶν δυνάμεων· ἡ δὲ ὕπαρξις ἡ πατρικὴ, οἷς λέγεται καὶ ἡ δύναμις. Ἡ δὲ νοερὰ, ὡς ἐνέργεια ἀπὸ δυνάμεως προϊοῦσα καὶ οὖσα ἐνέργεια τῆς ὑπάρξεως. Ὃν γὰρ ἔχει λόγον ἡ οὐσία πρὸς δύναμιν, καὶ ἡ δύναμις πρὸς ἐνέργειαν, τοῦτον ἔχειν εἴποι τις ἂν τὴν πατρικὴν ἰδιότητα πρὸς τὴν δυναμικὴν, καὶ τὴν δυναμικὴν πρὸς τὴν νοερὰν, καὶ ἃς ἐβουλήθησαν ἀρχὰς ἐνδείξασθαι δι' ἄλλων ἄλλοι· οἷον οἱ Πυθαγόρειοι, διὰ μονάδος καὶ δυάδος, καὶ τελάδος, ἢ ὁ Πλάτων διὰ τοῦ πέρατος καὶ τοῦ ἀπείρου, καὶ τοῦ μικτοῦ· ἢ πρότερόν γε ἡμεῖς διὰ τοῦ ἑνὸς καὶ τῶν πολλῶν, καὶ τοῦ ἡνωμένου· οὕτω οἱ χρησμοὶ τῶν θεῶν διὰ τῆς ὑπάρξεως καὶ δυνάμεως καὶ ἐνεργείας. Τὸν μὲν οὖν πατέρα σαφῶς ὕπαρξιν ὀνομάζει. Τὴν δὲ δύναμιν οὐδὲ ἄλλῳ ὀνόματι παραδίδωσιν· εἰ δὲ ὁ μὲν Πατὴρ, ὕπαρξις· ἡ δὲ δύναμις τὸ μέσον, πῶς οὐχὶ καὶ τρίτον ἐνεργειά τε ἂν εἴη καὶ λέγοιτο. Καὶ δὴ οὕτω ταύτῃ θεωρεῖ, καὶ ὁ μέγας Ἰάμβλιχος· τάχα δὲ καὶ ὁ νοῦς

ἀπὸ τοῦ νοεῖν, ὅ ἐστι, ἀπὸ ἐνεργείας, ὠνομασμένος ἂν εἴη· ὅτι ποτὲ ἂν δηλοῖ καὶ τὸ νοεῖν, εἴτε τὸ γιγνώσκειν, εἴτε τὸ ἐπιστρέφεσθαι πρὸς τὸν πατέρα, εἴτε τὸ ἐκείνου ἀφίεσθαι· καὶ τάχα ἂν ὁ μὲν πατὴρ ὑπάρχει μόνον· ἡ δὲ δύναμις πρὸς τὸ ὑπάρχειν καὶ δυνατόν· ὁ δὲ νοῦς πρὸς τούτοις καὶ τὴν ἐνέργειαν προβάλλοιτο ἄν. Καὶ ἥγε τοιαύτη ἔνδειξις πολλὴν ἂν σώζοι τὴν ἕνωσιν τῶν πρώτων ἀρχῶν· εἴγε τρεῖς οὖσαι ὅμως ἥνωνται πρὸς ἀλλήλας· οὕτως ὡς πρὸς ὕπαρξιν δύναμις, καὶ ἐνέργεια τῆς ὑπάρξεως· δῆλον δὲ ὅτι καὶ μειζόνως ἥνωνται πρὸς ἀλλήλας αἱ ἀρχαὶ, ἢ πρὸς ἑαυτὴν ἡ μία φύσις, ὑπάρχουσά τε καὶ δυναμένη, καὶ ἐνεργοῦσα καὶ οὖσάγε μία τρίμορφος. Ἄρα οὖν οὕτως αὐτὰς νοητέον. Καὶ ἀπὸ τῆς τρίτης ταύτης ἰδιότητος ἢ τὴν ἁπλῶς οὐσίαν θέμενοι τὸ τρίτον, ὅπερ ἐστὶ τὸ ἡνωμένον· πῶς ἂν ἔχοιμεν λέγειν τὸν πατέρα κατὰ τὴν οὐσίαν ὑπογράφεσθαι, εἴπερ ταυτὸν οὐσία καὶ ὕπαρξις. Ἢ οὐ ταυτόν φασιν, ἀλλ' ἡ μὲν ὕπαρξις ἐπὶ θεῶν λέγοιτο ἄν· ἡ δὲ οὐσία ἐπὶ τῶν ἐξῃρημένων αὐτῶν· οὕτω γὰρ εἰώθασι πολλαχοῦ διαστέλλεσθαι οἱ φιλόσοφοι· ἀλλ' εἰ καὶ τοῦτο ἦν ἀληθὲς, οὔπω διώρισαι ἐν ἐκείνοις ἀπὸ τοῦ ἑνὸς τὸ ὄν· οὐδέ οὕτιν ὂν τὸ ἡνωμένον. Οὐδὲ ἄρα τὸ ἓν, ὁ πατήρ· ἴσως δὲ ὡς ἓν

ὂν ἁπλῶς ὁ πατὴρ, καὶ τὸ ἡνωμένον εἴη ἂν ἁπλῶς ὂν ἄλλον τρόπον λεγόμενον ἑκάτερον, ὡς προείρηται πολλάκις· ἣν δ' ἂν οὕτω λέγειν, εἰ ἀληθὲς διαφέρειν οὐσίαν καὶ ὕπαρξιν. Νῦν δὲ οὐχ ὁρῶ ἔγωγε τὴν τοιαύτην διαφοράν· τὸ γὰρ εἶναι καὶ τὸ ὑπάρχειν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ λέγομεν. Ἐπεί περ ποτὲ καὶ λέγομεν ὑπάρχειν τὸ εἶναι. Τοῖς γὰρ παλαιοῖς πάνυ σύνηθες. Εἰ δὲ ὅτι πρὸ παντὸς ἄλλου δεῖ προϋπάρχειν τὸ εἶναι, οἷον τοῦ δύνασθαι καὶ τοῦ ἐνεργεῖν· καὶ τοῦ εὖ πράττειν, ἢ εὖ εἶναι, καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων σχεδόν· καὶ γὰρ ἐν τοῖς φύσει τοῦ ὄντος τὸ ὂν προηγεῖται τῶν ἄλλων. Εἰ δὴ διὰ ταῦτα τὸ εἶναι ἀρχὴ καὶ ὑπό τι ἀρχή. Μετὰ γὰρ τὸ ἓν τὸ ὂν ἐννοοῦμεν· ταυτὸν μὲν ἂν εἴη καὶ οὕτως ὑπάρχειν καὶ εἶναι. Πλὴν ὅτι τὸ εἶναι ὡς πρὸ τῶν ἄλλων τεταγμένον καὶ τοῖς ἄλλοις τὸ εἶναι παρεχόμενον οὕτως ἂν καλοῖτο καὶ ὑπάρχειν. Εἰ τοίνυν ταυτὸν οὐσία καὶ ὕπαρξις, ἢ γὰρ ἁπλῶς οὐσία τὸ τρίτον, πῶς ἂν ἔχοι λόγον ἐπὶ τὸν πατέρα ταύτην μετάγειν. Οὐχὶ γὰρ καὶ τὸ πατρικὸν ἰδίωμα, τοῦ εἶναι ἄλλο αἴτιον εἶναι βούλεται· ἀλλ' οὐκ αὐτὸ εἶναι καθὸ πατρικόν· οὐκοῦν ὁ πρῶτος πατὴρ, καὶ ἁπλῶς πατήρ· οὐκ ἄλλο τε ἄν· εἶ-

τα πα-

τα πατὴρ ἀλλὰ μόνον πατήρ· οὐκ ἂν μὲν αὐτὸς εἴη, τοῦ δὲ εἶναι ἄλλοις αἴτιος ἔσται· καὶ πρώτων γε τῶν ἁπλῶς ὄντι πρὸ πάντων. Ὥστε καὶ ταύτῃ πρὸ πάσης ὑπάρξεως καὶ οὐσίας ὁ πατὴρ, ὁμοίως δὲ καὶ δύναμις ἡ πατρικὴ, ἅτε οἰστικὴ τῆς οὐσίας οὖσα, πρὸ αὐτῆς ἂν εἴη τεταγμένη. Οὐκοῦν τὸ τρίτον ἦν ἡ πατρικὴ ἐνέργεια, ὥστε καὶ ἡ ἐνέργεια πρὸ τῆς οὐσίας, ἅτε οἰστικὴ τῆς οὐσίας καὶ πατρικὴ οὖσα ἐνέργεια. Οὐκ ἄρα τὸ ἡνωμένον ἡ ἁπλῶς οὐσία, εἴπερ ἐστὶ πατρικὴ ἐνέργεια γεννῶσα τὰ ὄντα. Ἡ σύνδρομος ἡ ἐνέργεια τῷ ἐνεργουμένῳ· καὶ ἡ μὲν πατρικὴ ἐνέργεια ταύτῃ τοῦ ἑνὸς ἐχομένη καὶ πατρὸς ἡνωμένον ἐστὶ κατὰ ἐπιστροφὴν, τὴν πρὸς τὸ ἓν ἐκεῖνο καλούμενον· ἡ δὲ τὰ ἀφ' ἑαυτοῦ χωριζόμενα καὶ γεννώμενα συνήρηκεν ἐν ἑαυτῷ· καὶ ταύτῃ πρὸ τῆς διορισμένης οὐσίας, ἡ ἁπλῶς οὐσία καθάπερ εἴρηται καὶ πρότερον· ἢ ῥητέον τὴν τρίτην ἀρχὴν ἀναλογεῖν τῆς ἐνεργείας τῆς πρώτης· ὅτι συλλαβοῦσα τὸ ἐνεργεῖν, τὸ δύνασθαι, τὸ πατρικὸν ἰδίωμα καὶ γεννητικὸν οὐσία γέγονεν ἁπλῶς· καὶ γὰρ οὐσίαν φαμὲν καὶ ὂν τὸ ἐνεργοῦν τε καὶ δυνάμενον, καὶ πρότερόν γε αὐτὸ ὑφεστός, ὥστε καθ' ἑαυτὴν μὲν οὐσία ἐστὶν·

πρὸς

πρὸς δὲ τὸν πατέρα ἐνέργεια λέγεται τοῦ πατρὸς, ἢ μήποτε ἐκείνως θεωρητέον· ἡ μὲν τρίτη ἀρχὴ οὐσία καὶ ὕπαρξις, ἐνέργεια ἤδη καὶ κατ' ἐνέργειαν· ἡ δὲ δευτέρα, δυνάμει ἔτι· καὶ τοῦτο δηλοῦν τὴν δύναμιν· ἃ γὰρ ἐν τοῖς κάτω χειρόνως, ἐκεῖ κρειττόνως λαμβάνεται· οὕτως ἄρα τὸ δυνάμει, πρὸς τοῦ ἐνεργείᾳ, ὁ δὲ πατὴρ οὐδὲ δυνάμει πω· ἀλλ' ἤρπασεν ἑαυτὸν καὶ ἀπὸ τῆς πρὸς οὐσίαν οἵας δήποτε ἐννοουμένης ἐπιτηδειότητος· ἐπεὶ καὶ ἐν τοῖς τῆδε τὸ ἓν τῆς ὕλης, ἐπέκεινα τοῦ δυνάμει καὶ χεῖρον. τὸ γὰρ δυνάμει ἤδη προωρμῆσθαι, τῇ πρὸς τὸ εἶδος ἐπιτηδειότητι· τάχα δὲ ἐκεῖνο προσφυέστερον εἰπεῖν, ὡς ἡ μὲν ὕπαρξις τὴν ὑπόστασιν δηλοῖ μόνον, ὥσπερ ἡ δύναμις τὸ δύνασθαι μόνον· καὶ ἡ ἐνέργεια τὸ μόνον ἐνεργεῖν· ἡ δὲ οὐσία τὸ ὅλον ἐστὶ καὶ τὰ τρία συνειληφὸς· ὅθεν τὸ ὑφεστὸς μὲν, δυνάμενον δὲ μηδὲν, ἢ τὸ δυνάμενον μὲν, οὐκ ὂν δὲ ἐνεργοῦν· οὐδὲ εἶναί φαμεν, ἢ μάτην γε εἶναι· καὶ πάλιν ἀξιοῦμεν, οὐδὲν εἶναι μάτην, ἐν μὲν δὴ τῷ τρίτῳ τὰ τρία συνδεόμενα· ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τὰ δύο μόνα· ἐν δὲ τῷ πρώτῳ τὸ ἓν μόνον ὡς ἀληθῶς· ὅθεν τοῦτο μὲν ὕπαρξις μόνον καὶ ὑπόστασις· οἷον ἀδύνατος καὶ ἀνενέργητος, εἰ θέμις εἰπεῖν· κατὰ τὸ κρεῖττον τῆς δυνάμεως καὶ τῆς ἐνεργείας ἐπινοουμένη· ἡ δὲ δευτέρα ἀρχὴ, ὕπαρξις ἅμα καὶ

καὶ δύναμις, ἀλλὰ μηδὲν ἐνεργοῦσα καὶ πρὸ ἐνεργείας οὖσα, τὰ πρὸ ἐνεργείας ἅπασι χορηγοῦσα, ὥσπερ ἡ πρώτη τὰ πρὸ δυνάμεως. Ἡ δ' τρίτη προσλαβοῦσα τὸ ἐνεργεῖν οὐσία γέγονεν ὑφεστῶσα, καὶ δυναμένη καὶ ἐνεργοῦσα φύσις. Ταύτῃ ἄρα διοίσει τῆς οὐσίας ἡ ὕπαρξις· ἡ τὸ εἶναι μόνον καθ' αὑτὸ δ' ἅμα τοῖς ἄλλοις ὁρωμένη· στοιχεῖον γὰρ τῆς οὐσίας εἶναι τὴν ὕπαρξιν. Καὶ παρειλῆφθαι πρὸς ἔνδειξιν τῆς ἁπλουστάτης ἀρχῆς, ἔχοιμεν ἂν τινα οὕτω λεγόμενα.

XI.

Δοκεῖ δέ μοι μάλιστα οὗτον διορίζεσθαι ταῦτα τὸν τρόπον. Ἡ ὕπαρξις, ὡς δηλοῖ τὸ ὄνομα, τὴν πρώτην ἀρχὴν δηλοῖ τῆς ὑποστάσεως ἑκάστης, οἷόν τινα θεμέλιον, ἢ οἷον ἔδαφος προϋποτιθέμενον τῆς ὅλης καὶ τῆς πάσης ἐποικοδομήσεως. διόπερ καὶ τὴν πρόθεσιν τῆς ἀρχῆς προέταξεν ὁ ὀνομάσας, ὅτι ἠβούλετο δηλοῦν προϋποτιθεμένην ἀρχὴν τοῖς ὅπως ποτε εἶναι λεγομένοις. Αὕτη δέ ἐστιν ἡ πρὸ πάντων ἁπλότης, ᾗ πᾶσα προσγίνεται σύνθεσις. Αὕτη δέ ἐστιν αὐτὸ δήπου τὸ πάντων ἐπέκεινα προϋποκείμενον ἕν. Ὅπερ αἴτιον μὲν πάσης οὐσίας· οὔπω δ' οὐσία· πᾶσα γὰρ οὐσία σύνθετος, ἢ κατὰ ἕνωσιν, ἢ κατὰ κρᾶσιν, ἢ ὅπως ποτὲ ἄλλως·

Q ἐκεῖνο

ἐκεῖνο δὲ ἦν αὐτὸ μόνῳ ἐν, δεῖ δὲ, εἰ μέλλοι σύνθεσίς τις εἶναι, προυποκεῖσθαι καὶ προυπάρχειν ἀτεχνῶς τὸ ἕν καὶ ἁπλοῦν, ὡς ἄνευ γε τούτου οὐδὲν ἄλλο παρέλθοι εἰς ὑπόστασιν. Ὕπαρξις ἄρα τῆς οὐσίας ἁπάσης, τὸ ἓν καὶ ἡ πρώτη ὑπόθεσις. Καὶ εἰ πρὸ αὐτῆς ὑπετέθη ἡ κατὰ τὴν οἰκείαν ἁπλότητα, πρόγονος ἂν εἴη τῆς οὐσίας, ὥστε καὶ πατρικὴ πάντως ἡ ὕπαρξις. Εἰς ταυτὸν ἄρα ἥκει ἡμῖν, ἔντε καὶ ὕπαρξις καὶ πατήρ. ἐπὶ ταύτῃ δὲ τῇ πρώτῃ ὑποθέσει τε καὶ ὑπάρξει προσγίγνεταί τις δευτέρα ὑπόθεσις, οἷον πλῆθος οὖσα τοῦ ἑνὸς ἐκείνου, καὶ οἷον διάστασις αὐτοῦ, πάντα ἐκβληθέντος εἶναι πρὸ πάντων· ὃ δὴ καλοῦμεν κατὰ ἀναλογίαν δύναμιν. Ὅτι καὶ ἡ δύναμις ἐκτένεια ἦν τῆς οὐσίας· ἐπὶ δὲ ταύτῃ ἡ τρίτη πρόεισιν ἀρχὴ, τὸ τελειότατον, ὡς δοκεῖ, συλλαβοῦσα· καὶ παντέλειον εἶδος· οἷον τριχῆ διαστᾶσα καὶ εἰς οὐσίαν ἀντὶ ὑπάρξεως ἑνωθεῖσα, διὸ καὶ ἔοικεν τῷ οἰκείῳ πατρὶ ὁ πατρικὸς νοῦς· καὶ ἐπέστραπται πρὸς αὐτὸν ὡς τῷ ἑνὶ τὸ ἡνωμένον, καὶ τῇ ὑπάρξει ἡ οὐσία· οὐ μὴν ταυτόνγε ἐστιν ὃν καὶ ἄλλο μέσον ἡ δύναμις. Ἐκβᾶσα μὲν ἀπὸ τῆς πατρικῆς ἁπλότητος, καὶ ταύτῃ συμφερομένη τῷ νῷ, οὔπω δ' εἰς ἕνωσιν περιγραφεῖσα, ἀλλὰ μόνη χύσις καὶ ἀπειρία τοῦ ἑνὸς εἶναι βουλομένη. Διὸ καὶ τῷ πατρὶ σύνεστιν, ὡς

ἑνὶ μόνῳ χεόμενον ἕν. Ὅθεν οὔπω ἡνωμένον ἡ δευτέρα ἀρχή· ἀλλ' ἓν ἔτι, εἰ καὶ χεόμενόν πως εἰς χάος ὡς ἀληθῶς· ἡ μὲν οὖν ὕπαρξις, ἡ διαφέρει τῆς οὐσίας, ἐπὶ τοσοῦτον εἰρήσθω. Καὶ δῆλον ὅτι χωριζομένη τῆς οὐσίας ἑνὰς, ἀνάλογον πανταχοῦ ὡς ὕπαρξις χωρισθήσεται. Εἰ γὰρ τὸ ἓν ἁπλῶς ὕπαρξις, καὶ τὸ ἡνωμένον ἁπλῶς οὐσία· εἰ δὲ τὸ ἀντιδιαιρούμενον πρὸς τὸ ἓν ἓν ὡς ἐξημμένον αὐτοῦ καθ' ἑτερότητα ὕπαρξις καὶ τὸ ὂν ὡς πρὸς ὕπαρξιν ταύτην οὐσίαν· κατὰ μέντοι τὴν ἁπλότητα ὕπαρξις· τὸ δὲ ἁπλῶς ἓν ὕπαρξις μόνον, ὡς καὶ τὰ ἁπλῶς πολλὰ, καὶ οὐδὲν ἄλλο ἢ τὰ πολλὰ ἡ πρώτη δύναμις. Καὶ ἤδη καὶ τὸ ἡνωμένον, ὃ μῖγμά ἐστιν ἑνὸς, καὶ πολλῶν τῶν ἁπλῶς καὶ διὰ τοῦτο καὶ αὐτὸ ἓν ἁπλῶς ἡνωμένον, τὸ ἁπλῶς λέγεται ὂν, ὅτι πανταχοῦ τὸ λεγόμενον ὃ πέπονθε μὲν τὸ ἓν ὁ πατὴρ τῆς τριάδος ἓν δὲ ὅμως οὐκ ἔστιν, ἐν Σοφιστῇ δείκνυσιν ὁ Πλάτων. Οὐκοῦν ἐν δίκῃ, τὸ μὲν ἓν ὁ πατὴρ τῆς τριάδος, ὅτι πρὸ τοῦ ὄντος καὶ γεννητὴς τοῦ ὄντος. Ἡ δὲ δύναμις τοῦ πατρὸς τὰ πολλὰ, ὅτι ἐκεῖνα ταῦτα τοῦ ἑνὸς ἐπὶ τὴν τοῦ ὄντος γέννησιν. Ὁ δὲ πατρικὸς νοῦς τὸ ἡνωμένον τε καὶ τὸ ὂν, κατὰ τὴν πρὸς τὸ ἓν τὸ πατρικὸν ἐπιστροφὴν θεωρούμενον· οὐ δήπου τὴν γνωστικήν. Οὔπω

γὰρ ἐκεῖ διακέκριται γνῶσις· οὐδὲ τὴν ζωτικήν· οὐδὲ γὰρ ζωή πως ἐν ἐκείνοις διεκρίθη· οὐδὲ ἄρα οὐσιώδης. Καὶ γὰρ ἡ οὐσία πρὸς ταῦτα ἀντιδιήρηται μετὰ τὸ ἡνωμένον, οὐσιώδης ἡ ἐπιστροφή, ἥ ἐστι πασῶν ἐπιστροφῶν πρεσβυτάτη οὐκ εἰς οὐσίαν ἐπιστρεφομένη, ἀλλ' εἰς τὸ ἓν ἁπλῶς. Διὸ καὶ οὕτω πρὸ πάντων ὄντος, καὶ ἡ ἐπιστροφὴ πασῶν ἐστιν ὑπερέχουσα τῶν ἐπιστροφῶν. Διὸ καὶ ἁπλῶς ἐπιστροφὴ αὕτη ἐστίν· οὐδὲ ὡς πρὸς ὂν τοῦ οὐσιωμένου· ὡς γὰρ αὕτη καὶ πρός τι ἐπιστροφή· ἀλλ' ἡ πρὸς τὸ πάντων ἁπλούστατον, καὶ ἁπλουστάτη πασῶν, ἡ τοῦ ἡνωμένου πρὸς τὸ ἕν· τοῦ πρώτου πρὸς τὸ πρῶτον, καὶ οὕτως ἔχουσα διακρίσεως. Μᾶλλον δὲ τῆς ἀδιακρίτου ὑπερβολῆς, ὡς ἕνωσις εἶναι μᾶλλον ἢ ἐπιστροφή. Ἀλλ' ὅμως ἡ ἀναλογία καὶ ἐπιστροφὴν αὐτὴν εἶναι φήσει, καὶ νῦν ὀνομάσει τῶν κατ' αὐτὴν ὑφισταμένων, διό τινος ἴδιον ἡ ἐπιστροφή· εἰ δὲ νοῦ τὸ διακεκριμένον, ὡς εἴρηται πρόσθεν, καὶ ταύτῃ νοῦς τὸ ἡνωμένον, ὅτι τρίτος ἀπὸ τοῦ πατρὸς ὅπως διαλέγοιτο, κατά τινα ῥηθήσεται ἀναλογίαν, καὶ ἔνδειξιν, ὑπερφυᾶ τὸ μέγεθος· ἀλλ' ὡς μὲν κοινῶς εἰπεῖν, οὕτως εἰρήσθω.

XII.

Τὸν δὲ μερικώτερον τρόπον κατὰ τὴν τριχῆ διαίρεσιν τοῦ ἡνω-

τοῦ ἡνωμένου ῥητέον· καθ' ἣν τὸ μὲν ἄκρον αὐτοῦ πάντως ἀδιάκριτον· τὸ δὲ μέσον ἤδη πως ὡς ἐκεῖνο διακρινόμενον, τὸ δὲ πέρας διακρινόμενον ὡς τοῦ ἡνωμένου, τὸ διακεκριμένον εἰπεῖν· καὶ γὰρ ὁ Πλάτων οὕτω μὲν διακρίνας εἰς ἓν καὶ ὄν, ὅμως εὕρισκεν ἑκάτερον τὸ συναμφότερον γιγνόμενον· τὸ δὲ μέσον ἐκ μερῶν ὅλον ἐποίει τοῦ ἑνὸς καὶ τοῦ ὄντος· οὕτω δὲ τοῦ διακρινομένου ἴδιον τὸ δὲ ἄκρον πάντη ἓν ὄν, καὶ τότε ἓν τοῦ ὄντος, καὶ τὸ ὂν τοῦ ἑνός· εἰ δὲ καί τι λέγοι τις, ὀρθῶς ἐρεῖ, ἢ τὸ μὲν ἄκρον ὑπὸ τοῦ ἑνὸς ἔχει τὸ ὂν κρατούμενον· τὸ δὲ ἔσχατον ἀνάπαλιν ὑπὸ τοῦ ὄντος τὸ ἕν· ἐν δὲ τῷ μέσῳ ἑκάτερον ἰσοστάσιον· ἢ πάλιν ὡς Πλάτων, τὸ μὲν οὐσίαν ἓν ὄν· τὸ δὲ ὅλον καὶ μέρος, τὸ δὲ ἄπειρον πλῆθος· οὕτω μὲν οὖν ὡς ἀναλογοῦν τῷ νῷ κατὰ τὸ διακεκριμένον ἤδη πλῆθος· τὸ δὲ μέσον, κατὰ τὸ διακρινόμενον· τὸ δὲ πρῶτον κατὰ τὸ ἡνωμένον· διόπερ τὸ μὲν ἄκρον μόνον, ἓν ὄν· τὸ δὲ μέσον ἀρχόμενον ἤδη μερισμοῦ τινος· τὸ δὲ τρίτον εἰς πολλὰ διῃρημένον· ὡς ὁ νοῦς εἰς τὰ εἴδη φαμέν· οὕτως οὖν εἰς τὰ πολλὰ, ἃ λέγομεν εἶναι· πολλὰ πρὸ ἀριθμοῦ παντός· ὅθεν καὶ τὸ ἄπειρον τὸ πλῆθος· ὅτι ἀνάριθμον φύσει καὶ πρὸ παντὸς ὅρου ἀριθμητικοῦ· οὐ γὰρ ὁ ἀριθμὸς ἐνδέχεται τὸ ἄπειρον· οὐδὲ κατὰ τοὺς λέγοντας·

τας· ἀλλὰ τὸ πλῆθος ὅλ ἦν πλῆθος ἄπειρον, καὶ ὅλη ἀριθμοῦ δεομένη πέρατος ἀριθμητικοῦ· μᾶλλον δὲ οὔτε ὕλη οὔτε δεομένη πέρατος, ἀλλ᾽ ἐπέκεινα τῆς τῶν ἀριθμῶν πάντων ὑποστάσεως· Ἔστι τοίνυν τὰ πολλὰ ταῦτα τοῦ ἡνωμένου ἑνὸς πολλὰ, ὡς τὰ πρὸ ἡνωμένου πολλὰ, κατὰ τὴν δευτέραν ἀρχὴν πολλά· ἣν ὡς ἔφαμεν ἁπλῶς τοῦ ἑνός τε, τὰ μὲν ὡς ἓν πολλὰ, ταῦτα δὲ ὡς ἡνωμένον πολλά· ὧν προυπάρχειν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ νοητοῦ· οὐ τὰ πολλὰ, οὐδὲ τὸ ἄπειρον πλῆθος, ἀλλὰ μέρη καὶ ὅλον· ἔτι ἐνεχόμενα τῷ ἑνὶ τὰ πολλὰ, καὶ μόνον ἀρχόμενα διακρίνεσθαι ἀπ᾽ αὐτοῦ· ὅθεν τὸ μὲν ὅλον ἀντὶ ἑνὸς γέγονε· τὰ δὲ μέρη ἀντὶ ἀμερίστων καὶ ὑπὸ τοῦ ἑνὸς τοῦ οἰκείου συνηρημένων· ἐπειδὴ διεκρίθη τελέως ὅση καὶ οἷα, διακρίσει ἐπεφύκει γίνεσθαι τοῦ ἡνωμένου, τοσούτων καὶ τοιούτων γινομένων κερμάτων ἐν τούτῳ πολλὰ εὐθὺς ἐφάνη· καὶ τὸ πᾶν ἄπειρον πλῆθος ἀναλογήσει ἄρα τῷ νῷ καὶ τοῖς ἐν τῷ νῷ εἴδεσι, τὸ ἄπειρον τοῦτο πλῆθος πᾶν· διὸ καὶ νοητὸς ἀνύμνηται τοῦ νοητοῦ παντὸς· τὸ δὲ μέσον τῇ μέσῃ τάξει καὶ ὄνομα λαχούσῃ ταυτὸ, ἐν τῷ δευτέρῳ διακόσμῳ μετὰ τὸ νοητὸν· τὸ δὲ ἄκρον τῷ στοιχειωτῷ καὶ ἀπὸ στοιχείων συγκεκραμένῳ αὐτόγε ὂν ἡνωμένον τὸ τοῦ ἡνωμένου κόσμου παντὸς· καὶ αὖ πάλιν ἐν τῷ τρίτῳ διακόσμῳ τῷ νοερῷ· ὁ μὲν ἀμιστέλλευτος νοῦς καὶ ἅπαξ ἐπέκεινα τῷ ἄκρῳ τοῦ

τȣ͂ ἡνωμένȣ, καὶ πάντη ἡνωμένῳ ἀπείκασαι· ἡ δὲ ἀμφιφαὴς ἑκάτη καὶ ὅλη πολυμερὴς φαινομένη τῷ μέσῳ τȣ͂ ἡνωμένȣ προσέοικεν· ὅπερ δὲ ἐν τȣ́τῳ ὁ δὶς ἐπέκεινα νȣ͂ς, νοερᾶις ςράπτων τομᾶις, τȣ͂το ἐκεῖ ὁ νοητὸς νȣ͂ς καὶ ἡνωμένος, νοηταῖς τομᾶις, εἰ θέμις φάναι, ςράπτων καὶ ἐκεῖνος· ἀλλὰ γὰρ εἰ τοιαῦται διαφοραί τινές εἰσιν ἐν τῷ ἡνωμένῳ. ἢ διαφορῶν προεμφάσεις, ἢ προαιτίαι· ἢ ὅπως ἕλοιτό τις εἰπεῖν· εἴρηται γὰρ πλείω περὶ τȣ́των πρότερον· τὸ δὲ ἡνωμένον ἦν ὁ πατρικὸς νȣ͂ς· ἅμα μὲν ὡς εἷς ὅλος· ὁ δὲ ȣ̔́τω τριχῆ διῃρημένος, δῆλον ὅπως ἀνὰ τὸν αὐτὸν λόγον συνδιελȣ͂μεν, τὴν τε τελείαν δύναμιν εἰς τρεῖς δυνάμεις, καὶ τὸν ἕνα πατέρα εἰς τρεῖς πατέρας· ὁ μὲν γὰρ ἔςαι πατὴρ τȣ͂ ἡνωμένȣ, ἐν τῷ ἡνωμένῳ νῷ· ὁ δὲ τȣ͂ ὅλȣ καὶ μερῶν θεωρȣμένȣ· ὁ δὲ τȣ͂ κατὰ τὸ ἄπειρον πλῆθος λαμβανομένȣ· ὅθεν ȣ̓͂τος μὲν ἐκαλεῖτο νȣ͂ς ἐν τῇ πατρικῇ τριάδι πατρικὸς, ὁ δὲ μέσος, δύναμις, ὁ δὲ πρῶτος πατὴρ τῶν πατέρων, ὁμοίως δὲ καὶ αἱ δυνάμεις τριχῆ ληφθήσονται, συμφερόμεναι ταῖς τρισὶν ἑκατέρωθι, πατράσι τε λέγω καὶ νοῖς πατρικοῖς· ἀμφιφαεῖς γὰρ αἱ δυνάμεις ἀεὶ καὶ σύμμετρος πρὸς ἑκατέραν ὑπόςασιν· ὅμως δὲ καὶ ἐν τῇ τριάδι τῶν δυνάμεων, ἡ μὲν πρώτη πατρικὴν ἔχει ἀξίαν πρὸς τὰς ἄλλας· ἡ δὲ μέση, δύναμίς ἐςι τῶν δυνάμεων· ἡ δὲ

δὲ τρίτη, νοῦς τῆς πρώτης· καὶ γὰρ αὖ καὶ ἐν τῇ ἡνωμένῃ τριάδι καὶ νοερᾷ τοῦ νοητοῦ διακόσμου ἀποπερατώσει· ὁ μὲν πρῶτός ἐστι πατὴρ τῶν νόων· ὁ δὲ μέσος, δύναμις· ὁ δὲ τρίτος νοῦς, ἡνωμένος, καὶ ἡ τοῦ ἡνωμένου πατρός.

XIII.

Τοσαῦτα νῦν εἰρημένα περὶ τῶν Χαλδαϊκῶν τριάδων ἱκανῶς ἐχέτω πρὸς τὰ παρόντα· μηδὲν πολυπραγμονησάντων ἡμῶν τῆς παραδοθείσης ὑπὸ τῶν λογίων περὶ αὐτῶν ἀληθείας. Οὔπω γὰρ ἦν τοῦ προκειμένου καιροῦ ἡ ἐκείνων ἐξέτασις· ἐπεὶ δὲ τούτων καὶ ὅπως οὖν ἐπεμνήσθημεν τῆς περὶ τῶν νοητῶν προβολῆς ἕνεκα, καὶ διακαθάρσεως τῶν ἡμετέρων ἐννοιῶν· Φέρε νῦν τὰ μέτρια παριστορήσωμεν καὶ τῶν ἄλλων θεολόγων τὰς περὶ τοῦ νοητοῦ διακόσμου παραδόσεις, ἔτι καὶ ἀπὸ τούτων δυνάμεθα σέβας ἀναλαβεῖν ἔτι μεῖζον, καὶ ὡς ἔνι μέγιστον τῆς ὑπερβαλλούσης ἑνώσεως. Εν μὲν τοίνυν ταῖς φερομέναις ταύταις ῥαψωδίαις Ορφικαῖς ἡ θεολογία δή τίς ἐστιν ἡ περὶ τὸ νοητὸν, ἣν καὶ οἱ φιλόσοφοι διερμηνεύουσιν ἀντὶ μὲν τῆς μιᾶς τῶν ὅλων ἀρχῆς τὸν χρόνον τιθέντες· ἀντὶ δὲ τοῖν δυοῖν αἰθέρα καὶ χάος. ἀντὶ δὲ τοῦ ὄντος ἁπλῶς τὸ ὠὸν ἀπολογιζόμενοι καὶ τριάδα ταύτην πρώτην ποιοῦντες· εἰς δὲ τὴν δευ-

τέραν

τέραι τελεῖν, ἤτοι τὸ κυούμενον καὶ τὸ κύον ᾠὸν τὸ θεόν· ἢ τὸν ἀργῆτα χιτῶνα· ἢ τὴν νεφέλην. ὅτι ἐκ τούτων ἐκθρώσκει ὁ Φάνης· ἄλλοτε γὰρ ἄλλα περὶ τοῦ μέσου φιλοσοφοῦσιν· τοῦτο μὲν ὁποῖον ἂν ᾖ ὡς τὸν νοῦν· ὡς δὲ πατέρα καὶ δύναμιν, ἄλλα τινὰ προσεπινοοῦντες οὐδὲν τῷ Ὀρφεῖ προσήκοντα· τὴν δὲ τρίτην τὸν μῆτιν τὸν ἠρικεπαῖον ὡς δύναμιν· τὸν Φάνητα αὐτὸν, ὡς πατέρα· μήποτε δὲ καὶ τὴν μέσην τριάδα θετέον κατὰ τὸν τρίμορφον θεὸν, ἔτι κυόμενον ἐν τῷ ᾠῷ· καὶ γὰρ καὶ τὸ μέσον ἀεὶ φαντάζει συναμφότερον τῶν ἄκρων· ὥσπερ καὶ τοῦτο ἅμα καὶ ᾠὸν καὶ τρίμορφος ὁ θεός· καὶ ὁρᾷς ὅτι τὸ μὲν ᾠὸν ἐστι τὸ ἡνωμένον, ὁ δὲ τρίμορφος καὶ πολύμορφος τῷ ὄντι θεός· τὸ διακεκριμένον τοῦ νοητοῦ· τὸ δὲ μέσον κατὰ μὲν τὸ ᾠὸν ἔτι ἡνωμένον· κατὰ δὲ τὸν θεὸν, ἤδη διακεκριμένον· τὸ δὲ ὅλον εἰπεῖν, διακρινόμενον· τοιαύτη μὲν ἡ συνήθης Ὀρφικὴ θεολογία· ἡ δὲ κατὰ τὸν Ἱερώνυμον φερομένη, καὶ Ἑλλάνικον, εἴπερ μὴ καὶ ὁ αὐτός ἐστιν, οὕτως ἔχει· ὕδωρ ἦν φησιν ἐξ ἀρχῆς καὶ ὕλη, ἐξ ἧς ἐπάγει *) ἡ γῆ, δύο ταύτας ἀρχὰς ὑποτιθέμενος πρῶτος, ὕδωρ καὶ γῆν· ταύτην μὲν ὡς φύσει σκεδαστήν· ἐκεῖνο δὲ, ὡς ταύτης κολλητικόν τε καὶ συνεκτικόν· τὴν δὲ μίαν πρὸ τῶν δυοῖν ἄρρητον ἀφίησιν· αὐτὸ γὰρ τὸ μηδὲ φάναι περὶ αὐτῆς, *) εἰ δείκνυται

*) lege ὑπάγει. *) lege ἐνδείκνυται.

νυται αὐτῆς τὴν ἀπόρρητον φύσιν· τὴν δὲ τρίτην ἀρχὴν μετὰ τὰς δύο γεννηθῆναι ἐκ τούτων, ὕδατός φημι καὶ γῆς· δράκοντα εἶναι, κεφαλὰς ἔχοντα προσπεφυκυίας ταύρου καὶ λέοντος· ἐν μέσῳ δὲ θεοῦ πρόσωπον· ἔχειν δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ὤμων πτερά· ὠνομάσθαι δὲ χθόνον ἀγήρατον· καὶ ἡρακλῆα τὸν αὐτόν, συνεῖναι δὲ αὐτῷ τὴν ἀνάγκην φύσιν οὖσαν· τὴν αὐτὴν καὶ ἀδράστειαν ἀσώματον, διωργυιωμένην ἐν παντὶ τῷ κόσμῳ τῶν περάτων αὐτοῦ ἐφαπτομένην· ταύτην οἶμαι λέγεσθαι τὴν τρίτην ἀρχὴν κατὰ τὴν οὐσίαν ἑστῶσαν· πλὴν ὅτι ἀρσενόθηλυν αὐτὴν ὑπεστήσατο πρὸς ἔνδειξιν τῆς πάντων γεννητικῆς αἰτίας· καὶ ὑπολαμβάνω τὴν ἐν ταῖς ῥαψῳδίαις θεολογίαν ἀφεῖσαν τὰς δύο πρώτας ἀρχὰς, μετὰ τῆς μιᾶς πρὸ τῶν δυοῖν τῆς τῇ σιγῇ παραδοθείσης, ἀπὸ τῆς τρίτης μετὰ τὰς δύο, ταύτης ἐνστήσασθαι τὴν ἀρχὴν, ὡς πρώτης ῥητόν τι ἐχούσης καὶ σύμμετρον πρὸς ἀνθρώπων ἀκοάς· οὗτος γὰρ ἦν ὁ πολυτίμητος ἐν ἐκείνῃ χρόνος ἀγήραος, καὶ αἰθέρος καὶ χάους πατήρ· ἀμέλει καὶ κατὰ ταύτην ὁ χρόνος οὗτος ὁ δράκων γεννᾶται· τριπληγόνην αἰθέρα φησὶ νοτερὸν, καὶ χάος ἄπειρον, καὶ τρίτον ἐπὶ τούτοις ἔρεβος ὁμιχλῶδες τὴν δευτέραν ταύτην τριάδα

ἀνα-

ἀνάλογον τῇ πρώτῃ παραδίδωσι, δυναμικὴν οὖσαν, ὡς ἐκείνην πατρικήν· διὸ καὶ τὸ τρίτον αὐτῆς ἔρεβός ἐστιν ὁμιχλῶδες· καὶ τὸ πατρικόν τε καὶ ἄκρον αἰθὴρ οὐχ ἁπλῶς, ἀλλὰ νοερῶς· τὸ δὲ μέσον αὐτόθεν χάος ἄπειρον ἀλλὰ μὲν ἐν τούτοις, ὡς λέγει ὁ χρόνος, ὠὸν ἐγέννησε τοῦ χρόνου ποιοῦσα, γέννημα καὶ αὕτη ἡ παράδοσις, καὶ ἐν τούτοις τικτόμενον, ὅτι καὶ ἀπὸ τούτων ἡ τρίτη πρόεισι νοητὴ τριάς. Τίς οὖν αὕτη ἐστί, τὸ ὠόν· ἡ δυὰς τῶν ἐν αὐτῷ φύσεων ἄρρενος καὶ θηλείας, καὶ τῶν ἐν μέσῳ παντοίων σπερμάτων τὸ πλῆθος· καὶ τρίτον ἐπὶ τούτοις θεὸν ἀσώματον, πτέρυγας ἐπὶ τῶν ὤμων ἔχον χρυσᾶς· ὃς ἐν μὲν ταῖς λαγόσιν προσπεφυκυίας εἶχε ταύρων κεφαλάς· ἐπὶ δὲ τῆς κεφαλῆς δράκοντα πελώριον, παντοδαπαῖς μορφαῖς θηρίων ἰνδαλλόμενον· οὗτον μὲν οὖν ὡς νοῦν τῆς τριάδος ὑποληπτέον· τὰ δὲ μέσα γένη, τάτε πολλὰ καὶ τὰ δύο τὴν δύναμιν· αὐτὸ δὲ τὸ ὠὸν ἀρχὴν πατρικὴν τῆς τρίτης τριάδος· ταύτης δὲ τῆς τρίτης τριάδος τὸν τρίτον θεόν· καὶ ἤδη ἡ θεολογία πρωτόγονον ἀνυμνεῖ b) καὶ Δία καλεῖ πάντων διατάκτορα καὶ ὅλου τοῦ κόσμου, διὸ καὶ Πᾶνα καλεῖσθαι. Τοσαῦτα καὶ αὕτη περὶ τῶν νοητῶν ἀρχῶν ἡ γενεαλογία παρίστησιν.

XIV.

b) ita lego pro ἀναμνεῖ.

XIV.

Η δὲ παρὰ τῷ Περιπατητικῷ εὐδήλως ἀναγεγραμμένη ὡς τοῦ Ορφέως οὖσα θεολογία πᾶν τὸ νοητὸν ἐσιώπησεν· ὡς παντάπασιν ἄρρητόν *) τε καὶ ἄγνωστον τρόπον, κατὰ διέξοδόν τε καὶ ἀπαγγελίαν· ἀπὸ δὲ τῆς νυκτὸς ἐποιήσατο τὴν ἀρχὴν, ἀφ' ἧς καὶ Ὅμηρος, εἰ καὶ μὴ συνεχῆ πεποίηται τὴν γενεαλογίαν ἴσασιν· οὐ γὰρ ἀποδεκτέον Εὐδήμου, λέγοντος, ὅτι ἀπὸ Ὠκεανοῦ καὶ Τηθύος ἄρχεται. Φαίνεται γὰρ εἰδὼς καὶ τὴν νύκτα μεγίστην οὕτω θεὸν, ὡς καὶ τὸν Δία σέβεσθαι αὐτήν· ἄζετο γὰρ μὴ νυκτὶ θοῇ ἀποθύμια ἔρζοι· ἀλλ' Ὅμηρος μὲν καὶ αὐτὸς ἀρχέσθω ἀπὸ νυκτός. Ἡσίοδος δέ μοι δοκεῖ πρῶτον γενέσθαι τὸ χάος ἱστορῶν, τὴν ἀκατάληπτον τοῦ νοητοῦ καὶ ἡνωμένην παντελῶς φύσιν κεκληκέναι χάος· τὴν δὲ τὴν πρώτην c) ἐκεῖθεν παράγειν, ὥς τινα ἀρχὴν τῆς ὅλης γενεᾶς τῶν θεῶν· εἰ μὴ ἄρα χάος μὲν τὴν δευτέραν τῶν δυοῖν ἀρχῶν. Τὴν δὲ καὶ τάρταρον καὶ ἔρωτα τὸ τριπλοῦν νοητόν· τὸν μὲν ἔρωτα ἀντὶ τοῦ τρίτου, ὡς κατὰ ἐπιστροφὴν θεωρουμένην. Τοῦτο γὰρ οὕτως ὀνομάζει καὶ Ορφεὺς ἐν ταῖς ῥαψωδίαις. Τὴν

*) lege ἄρρητον.

c) Ita lego compendium scriptionis in MS. non parum impeditum.

Τὴν δὲ γῆν ἀντὶ τοῦ πρώτου, ὡς πρώτην ἐν στερεῷ τινι καὶ οὐσιώδει καταστήματι παγεῖσαν· τὸν δὲ τάρταρον ἀντὶ τοῦ μέσου, ὡς εἴδη πως εἰς διάκρισιν προκεκινημένον. Ἀκουσίλαος δὲ χάος μὲν ὑποτίθεσθαί μοι δοκεῖ τὴν πρώτην ἀρχὴν, ὡς πάντῃ ἄγνωστον. Τὰς δὲ δύο μετὰ τὴν μίαν· ἔρεβος μὲν τὴν ἄρρενα, τὴν δὲ θήλειαν νύκτα· ταύτην μὲν ἀντὶ ἀπειρίας, ἐκεῖνον δὲ ἀντὶ πέρατος· ἐκ δὲ τούτων φημὶ μιχθέντων αἰθέρα γενέσθαι καὶ ἔρωτα καὶ μῆτιν. Τὰς τρεῖς ταύτας νοητὰς ὑποστάσεις· τὴν μὲν ἄκραν αἰθέρα ποιῶν. Τὴν δὲ μέσην ἔρωτα κατὰ τὴν φυσικὴν μεσότητα τοῦ ἔρωτος. τὴν δὲ τρίτην, μῆτιν. Καὶ αὐτὸν ἤδη τὸν πολυτίμητον νοῦν· παράγει δὲ ἐπὶ τούτοις ἐκ τῶν αὐτῶν καὶ ἄλλων θεῶν πολὺν ἀριθμὸν κατὰ τὴν Εὐδήμου ἱστορίαν· τὸν δὲ Ἐπιμενίδην δύο πρώτας ἀρχὰς ὑποθέσθαι, ἀέρα καὶ νύκτα. Δῆλον ὅτι σιγῇ τιμήσαντα τὴν μίαν πρὸ τῶν δυοῖν, ἐξ ὧν γεννηθῆναι τάρταρον, οἶμαι τὴν τρίτην ἀρχὴν, ὡς τινὰ μικτὴν ἐκ τῶν δυοῖν συγκραθεῖσαν· ἐξ ὧν δύο τινὰς τὴν νοητὴν μεσότητα οὕτω καλέσαντα, διότι ἐπ' ἄμφω διατείνει, τότε ἄκρον καὶ τὸ πέρας, ὧν μιχθέντων ἀλλήλοις ὠὸν γενέσθαι, οὗτο ἐκεῖνο τὸ νοητὸν ζῶον ὡς ἀληθῶς· ἐξ οὗ πάλιν ἄλλην γενεὰν προελθεῖν· Φερεκύδης δὲ ὁ

Σύριος

Σύρεσθαι ζῶντα μένειν ἀεί, καὶ χθόνον καὶ χθονίαν τὰς τρεῖς πρώτας ἀρχάς, τὴν μίαν φημὶ πρὸ τῶν δυοῖν, καὶ τὰς δύο μετὰ τὴν μίαν· τὸν δὲ χρόνον ποιῆσαι ἐκ τοῦ γόνου ἑαυτοῦ πῦρ καὶ πνεῦμα καὶ ὕδωρ· τὴν τριπλῆν οἶμαι φύσιν τοῦ νοητοῦ· ἐξ ὧν ἐν πέντε μυχοῖς διῃρημένων πολλὴν γενεὰν συστῆναι θεῶν, τὴν πεντέμψυχον καλουμένην. Ταυτὸν δὲ ἴσως εἰπεῖν πεντέκοσμον· περὶ τούτων ἄλλος ἴσως φανεῖται καιρός· τοιαῦτα μὲν οὖν καὶ τοσαῦτα τανῦν παρειλήφθωσαν ἡμῖν, αἱ διὰ μύθων ἑλληνικῶν ὑποθέσεις πολλῶν καὶ ἄλλων οὐσῶν.

XII

Τῶν δὲ βαρβάρων ἐοίκασι Βαβυλώνιοι μὲν τὴν μίαν τῶν ὅλων ἀρχὴν σιγῇ παριέναι· δύο δὲ ποιεῖν Ταυθὲ καὶ Ἀπασῶν· τὸν μὲν Ἀπασῶν ἄνδρα τῆς Ταυθὲ ποιοῦντες· ταύτην δὲ μητέρα θεῶν ὀνομάζοντες. Ἐξ ὧν μονογενῆ παῖδα γεννηθῆναι τὸν Μωϋμῖν· αὐτὸν οἶμαι τὸν νοητὸν κόσμον ἐκ τῶν δυοῖν ἀρχῶν προαγόμενον. Ἐκ δὲ τῶν αὐτῶν ἄλλην γενεὰν προελθεῖν, Δαχὴν καὶ Δάχον· Εἶτα αὖ τρίτην ἐκ τῶν αὐτῶν, Κισσάρη καὶ Ἀσσωρον. Ἐξ ὧν γενέσθαι τρεῖς, Ἄνον, καὶ Ἰλλινὸν, καὶ Ἀόν. Τοῦ δὲ Ἀοῦ καὶ Δαύκης υἱὸν γενέσθαι τὸν Βῆλον, ὃν δημιουρ-

μικρὸν εἶναί φασι. d) Μάγοι δὲ καὶ πᾶν τὸ Ἄρειον γένος, ὡς καὶ τοῦτο γράφει ὁ Εὔδημος, οἱ μὲν τόπον οἱ δὲ χρόνον καλοῦσιν, τὸ νοητὸν ἅπαν καὶ τὸ e) ἡνωμένον· ἐξ οὗ f) διακριθῆναι ἢ g) θεὸν ἀγαθὸν καὶ δαίμονα κακόν· ἢ φῶς καὶ σκότος πρὸ τούτων, ὡς ἐνίους λέγειν. Οὗτοι δὲ καὶ αὐτοὶ μετὰ τὴν ἀδιάκριτον φύσιν διακρινομένην ποιοῦσι τὴν διττὴν συστοιχίαν τῶν κρειττόνων· τῆς h) μὲν ἡγεῖσθαι τὸν Ὡρομάσδην· τῆς i) δὲ τὸν Ἀρειμάνιον· Σιδώνιοι δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν συγγραφέα πρὸ πάντων χρόνον ὑποτίθενται, καὶ πόθον καὶ ὁμίχλην· πόθου δὲ καὶ ὁμίχλης μιγέντων ὡς δυοῖν ἀρχῶν ἀέρα γενέσθαι καὶ αὔραν. Ἀέρα μὲν ἄκρατον τοῦ νοητοῦ παραδηλοῦντες· αὔραν δὲ τὸ ἐξ αὐτοῦ κινούμενον τοῦ νοητοῦ ζωτικὸν πρότυπον. πάλιν δὲ ἐκ τούτων ἀμφοῖν ὦτον γεννηθῆναι κατὰ τὸν νοῦν οἶμαι τὸν νοητόν· ὡς δὲ ἔξωθεν εὐδεί-

d) Sequentem locum ex MS. Oxonienſi laudat *Hyde* de religione veterum Perſarum p. 291.

e) τὸ delet *Hyde* l. c.

f) καὶ poſt οὗ inſerit *Hyde*.

g) Pro ἢ idem legit καὶ.

h) Pro τῆς idem τήν.

i) τῆς idem permutat cum τήν.

εὐδήμε k) τὴν Φοινίκων εὑρίσκομεν κατὰ Μῶχον μυθολογίαν, αἰθὴρ ἦν τὸ πρῶτον καὶ ἀὴρ· αἱ δύο αὗται ἀρχαί· ἐξ ὧν γεννᾶται ὀλωμὸς, ὁ νοητὸς θεός· αὐτὸ οἶμαι τὸ ἄκρον τοῦ νοητοῦ· ἐξ οὗ ἑαυτῷ συνελθόντος γεννηθῆναί φησι χουσωρὸν ἀνοιγέα πρῶτον· εἶτα ὠόν· τοῦτον μὲν οἶμαι τὸν νοητὸν νοῦν λέγοντες, τὸν δὲ ἀνοιγέα χουσωρὸν· τὴν νοητὴν δύναμιν ἅτε πρώτην διακρίνασαν τὴν ἀδιάκριτον φύσιν, εἰ μὴ ἄρα μετὰ τὰς δύο ἀρχάς· τὸ μὲν ἄκρον ἐστὶν ἄνεμος ὁ εἷς· τὸ δὲ μέσον οἱ δύο ἄνεμοι· λίψ τε καὶ νότος· ποιοῦσι γάρ πως καὶ τούτους πρὸ τοῦ ὀλωμένου, l) ὁ δὲ ὀλωμὸς αὐτὸς ὁ νοητὸς εἴη νοῦς· ὁ δὲ ἀνοιγεὺς χουσώρου· ἡ μετὰ τὸ νοητὸν πρώτη τάξις· τὸ δὲ ὠὸν ὁ οὐρανός· λέγεται γὰρ ἐξ αὐτοῦ ῥαγέντος εἰς δύο, γενέσθαι οὐρανὸν καὶ γῆν m) τῶν διχοτομημάτων ἑκάτερον· Αἰγυπτίων δὲ ὁ μὲν Εὔδημος οὐδὲν ἀκριβὲς ἱστορεῖ. οἱ δὲ Αἰγύπτιοι καθ' ἡμᾶς φιλόσοφοι γεγονότες ἐξήνεγκαν αὐτῶν τὴν ἀλήθειαν κεκρυμμένην εὑρόντες· Ἐν Αἰγυπτίοις δή τισι λόγοις ὡς εἴη κατ' αὐτοὺς ἡ μὲν μία τῶν ὅλων ἀρχὴ σκότος ἄγνωστον ὑμνουμένη· καὶ τοῦτο τρεῖς ἀναφωνούμενον οὕτως· τὰς δὲ δύο

k) lege Εὐδήμου.

l) in margine scriptum recte erat ; ὀλώμου.

m) ita scripsi pro γῆ.

δύο ἀρχὰς ὕδωρ καὶ ψάμμον, ὡς Ἡραΐσκος· * ὡς δὲ ὁ πρεσβύτερος αὐτὸς Ἀσκληπιάδης ψάμμον καὶ ὕδωρ· ἐξ ὧν καὶ μεθ' ἃς γεννηθῆναι τὸν πρῶτον καμῆφιν· εἶτα τὸν δεύτερον ἀπὸ τούτου, εἶτα καὶ ἀπὸ τούτου τὸν τρίτον· οὓς συμπληροῦν τὸν ὅλον νοητὸν διάκοσμον· Οὕτω μὲν Ἀσκληπιάδης· ὁ δὲ νεώτερος Ἡραΐσκος τὸν τρίτον ἐκμαθέντα καμῆφιν ἀπὸ τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Πάππου, τὸν ἥλιον εἶναί φησιν αὐτὸν δήπου τὸν νοῦν τὸν νοητόν· ἀλλὰ τὴν μὲν περὶ τούτων ἀκρίβειαν ἐξ ἐκείνων ληπτέον· ἰστέον δὲ καὶ ἐκεῖνο περὶ τῶν Αἰγυπτίων, ὅτι διαιρετικοί εἰσι πολλαχοῦ τῶν κατὰ ἕνωσιν ὑφεστώτων, ἐπεὶ καὶ τὸ νοητὸν διῃρήκασιν εἰς πολλῶν θεῶν ἰδιότητας, ὡς ἔξεστι μαθεῖν τοῖς ἐκείνων συγγράμμασιν ἐντυχοῦσι τοῖς βουλομένοις· λέγω δὲ τῇ Ἡραΐσκου ἀναγραφῇ τοῦ Αἰγυπτίου καθ' ὅλον λόγου πρὸς τὸν Πρόκλον γραφείσῃ τὸν φιλόσοφον· καὶ τῇ ἀρξαμένῃ γράφεσθαι συμφωνίᾳ ὑπὸ Ἀσκληπιάδου τῶν Αἰγυπτίων πρὸς τοὺς ἄλλους Θεολόγους. Ἐπὶ τούτοις περὶ μεθέξεως πραγματευτέον τῶν πρώτων ἀρχῶν κ. τ. λ.

Totum Opus ita finit:

Τούτων δὲ προληφθέντων συλλογίζεται λοιπὸν, ὅτι τὰ νῦν προκείμενα ἄλλα ὄντα μὲν οὐχ ἓν οὐκ ἂν δοξασθείη ἕν, ἅτε μὴ ἕν· τὸ γὰρ μὴ ὂν οὐ δοξά-

R ζεται

* Locum hunc emendatiorem dat *Galeus* ad *Jamblichum* de Mysteriis Æg. p. 298. ubi pro αὐτὸς legit αὐτοῦ.

ζεται ὃ οὐκ ἔστιν· ἀλλὰ μίαν οὐδὲ πολλά· ἄνευ γὰρ ἑνὸς πολλὰ δοξάσαι ἀδύνατον· ὅτι μηδὲ ὄντι πολλὰ τὰ ἄλλα· οὔτε ἄρα ὡς ἕν, οὔτε ὡς πολλὰ δοξασθήσεται· οὐδὲ πολλὰ ἄρα οὐδὲ ἓν εἴη αὖ φαινομένους, ὃ δεῖξαι προέκειτο· οὐκοῦν καὶ συλλήβδην εἰ εἴποιμεν ἕν, εἰ μή ἐστιν, οὐδέν ἐστιν, ὀρθῶς ἂν εἴποιμεν οὐκ ἔστι τοῦτο Συμπέρασμα τῶν τεσσάρων ὑποθέσεων ὡς φησίν. Ου γὰρ πάσας τὰ. ἀδύνατα συνῆγεν, ἀλλὰ τῶν δυοῖν μόνων, ἐν αἷς τὸ μὴ εἶναι παντελῆ ἀπόφασιν ἐδήλου, ταύταις γὰρ εἵπετο τὸ οὐδέν.

Hinc ſeqvitur:

Δαμασκίου Φιλοσόφου τῶν περὶ τῶν πρώτων ἀρχῶν Ἀποριῶν καὶ λύσεων τέλος.

Jam continuabimus ſeriem epiſtolarum Libanii, quas Tomo II. dare cœpimus, ex Codice Regio Berolinenſi, easdem hinc inde cum Cod. Bodlejano collaturi.

VIII. Τοῖς Ἐλπιδίου παρέδροις. s)

Ἀλλὰ φίλοι παράστη-

VIII. *Elpidii Aſſeſſoribus.*

Adeſte amici! Hu-

τε' καὶ

s) Παρέδροις] vox forenſis eſt, quam exponit Harpocra-

τε· καὶ πολλὰς τοιαύτας παρακλήσεις εὑρίσκετε παρὰ τοῖς ποιηταῖς,* καὶ τοὺς ἀκούοντας ἐπιεικῶς ὑπακούοντας, καὶ τὰ παρ' αὐτῶν εἰσφέροντας. Παράστητε δὴ καὶ ὑμεῖς, καὶ ἄλλος ἄλλοθεν ὀρεγέτω, t) πόῤῥω u) μὲν ἀνθρώπῳ κακίας, ἀτυχοῦντι δέ· σκοπεῖτε δὲ, ὡς οὐκ ἂν ὑ-

jusmodi exhortationes complures invenitis apud Poetas, atqve ita qvidē, ut eas audientes benigne obediant, & auxilium pro virili afferant. Itaqve succurrite & vos: & alius aliam ferat opem homini minime malo, sed infelici. Cavete vero, ne, si non juvetis, de vobis

R 2 · μῖν

tion in Lexico p. 233. Πολὺ ἐστι τοὔνομα, inqviens, παρά τε τοῖς ῥήτορσι, καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ κωμῳδίᾳ. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν τῇ Ἀθηναίων πολιτείᾳ φησί. Λαμβάνουσι δὲ παρέδρους, ὅτε Ἄρχων καὶ ὁ Πολέμαρχος, δύο ἑκατέρους, οὓς ἂν βούληται, καὶ οὗτοι δοκιμάζονται ἐν τῷ δικαστηρίῳ πρὶν παρεδρεύειν, καὶ εὐθύνας διδόασιν, ἐπὰν παρεδρεύωσιν. Ceterū hæc epistola in Collectione Latina Sommerfeldiana lib. III. n. 320. legitur.

* vid. Homer. Iliad. π. v. 544.

t) καὶ ἀ. ἀ. ὀρεγέτω] Versio Latina Sommerfeldii habet: *Et alius alii manum porrigat.* Unde patet, eum legisse καὶ ἄλλος ἄλλῳ ὀρέγῃ τὴν χεῖρα vel τὴν δεξιάν. Enimvero vel sic τὸ ἄλλοθεν cum ἄλλῳ non permutarim, cum prioris vocis sensus commodus sit, & Acontius nominetur, cui auxilium sit ferendum. Pro ἄλλος mendose ἄλλοις legit Bodlej. qui tamen recte addit χεῖρα.

u) Πόῤῥω &c.] hec ex Cod. *Bodlej.* pro quo *Reg Berolin.* mendose ita: πόῤῥω μὲν Ἀκοντίῳ κακῶς ἀτυ-

μῖν αὐτοῖς, εἰ μὴ βοηθήσετε, συνησθείητε. x) Ναύτης ἀν ὑπό του παίηται y) ναύτας ὁρῶν ἑτέρους, δεῖται βοηθεῖν· λέγων ὡς καὶ αὐτὸς εἴη τῶν πολλὰ δὴ πεπλευκότων· οἱ δὲ εὐθὺς θάλατταν τε καὶ τὰ θαλάττης ἐννοοῦντες, οἱ μὲν ἐξείλοντο τὸν ἀδικούμενον, καὶ τοῦτο αὐτοῖς ἀπέχρησε, οἱ δὲ καὶ ζυνέκοψαν τὸν ἀσελγαίνοντα ἐπιπεσόντες.* Καὶ γεωργοὺς εἶδον ὅμοια ποιοῦντας ἐφ' ὁμοίοις, καὶ σκυτέας δὴ καὶ χαλκοτύπους· οἱ δὲ δὴ στρατιῶται, Ἡράκλεις! πῦρ ἐπιχεῖν ῥᾶον ἢ τούτους

invicē gaudere neqveatis. Nauta in periculo verſās, ubi alios nautas cōſpicit, auxiliū efflagitat, monens, ſe ipſū eſſe ex iis, qvi mare ſæpe tentarint. Atqve illi mare, & qvæ in mari obveniunt, cogitantes, alii qvidem oppreſſum liberare ſolent, & in eo acqvieſcunt; alii vero in eum, qvi inſolenter lædit, irruunt. Similia video ſimilibus ſui præſtitiſſe ruricolas, nec minus coriarios, & fabros ferrarios. At qvod ad milites ſpectat, mehercle, ignem facere

χεῖν ἢ δέ. Forte tamen ex hoc nomen *Acontii*, de quo ſermonem hic eſſe ſequentia docent, recte addetur.

x) συνησθείητε] ita ſcripſi ex Codice *Bodlej.* pro quo *Berolin.* συνθείητε, addita nota compendii ſcriptionis admodum obſcura. Interpres Latinus apud Sommerfeldium confirmat lectionem noſtram, vertens: *quâ* (lege *quod*) *lætari non poſſitis.*

y) παίηται] Sic *Bodlej.* recte. Ex eo *Berolin.* confinxit παιῇ καί.

* ita Berol. recte pro ἐμπεσόντα, qvod exſtat in Bodlejano.

ἐν τοιούτοις· τὸ δὲ συνοργίζεσθαι z) πεῖθον ἐν πανταχοῦ, τὸ ἐν τοῖς αὐτοῖς βιοῦν. Καὶ ζητεῖ μὲν ὑμεῖς ἐν λόγοις· ζῇ δὲ Ἀκόντιος, a) καὶ προστάτης ὑμῶν αὐτὸς ὁ Θεὸς Ἑρμῆς ὁ Διός. Ἐπέθετο δὴ τῷ ῥήτορι μοχθηρὸν καὶ κεντρότυπον ἀνθρώπιον. Τίς οὖν ἐμφράξει τούτῳ * τὸ στόμα; τίς ἐκκόψει τὸ κέντρον; ἐπὶ τίνας χρὴ συμμάχους καταφυγεῖν ὑμᾶς ἀφέντα, b) τοὺς εἰκότως μὲν ἂν ἑλομένους ἀμύνειν, δύναμιν δὲ c) ἔχοντας τὴν διὰ τῶν Μουσῶν, ὑφ' ὧν, οὕπερ

cilius fuerit, qvam ipsos, in his versantes, cohibere. Ut vero communem faciant iræ causam, ubiqve idem vitæ genus persvadet. Vos dicendi artem facitis: Facit vero eandem Acontius, & Mercurius, Præses vester, Deus, Jovis filius. Rhetorem hunc homunculus improbus & vafer vexat. Qvis itaqve os illi compescet? qvis aculeum adimet? ad qvos tanqvam ad commilitones confugere decet eũ, si a vobis dis-

z) Συνοργίζεσθαι] fortasse legendum est Συνεργάζεσθαι i.e. communem causam facere: sed nihil tamen muto.

a) Ἀκόντιος] Hucusque Latina versio consentit cum contextu Græco. Deinde sequitur ἀμέστως, *& vobis. Rursum in memoriam referas: hyeme vero orationes componas imitatione nostri*, &c. Qvæ adeo cum prioribus non cohærent, ut manifestum sit, duas diversas epistolas in eandem orationis seriem præpostere coaluisse.

* ita malo cum *Bodlej.* pro τοῦτο *Berolinensis.*

b) ἀφέντα] ita lego ex *Bodlej.* pro ἀφέντες, qvod in *Berol.* est. Referri enim hæc vox debet *Acontium.*

c) δύναμιν] Ex *Berol.* hic excidit particula δὲ quam supplet *Bodlej.*

ἐστι, τέταχθε. Καὶ ταῦτα οὐκ ἂν ἐπέστελλον, εἰ μὴ τὸν δὲ μὲν ᾔδειν ἀγαθὸν εἶναι μελετῶντα, τὸν δὲ γενναῖον Ἐλπίδιον οὐ τοὺς c) ἐν ταῖς αἰτίαις μισοῦντα πάντας, τῶν δὲ ἐν ταῖς αἰτίαις τοὺς ἀδικοῦντας. Φανεῖται δὲ οὗτος, ὑμῶν * τὰ δίκαια ποιούντων, οὐχ οἷον ὁ κατήγορος ἔφη, ἀλλ' οἷον ἡμεῖς ἴσμεν.

cesserit, qvi & libenti animo defẽsionẽ præstare debetis & facultatem a Musis accepistis, a qvibus sane in eum, in qvo estis, locum collocati estis. Atqve hæc qvidem non scriberem, nisi nossem hunc optimum esse Oratorem; Elpidium vero honestissimum non omnes, qvi accusantur, sed eos qui accusati alios lædunt, odisse. Apparebit vero hic, vobis justa decernentibus, non talis, qvalem accusator descripsit, sed qvalem nos esse novimus.

IX. Πολυχρονίῳ.

Πάλιν ἐγώ σοι τὰ εἰωθότα δῶρα πέμπω· χρηστὸν ἄνδρα συκοφαν-

IX. *Polychronio.*

Nunc iterum dona tibi, qvæ soleo, mitto: hominem probum, sed oppressum, & auxilii in-

τούμε-

c) οὐ τοὺς &c.] ita lego præeunte *Bodlejano* pro ὄντας, quod *Berolin.* habebat, sicut paulo post pro ἐν αἰτίαις in *Bodlej.* mendose scriptum erat ἐναντίαις.

* ὑμῶν &c.] *Berolin.* mendose: εἰς ὧν τὰ δίκαια ἐπαινούντων. Forte tamen τὸ ἐπαινούντων retineri poterat.

τύμμενον, χρήζοντα βοηθείας. Σὺ δὲ αὐτὸν καὶ δέξῃ πράως, καὶ παύσεις τεταραγμένον, καὶ δείξεις τῶν ἐχθρῶν ἐπὶ τοῦ ἀγῶνος f) κρείττονα. Μάντιν δέ με πεποίηκας δυοῖν, οἷς τε ἀεὶ προαιρῇ, τῷ τε ἔχειν προστιθέναι g) τὰ ἔργα. Οἰήσῃ μὲν οὖν ἐμοὶ χαρίζεσθαι μόνῳ, λήψεται δὲ τὴν χάριν ἅπας, ὅτων h) διὰ λόγων ἡ δόξα.

digum. Tu vero eum & benigne excipies, & ex turbis ad qvietem perduces, inimicisqve in causa sua superiorem esse ostendes. Ita vatem me facis duarum rerum, tum ex iis, qvæ animo semper proposita habes, tum qvod facultatem habes rem ad effectum perducendi. Putabis qvidem, te mihi soli gratificari; at beneficium interpretabitur unusqvisqve eorum, qvi eloqventiæ laude clarent.

f) ἀγῶνος] ἀγὼν apud Rhetoras & Sophistas de *declamationibus*, ut ἀγωνίζεσθαι de *declamando* usurpatur, ceu ostendit *Ludov. Cresollius* in Theatro Sophistarum lib. III. cap. 17. ἀγῶνες vero sensu forensi causas judiciales & civiles inferunt, qvemadmodum illi, qvi causas perorant, λόγων ἀγωνισταὶ dicuntur. Vide *Spanhemium* ad Juliani Orat. I. p. 11. & B. *Godofred. Olearium* ad Philostrati Vitas Sophistarum l. 22. §. 1. n. 4.

g) προστιθέναι] MS. habet προτιθέναι, minus recte, ut puto. Libanius enim innuit, Polychronium facta cum promta voluntate solere conjungere.

h) ὅτων] Scribendum puto ὧν τινων, sicut & Scholiastes interpretatur: ὧν τινων λογικῶν μαθημάτων ἡ φήμη.

X. Πρισκιανῷ.

Αἰγύπτιος ἐκ τῆς Μέμφιδος αὐτῆς Ἡρακλείδης οὑτοσὶ, φέρων τε παρὰ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ γράμματα φίλων, παρ' ἡμῶν τε πρὸς ὑμᾶς ἀξιώσας λαβεῖν. Ἐπεὶ γὰρ δέ σου πρῶτον μνησθεὶς, ἑτέρους προσέθηκα, i) Οὐδὲν ἔφη σοι δεῖ μετὰ τὸν Ἡρακλέα συκίνης ἐπικουρίας. Ὅπως k) οὖν τῷ Ἡρακλείδῃ δείξεις τὸν Ἡρακλέα. l)

X. *Prisciano*.

Heraclides hic Ægyptius eſt, ipſa Memphi oriundus. Attulit is ab amicis, qvos in Ægypto habemus, literas, petitqve, ut a nobis ad vos perferendas acciperet. Qvoniam vero, primum mentione tui facta, alios etiam commemorabam, dixit: non opus habes poſt Herculem ope ficulnea. Fac itaqve, ut Heraclidæ Herculem te præſtes.

XI. Ἀμμι-

i) προσέθηκα] Fortaſſe legendum προσέθηκε, ut referatur ad Heraclidem ipſum, literas commendatitias ad plures expetentem. Sed ſic ſeqvens ἔφη mutandum qvoqve fuerit in ἔφην, qvod ipſum ad Libanium pertineret, aliud ſvadentem.

k) ὅπως] In MS. ſupra lineam adſcriptum erat σκόπει. Sed eo nihil opus eſt. Ita enim loqvi amant Græci, ſicut & noſter paulo ante ep. VII. Pro δείξεις malim δείξῃς.

l) τῷ Η. δ. τ. Ἡρακλέα] Scholiaſtes exponit ſic: ὥσπερ ἔδειξεν ὁ τοῦ Διὸς Ἡρακλῆς τοῖς Ἡρακλείδαις τοῖς ἐκγόνοις δηλονότι ἑαυτοῦ. Ceterum de *Heraclidis*, apud Spartanos olim celebratiſſimis, ex Autoribus commentantur *Scaliger* Animadverſ. ad Euſeb. p. 55. & *Ezech. Spanhemius* ad Juliani Orat. I. p. 129.

XI. Ἀμμιανῷ.

Τὸ μὲν ὠφελεῖν τοὺς παρ' ἡμῶν ὡς σὲ ἰόντας καὶ χρηστοῦ καὶ φίλου, τὸ δὲ χαίροντας ἀποπέμπειν καὶ ἄμφω ὑπερβαίνει· δεῖ δέ σε καὶ ἄμφω γράφειν, καὶ βοηθοῦντα, καὶ μή. Ἵνα νῦν μὲν μὴ τὸ μεῖζον διδοὺς φθονῇς τοῦ δευτέρου· νῦν δὲ ἀντὶ τοῦ μείζονος παραμυθῆται m) τὸ δεύτερον. Ἀλλ' Ἡρακλείδης οὗτοσὶ καὶ τυγχανέτω προνοίας, καὶ κομιζέτω γράμματα· δίκαιος δὲ εἶ συλλαβεῖν ἀνδρὶ φίλῳ Καβειρίου. Καβείριος δὲ οἷς ἐκήδευσεν οἶσθα. Εἰ δὲ καὶ μισθὸν τελεῖσθαι δεῖ, πολλὰ ἄν σοι διηγήσαιτο περὶ τοῦ Νείλου. Καὶ τί ἂν μεῖζον Ἀμμιανὸς ζητοίη.

XI. *Ammiano.*

Juvare eos, qvi a nobis ad te proficiſcuntur, humanitas & amicitia poſtulat: facere vero, ut cum gaudio illi revertantur, utroqve iſto majus eſt. Tibi vero, ſive juveris, ſive minus, utrinqve ſcribendum eſt: ut hinc qvidem, ubi majus dederis, minus non invideas; hinc vero quod minus eſt, jacturā majoris ſoletur. At hunc Heraclidem velim & cura tua potiri, & literas a te afferre. Æqvum vero putabis, juvare hominem Cabirio amicum. Noſti autem, qvas res curaverit Cabirius. Si vero & præmium ſolvi opus eſt, multa is tibi de Nilo narraverit. Qvid autem majus Ammianus unqvam deſideret?

R 5 XII. Βασιά-

m) παραμυθῆται] Ita ſcripſi pro παραμυθεῖται, ut reſpondeat τῷ φθονῇς cum particula ἵνα conjuncto.

XII. Βασιανῷ. n)

Πολλὰ ἀγαθά σοι γένοιτο, βέλτιστε νέων, ὅτι ἃ περὶ τῶν γονέων ἐσπούδασται τοῖς νόμοις, ὅπως ὑπὸ τῶν ἐγγόνων θεραπεύοιντο, ταῦτ' αὐτὸς ἐπεδείξω περὶ τὸν διδάσκαλον· οὐ γάρ με ἔλαθεν ἃ περὶ τοῦ θαυμαστοῦ Κλεοβούλου πρὸς τὴν τήθην o) ἐπιστέλλεις, δεό-

XII. *Bassiano.*

Bene tibi in multis sit, optime Juvenum, eo qvod, qvæ legibus de cultu, a liberis adversus Parentes præstando, constituta sunt, ea ipse in Præceptorem probasti. Neqve enim me latent, qvæ de admirabili Cleobulo ad aviam scripsisti, petens,

μενος

n) Βασιανῷ] Malim legere Βασσιανῷ, cujus nominis plures in antiqvitate occurrunt. Mendose is in Collectione epistolarum Sommerfeldiana Latina lib. II. ep. 18. vocatur *Bassanius*, qvi ibidem lib. III. ep. 202. dicitur *Basianus*.

o) τήθην] Vox πολύσημος, qvæ & aviam, & materteram, & matrem, tum vero etiam nutricem denotare solet. Scholiastes Codicis Regii interpretatur per μάμμην, forte exemplo *Pollucis*, qvi lib. III. c. 2. §. 17. ita: ἡ δὲ πατρὸς ἢ μητρὸς μήτηρ τήθη· καὶ τὴν μάμμην δὲ, καὶ μάμμαν ἐπὶ ταύτης προσαγορευτέον i. e. *Patris porro aut matris mater Avia est: quam etiam Mammin & Mammam vocare licet.* Confer consentientes *Suidam* & *Hesychium*, qvi posterior ex Polluce supplendus est ut legas: τήθη, τηθὶς, ἡ τῆς μητρὸς καὶ πατρὸς μήτηρ. Interim alii in constituenda vocis μάμμη notione his adversantur, speciatimque *Phrynichus* in Eclog. dictionum Atticarum p. 22. & *Helladius*, qvi aviam negant appellari μάμμην, qvippe qvæ matrem tantum inferat, sed τήθην. Assentiun-

μῦ⊙ αὐτοῦ τὴν σὴν ἐσίαν ἐφχθῆναι. Μαθὼν δὲ ἔτ⊙ ἐκ ἔμελλε δήπε τὰ ἔτω καλὰ σιγήσασθαι, ἀλλ' ἥτε πόλις ἐμπέπλησαι τῆς σῆς μεγαλοπρεπείας. Ἔχομὲν τε τὸν Κλεόβελον, πάντως ἂν ἀποπτάμῦον, εἰ μὴ τοιἕτ⊙ ἦσθα. Εὖγε, ὦ φίλη κεφαλὴ, p) βάλλ' ἔτως q). ὅπως ἐπαινοῖό τε ϗ μετ' ἐλπίδ⊙ ζώης βελτίον⊙. Εἴληφας δὲ ἐδὲ νῦν φαύλες παρὰ τῶν Μεσῶν τὲς μισθές. r) Φασὶ γὰρ

ut ipſi opibus tuis uti liceret. Hæc is edoctus non ſane rem adeo præclaram tacendã judicabat: imo & tota civitas ſermonibus de magnificentia tua plena eſt, & Cleobulus omnino a nobis avolaſſet, niſi talis tu eſſes. Euge, carum caput! ita rem porro age, ut & lauderis & ſpe meliore ſuffultus vivas. Et nunc qvidem non levem a Muſis mercedem tuliſti. Ajunt enim, omnes ubiqve virtu-

tur his *Pherecrates* apud Athenæum IV. p. 430. & *Maru* de dictionibus Atticis, cujus hæc ſunt verba: Μάμμην ϗ μαμμίαν τὴν μητέρα Ἀττικῶς. Pro priore ſententia legere juvabit Scholiaſten Ariſtophanis ad Acharnenſ. v. 49. ibique *Spanhemium*, & *Euſtathium* ad Iliad. ξ. p. 978. ed. Roman.

p) φίλη κεφαλὴ] Ita Græci paſſim. Lege *Thom. Gatakerum* in Adverſariis cap. XXXIIX. & *Doughtaum* in Analectis V. T. Excurſu 148.

q) βάλλ' ἔτως] Hæc & ſeqventia verba ex veteri qvodam Scriptore petita videntur a Libanio. Βάλλ' ἔτως adagii rationem obtinet, qvod vel ex Eraſmi Chiliadibus conſtat.

r) τὲς μισθὲς] Hæc ita meo judicio capienda fuerint,

σὶ γὰρ πάντας ἁπανταχόθεν προσκεῖσθαι τῶν [illegible]ρόπων ἔρωτι. Τοῦτι δὲ [illegible]ῶρον τῶν μνημοσύνης ἀκριβῶς.

XIII. Ἀπολιναρίῳ καὶ Γεμέλλῳ·

Οὐ μάλα ἡμῶν ἐοίκατε ἀπεῖναι. Τὸ γὰρ οὕτω τεχνικῶς ἐπιστέλλειν οὐ πάντη ἐστὶν ἀπόντων, ἀλλ', ὡς ἐμὲ λέγειν, s) συνόντων. Ὥς' ἐγὼ ἡσθεὶς ὅτι ἐγράψατε, πλεῖον ἥσθην, ὅτι οὕτως t) ἔχετε γράφειν. Τὸν εὐνοῦχον δὲ παρ' ὑμῶν ἥκειν ἡγούμενος, ὃς ἐδίδου τὴν ἐπιστολὴν, ἐπειδὴ ἔφασκε τῇδε μεμενηκέναι, πονηρὸν ἐκάλουν. εἶτ' εὐθὺς τὸν μὲν ἀπέλυον αἰτίας,

tum amori ſtudere. Atqve hoc ſane Mnemoſynes donum merito habetur.

XIII. *Apolinario & Gemelio.*

Non multum a nobis videmini abeſſe. Tam eleganter enim ſcribere non omnino abſentium eſt; ſed, ſi de me loqvar, præſentium. Itaqve ego, qvi gaudebam, vos ſcripſiſſe, magis gaviſus ſum, qvod ita ſcribere didiciſtis. Eunuchum qvidem illum, qvi literas mihi reddidit, a vobis veniſſe exiſtimans, qvia ſe commorari hic loci dixerat, pravum vocavi. Poſtea vero eum qvi-

Cleobulus inſtituendis juvenibus vacabat; hinc eum Libanius Baſſanii vocat præceptorem. Jam is diſcipulos ad præclara qvæqve ſectanda excitabat: atqve id præmii loco eſſe poterat Baſſiano, qvi tantum magiſtrum conſervaſſet.

s) ὡς ἐμὲ] Elliptice ὡς πρὸς ἐμέ. Confer *Lamb. Bos* de Ellipſi p. 254.

t) οὕτως] Ita ſcripſi pro οὗτος.

αἰτίας, ὑμᾶς δὲ ἐνεκάλουν· γνοὺς ὑφ᾽ ὑμῶν αὐτὸν ἀμεληθέντα εἶναι. Καί τοι τοῦ δόξαν ὑμᾶς κτήσασθαι καλὴν μετά γε τὰς φύσεις οὗτος αἴτιος, ἀντὶ κυνὸς ἐπὶ τοὺς οὐκ ἀγαθοὺς ἀρκῶν. Ὑμεῖς δὲ τὸν ἄνθρωπον ἐκκαρπωσάμενοι, τοῦ καιροῦ τῶν ἀμοιβῶν ἥκοντος, ἀπεστρέψατε. Ἀλλ᾽ ὦ παῖδες, ἐμοὶ θεραπεύσατε τὸν παιδαγωγὸν, ἢ καλέσαντες εἰς Κιλικίαν, ἤτι πέμψαντες τῶν ἐκεῖθεν. Πειθέτω δὲ ὑμᾶς χρημάτων καταφρονεῖν, ἄνευ τῶν ὑπ᾽ ἐμοῦ πολλάκις εἰρημένων, ὁ τὰ γράμματα φέρων, ὡς * ὑπὸ μὲν τοῦ σχήματος εἰς στρατιώτας, ὑπὸ δὲ τῶν ἔργων εἰς φιλοσόφους ἐγγέγραπται, τὸν Σωκράτην ἐν μέσοις μι-

dem a culpa immunem pronunciavi, vos vero accuſavi, intelligens, eum a vobis negligi, qvamvis is, poſt bonam veſtram indolem, cauſa ſit, cur bona fama gaudeatis, & inſtar canis vobis inſerviat adverſus eos, qvi male vobis cupiunt. Vos vero, poſtqvam ex hoc homine fructum cepiſtis, eundem nunc averſamini, qvando tempus & occaſio venit vicem reddendi. At, ô filii mei, juvate mihi Præceptorem, vel vocando eum in Ciliciam, vel aliqvid inde ad eum mittendo. Perſvadeat vobis pecuniæ contemtum is, qvi has literas reddit, etiam ſine illis, qvibus alias uſus ſum, argumentis. Is ſtatus ſui nomine ad milites, factorum vero ad Philoſophos pertinet, optimus ſcilicet Am-

μησά-

* ὡς, malim legere ὅς.

μησάμενος κέρδεσιν ὁ καλὸς Ἀμμιανός.

XIV. Ἀνδρονίκῳ.

Ἀντίοχος οὑτοσὶ τῶν μόλις ἤδη σεσωσμένων. Ὅτε γὰρ ἦρχε Φοινίκης Δημήτριος, ἵππον αὐτῷ δίδωσι δυσγάργαλον ἱπποκόμους ἐξαγαγών. Ὁ δὲ ἅμα ἐπ' αὐτὸν ἀνέβη, καὶ ἐκκρουσθεὶς ἐπ' αὐτῆς ἔκειτο τῆς ἀγορᾶς. Ὁ δὲ ἵππος ἔθει φέρων τὸ στρωματόδεσμον. Καὶ ἦν ἴσως τοῦτο κέρδος τῶν τὸ καλὸν τρεφόντων θηρίον. Ἔδει μὲν οὖν αὐτοὺς ἀποθανεῖν ἐπὶ τῇ σοφωτάτῃ μηχανῇ. Καὶ γὰρ οὗτος, εἰ μὴ θεῶν ἄν τις ἤμυνε, πεσὼν ἂν ἐτεθνήκει. Διὰ δὲ τὴν ἐπιείκειαν Ἀντιόχου περὶ τῶν χρημάτων εἰς λόγον κα-

mianus, qvi Socratem in medio lucro imitetur.

XIV. *Andronico.*

Antiochus hic ægre salutem recuperavit. Cum enim Phœniciam gubernaret Demetrius, donat eum eqvo oris durissimi, & ipsos qvoqve eqvisones excutiente. Ille vero, cũ eqvũ vix cõscẽdisset, dejectus in ipso foro jacebat, eqvus autem cum sarcinis, qvas ferebat, aufugiebat. Atqve hoc scilicet lucrum futurum erat eorum, qvi pulcherrimum animal aluerant. Illi autem morte luere merito debebant dolum vaferrimum. Nisi enim Deorum aliqvis adfuisset, is qvidem ex lapsu hoc obiisset. At æqvitate Antiochi factum est, ut tantum pecuniæ causa ad rationem redden-

θιστάν-

θίσαντο. Καὶ τοῖς μὲν ἠδικηκόσιν ἔδοξε πέντε καὶ εἴκοσι στατῆρσι λύσαι τὸ ἔγκλημα, τοῦ δὲ φάσκοντος ἑκατὸν αὐτῷ στατῆρας ἀπολωλέναι, τὸ πρᾶγμα ἐπὶ τῆς ἀμφισβητήσεως ἵσταται. Σὸν δὴ τὰ δίκαια γνῶναι, καὶ τῷ μὲν βοηθῆσαι, τοὺς δὲ σωφρονίσαι.

dam vocati ſint. Atqve flagitioſi illi opinati ſunt, ſe culpam hanc qvinqve & viginti ſtateribus luere poſſe; at, altero illo centum ſibi ſtateras periiſſe confirmante, tota cauſa ut dubia diſceptatur. Tuum vero eſt, qvod juſtum eſt, definire; atqve huic qvidem ſuccurrere, illos autem reprimere & punire.

XV. Μελετίῳ.

Ἐγὼ τὸν μὲν παρὰ σοῦ καὶ εἶδον καὶ φιλῶ. Σὲ δ᾽ οὔπω μὲν εἶδον. φιλῶ δὲ ὥσπερ ἐκεῖνον. Ἐπεὶ καὶ αὐτὸν ἀκούω σε γνώμης οὕτως ἔχειν πρὸς ἡμᾶς ὥσπερ ἂν εἰ μετεσχήκεις ἡμῖν. Τοῦ δὲ ταῦτά με πιστεύειν ἔστω σοι σημεῖον τὸ καὶ χάριν αἰτεῖν ἤδη. Ἔστι δὲ ἡ χάρις, Μαρκελλῖνον καὶ Κάρτιον τῆς σῆς ἀπολαύ-

XV. *Meletio.*

Ego qvidem illum, qvi a te venit, & vidi, & amo: Te vero nondum vidi: amo tamen, æqve ac illum: qvia audio, & te eadem ratione in nos animatum eſſe, ac ſi nobiſcum fuiſſes. Qvod vero hæc credam, id tibi argumento ſit, qvod nunc etiam beneficium abs te petam. Hoc vero in eo poſitum eſt, ut Marcellinum & Cartium

ει ευ-

ειν εὐνοίας, χρηστοὺς τε ὄντας, καὶ ἡμῖν ἐπιτηδείους, καὶ Σπεκτάτῳ φίλους. Οἶμαι δὲ αὐτοὺς οὐδὲν οὔτε φορτικὸν οὔτε ἔξω τῶν νόμων ἐπαγγέλλειν· πεῖθε δὴ καὶ Παμφιλίαν, u) ὅτι με τιμᾶν οἴει δεῖν· καὶ ἡμᾶς, ὅτι σοὶ χρὴ πολλάκις ἐπιστέλλειν.

benevolentia tua frui patiaris, tanqvam homines humanissimos, nobisqve necessarios, & Spectato amicos. Credo vero eos nihil, qvod insolentius sit, aut legibus contrarium, promisisse. Permove itaqve Pamphiliam ostendendo, qvod me colendum esse censeas; me vero, ut tibi sæpius scribendum putem.

XVI. Ἀνδρονίκῳ.

Ἐγὼ γενέσθαι ἐπὶ τῆς ὑμετέρας δυνάμεως οὐδεπώποτε ηὐξάμην, ἀλλ' ὑμῖν μὲν καὶ ἀρχὰς εἶναι, καὶ τὸν κρείττω λόγον ἐν αὐταῖς συνευξάμην, ἐμαυτῷ δὲ, ἅπερ νῦν, βιοῦν ἐν ἰδιώτου χώρα. Νῦν δ' οὐκ ἂν ἀηδῶς μοι δοκῶ τὴν Φοινίκης ἀρχὴν λαβεῖν τοῦ μέγαν x) ποιῆσαι Παρ-

XVI. *Andronico.*

Ego qvidem vestri ordinis & loci esse nunqvam in votis habui, sed vobis & imperandi facultatē & causā semper superiorē optavi: mihi vero, ut vitā in privatorū, qvi nunc sū, numero agerē Jam vero non illibenter Phœniciæ administrationem accepturus mihi videor, ut

θένιον

u) Παμφιλίαν] Eam Scholiastes Marcellini & Cartii matrem credit. Videntur itaqve filii ejus aliqvid desiderasse, ad qvod obtinendum Matris auxilii indigebant.

x) μέγαν] Sic scribendum putavi pro μέγα.

θένιον πᾶσιν ὅσοις μέγεθος γίγνεταί· μᾶλλον δ' οὐδὲν δεῖ ζητεῖν ἀρχὴν, τῆς σῆς οὐχ ἧττον ἐμῆς, ἢ τοῦ λαβόντος, οὔσης. Ὅπως οὖν ἡμῖν αὐτὸν ἴδῃς τε ὡς ἥδιστα, καὶ ἀπόντα καλῇς καὶ φανέντα κατέχῃς, καὶ ποιῇς ἐν Φοίνιξιν ἐντιμότερον ἢ πρίν. Αἰσχυνοίμην γὰρ ἂν, εἰ δόξει μᾶλλον εὖ πεποιηκέναι με Παρθένιος ἢ πεπονθέναι. Τί οὖν με εὖ πεποίηκεν; ἀκοῦσαι ποθεῖς; αἰδούμενος διατετέλεκεν ἀπὼν, οὐχ ἧττον, ἢ παρών· καὶ παρὸν αὐτῷ χαρίσασθαι τοῖς δυνατοῖς ἐκ τῶν εἰς ἐμὲ λυπηρῶν, τὰς παρ' ἐκείνων ἐλπίδας προήκατο, τὰ πρὸς ἐμὲ δίκαια τηρῶν, καὶ ταῦτα ὁρῶν ἵνα οἰκείων αὐτοῦ τὴν ὁ-

Parthenium magnum facere possem iis rebus omnibus, qvibus magnus aliqvis fieri potest. Vel potius imperium hoc petere nihil attinet, cum tuum non minus meum sit, quam si ipse illud essem nactus. Fac itaque, ut eum quamprimum vel mea causa videas, absentem voca, comparentem retine, & inter Phœnicas honori majore, qvam antea, auctum effice. Pudore enim suffunderer, si Parthenius plura beneficia mihi contulisse, quam a me accepisse, videretur. Quæ igitur in me contulit? Avesne audire? Non minus absens quam præsens me semper coluit: cumqve potentioribus, si ægre mihi faceret, gratificari posset, spem ab iis factam neglexit, & justi adversus me te-

δὸν ἐκείνην ἰόντα, καὶ εὐδοκιμοῦντα· ὁ δὲ ἐκείνῳ τι ἐπετίμα· καὶ δι' ὅσων ἐξῆν ἀσθενεστέραν ἐποίει τὴν ἐνέδραν· καὶ δὴ δεῦρ' ἥκων ἐπέθηκε τὸ τέλος τοῖς ἔμπροσθεν ὅμοιον, ἁπάσης καθαρὰς τὰ πράγματα ὑποψίας. Εὐθὺς μὲν οὖν ἠθύμουν ἀπορῶν ἀμοιβῆς· ἔπειτα ἐνθυμηθεὶς, ὡς τῷ μὲν ἐν Φοινίκῃ εἶναι καὶ παῖδας καὶ κτῆμα, τῇ δὲ Ἀνδρονίκου γνώμῃ τὸ ἔθνος διοικεῖσθαι, ἥσθην ἰδὼν, ὡς ἔξεστιν, ᾗ ἄνδρα ἀμειβοίμην.

nax fuit, etiam tunc, cum quendam domesticorum suorum istam viam sectari &. belle procedere videret. At eum quidem objurgavit, &, qvoad poterat, insidias ejus repressit. Nunc vero, quando ad nos venit, colophonem, similẽ prioribus, imposuit, tota causa ab omni suspicione liberata. Ac primum qvidem vicem ipsi rependere me non posse putabam, postea vero recogitans, ei in Phœnicia & liberos, & facultates esse, Andronici vero nutu eam provinciam regi, gavisus sum, intelligens, esse occasionem, qua ipsi par pari referre possim.

XVII. Πρισκιανῷ.

Οἶδα, y) τί ἡμῖν ἐπισταμένοις ...

XVII. *Prisciano.*

Novi ista: cur igitur mihi ...

y) οἶδα] Hæc ita in Codice Regio legebantur: οἶδα τί ἡμῖν ἐπισταμένοις πάντ' ἀγορεύεις; At in Apogra-

μϑύῳ πάντ' ἀγορεύεις; μὴ γὰρ οἴου, μᾶλλον ἃ πράττεις εἰδέναι τῶν ἀκουόντων ἡμῶν· εἴ τε γὰρ ἀγγέλλοντές εἰσιν, εἴτε ἐρωτῶντες ἡμεῖς. Τῶν μὲν ὖν ἄλλων ἤδη τὶς ἤρετο εἰ μή σε τὸ φορτίον ἐπίεσεν· ἐγὼ δ' εἴ σοι τὸ σῶμα ἔρρωται, z) πυνθανόμενος, ἐπειδὰν, ὡς ἔρρωται, γνῶ, τὸ καὶ τοῦ φορτίου σε κρείττω εἶναι ἡγοῦμαι ἀκηκοέναι· Ἀνὴρ γὰρ εἰ μάλα ἀνὴρ

hi omnia ſcienti, nuncias? Nolim, credas, te, quæ facis, magis ſcire, quam nos, qvi ea audimus. Sunt enim, qvi ea referunt, ſicut nos interrogamus. Inter reliquos fuit, qvi interrogaret, numqvid te onus impoſitum premat? ego vero, num corpore valeres, interrogans, & valere te edoctus, audire mihi ſimul videbar, te onere iſto longe eſſe ſuperio-

pho Langbæniano epiſtolarum Libanii, ex quo & hanc ego deſcripſeram, ita legebam: Οἶδα· τίη μοι ἐπισταμένῳ πάντ' ἀγορεύεις. Atque in hac lectione acquieſcendum eſſe ſtatui, poſtquam intellexi, alludere hic Libanium ad hunc Homeri verſum, qui legitur Iliad. ά v. 365. Οἶσϑα· τίη τοι ταῦτ' εἰδυίῃ πάντ' ἀγορεύω; Itaque non opus eſt, ut cum Bodlejano Codice pro τίη ſcribamus τί ὖν, vel cum Langbænio in Apographo ſuo τίνι.

z) Ἐγὼ δὲ εἰ σοι] Sententiam hanc longe aliter, ſed mendoſe, efferebat Codex Regius, ita legens: Ἐγὼ δ' εἰ σε τὸ σῶμα; ἐρωτῶ πυνϑανόμενος ἐπειδὰν ὡς ἐρωτῶ γνῶ. Non opus eſt, ut lectionis hujus, quam Codici Barocciano debeo, veritatem vindicem, quæ per ſe in oculos incurrit.

καὶ ἄρχων εἰδὼς a) μάλα ἄρχειν· εἰ δὲ πολλὰ δεῖ μεταχειρίζειν καὶ ἀγρυπνεῖν, b) ἀνάγκη πέτεσθαι. Τοῦτο μηνύεις, ὃ πάλαι ἐπόθουν, ὡς τὸ καθεύδειν τε καὶ καθῆσθαι τῶν πολλῶν, σὲ δὲ εἶναι δεῖ τῶν οὐ πολλῶν. Τῇ μὲν οὖν c) ἄλλῃ θαρρῶ· δέδοικα δὲ ἓν μόνον, τῶν ξενίων τὸ πλῆθος, ἃ ὥσπερ ὀφειλήματα ἀπαιτοῦσιν οἱ φαγεῖν ἀγαθοί. Τουτὶ γὰρ οὐκ ἔτι διανοίας, ἄρχειν ἐπισταμένης, ἀλλ' εὐπορίας, δοῦναι δυναμένης· σοὶ δὲ ὃ δέδωκε τὸ ξυναγορεύειν, d) ἀπήλλαξε τὸ ἄρχειν. ἔ-

rem. Vir enim, & vere vir es: & imperator talis, qvi imperare maxime norit. Qvod si vero multa aggredi & vigilare oportet, volare necesse est. Id qvidem significas, qvod pridem desideravi, qvod scilicet dormire & sedere multorum sit: at te non oportet esse ex multis. De ceteris qvidem non laboro: unum est, a qvo tibi timeo, donaria nempe, qvæ tanqvam debita poscunt fruges consumere nati. Hoc enim largiri non est mentis imperandi peritæ, sed

πεμψα

a) εἰδὼς] Codex Baroccian. ἐπιστάμενος, eodem sensu.

b) ἀγρυπνεῖν] Barocc. ἀγρυπνον prius præstat.

c) οὖν] addidi hoc ex Barocc. quod ad perficiendam orationis seriem pertinere videbatur.

d) ξυναγορεύειν] verbum forense de causis agendis adhiberi solitum. Hesychius ξυναγορεύει exponit per ὑπὲρ αὐτοῦ λέγει. Hinc ξυνήγοροι, de qua voce *Harpocrationis* Lexicon. Hinc vero colligas, Priscianum olim causarum patronum egisse cum plausu & opum accessione.

πεμψα τὸ βιβλίον, σὺ δὲ, εἰ σχολὴ, τοὺς φιλοσόφους ὅρα. e)

opulentiæ, largiri valentis. At quæ patrocinandi ars tibi peperit, ea imperium consumsit. Misi cum his commentationem meam, tu vero, ubi otium habebis, ad philosophos digredere.

XVIII. Τῷ αὐτῷ.

Μάραν εἶδες εὐμενῶς· μίαν ταύτην ἔλαβα χάριν· νῦν ἥκει Χρόνιος· ἂν οὖν, ὅπερ ὀφείλει, τούτου f) μὴ λάβῃς δίκην, αὐτὴ δευτέρα. Δίδου δὴ καὶ τρίτην, ἐπεὶ τρεῖς αἱ Θεαί· τί οὖν αἰτοῦμεν; τεταλαιπωρημένον ἐν ᾧπερ ἦν τὸν ἄνδρα μετάστησαι πρὸς ἔργον, ὃ τῷ τηλικούτῳ πρέπει.

XVIII. *Eidem.*

Maran benigne excepisti: hoc primum est, quod accepi, beneficium. Jam venit Chronius. Si jam ob id, quod debet, eũ in jus non voces, erit hoc alterum. Junge his & tertium, quia tres sunt Deæ Charites. Quid igitur petimus? hominem, in quo nunc est, officio miserum, transfer ad aliud, quod ejusmodi virum decet.

e) Σὺ δὲ - ὅρα] sententiam hanc ita effert Codex Regius: σοὶ δὲ, εἰ σχολὴ τοὺς φιλοσόφους ὁρᾶν. Lectio nostra, altera illa procul dubio melior, debetur Barocciano. Natum vero τὸ σοὶ videtur ex præcedente σοὶ, de qvo adhuc cogitabat somnians librarius.

f) τούτου] τοῦτον Codex Regius, quod Cl. *La Croze* recte in τούτου convertendum judicat.

XIX. Ἰταλικιανῷ g)

Ἐπαινοῦντί μοι τὴν σὴν φύσιν· καὶ γὰρ ἐτύγχανε ἡμῖν λόγος ὢς ὢν ὑπὲρ ἀρχόντων ἀρετῆς· καὶ ἦν δή που σὰ τὰ νικητήρια· Τοιαῦτα δὲ ἡμῶν διαλεγομένων καὶ ψηφιζομένων ἐνέθηκε τῇ χειρὶ τὴν ἐπιστολὴν βέλτιστος βελτίστου πατρὸς, εἴπεν ἂν Πλάτων, Ὀλύμπιος Πομπηϊανοῦ. Καὶ h) ἅμα τε ἀνεγίγνωσκον καὶ μετὰ τῶν ἄλλων ἐπήδων. οὕτως ὅ τε νοῦς ἐφαίνετο θαυμαστὸς, τά τε ὀνόματα τῶν φρενῶν οὐ χείρω· Σὺ δὲ ἔργῳ μεθ' ἡμῶν ὢν, τοῖς Ἰταλοῖς σαυτὸν δίδως· ἀλλ' ἤγε ἐπιστολὴ κωλύει νόμων ἐχο-

XIX. *Italiciano.*

Cum tuum laudarem ingenium: erat enim nobis sermo de virtutibus imperantium: & tu quidem inter eos eminebas; de his, inquam, cum loqueremur & judicaremus, in manum mihi tradidit epistolam optimus optimi Patris, ut cum Platone loquar, id est, Olympius, Pompejani filius. Legebam itaque epistolam, & cum reliquis exsultabam. Ita & sententiæ ejus erant admirabiles, & verba cogitationibus non inferiora. Tu vero qui factis nobiscum

μένη

g) Ἰταλικιανῷ] Nomen hoc omissum erat in Codice Regio. Suppeditat vero mihi *Baroccianus*, ex quo & aliam ad eundem epistolam edidi in Centuria Epistol. Liban. n. 63. Exstat & una, ab utraque ista diversa, in Collectione Latina Sommerfeldii lib. II. n. 12. ubi tamen vocatur *Italianus*, quam nominis formam etiam in Codice *Laudano* inveni.

h) καὶ] addidi ex Cod. Barocc.

μένη τῶν Ἀττικῶν· ὅπως οὖν τοῦ λοιποῦ κοινωνὸς i) ἡμῖν εἶναι λέγῃς k) ὥσπερ εἶ· τουτὶ μὲν οὖν l) ποιήσεις, ἢ γραψόμεθά σε τῷ παρὰ ταῖς Μούσαις λειποταξίου. Τῶν δὲ οὖν γραμμάτων ἄδην m) εἴχομεν βλέψαντες εἰς ἀλλήλους, τουτονὶ οὐ δεῖ n) ἔφαμεν νῦν τὰ αὐτοῦ διοικεῖν ἀντὶ τῶν κοινῶν. οὐχ ὡς σοῦ χρήζοντος ἄρχειν, o) ἀλλ' ὡς τῶν

es, Italis te das. Sed plura prohibet epistola, Atticis indulgens moribus. Vt igitur de reliquo communia nobiscum studia habere dicaris, sicut habes, idem illud facere perges, aut desertæ militiæ te apud Musas postulabimus. Literis igitur exsatiati alter alterum intuebamur. Hunc, dicebamus, non fas est

 πραγ-

i) κοινωνὸς] Sic ex Codice Barocc. scripsi pro κοινὸς, qvod habebat Codex Regius.

k) λέγῃς] Baroccianus λέγοις. Malim ego λέγῃ, eo sensu, quem in versione expressi.

l) οὖν] Barocc. legit οὐ, quod locum hic habere non potest. Cohortatur enim noster Italicianum, ut scribere literas pergat.

m) ἄδην].ἄδδην legit *Laudanus* Codex: utraqve forma genuina est. Scholiastes Barocciani Cod. explicat per δαψιλῶς.

n) οὐ δεῖ] ita Codex Baroccianus, pro quo Codex Regius habebat δὲ, sine negandi particula, non sine fraude sensus & contextus, qui sic non habet, quo referatur τὸ διοικεῖν.

o) ἄρχειν] Baroccianus habet ἀρχῆς, eodem sensu, & forte melius.

πραγμάτων, ὅτι μὴ ἄρχεις, ἠδικημένων. Εἶθ' ὁ μὲν ἐμέμνητο τῆς τῶν νόμων φυλακῆς· ὁ δὲ τῆς συνεχείας τῶν πόνων· ὁ δὲ τοῦ περὶ τὰς γνώσεις τάχους· ὁ δὲ τοῦ μὴ χρημάτων ἐρᾶν· ᾧ δὲ ἐδόκει καλὸν τὸ χάριν δοῦναι εἰδέναι, p) καὶ δοῦναι μὲν, ἣν δεῖ· μὴ δοῦναι δὲ, ἣν μὴ δεῖ· ἐμοὶ δὲ τῶν σῶν μικρὸν μὲν οὐδὲν ἐφαίνετο, q) πάμμεγα δὲ τὸ μὴ τῇ φθορᾷ τῆς πόλεως r) θεραπεύεσθαι s) τοὺς δυνατούς· ἦν μὲν γὰρ δῆλον ὡς ὀργαὶ καὶ κίνδυνοι καὶ βέλη, t) σοὶ δὲ

res suas curare pro publicis, non quidem ac si e voto aut re tua foret, imperio præesse, sed quod res ipsæ, quia non præes, detrimentum patiuntur. Postea alius quidem observantiam Legum in te laudabat; alius pertinaciam in labore; alius promtum de rebus judicium; alius alienum a divitiis animum. Alii vero præclarum videbatur, beneficia exhibere nosse aliis, ut præstentur ubi fas est, secus autem, ubi nefas est. Mihi vero nihil eorum,

οὐδὲν

p) εἰδέναι] addidi ex Codice Barocciano, quod scilicet inprimis laudis argumentum suppeditat.

q) ἐφαίνετο] Petii hoc ex Barocc. pro quo Cod. Regius φαίνεται. Refert scilicet hoc loco Libanius, non, quæ sibi nunc videantur, sed quæ tum temporis, cum una essent, reliquis præsentibus judicavit.

r) τῆς πόλεως] *Baroccianus* habet τῶν πόλεων.

s) θεραπεύεσθαι] *Barocc.* θεραπεῦσαι, eodem sensu.

t) βέλη] omittit *Barocc.*

οὐδὲν τοῦ ποιῆσαί τι τῶν αἰσχρῶν φοβερώτερον· ἡδέως δ᾽ ἂν αὐτῶν ἐπυθόμην, τί μαθόντες u) σοὶ μὲν ἐνεκάλουν, x) ἡμᾶς δὲ ἐκόλασαν· καὶ σοὶ μὲν ἔδοσαν ὃ κἂν ἐπρίω· παρ᾽ ἡμῶν δὲ ἔλαβον δίκην. Ἀλλ᾽ ἐκείνοις μὲν οὐκ ἂν εἴη λόγος εὐσχήμων· περὶ δὲ σοῦ παρ᾽ ἡμῖν βελτίονες y) λόγοι· καὶ τῷ μὲν ἔχειν ἔτι τὸ λέγειν, ἅ ποτε εἴχομεν, παραμυθού-

quæ in te ſunt, parvum videbatur: hoc vero præ ceteris magnum eſt, quod proceribus cum urbis pernicie blandiri non conſveveris. Manifeſte enim dominantur iræ, & pericula, & tela. Tibi vero nihil magis horrori eſt, quā turpe quidquam committere. Ego autē libenter ex iis quærerem, qua tandem de cauſa te quidem accu-

u) μαθόντες] *Barocc.* παθόντες, eodem omnino ſenſu. Attici enim promiſcue formulam hanc loqvendi τί παθὼν pro eo adhibere ſolent, quod Latini dicunt: *qvare?* vide *Caſaubonum* ad Athenæum XIII. 9. *Kuſterum* in Indice ad Ariſtophan. & *Lamb. Bos* in Animadverſ. ad Scriptores Græcos p. 192. Alias verba παθεῖν & μαθεῖν ſæpe inter ſe permutantur. Exempla habes apud *Cotelerium* ad Tom. II. Monumentorum p. 587.

x) ἐνεκάλουν] Hinc manifeſtum eſt, Italicianum Optimatum quorundam, quorum favorem injuſte agendo conciliare ſibi nefas putabat, odio aut invidia ab eo, qvo ante fungebatur, munere abire juſſum eſſe.

y) βελτίονες] hoc malui cum Barocciano, quam cum Regio τοιοῦτοι. Indicat nempe Libanius, famam Italiciani ſartam tectamqve eſſe.

μεθα· z) καὶ σὺ δὲ ὡς ἔνι παραμυθῇ γράφοντε καὶ γράφειν παρακαλῶν· a) ἔςω δὲ παρά σου ἔτο πολύ· b) πάντως δὲ οὓς κινεῖς, οὐ σιγᾷν ἐπιθυμοῦντας, ἐγείρεις.

ſarint, nos vero punirint: & cur id tibi largiti ſint, quod vel ære eras redemturus, nos vero interea ſupplicio affecerint? Atque illis non eſſet in promtu futura honeſta oratio: de te vero meliores apud nos frequentantur ſermones. Et nos quidem ſolamur nos eo, quod, quam olim in te habuimus dicendi facultatem, eandem adhuc habemus; tu vero ſolatium capis, quando & ipſe ſcribis, & alios ad ſcribendum cohortaris. Atque

z) καὶ τῷ μὲν παραμυθέμεθα] verba hæc partim ex comparatis inter ſe Codicibus diverſis, partim ex conjectura ita conformavi. Regius legebat: καὶ τὸ μὴ ἔχειν ἔτι τὰ λέγειν, ἃ πρὸς εἴχομεν, παραμυθέμεθα. *Baroccianus*: καὶ τὸ μὴ ἔχειν εἰς τῷ λέγειν &c. Ego particulam μὴ cum μὲν commutandam putavi, quod etiam in apographo B. *Godofr. Olearii* obſervavi, & contextus orationis requirere videtur. Libanius ſcilicet indicat, ſufficere ſibi, Italicianum eadem adhuc dicendi ſcribendique copia pollere, cujus fructum ipſe cum aliis inpoſterum frequentius per literas capere poſſit.

a) παρακαλῶν] deſideraverat ſcilicet Italicianus frequentes a Libanio epiſtolas.

b) ἔςω δὲ] ita *Baroce.* At Regius Codex ſic: ἔςω δὴ καὶ ἐπί σου τὸ πολύ. Præſtat omnino alterum. Optat enim Libanius, ut Italicianus frequenter ad ſe ſcribat, nec dubitet, idem ſe ſponte ſua facturum.

que illud quidem frequenter, opto, a te fiat. Quos vero ad alterum impellis, eos, silentii per se non cupidos, excitas.

XX. Μαξίμῳ.

Ὅμου παῖδά τε ἐμὸν Ὑπερέχιον καλεῖς· καὶ χάριν μοι φῂς τῶν εἰς αὐτ. εἰδέναι. Τούτοιν δὲ ἢ τὸ πρότερον οὐκ ἀληθὲς· ἢ θάτερον οὐκ ἔχον λόγον· μᾶλλον δὲ, ἐπειδὴ τὸ πρῶτον ἀληθὲς, μάταιον γίγνεται δεύτερον· εἰ μὴ καὶ αὐτὸν c) δεῖ σοι χάριν εἰδέναι τῶν εἰς τοῦτον αὐτόν. Ἀλλ' οὔτε σὺ θαυμαστὸν οὐδὲν ἐποίεις ἂν d) ποιῶν ἃ δὴ

XX. *Maximo.*

Hyperechium tu & filium meum vocas, & gratiam mihi habes pro iis, quæ ipsi præstiti. Horum vero aut prius falsum est, aut posterius ratione destituitur. Vel potius, quia prius verum est, posterius locum non habet, nisi & me ipsum gratiam tibi pro iis, quæ in ipsum fecisti, habere debere putes. Sed nec tu quid-

c) εἰ μὴ καὶ αὐτ.] ita scribo pro eo quod Regius Codex habebat εἰ με καὶ αὐτ. *Baroccian.* ita: εἰ καὶ αὐτ. δεῖ σοι κ. τ. λ. At B. Godfridus Olearius in sui apographi margine scripserat: εἰ μὴ καὶ σαυτῷ σοι. Particula μὴ hic omnino requiritur. Id enim sibi vult Libanius, Maximum pro præstitis Hyperechio, filio ejus, beneficiis gratias sibi agere non debere, cujus eum filium vocasset, nisi & Libanium velit gratias sibi agere, qui ea, quæ Patrem decent, in filium contulisset.

d) ἂν] restitui hoc ex Barocciano.

δὴ e) πεποίηκας εἰς υἱόν τε καὶ τοιοῦτον· ἐγώ τε νομίσας εἰς f) υἱὸν νέον, πάντ' ἀγαθὸν, εἰκός τι ποιεῖν, οὐκ ἂν τούτου μισθὸν ζητοίην· ἀλλ' οἷς δεῖ χάριν ἐμέ τε καί σε τῆς εἰς τοῦτον εὐνοίας ἔχειν, ἐρῶ, g) οἱ τῆς ἱερᾶς Ἀγκύρας· πρέπει γὰρ ἂν αὐτῇ τοῦτ' ἀκούειν, ᾧ κοσμεῖ τὰς Ἀθήνας Ὅμηρος· h) οὗτοι δὴ οἱ ταύτης οἰκήτορες ἐμοί τε εὐεργεταὶ καί σοι· καὶ στεφάνων ἄξιοι καὶ εὐχῶν· καὶ δῆτα εὔχομαι τοῖς Θεοῖς πᾶσι καὶ πάσαις γῆν τε αὐτοῖς καρπὸν ἔτι πλεῖστον διδόναι· καὶ ἀέρα μένειν ἐν τοῖς μέ-

quam admirationis plenum fecisti, qui feceris ea, quæ in filium, eumque talem, facere decet: ego vero, qui in filium juvenem, eumque per omnia bonum, ea, quæ par est, conferenda arbitratus sũ, mercedẽ factorum nunquã requisiverim. Sed quibus & te & me gratiam habere oporteat ob benevolentiam illi præstitam, nunc dicam. Illi sunt incolæ sacræ anchoræ. Convenit enim isti urbi idem audire elogium, quo Athenas decoravit Homerus. Illi itaque ejus incolæ &

τροις·

e) δὴ] Cod. Regius habet δεῖ per librarii errorem, ex pronunciatione ortum. *Barocc.* recte δή.

f) εἰς] restitui ex *Barocc.*

g) ἐρῶ] ita *Baroccian.* Sed *Regius Berolin.* mendose δρῶ qui & statim in sequentibus habet ὁ pro οἱ.

h) Ὅμηρος] ubi hoc nomine Athenas appellet Homerus, non liquet. Fortasse etiam frustra quæretur, si Indici Homeri Seberiano sua fides constat. Nec magis mihi cognitum est, quam hic urbem velit Libanius.

τροις· καὶ γυναῖκας τίκτειν ὅμοια γονεῦσιν. i) καὶ λόγων ὥσπερ k) νῦν τὴν πόλιν ἐρᾷν· καὶ τῶν εὐδαιμονίαν φερόντων ἀπεῖναι μηδέν· ὅτι με ἰδόντες ἡμέρως ἡνίκα δι' αὐτῶν ἤειν, νῦν τετιμήκασι μειζόνως, εἰς ἐπεράξαν τῷ νεανίσκῳ πρὸς δόξαν. Καὶ μή με οἴου τοῦτο λέγειν ὡς ὄντα φαῦλον ἦγον εἰς δόξαν. l) ἀλλ' ὅτι m) μὴ φθόνῳ τὴν ἀλήθειαν ἔβαλον. ἐγένοντο δὲ τοῦ φθόνου κρείττους πολῖται n)

mei & tui sunt benefactores, dignique adeo coronis & votis. Precor itaque Deos & Deas omnes, ut terra ipsis copiosas fruges praebeat, ut aër sit temperatus, & uxores fœtus edant parentibus similes. Delectetur urbs semper, ut nunc, dicendi arte, nihilque desit eorum, quæ felicitatem afferre possint. Me enim illac transeuntem benigne exceperunt, nunc autem

πολίτην

i) ὅμοια γονεῦσιν] hoc præclarum olim habebatur, quia liberos Parentibus similes pro genuinis, dissimiles autem pro spuriis ducebant. Hinc *Horatius* IV. 6. *Laudantur simili prole puerpera.* Confer Hesiodum v. 182. Ἐργ. ibique *Gravium* p. 23. 24. & *Clericum*, p. 226.

k) ὥσπερ] ita *Barocc.* at Regius ἅπερ.

l) ἦγον εἰς δόξαν] *Barocc.* εἰς δόξαν ἤγαγον.

m) ὅτι] id malim cum *Barocc.* quam cum Regio ὡς; quod natum videtur ex ὡς proxime antecedente.

n) πολῖται] ita habebat *Barocc.* quo Regius destituitur. Frequenter scilicet usu venit, ut civis civi invideat. Vide quæ Interpretes ad Matth. XIII. 57. ex profanis scriptoribus attulerunt. Adde *Picinellum* in Luminibus Reflexis ad h. l. Matthæi, *Andr. Schottum* in Adagialibus

πολίτην ἀγαπῶντες. Τούτου χάριν αὐτοῖς εἰδέναι δεῖ o) χάριν. Τὰ p) μὲν οὖν παρ' ἐμοῦ πρὸς αὐτοὺς εὐχαί τε ὑπὲρ αὐτῶν· καὶ κατ' αὐτῶν ἔπαινοι· σοὶ δὲ ἔνεστι τὸ δι' ἔργων ἀμείβεσθαι, καὶ πάντα ὑπουργῶν q) μηδέπω r) ἡγήσῃ τὸ πᾶν ἐκλελυκέναι· ἴσθι μέντοι καὶ τὴν ἡμετέραν πόλιν s) εἰδέναι τῇ πόλει χάριν· οἶδα γὰρ t) περὶ τοῦτον u) ἐκείνης γνώμην μαρτυρίαν αὐτῇ τοῦ

magno honore affecerunt iis, quæ in juvenis hujus gloriam & laudem fecerunt. Nolim ver ,putes,me hæc eo dicere, quasi hominem indignum in gloriam evexerint, sed quod veritatem invidia non oppresserunt. Fuerunt enim omnino invidia superiores, quando civem cives amore complexi sunt. Hac de causa gratia illis habenda est. Quod igi-

N. T. p. 43. & *Jo. Lomeierum* in Diebus Genialibus Dec. II. Differt. p. 77. sq.

o) δεῖ] restitui ex Codice *Barocc.* sensu etiam postulante.

p) τὰ] ita *Barocc.* recte pro τὸ Cod. Regii. Vota enim facit Libanius, & laudes civitatis celebrat.

q) ὑπουργῶν] ita recte *Barocc.* pro ὑπουργοῦντα Regii.

r) μηδέπω] *Barocc.* μηδὲν mendose; qui enim hoc conciliari possit cum sequente πᾶν ?

s) πόλιν] Addidi ex *Barocc.*

t) γὰρ] Non habet *Barocc.*

u) περὶ τοῦτον] Sic scripsi pro περὶ τούτων, quod erat in Regio. Libanius loquitur de judicio urbis, quod de Hyperechio recte tulerit.

τοῦ βελτίονος εἶναι· x) τὴν μὲν οὖν φιλοτιμίαν σου τὴν εἰς τὸν υἱὸν οὐκ ἐθαύμασα· νῦν γὰρ ἔχων, ἃ ὕστερον ἔμελλεν ἕξειν τῷ νόμῳ, ταῦτ' ἐποίησας δῶρον πατρὸς· y) θαυμάζω δὲ ὅτι πολλαὶ μὲν παρ' ὑμῖν z) κοῦραι ἀριστήων αἳ a) τὴν πόλιν συνέχουσι, σὺ δ' οὐκ ἐφρόντισας ὅπως ἴδῃς τάχιστα τοῦ παιδὸς παῖδας. Εἰ γὰρ καὶ ἤδη πάππος εὖ ποιῶν κέκλησαι· ἀλλὰ καὶ ταύτῃ σε πάππον κληθῆναι καλὸν·

tur a me in illos proficisci potest, id votis pro ipsis, & laude in ipsos collata, continetur. Tuum vero est re ipsa id rependere, neque, si omnia praestiteris, unquam putabis te omnia exsolvisse. Scias tamen, & nostram urbem gratiam habere civitati. Hujus enim de illo (filio tuo) opinionem pro testimonio habet sibi ipsi honorifico. Studium vero tuum, quod in filium probasti, non miratus sum. Cum enim

ἄλλος

x) τοῦ βελτ. εἶναι] Forte hæc est Libanii mens, urbem suam honori sibi ducere Hyperechii fortunam, quippe qui in sinu suo sit formatus.

y) νῦν γὰρ &c.] Hæc ita ex Barroce. constitui. Codex *Berolin.* mendose: νῦν γὰρ ἔ. ἅ. ὕ. ἔμελλον ἔ. τ. ν. ταῦτ' ἐποίησα δ. π.

z) ὑμῖν] ita *Berolin.* recte: *Barocci.* ἡμῖν, Mendose: neque enim Hyperechius amplius in urbe, ex qua scribebat Libanius, versabatur.

a) αἳ] sic scripsi ex *Barocc.* pro quo *Regius* οἱ, parum, si quid video, convenienter, cum non tam de Optimatibus, quam filiabus eorum, in civitate frequentibus, sermo sit.

ἄλλος δὲ αὖ ἔφησε κάλλιον.

animo præciperes, quæ inposterũ is ex merito accepturus esset, effecisti, ut ea omnia tibi ut Patri accepta ferat. Id vero miror, quod cum tot apud vos sint Optimatum, quæ civitatem opplent, filiæ virgines, operam non dederis, ut quamprimum filii videas filios. Quamvis enim vel nunc ex rebus bene gestis avus audias, certe & hac in parte avum te vocari pulchrum, imo, aliorum forte judicio, pulchrius foret.

XXI. Κλεάρχῳ.

Εἰ μὲν οἷός τε ἦν καὶ τῆς ὁδοῦ καὶ τῆς ἄλλης σπουδῆς Εὐστοχίῳ κοινωνῆσαι, πάντως ἄν με εἶχεν ἀντὶ τῶν ἐμῶν γραμμάτων· ἐπεὶ δὲ οὐκ ἔστί μοι κινεῖσθαι, διὸ δὲ, ἐπίστασαι, δέομαί σου γενέσθαι τοιοῦτον, οἷος ἂν ἐγένου παρόντος ἐμοῦ· νόμιζε δὲ μὴ μόνον ἐμοὶ δώσειν χάριν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν κτήσεσθαι φίλον· ὃν καὶ ἐγὼ κτησάμενος συνήσθην ἐμαυτῷ, οὐ μόνον τῶν τε λόγων εἵνεκα καὶ τῶν νόμων, ἐν οἷς ἀμφοτέροις οὐδενὸς ἀνὴρ ὕ-

XXI. *Clearcho.*

Si fieri posset, ut vel itinere facto, vel alio quocumq; studio, cum Eustochio essem, pro literis meis me ipsum haberet. Quoniam vero loco me movere non possũ, cujus rei causã nosti, precor te, ut talis in eum sis, qualis, me præsente, fores. Puta vero, hoc ipso te non solum mihi beneficium exhibiturum; sed & te habiturum amicum, quem & ego possidens mihi gratulatus sum, non solum ob eloquen-

στερο·

στερος· ἀλλ' ὅτι καὶ τῶν ὄντων χαλεπῶν οὐδὲν αὐτῷ χαλεπὸν, ὡς μὴ τῷ δὲ φανῆναι ῥᾷστον, ἐπιτάττοντος φίλου, μᾶλλον δὲ κἂν ὁ φίλος χρήζῃ μὲν, ὀκνῇ δὲ ἐπιτάττειν, αὐτὸς αὐτὸν δίδωσι τοῖς ἔργοις. Καὶ εἰ μὲν ἀπ' ἄλλης αἰτίας ἀφῖκτο νῦν ὡς ὑμᾶς, b) ἄθλους ἂν ἔδει σοι διηγεῖσθαι προτέρους· νῦν δ' αὐτὸ, c) δι' ὅπερ ἥκει, καὶ πρὸς ὃ δεῖ σε βοηθεῖν, ἔστω σοι δεῖγμα τῶν τρόπων· μὴ θαυμάσαις δὲ, εἰ πολλοὶ μὲν ἐκεῖ μοι φίλοι, σοὶ δὲ ἐπέσταλκα μόνῳ. Τὸ πρᾶγμα γὰρ οὐ πολλῶν συνδεχομένων,

ἠκο-

tiæ legumque peritiam, quo utroque nemini secundus est, sed &, quod in rebus difficilibus nihil ad eo difficile & grave ipsi sit, ut non facillimum videatur, amico poscente. Imo talis is est, ut, si amicus petere necesse habeat, sed vereatur, se ipsum opere eximium præstet. Siquidem is alia causa ad vos venisset, labores ejus superiores enarrare tibi oporteret. Jam vero id, ob quod venit, & in quo juvare eum debebis, argumento sit, qui ejus sint mores. Ne mireris vero, quod cum multos ibi amicos habeam, tibi uni scripserim. Negotium enim

T

b) ὑμᾶς] sic lego pro ἡμᾶς, quod erat in MS. Veniebat enim tunc Eustochius ac Clearchum procul dubio, ut aliis commodo & usui esset.

c) αὐτὸ] MS. habebat αὐτοῦ. At sensus requirit αὐτὸ. De negotio enim illo loquitur, cujus causa venerat.

ἀλλ' ἑνὸς δεῖται, πράττειν εἰδότος. Σὺ δὲ οὗτος, d) ὁ πράττειν εἰδώς· τὸ δὲ βούλεσθαι καλῶς ποιεῖν ἠκολούθηκεν, ὑπάρχον μὲν καὶ πάλαι, νῦν δὲ ηὐξημένον. Εἰσὶ γὰρ, εἰσὶν οἱ μηνύοντες· ἀπόπεμπε δὴ τὸν ἑταῖρον, ὧν ἤκουσε παρ' ἡμῶν, ἀγγέλλοντα πλείω.

hoc opus habet non multis, vota sua jungentibus, sed uno, qui rem perficere possit. Tu vero is es, qui id sciat, voluntas vero bene faciendi sequetur, cum jam ante apud te fuerit, nunc autem creverit. Sunt enim, sunt, qui hoc testentur. Remitte vero istum amicum nostrum ita, ut plura, quam quæ a nobis audiit, referre nobis possit.

XXII. Θεμιστίῳ.

Ἀλλ' εἴη ταύτην δέ σοι τὴν γαστέρα κληρονόμους τεκεῖν· e) καὶ μὴ μόνον τῆς

XXII. *Themistio.*

Ita fiat, ut uterus ille heredes tibi pariat, eosque non faculta-

d) οὗτος] MS. legit οὕτως.

e) τεκεῖν] Epistolæ hujus scribendæ occasionem ita edisserit Scholiastes Codicis *Berolinensis* : ζητοῦντος τὸν Θεμίστιον τοῦ Λιβανίου τόκους καινοὺς, οὓς ἔτικτεν ἐν Κωνσταντινουπόλει, βασιλεύοντος Ἰουλιανοῦ, ἐδήλωσεν ἐκεῖνος περὶ τοῦ γάμου καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ· ὡς οὐκ ἔστι νῦν ἐμοὶ καιρὸς τοῦ τίκτειν λόγους, ἀλλὰ παῖδας τῆς γυναικὸς, ἣν ἀρτίως γήμας ἐλπίζω καὶ πατὴρ ἔσεσθαι παί-

τῆς οὐσίας, ἀλλὰ καὶ τῆς Σοφίας· ἣν δὴ λειμῶνος ποικιλωτέραν δεικνύων πάλαι κρατεῖς· εἰ μὲν καὶ τοὺς αὐτό σοι f) καλουμένους, οὐκ οἶδα· οἱ ῥήτορες δὲ ἡττήμεθα. Τέως μὲν οὖν τῇ Φρυγίᾳ συνέχαιρον, ἣ καί σε καὶ τοὺς γάμους ἐδέξατο· νῦν δὲ τῇ μεγάλῃ πόλει g) σέ τε ἀπολαβούσῃ καὶ τὴν νύμφην· μακαρίζω δὲ

tum solum, sed & sapientiæ, quam varietate magis, quam pratum aliquod, splendentem ostēdens, jampridē principatū obtines; nescio an etiam inter eos, qui eodem tecum nomine appellantur; at nos Rhetores certe inferiores sumus. Tunc quidem Phrygiæ gratulatus sum, quæ & te, & nuptias tuas vidit: nunc vero magnæ illi urbi, quæ & te & sponsam

T 2 καὶ

δων. Ταῦτα γὰρ ἐπαγγέλλεταί μοι τῆς γυναικὸς γαστὴρ ἐπειγομένη τεκεῖν, πρὸς ὅ καί συνεύχου ἡμῖν. Ταῦτα γράψαντος Θεμιστίου εὔχεται ὁ Λιβάνιος· ἀλλ' εἴη κ. τ. λ. Ista quidem tam clara sunt, ut versione non indigeant. Summa verborum est, Libanium novas orationes, tanquam ingenii fœtus, CPoli editos, requisivisse, a Themistio, qui responderit, sibi jam non otium esse, orationes, sed liberos gignendi, quos exspectet ab uxore recens ducta & partui proxima, quem faustum felicemque nunc precetur Libanius.

f) αὐτό σοι καλουμ.] i. e. Φιλοσόφους, secundum Scholiasten.

g) μεγάλῃ πόλει] hoc nomine CPolin appellare solent veteres. Vide *Ezech. Spanhemii* notas ad Juliani Orat. I, p. 75.

καὶ τοῦ οὐκ ἀπόντος σου τὴν μεγάλην ὀψόμενον πόλιν· ὅτι αὐτὴν ὄντως ὄψεται μεγάλην. Τὸν μὲν οὖν τῶν πραγμάτων πόνον ἀνεθήκαμεν Κλεάρχῳ· παρὰ σοῦ δὲ Εὐστόχιος τιμηθήτω, τῷ νομισθῆναι εἶναι ὅπερ ἐστὶν· ἔστι δὲ καλὸς κἀγαθὸς· κἂν τοῖς πράγμασιν, ἃ φίλον σαφῆ ζητεῖ, πάντες ἐπ' αὐτὸν ἐρχόμεθα. Τίμα δὲ αὐτὸν καὶ τῷ μείζονι· καλῶ δὲ μεῖζον τὸ σῶν ἀκοῦσαι λόγων· οὓς εἰ μὲν καινοὺς δεικνύεις· κοινῆς θοίνης μεταλήψεται τὸ μέρος· εἰ δ' οὐκ ἐν τούτῳ νῦν εἴης, τοῖς παλαιοῖς αὐτὸν ἑστία· μᾶλλον δὲ πάντῃ αὐτὸν ἑστιάσεις καινοῖς· ὅτι γὰρ ἂν φθέγ-

ſuſcepit. Felicem vero etiam ſtatuo illum, qui, te non abſente, magnam illam urbem viſurus eſt: quia eam vere magnam videbit. Laborem negotiis perficiendis impendendum Clearcho impoſuimus: a te vero Euſtochius honoretur, quod fiet, ſi pro eo habeatur, qui eſt. Eſt vero probus & bonus. Itaque in rebus illis, quæ amicum prudentem requirunt, omnes ad eum recurrimus. Orna vero eum ea re, quæ major eſt. Majus vero appello, ſi tuas audire orationes poſſit. Eas ſi nunc quidem novas recitas, fac ut ipſe pars communibus dapibus fruatur; ſi vero in eo jam non es, veteribus eum recrea. Enimvero undiquaque novis eum excipies dapibus: quicquid enim locutus fueris, id iis,

ξῃ

ξῃ ὅτι τῶν γεγραμμένων οὐ χεῖρον.

XXIII. Φλωρεντίῳ.

Ἀλλ' ἔγωγε παραπλήσιον δοκῶ μοι ποιήσειν τοῖς ἐπειγομένοις μὲν ἰδεῖν τὸν ἥκοντα χρόνιον, τῇ προῤῥήσει h) δὲ κάτωθεν ἀπὸ τῆς κλίμακος χρωμένοις, πρὶν ἰδεῖν ὃν προσαγορεύουσιν· ἐκεῖνοί τε γὰρ τῷ i) λίαν ἐπιθυμεῖν φθάνοντες τοὺς ὀφθαλμοὺς, βοῶσιν· ἐγώ τε σοι μικρὸν ἀπέχοντι τῶν ὅρων ἐπιστολῇ δηλῶ τὴν ἡδονήν. Τὸν δ' ἀνεψιὸν φιλῶ μὲν, ἐγγύς δέ εἰμι ζηλοτυπεῖν, ὅτι ὁ μὲν ἀπολέλαυκε,

quæ ſcripſeris, non erit inferius.

XXIII. *Florentio.*

Ego vero idem facturus mihi videor, quod illi, qui amicum diutius morantem, ſed nunc adventantem, conſpicere properantes, in infima ſcala adhuc conſiſtentes, acclamatione utuntur ante, quam videant, quem alloquantur. Illi enim præ nimio deſiderio, oculos antevertentes, clamant, ego vero tibi, a finibus prope abſenti, per literas voluptatem meam declaro. Conſobrinum vero meum laudo, & parum abeſt, quin ipſi invideam: quod ille quidem eo jam poti-

h) Προῤῥήσει] Scholiaſtes Cod. Berol. exponit per προσαγόρευσιν. Legendum itaque videtur πρόσρησις, quæ quippe vox allocutionis habet notionem, cum πρόῤῥησις potius denotet *prædictionem.*

i) τῷ] ita lego pro τό.

ἐγὼ δὲ μέλλω. Τῆς μὲν τοι προνοίας εἰ τυγχάνοι μείζονος, οὐκ ἔτι ταύτῃ ζηλοτυπῶ· βουλοίμην δ' ἂν αὐτὸν Ἀθηνᾶς Διομήδην k) τυγχάνειν, ὅπως ἡμῖν καὶ σώζοιτο καὶ κρατῇ. l)

tus eſt, quo ego fruar inpoſterum. Quod ſi majori tua cura perfruatur, non equidem invidebo. Velim ſane, eum Diomeden Minervæ eſſe, ut & ſervetur nobis, & aliis præcellat.

XXIV. Δημητρίῳ.

Σύ με m) οὐκ ἐᾷς αἰτεῖν ὁ πάντα πέμπων πρὶν αἰτηθῆναι. Ὁμοῦ γὰρ ὑμῖν n) τέ τι παρὰ τῆς γῆς δέδοται· καί ἐμοι παρὰ σοῦ· καὶ οὐκ ἔφθη τις εἰπὼν, ὡς ἀγα-

XXIV. *Demetrio.*

Tu quidem non permittis me petere quicquã, qui mittis omnia, antequam oreris. Simulac enim vobis aliquid a terra datum eſt, datur & mihi a te, Neq; venit ante quisquam, qui diceret, quod fer- θη

k) Διομήδην] Diomeden innuit, ex rebus ad Trojam, Minervæ auſpiciis, geſtis, & ab Homero celebratis illuſtrem.

l) κρατῇ] Scholiaſtes Cod. *Berol.* explicat addendo τῶν ἄλλων. Poſt hanc epiſtolam ibidem exſtabat alia ad Modeſtum, omiſſo tamen hujus nomine, data, quam ipſe alias edidi in Centuria Epiſtolarum Libanii p. 6. ſqq.

m) με] ſic ſcripſi pro μὲν ex Codice Baroçc.

n) ὑμῖν τε] ita *Barocc.* pro ἡμῖν, quod habet *Berolinenſis.*

θη γε τῶν ἀστυγειτόνων ἡ χώρα νῦν τὸ καὶ τὸ φύει καὶ ὁ σὸς οἰκέτης ἐγγὺς φέρων ἡμῖν, ἐφ' οἷς ἡ χώρα ἐπῃνέθη· πῶς οὖν ἐστιν, ἃ τις εἴληφεν, αἰτεῖν, ὅπερ o) ἂν λάβοι· ὁ γεωργὸς, ὅταν ὁ Ζεὺς οὐχ ὕῃ, ὕσαι τὸν Θεὸν αἰτεῖ· ὕοντος δὲ χαίρει καθήμενος, ἀλλ' οὐκ αἰτεῖ.

XXV. Δημητρίῳ.

Ἀλλὰ καλῶς μὲν ἐποίησε τὰ ὀνείρατα κινήσαντά σε· εὖ μέν τοι οἶδα ὡς καὶ ὀνειράτων ἄνευ τοῦτ' ἂν ἐποίεις, ὃ πάλαι ἤρξω ποιεῖν, ἀπὸ τῶν χωρίων τῶν ἐμῶν· δεῖ γὰρ ἐκεῖνά τε ἐμὰ καλεῖν καὶ πάντα σά. Δοκεῖς γάρ μοι νομίζειν ἀδι-

tilis suburbanorum terra nunc hoc vel illud fructus loco ferat; quam servus tuus prope existens attulit ea, de quibus terra ipsa laudabatur. Quomodo igitur quis ea, quæ accepit, petere potest, ut accipiat? Ruricola, ubi cœlum non pluit, ut pluat Deus, orat: ubi vero pluviam is demisit, confidens gaudet, sed non orat.

XXV. *Demetrio.*

Bonum factum, quod somnia te excitarunt. Probe quidem novi, quod & sine somniis id omne facturus fuisses de prædiis meis, quod olim facere instituisti. Nam & illa mea vocare fas est, quæ tua sunt omnia. Persvasus enim videris esse, te esse injurium, si qua re frua-

o) ὅπερ] Barocc. ὅπως, forte rectius, certe clarius.

ἀδικήσειν, εἴ τινος ἀπολαύσῃς, οὗ μὴ καὶ ἐγώ. Ἐπεὶ δὲ τὰ δῶρά σοι οὐκ ἔστιν ἀμύνασθαι, δέχου παρ' ἡμῶν ἀντὶ ἐνυπνίου. Τὸν παῖδα κελεύσας ἅπτειν λύχνον ὡς ἐπιστείλαιμί σοι· ἐπεὶ δε ἔμελλε, κατέδαρθον· p) καὶ ἔδοξα παρ' ὑμῖν τε εἶναι καί σε ζητεῖν. Ἄγοντα οὖν μέ τινα διὰ ὑψηλοῦ θεάτρου· γραῦν δέ τινα ἀγνοοῦσαν, ἐφ' ὅτι ἐχωροῦμεν, ὁδὸν ἑτέραν ἐκείνης r) ἡδίω δεῖξαι· καθ' ἣν ἰόντας ἐντυχεῖν σοι καθημένῳ πρός τινι νεῷ καὶ κήπῳ· τὴν δὲ ἀνάβασιν τὴν εἰς τὸν νεὼ βαθμοὺς οὐκ ὀλίγους ὑπὸ νέων πηδώντων κατέχεσθαι.

ris, qua non & ipſe fruar. Quoniam vero pavia dona referre non poſſum, accipe, quæſo, a nobis ſomnium pro ſomnio. Juſſeram ſervum accendere candelam, ut tibi ſcriberem: eo cunctante, obdormivi. Itaque videbar mihi apud vos eſſe, & te quærere: adeſſe vero, qui me per illuſtre theatrum duceret: anum autem, ignorantem, quo tenderemus, viam oſtendere aliam, illa amœniorem: hac euntes deferebamur ad te, templo cuidam & horto adſidentem: aditus autem in templum per gradus non paucos ab adoleſcentibus obſidebatur, mirantibus, quomodo cum Demoſthene in iis, quos con-

θαυ-

p) κατέδαρθον] MS. κατέδραθον mendoſe. Forma vocis petita eſt ex καταδαρθαίνω.

r) ἐκείνης] pro ἐκείνοις, quod erat in MS.

θαυμαζόντων ὅπως ἡμιλλῶ πρὸς Δημοσθένους λόγων τούτων δὴ τῶν κατὰ τοῦ Φιλίππου· σὲ δ' ἰδόντα μὲν ἡμᾶς ἀναστῆναι, τοῦ λέγειν δὲ οὐκ ἀποστῆναι, ὥστε τὶ καὶ ἡμᾶς ἀκοῦσαι· ἕν με ἠδίκησεν ἡ νὺξ, οὐκ ἐφύλαξα μνήμῃ τὸ ῥηθέν· σοὶ δ' s) εἴτι τὸ τοιοῦτόν ἐστι πέμπε καὶ ὑπερευφραινε.

tra Philippum dicit, orationibus contenderes. Tu vero nobis conspectis surgebas, a dicendo autē non desistebas, adeo ut & nos audiremus nonnulla. At nox in uno mihi nocuit. Non retinui memoria, quæ dicebantur. Tu itaque, si quid ejusmodi in promtu est, mitte, quæso, & me recrea.

s) σοὶ δ'] malim legere σὺ δ'.

INDEX I. LOCORUM SCRIPTURÆ SAC. EXPLICATORUM.

INDEX II. SCRIPTORUM RUM CITATORUM.

A.

B.

C.

E.

H.

J.

Nico-

INDEX

INDEX III. EORUM,

ad quos Libanius ſcripſit.

INDEX IV. RERUM ET VERBORUM.

ἀπὸ

Ὀρα-

ERRATA.

ERRATA.

Pag. 142. *carnisu* leg. carnis.
pag. 144. & 165. pro Σιδήρου leg. Σεδηρειμοῦ, quamvis prius illud in MS. exstabat.
p. 155. l. 7. *indigeret* : leg. *careret*.
p. 156. leg. 4. CAP. XIV. leg. CAP. VIII.
p. 164. l. 20. *Prius*, leg. Pius.
p. 167. l. 21. *opera incredulitati* leg. operibus incredulitas.

Reliqua leviora errata, inprimis in Latina versione obvia, omitto.

